

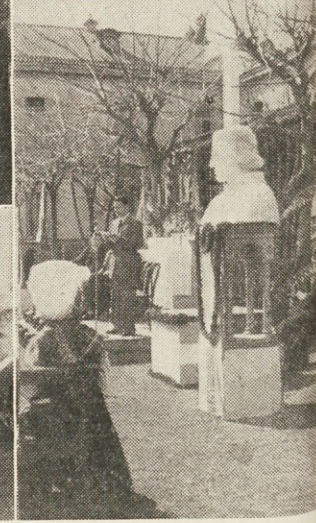
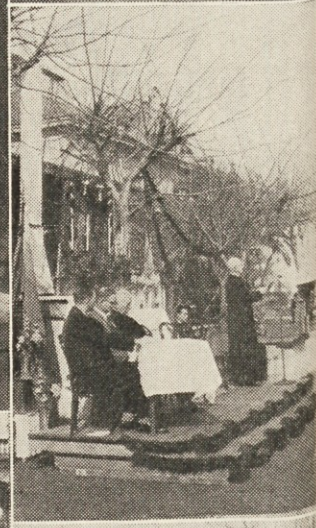
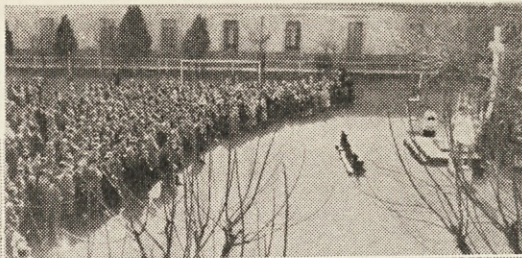
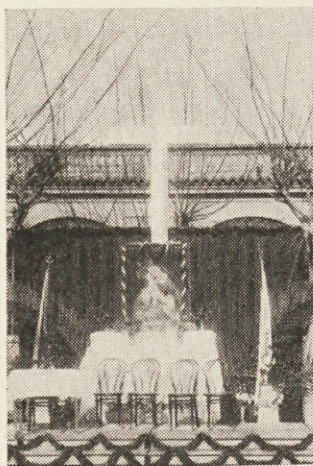
DVHOVNO ŽIVLJENJE

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“ IMA, KAKOR ŽE IME POVE, NALOGO, PRINAŠATI DUHOVNOST V ŽIVLJENJE. ISTO NALOGO JE IMEL TUDI KATOLIŠKI SHOD V BS. AIRESU. ZATO JE KAJ NARAVNO, DA SMO V NAŠEM LISTU ŽELELI OBJAVITI ČIM POPOLNEJŠO SLIKO TE KATOLIŠKE PREDITVE. VELIK DEL PRIČUJOČE TROJNE ŠTEVILKE JI JE POSVEČEN. NA TA NAČIN NAJ BI IDEJE IN RESOLUCIJE KATOLIŠKEGA SHODA V BUENOS AIRESU SPOZNALI TUDI ROJAKI V DRUGIH DEŽELAH; NAŠLI BODO V NJIH MARIKAKO KORISTNO MISEL IN POBUDO TUDI ZA SVOJE LASTNO ŽIVLJENJE, BODISI ZASEBNO BODISI SKUPNOSTNO

XX. LETO, avgust, september, oktober

LA VIDA ESPIRITVAL

Prizori z glavnega zborovanja Slovenskega katoliškega shoda v izseljenstvu: **Zgoraj** oltar, zborovalci, sveta maša, obhajilo; **v sredi** govorniki (od leve ne desno) g. Smersu, g Remeč, g. Kremžar in prelat Odar; **spodaj** Slomškova podoba, procesija, podpisovanje pol za Baragovo beatifikacijo, Baragov kip in v ozadju govornik g. Horvat

Al Término del Congreso Católico Eslovéno

Una nota majestuosa dió a la celebración de la gran fiesta de la Asunción de María de este año, a toda la colectividad eslovéna en la Argentina la magnífica culminación del Congreso Católico Eslovéno, efectuado el domingo 17 de agosto en los jardines del amplio Colegio de Don Bosco, en la localidad de Ramos Mejía. Tan gr to acontecimiento, con que los eslovenos libres en un país libre celebraron el 60º aniversario del Iº Congreso Católico Eslovéno, habrá de dejar una impresión profundísima en los ánimos de todos los que física o espiritualmente participaron de las deliberaciones del mismo y que con su aplauso unánime sellaron en forma inquebrantable las resoluciones que, en adelante, habrán de guiar la vida espiritual y cultural de un pueblo, católico hasta las raíces desde hace más de 1100 años.

Como una introducción, muy adecuada, el día 15 de agosto oficióse una misa con previo "Veni Sancte Spiritus", siendo el orador durante la misma el prelado Odar, propulsor del Congreso. Por la tarde en el Salón de Montevideo 850 tuvo lugar la sesión plenaria de las Jóvenes Católicas Eslovenas, rama participante del gran Congreso Católico mientras que en Ciudadela, los Jóvenes Católicos Eslovenos realizaron una sesión análoga. En Ramos Mejía, por su parte, reuniéronse los padres y niños, en un acto simpático, lleno de las enseñanzas para todos. Terminó el día con la función cinematográfica en Montevideo 850, dedicada a toda la colectividad, oportunidad en que se proyectaron las películas "La puerta del cielo" y "Monsieur Vincent", acompañadas las dos por una disertación sobre los problemas del cine actual vistos por un católico, a cargo del prof. Dr. Ign. Lenček. Semanas antes, efectuáronse también las sesiones de los Comités Misional, Social y Sacerdotal del Congreso. Nueve comités particulares trabajaban con el empeño ya meses en el temario del Congreso.

Al término de todas estas reuniones previas a la gran concentración de la masa católica eslovéna del día 17 de agosto en Don Bosco, aceptáronse las resoluciones particulares, que más tarde fueron introducidas en la lista de resoluciones generales del Congreso mismo. Todas estas ramas deliberantes, que con tanto fervor apostólico espiritualmente prepa-

raban el camino para el principal día del Congreso — domingo 17 de agosto — con estos sus congresitos perseguían el propósito de elevar la conciencia católica eslovéna, de afirmar nuestro pensar y obrar católico en todos y cada uno de los aspectos de la vida pública y hogareña, de revivir la llama del fervor apostólico en medio de un mundo materialista y casi pagano.

El sábado 16 de agosto, sorprendiéonos el Coro Vocal Eslovéno "Gallus" que, bajo la destacada batuta del maestro Dr. Savelli efec-

NAROČNIKOM „DUHOVNEGA ŽIVLJENJA“

Morda se boste začudili ko prejmete trojno številko „Duhovnega življenja“; gotovo si želite, da bi naš list izhajal mesečno. Da smo to pot izdali trojno številko, je vzrok lepo izpadli Slovenski katoliški shod v izseljenstvu, ki smo ga hoteli podati v celoti, kar pa je seveda zahtevalo zvečanje obsega. Ker je trojna številka tudi tiskarni dala več dela, je razumljivo, da se je nekoliko zakasnila. Naj nam torej spoštovani naročniki in bralci to nastalo zamudo oprostijo.

Zadnja številka bo dvojna, to pa zato, da letnik pravočasno zaključimo. Obljubimo pa, da bomo v prihodnjem letu vse storili, da bo list redno ob mesecu izhajal. Potrudili se bomo tudi, da bo vsebina čim bolj pestra in mišavna, format lista pa praktičen in prikupne oblike.

Ker se leto bliža h koncu, prosimo vse tiste naročnike, ki še niso izpolnili svoje dolžnosti, ki jo imajo do lista, da to čimpreje storijo. V Argentini je plačalo celoletno naročnino 65 odstotkov, v inozemstvu pa le 25%.

Upamo, do bodo spoštovani naročniki tudi vnaprej listu ostali zvesti in ga priporočili še tistim, ki ga še ne poznajo.

Konzorcij
„Duhovnega življenja“

tuó en la iglesia del Salvador un lúcido concierto de música sacra.

El principal día del gran Congreso Católico ha sido fijado para el domingo 17. de agosto. Inicióse el acto con una misa de campaña, oficiada por el padre espiritual de la colectividad, pbro. Antonio Orehar, quien tuvo a su cargo también una alocución alusiva. Acto seguido, ante el altar improvisado, emblema- do con la imágen de „María Ayudad“ de Brezje, tuvo lugar la solemne apertura del Congreso. La palabra inicial la pronunció el presidente del último Congreso Católico, sr. France Kremžar, iniciándose poco después la elección del Comité del actual Congreso; fué elegido presidente del mismo, por unanimidad, el director Bogumiļ Remec, quien saludó a los congresales y presentó al primer conferencista en la persona del pralado Dr. Alojzij Odar. Durante el cuarto intermedio, leyéronse por el secretario del Congreso los saludos del exministro Dr. Krek y de los Universitarios Católicos Eslovenos de Madrid.

Cerró la serie de los actos matinales, el discurso, a cargo del sr. Avgust Horvat, leyéndose, poco después, parte de las resoluciones, elaboradas por los comites especiales de cada una de las ramas participantes al Congreso. Los congresales pasaron a cuarto intermedio hasta las 15 de la tarde, hora en que se reanudaron las deliberaciones con las disertaciones de los señores Rudolf Smersu y France Kremžar. Una vez más, repitióse la escena de la mañana cuando una masa de un millar de eslovenos con un profundo fervor aclamaba las resoluciones, normas inequívocas que habrán de conducirnos hacia un futuro mejor y más feliz.

Pareció una apoteosis de este gran fervor, que el Congreso encendió en los corazones, la procesión con la imágen milagrosa de María hasta el altar mayor del amplio templo salesiano. Era allí, donde los congresales dieron gracias al Espíritu Santo y a la Virgen con un solemne "Tedeum" a cuyo término el pbro. A. Orehar impartió la bendición con el Sanctísimo. Todos los fieles recibieron folletos con las resoluciones impresas para contemplarlas en la tranquilidad hogareña con el propósito de aplicarlas a la vida de cada día, sea en su hogar, en la fábrica, en la oficina, sea en las actividades múltiples, que en forma tan fecunda y cada día más eficaz desarrollan las distintas organizaciones apostólicas y culturales entre la colectividad.

Dos resultados inmediatos dió el gran Congreso: la creación del Consejo de Cultura Católica, que tendrá a su cargo la profundización de toda la actividad cultural entre los eslovenos y la iluminación de la misma por los principios católicos; y la suscripción continua de la petición hecha al obispo de Marquette (EE. UU.) para proseguir con el proceso canónico, tantos años anhelado para la beatificación de nuestro gran obispo y misionero Baraga, acontecimiento ocurrido el 29 de junio de este año.

El Congreso Católico Esloveno del mes de agosto significa entonces un gran paso hacia la profundización de la vida católica eslovena en todos sus aspectos. Que Dios y María de Brezje nos concedan la gracia de una segunda primavera católica, semejante a la del Iº Congreso, hace 60 años, en un futuro próximo.

—nj—

VENEC VNEBOVZETI

NOCOJ O POLNOČI —
devetnajstkrat sto let nazaj
odprtega raja sijaj
ozaril je vse stvari...

V razcvetu mesečine
slavec je v grmu vzdihnil
od sladke bolečine
in blažen utihnil
v divjo tišino
gozdne soteske, —
z očmi pripeti
na žarečo sinjino,
blesteče zajeti
v nadzemljske bleske.

Brezmadežni cvet
lilije v vrtu
kakor po božjem načrtu
dvignil je belo vonjavo
v najvišjo višavo,
pod veslajoče noge
najčistejše Device,
odhajajoče Kraljice
nebes in zemljé.

Vrtnica rdeča,
v srpanu dehteča
v srebrni tihoti
Materinski lepoti,
trepeče
od sreče,
ko da se z rdečimi usti dotika
sladkega sija,
kjer se razmišlja
sinje zagajalo,
ki se je v soju žarečem
kot pod ognjenim mečem
račkalo,
tam, koder Mati Marija
v oblakih sijaja
v nebesa odhaja.

Zvezde kot biserne sence
gnetó se v visoke lestence,
sijoče ob sinji cesti
vesoljnega stvarstva
najlepši Nevesti,
koder usa čista in sveta,
od angelskih rok objeta
gre z veličastvom Kraljice,

da v zboru devic
prejme iz Sinove desnice
ključ vseh božjih pravic —
žezlo vladarstva.

Vse stvarstvo, predramljeno
upira očesa
v odprta nebesa,
od sladkega soja omamljeno
tiho vzdihuje
in s solzami slovesa
pozdravlja
Kraljico vesolja,
plavajočo skoz sinja polja.
In Ona
z milino naklona
svoje glave,
od njega se poslavlja,
usa sončna in mila
z venci slave
večne veljave, —
ko njena bosa stopinja
iz sija v sijaj se dviguje, —
v plašču, ki ne ogrinja
nobeno žena človeških,
in z bleskom najvišje svetosti
skozi odprta krila
duri nebeških
stopa v dom večne sladkosti...

IZ RAJSKE SLAVE

v mojo čušo
dihlaš svete vonjave,
v žejno sušo
siplješ roso medeno
in moje drobne cvete,
k Jezusu vzpete,
braniš pred koso ledeno.

V moje noči in dneve
z obiljem rajskega bogastva
mečeš prečiste odseve
svojega sladkega veličastva.

Z vencem iz dvanajstih
zvezdá,
z žezlom iz biserov in zlata,
vedno zmagovita,
prinašaš pomoč
v moj borbeni čas,

ko mi v bitki grozita
umik in poraz
in sužnosti noč...

ISKAL SEM ČISTE LEPOTE

v izbranem cvetu
vrtnarjeve grede;
iskal sem božje toplote
v mogočnem lesketu
sonca, ko prede
zlat šotor dne,
dvignjen nad vas in poljé;
iskal sem sladke vedrine
v jasnem sijaju
deklških oči;
iskal sem srečne miline
v ljubečem smehljaju,
toplem kot srčna kri;
iskal sem odseva svetosti
duše čiste,
v besedah ljubezni, krotkosti;
iskal sem globine modrosti,
tiste,
ki z božjo preprostostjo
razvozla
vse zanke življenja in sveta: —
in vse sem v usej polnosti,
ustavljen pred Tvojo svetostjo,
našel v Tebi...

Zagrebi, iskalca, zagrebi
me v brazde svoje duhovnosti!
Razpodi strupene meglé
naše mrzle sodobnosti,
prerodi moje srce,
utisni vanj nežni pečat
svoje podobnosti,
posveti v globine njegove,
dihni vanje pomlad
in zdrami v njih rajške
cvetove!

MOJE SRCE VASUJE
pri Tvojih nebeških stopalih
s poslušnostjo malih.

Tvoj venec ga osvetljuje,
ko v rahlem utripu
bele tišine
prisluskuje
vabečemu šepetu

Tvojih kreposti.
Od Tvojega žarka presunjeno
bose noge Ti poljublja —
in se izgublja,
od kriude oskrunjeno,
v osvajalnem lesketu
Tvoje svetosti.

V objemu Tvoje beline
sem siva pega,
madež njene sivine
me bega, bega...

Groze ognjena zavesa
pred mano razmička
brezno muk, zubljev in kriča.

Jojmene, joj!
Obleci me v čisti svoj soj,
nebeška Gospa!
Takšen ne morem v nebesa!
Izlij, izlij
name svoj čudežni sij,
v studencu svojega Sina
me umij,
da bel bom kot sneg,
ko stopim s tega sveta
na večnosti breg...

BREZMADEŽNO TVOJE SRCE

omamo diha
cvetlic nebeških;
rdeče, sinje in bele
vzbrstele, vonjivo razcvele
so se na tleh človeških.

Moje želje
k njemu kipe
kot prošnja tiha:
za sveto slast
duhovne sreče,
za svetlo east
moči medleče
cvetov med trni,
kadar se nadnje razpno
grozeče, težko
oblaki črni.

V materinski ograji
sijajev Tvojih
kot cvet od cveta
in drobni odsev lesketa,

v dneh mojih
slovó želim dati razcvetu
lepot na svetu.

Ti me vsega, vsega,
sladkó prepoji,
svetló, svetló me prežari
do dna, do dna
v sužnja svojega Sina
sveto me preustvari
in me za večno osvoji.

Iz divjega kraja
brez soja,
kjer meča ostrina
ranja, razdvaja,
iz useh zased zla,
postavi me trdnó na svoja
pokojna in varna tla!

BREZ OBČUDOVANJA

so zame
viharna veledenanja
Cezarja, Napoleona
s krvavim mirom zatona
in moč in slava človeška,
odkar siješ Ti vame
s svojo nebeško modrostjo,
s svojo velesvetostjo,
Devica Nazareška.

Tako si visoko, visoko,
usa sončna in sveta,
pa se z materinsko milino
sklanjaš globoko
v meglenu nižino
do mene,
do mojega drobnega cveta,
da v božjo vigred požene.

Tvoj soj ga ogreva,
Tvoj plašč ga odeva,
da ne pozebe, uvene;
Tvoja dlan mu priliva,
ko nebogljen skriva
vonjavo in med
v tišino samote,
brez cene
za svet, —
in k Bogu se vzpenja,
oblit od blestenja
Tvoje lepote...

ENA JE POT, —
pot zmage, rešitve,
brez črnih zablod:
pot bele tišine
skozi nižinz
žuljev, molitve, —
z lučko bolečine,
ponižno skrite
očem sveta,
Bogu vdano privite
v školjki srca...

Na njej žari sled
Tvojih stopinj
skoz čas in čez svet
do rajskih sinjin.

Vem, Dekla Gospodova, vem:
dan za anem
moram iti po njej
z močno dušo
za smotrom naprej
in breme telesa
skozi nalive in sušo
vdano nositi,
če hočem priti
za Tabo v nebesa! —

TVOJO STOPINJO BELO

čutim ob svojem koraku,
vidim jo v mraku,
na poti skoz tujo deželo.
Tvoje deviške roké
čutim na rami, —
najskrbneje tačas,
kadar za moj poraz
svet k sebi me mami.

Tvoje prečisto Srcé
čutim zame utripati, —
najtopleje tedaj,
kadar ljubezni raj
brata ali sestré
začne se vsipati...

Tvoj materinski pogled
čutim v globini srca, —
najbolj svareče takrat,
ko mi strupeni prevrat
ledenih megla
z visokih gorá
grozi,

da zamori
moj srčni razcvet. —

Nikdar, nikdar
noben črni vihar,
niti zlata zadruga
me nz iztrga
iz močne desnice
moje rajske Vodnice!

NE VEM ZAKAJ
Tvoj sladki beli sijaj
moje srce obliva,
zakaj venec Tvojih zvezda,
moja nebeška Gospá,
sivo ubožstvo moje
v sij slave svoje
usmiljeno skriva. . .

Ob prestolu svojega Sina
zmagoslavno kraljuješ, —
pa se ne sramuješ
z neskončno nebeško slavo
stopiti v mojo nižavo,
kadar koli srca bolečina
vzdihne po Tebi
v duhovni potrebi.

Tvoje milosti žezlo
s svetimi sviti
maurično barvnih niti
v moje srce je uvezlo
Tvoje obličje.
Brez pege spočeta,
s telesom vzeta
v nebeško veličje
kot bel, sladak kres
s koščkom nebes
prihajaš v moje dneve,
sive od zemeljske reve.

Kot vinjen
od rajskega vina,
do zadnjega vlakna prešinjén
od belega soja,
ki siplje ga tvoja
ljubeča milina,
v svojih dnevih
izseljenskih,
v sodobnosti pusti,
v svojih napevih
slovenskih

pojem, utripam
bolj s srcem ko z usti,
in Tvojo slavo
v južno širjavo
zapadnih step sipam. . .

NAŠA BEGUNSKA LETA,
Kraljica sveta in Slovencev,
v slavo nebeško vzeta,
slavijo Te v daljni tujini
brez vencev, lestencev —
v bolečini
tihó trpečega,
v srcu ihtečega
domotožja.

Nam pa ni dano,
Mati naša božja,
stopiti z nogo izgnano
v naša zaprta nebesa;
še, še jih pod vrhom Triglava
zagrinja
težka, krvava
železna zavesa,
in naše sesute napore
spreminja
v dejanja pokore. . .

MOJI TRENUTKI CVETO
v svetem lesketu
Tvoje nebeške slave,
k Tebi otroško se pnó
nad sinje višave
v modrem razcvetu
pokore in sprave. . .

Kakor na tisto Tvojo noč
davno,
blestečo in slavno,
mocoj je odstrta
sinja zavesa
nad svetom.
Moja duša je ozrta
z najslajšim trepetom
v odprta nebesa, —
v Tvoj venec, spleten
iz zvezdá,
in blažena, blažena,

v upanju potolažena
vidi in ve:
na lice sveta, —
na groblje in kri
naših dni,
na jeklene armade
topov, oklepnikov, bomb
za nove spopade
z grozo krvavo, krvavo
apokaliptičnih katakomb
z brezmadežne veje
Tvoje dlani
(v rešitev človeštva
in Tvojo slavo)
vedno gosteje
belo cvetje sneži. . .

V NEBESA, V NEBESA
za Teboj
moje srce
koprni nocoj, —
po moč za zmago
zoper nadvlado telesa.

Moje želje
k Tebi so se sprostile
in pustile
na hrbtu zemlje
presnajóčo begunsko prtljago.

Dozori, dozori
begunski naš čas
z brezmadežnim žarom Srca,
klečeča ob nogah
Sina — Boga!

Stori nov čudež, stori,
da usak izmed nas
po dolgih in hudih letih
romarskega slovesa,
očiščen z bolečino,
po morských in kopenskih
progah,
kot mreža razpetih
čez vsako celino,
vključen v Tvoj trop,
doživi vstop
v naša nebesa —
v poveličano domovino!

BOGDAN BUDNIK

SLOVENSKI KATOLIŠKI OB SESTDESETLETNICI PRVEGA LJUBLJANA 1892

POTEK SHODA

V naslednjem poročilu nam je podati v kratkih potezah celoten pregled dela Katoliškega shoda v izseljenstvu; natančnejše, izčrpano poročilo o tem bo natisnjeno v knjigi, ki jo o shodu pripravlja Glavni pripravljalni odbor, in v kateri bodo objavljeni deloma v celoti deloma v izvlečku tudi vsi govori in referati kakor tudi resolucije vseh prirediteljev tega shoda.

Ta knjiga bo pač zadnje dejanje Glavnega pripravljalnega odbora, na katerem je ležala vsa organizacija doslej najbolj širokopotezne katoliške prireditve slovenskega izseljenstva po drugi svetovni vojni.

Že kake štiri mesece pred glavnimi dnevi shoda je PRELAT DR. ALOJZIJ ODAR povabil najodličnejše predstavnike vseh odsekov slovenskega katoliškega udejstvovanja v Argentini k sodelovanju v pripravljalnem odboru. Odziv na povabilo je bil, lahko rečemo, popolen, kar je pač dokaz, da v bistvenih stvarih vlada med vodilnimi krogi slovenskega katoliškega življa v Argentini veliko večja edinstvo kot se splošno misli.

Sej pripravljalnega odbora, ki so se poslej vršile štirinajstdnevno, se je redno udeleževalo kakih 15—20 članov, ki so za predsednika odbora izvolili G. FRANCETA KREMŽARJA, za tajnika č. G. JOŽETA JURAKA in za blagajnika G. LOVRA JANA, dočim je idejno vodstvo ostalo še vedno na ramah prelata ODARJA.

Ker se je letošnji Katoliški shod zadal nalogo, ugotoviti realizem in idealizem našega izseljenškega življenja v vseh smereh, zato je bilo študijsko delo shoda zelo obsežno in ga je bilo treba razdeliti po odsekih. DUHOVNIŠKI ODSEK je vodil dr. Mirko Gogala, ODSEK ZA MISIJONE IN ZEDINJENJE g. Marjan Loboča, SOCIALNI ODSEK dr. Ivan Ahčin, ODSEK ZA IZOBRAZENSTVO g. Božo Fink in dr. M. Komar, ODSEK ZA LJUDSKO VZGOJO IN IZOBRAZBO prof. Lojze Gerzinič in dr. Vinko Brumen, MLADINSKI ODSEK g. A. Majhen in g. M. Mizerit, FANTOVSKI ODSEK g. Janez Langus, DEKLIŠKI ODSEK

gdč. Katica Kovačeva in ORGANIZACIJSKI ODSEK g. Jan Lovre. Za zunanjo organizacijo in propagando celotne prireditve je bil ustanovljen PRIREDITVENI ODSEK pod vodstvom č. g. Ladislava Lenčka CM.

Voditelji odsekov so povabili k sodelovanju najodličnejše naše javne delavce, ki so ali podajali odgovore na zastavljene jim ankete ali pa pisali referate o posameznih vprašanjih. Zlasti so v tem smislu organizirali svoje delo duhovniški odsek, socialni odsek, odsek za izobraženstvo, odsek za ljudsko vzgojo in izobražbo ter organizacijski odsek. Izsledki anket so se ugotavljali na sestankih teh odsekov, ki so se vršili bolj ali manj pogosto po potrebi, in na njih podlagi so se pripravljale resolucije, ki naj bi jih sprejel Katoliški shod na svoj glavni dan.

Ker je bilo brž očito, da nikakor ne bo mogoče obravnavati vseh zadev slovenskega izseljenškega življenja, ki so jih imeli v študiju odseki, samo na enem zborovanju, je večina odsekov pripravila svoja posebna zborovanja, na katerih so se posamezna vprašanja lahko podrobno obdelala in se potrdile ter glavnemu zborovanju shoda predlagale odsekovne resolucije. Taka posebna zborovanja so imeli (po časovnem redu) socialni odsek, odsek za misijone in zedinjenje, duhovniški odsek, mladinski odsek, dekliški in fantovski odsek.

ZBOROVANJE SOCIALNEGA ODSEKA

Bilo je že 13. julija 1952, torej več kot mesec dni pred glavnim dnevom Katoliškega shoda, znak da je ta odsek zelo zgodaj, gotovo prvi začel s svojim študijskim delom. Zato pa je tudi zborovanje izredno lepo uspelo.

Dvorana župnije sv. Ivane Arške v CJT DADELI je bila ta dan zjutraj ob osmih, ko je začel v njej na posebej pripravljenem oltarju sv. mašo prof. DR. IVAN AHČIN, popolnoma zasedena. Po sveti daritvi, med katero je bilo ljudsko petje in se je delilo sveto obhajilo, je isti naš odlični sociolog kot predsednik Socialnega odseka zborovanje začel, nakar je bilo izvoljeno predsedstvo zborovanja, v katerega so bili povabljeni g. ALBIN MAGISTER st. kot predsednik, g. FRANC

SHOD V IZSELJENSTVU SLOVENSKEGA KATOL. SHODA 1952 BUENOS AIRES

PLEŠKO kot podpredsednik, kot odborniki pa gđ. MIJA MARKEŽEVA in gg. JOŽE ŠEME ter JANKO ŽEBRE.

Pod vodstvom predsednika g. Magistra so nato razni odlični govorniki v triurnem programu podali sledeče referate:

G. FRAN KREMŽAR, dolgoletni sodelavec našega socialnega prvaka pok. Janeza Evangelista Kreka, je podal predavanje: „ZGODOVINA SLOVENSKEGA KRŠČANSKEGA SOCIALNEGA GIBANJA“.

G. VIKTOR ČEŠNOVAR, eden od najodličnejših socialnih delavcev v najtežjih časih tik pred in med drugo svetovno vojno doma, je imel koreferat: „SEDANJE SOCIALNO IN GOSPODARSKO STANJE V SLOVENIJI“.

G. MAKS JAN, organizator predvojne katoliške socialne Slovenske delavske zveze ter sedanje „Družabne pravde“, je na podlagi ankétnih odgovorov iz vseh slovenskih izseljenskih skupin po svetu sestavil in podal poročilo: „GOSPODARSKO STANJE SLOVENSКИH IZSELJENCEV“.

PROF. DR. IVAN AHČIN, lahko rečemo, so. dobni slovenski socialni ideolog, pa je podajal dragocene misli za „SOCIALNE IN GOSPODARSKE NALOGE SLOVENSКИH IZSELJENCEV“.

G. RUDOLF SMERSU, bivši narodni poslanec in dolgoletni socialni pisatelj in organizator, je zaključil vrsto referatov s svojim koreferatom: „KAJ SE JE V IZSELJENSTVU NA SOCIALNEM PODROČJU ŽE STORILO“.

Med predavanji je bilo prebrano pismo obolelega dolgoletnega katoliškega socialnega delavca g. FRANCA ŽUŽKA, ki je z bolniške postelje pozdravil zborovalce in želel zasedanju sadov s svojo kleno besedo.

Zborovanje se je končalo z branjem resolucij, ki naj bi se predlagale v končno odobritev glavnemu zborovanju katoliškega shoda.

Organizacija „Družabna pravda“, ki je po svojih članih bistveno sodelovala v Socialnem odseku, je 20 dni po njega zborovanju že izdala 48 strani obsegajočo brošuro z vsemi referati zborovanja in resolucijami na koncu, v

uredništvu dr. Ivana Ahčina in z naslovom: SOCIALNI DAN.

ZBOROVANJE ODSEKA ZA MISIJONE IN ZEDINJENJE

To se je vršilo tri tedne kasneje v dvorani župnišča v RAMOS MEJIA. Eno uro preje, ob 16, je bila v cerkvi molitvena ura za misijone in zedinjenje, in sicer iz nove knjige molitvenih ur „PRED BOGOM POKLEKNIMO“ ki jo je sestavil in povečini nanovo napisal prof. dr. Franc Jaklič, izdala pa Slovenska misijonska zveza. Med 11 molitvenimi urami je tudi ura za zedinjenje in ura za misijone, iz katerih je nekaj najlepših molitev molil naprej sam pisatelj dr. Franc Jaklič, ki je pobožnost vodil, številni verniki, ki so v ta namen molitvenik že preje kupili, pa so v zboru odgovarjali.

Tako duhovno in miselno dobro pripravljeni so se udeleženci zbrali v dvorani, ki je bila brž do kraja napolnjena. Zborovanje je začel g. MARJAN LOBODA, tajnik Slovenske misijonske zveze in predsednik nje argentinske podzveze. Po uvodnih besedah je predlagal v predsedstvo zborovanja sledeče: Kot voditelja g. RUDOLFA SMERSUJA, predsednika Misijonskega odseka v San Martinu, dalje predsednike misijonskih odsekov v Ramos Mejia, v San Justo, v Floridi in v Lanusu, se pravi, gg. VALENTINA MALAVAŠIČA, MAKSA OSOJNIKA, RAVN. PRIJATELJA IN JOŽETA MEHLETA, ki so vsi, razen obolelega ravn. Prijatelja, zavzeli mesta na odru, poleg tega pa še ga. ČOPOVA in gđ. SLEMČEVA, G. LOJZE LAVRIČ in g. Marjan Loboda kot zapisnikar.

Na tem zborovanju, ki je imelo trojni cilj: misijone, zedinjenje in beatifikacijo Barage in Slomšeka, so zadevna vprašanja obravnavali sledeči predavatelji:

O PRIMERNOSTI, DA SE NA KATOLIŠKEM SHODU RAZPRAVLJA TUDI O VSEH TEH VPRAŠANJIH, je najprej govoril prelat DR. ALOJZIJ ODAR, dekan slovenske teološke fakultete v izseljenstvu.

O MISIJONIH IN MISIJONSKEM SODELOVANJU je govoril PROF. LOJZE GERZINIČ.

O PROBLEMU ZEDINJENJA ločenih vzhodnih kristjanov s katoliško Cerkvijo in našem sodelovanju pri tem je predaval prof. DR. FRANC JAKLIČ.

Vsi trije govorniki so najodličnejši sodelavci slovenske misijonske akcije, zlasti prof. dr. Jaklič pa se je zadnji čas posvetil s posebno ljubeznijo vprašanju cerkvenega zedinjenja.

O BEATIFIKACIJI BARAGE IN SLOMŠEKA kot naši verski in narodni zadevi in sadovih teh dveh akcij z slovensko misijonsko delo in delo za zedinjenje je govoril g. MAR. JAN LOBODA.

Po prebranih resolucijah, ki so bile z odobravanjem sprejete kot predlagane glavnemu zborovanju, se je to drugo zborovanje Katoliškega shoda, ki je tudi lepo uspelo, zaključilo s pesmijo Povsod Boga.

ZBOROVANJE DUHOVNIŠKEGA ODSEKA

Slovenski duhovniki, ki jih je v Argentini menda že nad 80, so tudi čutili potrebo, da iz sledke obširne ankete z nad 50 vprašanji prerešetajo na svojem zborovanju. Mnogo od slovenskih duhovnikov v Argentini ima možnost bolj ali manj vplivati na katoliško življenje slovenskega izseljenstva, nekateri celo ne le onega v Argentini, ampak tudi po svetu, potem tiska, ki se v Argentini izdaja in ki gre med naše ljudi po vseh kontinentih. Drugi spet, ki osebno sicer ne pridejo dosti v stik z našimi ljudmi, imajo možnost, da s svojimi pismenskimi zvezami vplivajo na posameznike in po njih na skupnost. Gotovo pa ni nikogar, ki ne bi z ljubečim srcem in z molitveno dušo spremljal vsega dejanja in nehanja slovenskih izseljencev.

Zato so bili slovenski duhovniki zelo zavzeti za delo Slovenskega katoliškega shoda v izseljenstvu in zato se jih je tudi toliko zbralo na zborovanje duhovniškega odseka, kakih 45, ki so dne 13. avgusta prihiteli od blizu in daleč, celo iz San Luisa, Bahie Blance in Chileja, na kraj zborovanja v hišo duhovnih vaj „Cardinal Copello“ za duhovnike v Buenos Airesu.

Vodil je zborovanje DR. MIRKO GOGALA, predsednik duhovniškega odseka. Govorili so pa: Rektor DR. FRANC GNIDOVEC o duhovnikovem poslanstvu (v obliki meditacije); svetnik ALOJZIJ KOŠMERLJ o položaju slovenskega katolicizma od zadnjega Katoliškega shoda do našega prihoda v Argentino; g. ANTON OREHAR o sedanjem versko-moralnem položaju slovenskih izseljencev; prelat DR.

ALOJZIJ ODAR o naših organizacijah in našem tisku; dekan CIRIL MILAVEC pa o organizaciji in delovanju slovenskega dušnega pastirstva v Argentini. Nazadnje so bile sprejete resolucije.

ZBOROVANJE MLADINSKEGA ODSEKA

Tudi to se je vršilo v prostorih župnije RAMOS MEJIA, ki je pač najbolj gostoljubna do Slovencev, saj pa jih tudi ima lepo število v svojem okrilju. Bila pa je ta prireditev že v okviru glavnih dni Katoliškega shoda, in sicer na MARIJINO VNEBOVZETJE, 15. AVGUSTA POPOLDNE.

Zborovanje je bilo namenjeno našim otrokom in našim staršem. Začelo se je tudi najprej v cerkvi z litanijami in blagoslovom, nakar je v prenapolnjeni dvorani g. Aleksander Majhen začel zborovanje okrog 15. Kajpada zborovanje s samimi govori bi bilo za vsaj 100 navzočih otrok od onih v naročju mamic do že večjih neznosno, zato je bila vsa prireditev razdeljena na tri dele:

PRVI SKUPNI DEL, ki je bil kot nekaka akademija, na kateri so vse točke podajali otroci svojim staršem in bratcem ter sestricam v dvorani. Sodelovali so pred vsem fantiči-gojenci šolskih sester na Paternalu in pa mogočni mladinski pevski zbor pod vodstvom gđc. Šemrovove. Po akademiji so se večji otroci umaknili v malo dvorano župnišča, kjer so imeli poseben sestanek z govorom, petjem in prizori o veri in domovini. Starši, ki jih je bilo vsaj 200, ne vstevši malih otročičev poleg njih ali v naročju, pa so imeli v dvorani vzgojno zborovanje.

V PREDSEDSTVO ZBOROVANJA so bili izvoljeni: Kot častni predsednik g. ravnatelj MARKO BAJUK (ki živi v oddaljeni Mendozii), kateri je to čast pač zaslužil, ko je tako odlično organiziral in vodil vse šolsko-vzgojno delo stotin naše mladine v avstrijskih taboriščih. Za dejanskega predsednika zborovanja pa je bil izvoljen šolnik DR. VINKO BRUMEN kot zastopnik srednješolskih profesorjev, za podpredsednika gospa DR. JULIJA PAJMANOVA kot zastopnica vseučiliških profesorjev in g. JANEZ KALAN kot zastopnik katehetov. Za tainika je bil imenovan g. ALEKSANDER MAJHEN kot zastopnik ljudskošolskega učiteljstva, kot zastopnica staršev pa je bila v odboru še gospa Tomažinova.

Sledili sta dve predavanji. Prvo je imel organizator slovenskega šolskega dela za mladino v Argentini g. MARTIN MIZERIT: „VPRAŠANJE NAŠE MLADINE“, drugega pa

učiteljica naših otrok gđc. MIJA MARKEŽEVA.

Na koncu so bile spet brane in sprejete resolucije tega odseka.

ZBOROVANJE DEKLIŠKEGA ODSEKA

Poleg mladinskega, sta zborovala na praznik Marijinega Vnebovzetja še dva druga odseka ob istem času, in sicer dekliški in fantovski, tako da so bila kar tri zborovanja isto popoldne.

Dekleta so imela za svoje zborovanje pač najlepšo in največjo dvorano na razpolago: na sedežu ženske argentinske Katoliške akcije v središču Buenos Airesa na Montevideo 850. Začele so zborovanje ob 16, ko je bilo zbranih v dvorani kakih 200 deklet, če ne več. Če je bil pri Socialnem odseku oder okrašen s podobami papežev Leona XIII., Pija XI. in Pija XII., socialno najbolj aktualnih papežev, pri odseku za misijone in zedinjenje pa z velikim križem, znamenjem vesoljnega odrešenja, so si naša dekleta postavile na častno mesto vsem pred oči okrašeno podobo svoje vzornice Brezjanske Marije.

Zborovanje je začela predsednica Dekliške organizacije, ki je pripravila ta odsek, gđc. KATICA KOVAČEVA, nakar so bile povabljeni v predsedstvo zborovanja gđc. LADA REMČEVA kot predsednica, gđc. PAVLA LOVŠETOVA kot podpredsednica in gđc. PAVLA HRIBOVŠKOVA kot tajnica.

Prvi referat je imel univerzitetni profesor DR. IGNACIJ LENČEK z naslovom: „VERSKO-NRAVNI POLOŽAJ SLOVENSKEGA DEKLETA V IZSELJENSTVU“, ki je objavljeno v celoti na straneh te številke „Duhovnega življenja“.

Drugi referat je imel g. MARJAN MAROLT, naš kulturni zgodovinar: „DEKLETOVA KULTURNA IN NARODNA DOLŽNOST“.

Tretji referat je podala gđc. ZDENKA GORNIK: „SLOVENSKO DEKLE V SLOVENSKI IZSELJENSKI SKUPNOSTI“.

Med posameznimi predavanji so dekleta lepo zapela; na koncu so bile prebrane in sprejete resolucije za glavno zborovanje in s pesmijo „Zmagala si“ se je dekliško zborovanje lepo zaključilo.

ZBOROVANJE FATOVSKEGA ODSEKA

Zbralo je toliko naših fantov kot še zlepa ne na kako podobno resnobno prireditve. Razpoloženje zborovalcev je na eni strani poglobilo, na drugi strani pa nekoliko motilo dejstvo, da zborovalci niso mogli uporabiti zago-

tovljene jim cerkvene dvorane v predmestni župniji Ciudadeli, ker je bila po nekem ne-sporazumu zasedena in so morali imeti zborovanje — v cerkvi, iz katere so preje odnesli duhovniki Najsvetejše.

Vodil je tu zborovanje kar predsednik Slovenske fantovske zveze g. JANEZ LANGUS.

Prvi govornik je bil rektor slovenskega semenišča v izseljenstvu DR. FRAN GNIDOVEC, ki je govoril o temi: „VERA IN SLOVENCII“ (objavljeno v tej številki).

Drugi je govoril prof. LOJZE GERZINIČ, naš kulturni ideolog, ki je razpravljajal o vprašanju: „SLOVENSKI FANT IN KULTURA“.

Tretji je bil g. RUDOLF SMERSU, priljubljeni organizacijski delavec in govornik, ki je v svojem predavanju opozoril na POMEMBOST SLOVENSKE SKUPNOSTI v izseljenstvu, na vrednost dela obstoječih organizacij, še posebej Slovenske fantovske zveze.

Tudi to zborovanje se je zaključilo z branjem resolucij.

SKUPNE PRIREDITVE

Glavni dnevi Slovenskega katoliškega shoda v izseljenstvu so bili praznik Marijinega Vnebovzetja, 15. AVGUST, ki je padel letos na petek, in na katerega so priredili, kot zgoraj poročano, kar trije odseki svoja zborovanja, dalje sobota in pa nedelja, 17. avgusta.

URADNI ZAČETEK TEH GLAVNIH DNI je bil pred sveto mašo NA BELGRANO 3886 V CERKVI SV. FRANČIŠKA SALEŠKEGA, kjer je č. g. OREHAR ANTON, glavni slovenski dušni pastir v Argentini, POKLICAL SVE. TEGA DUHA in maševal, prelat DR. ODAR pa imel uvodno PRIDIGO, ki jo je naslonil na praznik Marijinega Vnebovzetja, saj pa je bil tudi ves Katoliški shod posvečen Mariji, v nebesa vzeti. Pel je pri tej sveti maši radi zadržanosti „Gallusa“, ki običajno poje na Belgrano, CERKVENI ZBOR IZ RAMOS MEJIE, pod vodstvom g. Gabriela Čamernika.

Popoldne so bila najprej popisana TRI ZBOROVANJA, nato pa v dvorani na Montevideo 850, okrog pol sedmih zvečer skupna VERSKA KINOPREDSTAVA s predavanjem DR. IGNACIJA LENČKA: „KATOLIČANI IN FILM“. Predvajana sta bila dva morda najlepša katoliška filma: „Vrata nebeška“ (o „belem vlaku“ bolnikov-romarjev v Lurd, o njih hrepenenju po čudežnem ozdravljenju, ki ga pa doseže le malokdo, in o njih duhovnem ozdravljenju, ki ga zadobe mnogi, vsi) in pa „Gospod Vincencij“ (ki ni toliko življenjepis tega svetnika ampak bolj dramatičen prikaz njegove borbe za zmago krščan-

ške ljubezni in pravičnosti v tedanjem razrivanem času).

NASLEDNJI DAN, SOBOTA, je bila na sporedu samo ena prireditve, a ta toliko bolj dragocena: CERKVENI KONCERT „GALLUSA“, ki se je vršil v središču mesta v jezuitski cerkvi „El Salvador“ in je imel sledeči bogati spored: Jakob Petelin-Gallus: Super Milyodium missa: Kyrje, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus in Agnus Dei; D. Scarlatti: Andante: orgle; A. Foerster: Večerni Ave; Fr. Kimovec: Večerni zvon; A. Mav: Rožni venec, sopran solo; F. J. Haydn: Recitativ in zbor iz oratorija „Stvarjenje“; H. Sattner: Vstal je Gospod; W. A. Mozart: Cum sancto Spiritu, fuga iz maše štev. 12. — Koncert je DIRIGIRAL DR. JULIJ SAVELLI, pri orgljah je bil PROF. JOŽE OSANA, solo točko je zapela ga. MARIJA FINK-GERZINIČEVA, uvodno besedo pa je imel g. BOŽO FINK.

GLAVNI DAN — NEDELJA, 17. AVGUSTA.

Nebo nam je naklonilo zelo lepo vreme v primeri z deževjem prejšnjih dni. Za celodnevni program glavnega dneva je pripravljajni odbor izbral že priljubljeni nam zavod „DON BOSKO“ V RAMOS MEJIA in se odločil izvesti vse prireditve tega dne na prostem pod milim nebom, za kar je ta zavod s svojimi dvorišči, obilnim zelenjem in krasno cerkvijo ter poslopji okrog nje kakor nalašč. Za prireditve na prostem je govorilo tudi dejstvo, da bi bilo težko dobiti v mestu na enem in istem kraju skupaj cerkev in veliko dvorano, v predmestjih pa še manj. Tudi smo se s prireditvijo na prostem želeli držati tradicije vseh naših velikih verskih in narodnih prireditev, ki so se vedno vršile na prostem, tako tudi glavni dnevi vseh dosedanjih Katoliških shodov. GOSPODJE SALEZIJANCI so kot vedno tudi to pot z lastno jim širokogrudnostjo dali v zavodu na razpolago vse, karkoli smo potrebovali, za kar jim gre javna zahvala slovenske katoliške skupnosti v Argentini, zlasti č. G. JANKOTU MERNIKU, ki nam je vse to posređoval.

Že prejšnji dan, zlasti pa v zgodnjih urah nedeljskega jutra so naši fantje in dekleta pod vodstvom prireditvenega odseka (č. g. Lenček Lado CM, gđc. Markež Mija in g. Peter Klobovs) lepo okrasili veliko zeleno dvorišče Don Boskovega zavoda in pred vsem postavili okusen in učinkovit oltar, ki naj bi služil tudi kot govorniškji oder. Nad temnordečim in z vencí okrašenim ozadjem se je pel proti nebu mogočen bel križ. Na oltarju pred njim je bila sredi cvetja kakor na prestolu slika Kra-

ljice Slovencev — brezjanske Marije Pomagaj. Girlanda, ki je obrobljala sliko, je bila prepletena s slovensko zastavo. Takoj desno od oltarja je plapolala argentinska državna, levo pa slovenska narodna zastava. Ob strani oltarja, že bolj na prireditvenem prostoru pa sta bila levo in desno, sredi vencev, na podstavkih dva največja zastopnika slovenske katoliške dejavnosti: škof Baraga (Abčinov kip) in škof Slomšek (Snojeva slika).

Četrte ure po deseti dopoldne se je na tako prirejenem prostoru začel glavni dan Katoliškega shoda s SVETO MAŠO, ki jo je med ubranim ljudskim petjem daroval č. g. OREHAR ANTON, ki je po evangeliju podal kratko duhovno misel, med mašo pa s pomočjo č. g. MERNIKA JANEZA SDB delil sveto obhajilo. Levo in desno od oltarja so se postavile slovenske narodne noše.

Po sveti maši je napovedovalec č. g. LADISLAV LENČEK CM najprej oznanil, da se na štirih straneh prireditvenega prostora, označenih z veliko Baragovo podobo, pobirajo podpisni na ZAHVALNO SPOMENICO MARQUETTSKEMU ŠKOFU mons. Thomasu Noa za začetek Baragove beatifikacije v juniju letošnjega leta, ter povabil vse udeležence, naj to spomenico pridno podpisujejo. Takoj so se postavile k podpisovalnim mizam cele vrste udeležencev, kar je pričalo, s kakim razumevanjem in zavzetostjo so rojaki sprejeli to inicijativo Slovenske misijonske zveze, ki je vsakemu podpisniku poklonila ob tej priliki podobi Barage in Slomškega, da ju umestijo v svojih stanovanjih. V teku dneva se je tako podpisalo na liste spomenice 908 udeležencev nedeljske prireditve, iz česar lahko tudi sklepamo, kakšna je bila udeležba na njej.

Nato je na oder pred oltarjem, pred zvočnik, stopil predsednik glavnega pripravljalnega odbora za Slovenski katoliški shod v izseljenstvu g. FRANCE KREMŽAR in pozdravil, kakor je povdaril sam, s starim pozdravom vseh katoliških shodov: Hvaljen Jezus! Želeč vsem navzočim in nenavzočim dobrohotečim, po svetu raztresenim in v domovini živečim rojakom veliko blagoslova in sadov iz tega Katoliškega shoda, je proglasil glavno zborovanje Katoliškega shoda kot začeto. Nato je pozval zborovalce, naj izvolijo predsednika zborovanja. Predlagan in z odobravanjem vseh navzočih je bil izvoljen g. RAVNATELJ BOGOMIL REMEC, ki je že pred 52 leti sodeloval na drugem slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani kot govornik. Izvoljeni so bili še podpredsednika

ravnatelj IVAN PRIJATELJ in g. RUDOLF SMERSU in tajnik g. PAVLE FAJDIGA.

G. ravnatelj Remec je po toplih uvodnih besedah dal takoj besedo prvemu govorniku PRELATU ODARJU, ki je imel predavanje: „VERSKO-NRAVNI TEMELJ KATOLIŠKE REFORME“, objavljeno v celoti na straneh te številke „Duhovnega življenja“.

Po tem predavanju je tajnik prečital pozdravno brzojavko, ki jo je poslal zborovalcem predsednik g. DR. MIHA KREK iz Washingtona, povdarjajoč, da je v duhu združen z njimi in da želi od Boga obilnega blagoslova in popolnega uspeha temu Katoliškemu shodu. Tople besede priljubljenega slovenskega političnega voditelja so navzoči sprejeli z iskrenim ploskanjem. — Nato je bilo prebrano pozdravno pismo slovenskih akademikov v Španiji.

Drugi govor glavnega zborovanja je imel g. AVGUST HORVAT, ki je razpravljal O NAČI MLADINI v izseljenstvu in kako jo moramo vsi čuvati kakor punčico svojega očesa, kakor svojo bodočnost.

Napovedovalec č. g. Lado Lenček CM je nato obrazložil zborovalcem, da je poleg glavnega pripravjalnega odbora predlagalo devet odsekov Katoliškega shoda svoje resolucije, ki imajo vse velik pomen. Ker so pa bile resolucije tistih odsekov, ki so imeli svoja posebna predzborovanja, že tamkaj brane in ker bi bilo branje vseh v celoti na samem glavnem zborovanju predolgotrajno, zato je dal pripravljalni odbor VSE RESOLUCIJE natisniti v POSEBNI BROŠURI, ki se bo ta dan brezplačno delila vsem udeležencem, da tako še bolj kot ob poslušanju, ob branju spoznajo njih vsebino, skupno pa da se bodo brale le tiste resolucije, ki še nikjer brane niso bile. Po tem pojasnilu je napovedovalec takoj prebral resolucije glavnega pripravjalnega odbora. Pojasnila in resolucije so zborovalci sprejeli z odobravanjem.

Skladno z resolucijo glavnega pripravjalnega odbora, ki predvideva USTANOVITEV SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA KULTURNEGA SVETA in njega imenovanje od strani samega Katoliškega shoda, je tajnik prebral imena vseh, ki jih je glavni pripravljalni odbor predlagal v ta svet. To so: Dr. Ivan Tine Debeljak, Božo Fink, Lojze Gerzinič, dr. Ahčin, Marko Bajuk, dr. Vinko Brumen, dr. Rudolf Hanželič, Janez Hladnik, Lovre Jan, dr. Milan Komar, France Kremžar, dr. Ignacij Lenček, Ladislav Lenček CM, Marijan Marolt, Martin Mizerit, dr. Alojzij Odar, Anton Orehar, Ivan Prijatelj, Bogumil Remec, Smer-

su Rudolf, Miloš Stare, Karel Škulj, Pavle Verbic in France Žužek. — Zborovalci so predlog sprejeli s ploskanjem, s čimer je bil ustanovljen in sestavljen Slovenski katoliški kulturni svet.

Ura je bila pol ene, ko je predsednik zaključil dopoldanski del glavne prireditve Slovenskega katoliškega shoda v izseljenstvu.

Popoldansko zborovanje se je začelo kmalu po tretji uri. Prvi govornik je bil g. RUDOLF SMERSU, ki je imel referat „O NAŠEM MĚDSEBOJNEM ŽIVLJENJU“.

Po tem predavanju sta bili prebrani pozdravni pismi Društva Slovencev v Mendozi in tamkajšnjega slovenskega dušnega pastirja č. g. Malenška.

Nato je napovedovalec č. g. Lado Lenček CM prebral resolucije odsekov za izobraženstvo, za ljudsko vzgojo in izobrazbo, mladinskega in organizac. odseka ter končno še STA. TUT O SLOVENSKEM KATOLIŠKEM ORGANIZACIJSKEM SVETU V ARGENTINI. Le-ta predvideva, da se njega člani izvolijo na Katoliškem shodu samem. Zato so bili takoj predlagani in izvoljeni v svet sledeči gospodje: Božo Fink, Lovre Jan, Jože Jonke, Jože Lesar in Pavle Verbic.

Končno je bil ZA PREDSEDNIKA ŽE DOPOLDNE IZVOLJENEGA SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA KULTURNEGA SVETA PREDLAGAN IN IZVOLJEN PRELAT DR. ALOJZIJ ODAR.

Po teh važnih vmesnih odločitvah je sledilo zadnje predavanje, ki ga je imel g. FRANCE KREMŽAR, predsednik glavnega pripravjalnega odbora. Govoril je o temi: „IZSELJENCI IN DOMOVINA“.

Zborovanje je zaključil njega predsednik g. Bogumil Remec s toplimi besedami, katerih zadnje so bile: SRCE DOMOVINI, DUŠO PA BOGU!

Udeleženci, ki jih je bilo ob tej uri navzočih blizu 1000, v veliki večini možje in fantje, so se uvrstili v dolg in lep SPREVOD, ki ga je organiziral č. g. Janez Mernik SDB, in ki se je vil po parku proti glavnemu vhodu cerkve. Na čelu so fantje nosili križ in argentinsko in slovensko zastavo, čemur je sledila dolga vrsta moških. V sredi spreveda so slovenski bogoslovci nosili podobo Brezjanske Marije, obdano od slovenskih narodnih noš in številne duhovščine s č. g. Oreharjem Antonom na čelu. Za Marijo so stopale dekleta in žene. V sprevodu so skupine lepo prepevale.

Pri vhodu v cerkev je vsak udeleženec prejel brošuro s tiskanimi resolucijami, pri če-

RESOLUCIJE IN NJIH POMEN

Že v aprilski številki letošnjega „Duhovnega življenja“ smo pisali o potrebi novega slovenskega katoliškega shoda in o glavnih nalogah, ki ga čakajo. Doma se v teh razmerah, ki so tam, vršiti ne more. Pač pa bi ga mogli prirediti slovenski katoliški izseljenci. Seveda bi se tak izseljenski katoliški shod pečal le s stvarmi, ki se tičejo slovenskih izseljencev, zakaj katoliški shod se mora baviti z razmerami, ki zadevajo ljudstvo, katero ga prireja. Drugače ni aktualen.

Šestdesetletnica prvega slovenskega katoliškega shoda, ki se je vršil v Ljubljani leta 1892, je bil le zunanji povod za datum novega shoda, zakaj utemeljitev novega shoda je zrastle iz naših notranjih potreb v izseljenstvu.

V kulturnem oziru je najmočnejša izseljenska skupina argentinska, ki ima živahno razvito organizacijsko življenje. Zato je ona prevzela organizacijo novega katoliškega shoda.

Slovenski katoliški shod v izseljenstvu se je vršil v velikem Buenos Airesu letos. Glavni njegovi dnevi so bili od 15. do 17. avgusta. Kako je shod sam potekal, je poročilo na prvem mestu te številka.

Po stari navadi katoliških shodov so se za pripravo našega shoda ustanovili razni pripravljalni odseki. Preučili so snov, ki naj bi jo katoliški shod obravnaval, in pripravili resolucije za katoliški shod.

Vse te resolucije tukaj priobčujemo s potrebnimi pojasnili.

Ni potreba posebej utemeljevati, da so resolucije katoliškega shoda važna stvar. V njih je vsa pomembnost katoliškega shoda.

mer je imel možnost tudi kaj prispevati v kritje stroškov te velike prireditve.

V cerkvi sami je bila slovesna zahvalna pesem Bogu za vse dobrote Katoliškega shoda, nato pa blagoslov z Najsvetejšim. Po čudovito lepo zapeti pesmi „Marija, skoz' življenje“, ki je donela iz tisoč slovenskih grl pod strop prostorne, po povsem zasedene cerkve Marije Pomocnice, so se ljudje počasi začeli razhajati zadovoljni nad doživetji in lepimi načrti Katoliškega shoda in trdno odločeni, ponesti jih v življenje posameznika in skupnosti.

L. L. C. M.

Resolucije podajajo smernice za bodoče življenje. V kratki in jedrnatih obliki nam povedó, v čem moramo izpeljati katoliško reformo, kakor si jo je zamislil katoliški shod. Brez resolucij bi bilo vse govorjenje, čeprav še tako lepo, v prazno. Saj vemo, kako je. Slišiš spodbudno besedo, a greš in pozabiš. V resolucijah izražene smernice, ki povzemajo delo, predavanja in govore katoliškega shoda, pa moremo imeti trajno pred sabo.

Delo katoliškega shoda se prav za prav začne šele po njegovi zaključitvi. Obstoji namreč v uresničevanju resolucij, ki so bile na njem sprejete. Res je, da še tako primerne resolucije same po sebi ne morejo opraviti katoliške reforme. Potrebni so ljudje, ki resolucije v življenju uresničujejo. Naša katoliška reforma je v nas in je ni brez nas. Toda, če hočemo resolucije uresničevati, jih moramo najprej dobro poznati.

Katoliški shod ne more dati natančnega programa za vse življenje, ki ga živimo katoličani kot poedinci ali kot katoliški kolektiv. Njegov namen je začrtati le smernice, po katerih naj se naše katoliško življenje razvija. Po teh smernicah naj bi mi urejali svoje življenje, naše organizacije, ki se drže katoliškega programa, pa svoje delovanje. Življenje je preveč pestro, da bi mogel katoliški shod izdelati natančen program; zato katoliški shodi nujno ostajajo le pri načelnih smernicah. To moramo imeti pred očmi, ko preučujemo resolucije našega shoda. Imajo pa seveda tudi take načelne smernice velik pomen. Ne ostajajo namreč le v teoretičnem redu, marveč posegajo globoko v naše praktično življenje. Sestavljene so za naše življenje, to je za življenje, ki ga slovenski katoliški izseljenci prav sedaj živimo. Zato naglašajo tista katoliška načela, ki so nam prav sedaj bolj potrebna, opazarjajo na tiste nevarnosti, ki nam prav sedaj groze, narekujejo tista sredstva, ki jih moramo uporabljati, da bomo v tem času pri sebi ohranili slovenstvo in katolištvo.

RESOLUCIJE

GLAVNEGA PRIPRAVLJALNEGA ODBORA

I. Ker katoliška reforma v svetnih stvareh, ki jih katoličani moramo reševati po načelih katoliške vere, ne more imeti uspeha, če ni versko in moralno preosnovitve, zato zborovalci na Slovenskem katoliškem shodu v izseljenstvu izjavljamo in obljublamo naslednje:

1. odpravljali bomo iz sebe ŽIVLJENSKI

MATERIALIZEM, ki se javlja v pretirani skrbi pridobivati samo gmotne dobrine, v želji samo uživati, v prizadevanju samó za lagodnost in v begu pred vsakim trpljenjem;

2. za temelj svojemu življenju hočemo postaviti **KRŠČANSKI IDEALIZEM**, ki naglašá veliko prednost duha pred snovjo, duše pred telesom, nadnaravnega življenja pred naravnim. Prva skrb nam bodi iskati najprej božje kraljestvo in njegovo pravico;

3. medsebojno življenje bomo urejali PO **ZAPOVEDI KRŠČANSKE LJUBEZNI DO BLIŽNJEGA**; živo se bomo zavedali, da smo vsi **UDJE ISTEGA SKRIVNOSTNEGA KRISTUSOVEGA TELESA**;

4. **LJUBILI BOMO KATOLIŠKO CERKEV**, zvesto **POSLUŠALI PAPEŽA IN SE RAVNALI PO NJEGOVEM NAUKU** in se **POKORAVALI CERKVENI OBLASTI**.

II. USTANOVI SE SLOVENSKE KATOLIŠKE KULT. SVET. Njegova naloga je zlasti ta, da skrbi, da se bodo resolucije Slovenskega katoliškega shoda v izseljenstvu resnično izvajale. Usmerja naj tudi kulturno življenje slovenskih katoliških izseljencev.

Dve tretjini njegovih članov izbere Slovenski katoliški shod izmed Slovencev v Argentini, ostalo tretjino pa imenuje prevzvišeni gospod ljubljanski škof izmed Slovencev izseljencev po drugih pokrajinah.

Slovenski katoliški kulturni svet si izdela statut in poslovnik za svoje poslovanje.

Katoliški shod ni verski shod. Njegov namen je dati smernice za svetne zadeve, ki jih moramo katoličani reševati po načelih katoliške vere. Katoliške reforme v teh stvareh pa ne more biti brez versko-nravne prenovitve. Zato mora katoliški shod govoriti tudi o versko-nravni prenovitvi, ne sicer kot o predmetu, ki spada na katoliški shod naravnost, marveč kot o pogoju, da bo katoliška reforma mogla uspeti.

Naš katoliški shod se je tega dobro zavedal. Na njegovem glavnem dnevu je prvi slavnostni govor obravnaval verskonravne temelje katoliške reforme. Ta govor je priobčen v tej številki „Duhovnega življenja“. Po njem je povzeta prva skupina resolucij glavnega pripravljalnega odbora. Ta skupina obljubuje borbo proti življenskem materializmu, graditev na temelju krščanskega idealizma, urejanje medsebojnega življenja po zapovedi krščanske ljubezni v luči velike resnice o skrivnostnem Kristusovem telesu in pokor-

ščino ter ljubezen Cerkvi. Gornji govor razlaga in utemeljuje te resolucije.

Druga skupina resolucij glavnega pripravljalnega odbora govori o slovenskem katoliškem kulturnem svetu. Pove, katere so naloge tega sveta in kako je svet sestavljen. Prva njegova naloga je skrbeti, da se bodo resolucije našega katoliškega shoda res izvajale. Kadar za katoliškim shodom ni stal nekdo, ki je pritiskal k izvrševanju resolucij, so le-te ostale na papirju. Od slovenskih katoliških shodov je imel največ uspeha prvi, ker je za njim stal dr. Anton Mahnič, ki je z vso njemu lastno energijo priganjal k izvrševanju resolucij. Naše organizacijsko življenje pa je danes že tako razvito, da en sam človek, pa naj bi bil tudi Mahničevega kova in imel njegovo avtoriteto, ne more obvladati vseh poprišč. Zato je treba postaviti poseben kulturni svet, ki naj opravlja to nalogo. V ta kulturni svet je treba imenovati take može med nami, ki uživajo splošno zaupanje, da bo svet imel primerno avtoriteto. Svet naj tudi usmerja kulturno življenje slovenskih katoliških izseljencev.

Zaradi velikih razdalij so se mogli osebno udeležiti našega katoliškega shoda le Slovenci iz Argentine. Argentinska izseljenska skupina je med našimi izseljenskimi skupinami kulturno najmočnejša. V teh dveh dejstvih je utemeljen odstavek iz resolucije, ki pravi, da dve tretjini članov slovenskega kulturnega sveta izbere katoliški shod izmed Slovencev v Argentini, ostalo tretjino pa ljubljanski škof izmed Slovencev izseljencev po drugih pokrajinah.

Slovenski kat. kulturni svet je bil 17. avgusta na katoliškem shodu ustanovljen in so bili izbrani njegovi člani, ki bivajo v Argentini.

Potrebo po takem kulturnem svetu smo slovenski katoličani že dolgo časa čutili. Že v domovini bi ga bili morali imeti. Toda tam ga zaradi različnih vzrokov ni bilo mogoče ustanoviti. V tujini pa, kjer smo brez prave avtoritete, ki bi nas mogla kulturno usmerjati, je postalo še bolj očitno, da nujno potrebujemo nekí organ, če se hočemo kot slovenska in katoliška skupina vzdržati. Če se razbijemo, bomo propadli. Večina bi se izgubila v narodnem in verskem oziru. Razbijalne sile se že močno javljajo. Hvala Bogu, da je še ob pravem času zmagala namet. Ustanovili smo si kulturni svet, ki nas bo družil. Že v aprilski številki smo v članku o katoliškem shodu zapisali: „Potrebno je medsebojno spoznavanje, umevanje, sporazumevanje, dogo-

varjanje, skratka prijateljsko in tovariško delovanje, da dospemo do tistega prijateljskega zaupanja, ki je za skupno delo v svobodnem svetu potrebno.“ Iz tega duha je zrastel slovenski katoliški kulturni svet.

VERSKO-NRAVNI OZIROMA DUHOVNIŠKI ODSEK

Slovenski duhovniki, zbrani na svojem študijskem dnevu v Velikem Buenos Airesu, izražamo najprej svoje NAJGLOBLJE SPOŠTOVANJE IN POPOLNO V DANOST SV. OČETU IN NAŠIM ŠKOFOM.

Zbrani duhovniki POZDRAVLJAMO v posebnem spoštovanju in ljubezni ljubljanskega ordinarija, PREVZVIŠENEGA GOSPODA ŠKOFA DR. GREGORIJA ROŽMANA, se mu zahvaljujemo za njegovo jasno in odločno vodstvo v času komunistične revolucije v domovini, kot za njegovo očetovsko ljubezen, ki nam jo, sam begunec, posveča v begunstvu, ter mu obnavljamo obljubo zvestobe, vdanosti in pokorščine.

Naša ljubeča misel pa hiti tudi k ŠKOFOM, DUHOVNIKOM IN ROJAKOM V DOMOVINI, ki pod komunističnim nasiljem vztrajajo v katoliški veri in zvestobi, mnogi v zaporih in na prisilnem delu. Občudujemo njihovo stanovitnost v trpljenju in jim zagotavljamo tudi v bodoče vsakdanji spomin pri sveti daritvi in v svojih molitvah, v trdnem upanju, da se bliža ura osvobojenja, ki nas bo spet združila pri skupnem delu v domovini.

1. UGOTAVLJAMO, DA JE BILO NAŠE STALIŠČE NAPRAM BREZBOŽNEMU KOMUNIZMU PRAVILNO IN DOSLEDNO. Kakor smo komunizem odklanjali v domovini, tako ga odklanjamo danes in ga bomo odklanjali vedno. Katoličani s komunizmom nikdar in v nobeni stvari ne moremo in nečemo sodelovati. Med nami in brezbožnim komunizmom je bil in ostane nepremostljiv prepad. Kakor nekdanj v domovini, posvečamo vse svoje sile duhovni borbi za zrušenje te najstrašnejše zmote v zgodovini Cerkve in človeštva, proseč Boga, da zaslužnjeni domovini in vsem zaslužnjenim narodom, po brezmadežnem Srcu Marijinem, čimprej nakloni veliki dar svobode. V najgloblji pieteti se klanjamo žrtvam komunističnega nasilja, sobratom in rojakom, ki so v sveti borbi za zmago resnice in pravice božje darovali svoje življenje. Trdno verujemo, da bo njih nedolžno prelita kri tudi med našim narodom seme novih kristjanov in poroštvo srečnejše, Bogu posvečene bodočnosti.

2. Z globokim razumevanjem težav in stisk, ki jih prinaša komunistična nasilna dikta-

tura, vendar Z ŽALOSTJO V SRCU MISLIMO NA SOBRATE IN ROJAKE V DOMOVINI, KI SO SE DALI ZAPELJATI po lažni komunistični propagandi, da zavestno podpirajo brezbožni komunizem. Izkušnja pove, da vsako tako sodelovanje svobodnih in vernih ljudi s komunizmom mora končati katastrofalno za prve. Duhovniki, ki segajo v roke komunizmom in z njimi sodelujejo, nosijo težko odgovornost pred Bogom, Cerkvijo in pred narodom. V časih velike preizkušnje rešuje samo brezpogojna in popolna vdanost sveti Cerkvi, ki je „steber in temelj resnice“.

Za sobrate, ki so krenili s poti katoliške zvestobe, PROSIMO LUČI SVETEGA DUHA, da bi spoznali, kaj je prav, se vrnili na pot, ki jo kaže Cerkev, in tako zapeljanim rojakom pokazali, kje je danes — kljub vsem preizkušnjam — mesto vernemu katoličanu.

3. KO GLEDAMO NA SVOJO PASTORACIJO, KI SMO JO VRŠILI V DOMOVINI UGOTAVLJAMO, DA JE BILA V GLAVNIH SMEREH VEDNO PRAVILNA: Z Bogom za narod! Za časnih in verskih blagor ljudstva! Sledeč smernicam svojega dela v domovini uživamo slovenski duhovniki v tujem svetu ugled in spoštovanje ter zaupanje, tako od strani cerkvenega vodstva, kakor od strani ljudstva, med katerim delujemo.

ZVESTI LASTNEMU NARODU, GA TUDI V TUJINI NE POZABLJAMO. Slovenske duhovnike veže s slovenskim rodом na tujem tesno prijateljstvo, ki mora ostati trajno in se mora poglobljati vedno bolj.

Obogateni po izkušnjah v tujini SE HOČEMO VRNITI V OSVOBOJENO DOMOVINO in pomagati bratom, ki so ostali doma, pri delu duhovne obnove.

Vemo, da novi časi ustvarjajo nove probleme, vendar izjavljamo polni vere, da SE NE STRAŠIMO NOBENIH TEŽAV in da bomo v skupni ljubezni do Boga in Cerkve, do naroda in domovine mogli mirno in uspešno rešiti vsa vprašanja, ki jih je rodila težka preteklost.

4. Bivajoč v tujini čutimo moč in blagoslov naše narodne in katoliške edinosti, kakor na drugi strani izkušamo žalostne posledice razkola in needinosti.

IZJAVLJAMO, DA HOČEMO SAMI MED SEBOJ OHRANITI VEDNO TESNO VEZ bratske ljubezni in edinosti ter isto neumorno priporočati in pospeševati med našim narodom v tujini.

PROSIMO BRATE IN ROJAKE V DOMOVINI, DA VZTRAJAJO V SKUPNEM DELU IN TRPLJENJU, drug drugega krepčajo in

podpirajo in tako ustvarjajo trdno fronto duhovnega odpora proti brezbožnemu komunizmu, ki je vir ločitve in sovraštva.

Tej edinosti so posvečene naše misli, molitve in žrtve.

5. Uživajoč zdaj gostoljubnost tujine in naših izseljencev, pa videč, koliko se jih je izgubilo narodno in versko, izjavljamo, da **HOČEMO IZSELJENSKEMU VPRAŠANJU POSVETITI VSO SVOJO POZORNOST.**

Kamor bo šel v tujino naš rojak za kruhom, tja ga bo moral slediti slovenski duhovnik, da mu stoji ob strani v življenjski borbi in varuje pogube.

Izseljensko vprašanje bo moralo postati eno izmed vprašanj duhovniške izobrazbe in vzgoje v semeniščih, da bodo slovenski duhovniki tako na jasnem glede duhovnih in socialnih potreb naše emigracije in vedno pripravljani hiteti na pomoč.

Je to naš življenjski problem in vemo, da je vreden vse naše ljubezni in pozornosti. Goreča skrb za duhovni in telesni blagor bratov na tujem bo pa tudi pomnožila med narodom število duhovniških poklicev, zakaj žrtev vedno prinaša blagoslov.

Ob tej priliki se zahvaljujemo našim sobratom, ki so se do sedaj žrtvovali za naš rod na tujem, želeč in proseč jim od Boga stovitnosti v tem delu še za bodoče.

Bogu se pa zahvaljujemo, da je naši novi emigraciji, žrtvi komunističnega nasilja, dal v teh časih skoraj po vsem svetu ob strani slovenskega duhovnika, učitelja, vodnika in delilca božjih skrivnosti.

6. **VSE DUŠNOPASTIRSTVO MED SLOVENSKIMI IZSELJENCI SE MORA VRŠITI TUDI VNAPREJ, DOKLER BO TO MOŽNO, PO ENOTNEM NAČRTU IN POD ENOTNIM VODSTVOM.**

7. **MALO IN VELIKO SLOVENSKO SEMENIŠČE V IZSELJENSTVU JE ZA SLOVENCE V IZSELJENSTVU VELIKEGA POMENA.** Vzdržujemo ju Slovenci sami. Treba je vse storiti, da se bosta mogli še v naprej ohraniti.

8. **SKUŠAJMO RAZUMETI STARONASELJENCE.** Delajmo za zvezo med staro in novo naseljenci. Z dobroto in potrpežljivostjo jih pridobivajmo za življenje po veri.

9. Ker ima **KATOLIŠKA INTELIGENCA** svoje posebne težave in potrebe, bomo skušali za njo prirejati **POSEBNE SESTANKE**, kjer se bodo obravnavala versko-nravna vprašanja na njim primeren način.

10. Večina naših izseljencev pripada danes k **DELAVSKEMU STANU**. Da se po tovarnah

in drugih obratih, kjer so za njih versko-nravno življenje velike nevarnosti, ne izgubijo, skušajmo ohraniti z njimi tesnejši stik, zanimajmo se za njih socialni položaj, pomagajmo jim, kolikor moremo, in preučujmo delavske probleme.

11. a) Slovenski duhovniki bodimo pripravljene **POUČEVATI SLOVENSKE OTROKE V VEROUKU.** Dolžnost staršev je, da pošiljajo svoje otroke k temu verskemu pouku. Najosnovnejših molitev in obrazcev za prejemanje zakramentov naj se otroci nauče v **SLOVENSKEM IN DEŽELNEM JEZIKU.**

b) **TUDI ODRASLI VERNIKI NAJ SE NAUČE GLAVNIH MOLITEV IN OBRAZCEV ZA PREJEMANJE ZAKRAMENTOV V DEŽELNEM JEZIKU**, da se bodo mogli udeleževati verskega življenja v svojem kraju.

12. **DUŠNOPASTIRSKI OBISKI SPADAJO MED REDNA SREDSTVA PASTORACIJE.** Takšen obisk mora biti duhovniku samo pot do duš. Dušni pastir naj obiskuje vse vernike. Biti pa mora previden in postopati s krščanskim taktom z vsemi ljudmi.

13. Ker je globoko versko življenje podlaga vsake katoliške reforme, zato **VERNIKOM PRIPOROČAMO, DA UPORABLJAJO VSA SREDSTVA, KI VERSKO ŽIVLJENJE UTRJUJEJO IN POGLABLJAJO**, kot so: vsakdanja molitev, nedeljska sv. maša, pogostno prejemanje sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa, udeležba pri svetih urah, zadostilna pobožnost prvih petkov in prvih sobot, duhovne obnove in letne duhovne vaje.

14. Duhovniki hočemo tudi v tujini izkazovati **SPOŠTOVANE IN POKORŠČINO KRAJEVNI CERKVENI OBLASTI** in z ljubeznijo sodelovati s krajevno duhovščino pri apostolskem delu za vernike, med katere smo postavljeni.

15. Kot slovenski duhovniki pa hočemo tudi v tujini **OSTATI VDANI SVOJEMU LASTNEMU ORDINARIJU** ter v bratski povezanosti s slovenskimi duhovniki v izseljenstvu neposredno ali vsaj posredno sodelovati pri versko-nravni ohranitvi slovenskih naseljencev.

Naloga versko-nravnega odseka je bila ugotoviti versko-nravni položaj našega izseljenstva; pokazati dobre in slabe strani; določiti vzroke nazadovanja in nasvetovati pota in sredstva, s katerimi bi se moglo nazadovanje ustaviti ali vsaj zadrževati. Da tudi naše skupine v tujini nazadujejo, je dejstvo, ki ga ni treba posebej dokazovati. Pri izseljenjskih skupinah vseh narodov se to godi; za to ni čuda, da se godi to tudi pri naši. Ni pa rečeno, da bi

se ne dalo nazadovanje močno zadržati ali celo ustaviti.

Versko-nravni odsek so prevzeli duhovniki, ki se pečajo z dušnim pastirstvom med našimi izseljenci. Ti namreč najlaže ugotove versko-nravni realizem med nami. Organizatorji tega odseka pa so svojo nalogo razširili in tako je nastal iz versko-nravnega odseka duhovniški odsek, in tako je treba razumeti tudi njegove resolucije. Te resolucije, sprejete na posebnem duhovniškem študijskem dnevu, zato ne sodijo prav dobro v zastavljeni okvir slovenskega katoliškega shoda v izseljenstvu. Ozirajo se mnogo na preteklost in v sedanost v domovini, kar sicer ni predmet našega katoliškega shoda. S tem pa seveda nikakor ne bomo reči, da je ta del resolucij duhovniškega odseka odveč. Narobe! Naravnili so z njim naši izseljenski skupini veliko uslugo. Povedali so besedo, ki bi je laikji ne mogli. Pokazali so tudi na bolečo točko, ki jo vsi čutimo, a doslej o njej javno nismo govorili. Za vse to se duhovniškemu odseku zahvaljujemo. Na zgoraj omenjeno neskladje le zaradi tega spominjamo, da bi se kdo po nerotrebem ne spotikal nad temi resolucijami, ki so po zamisli, vsebini in slogu drugačne, kot so resolucije ostalih odsekov.

Večina resolucij tega odseka pa se bavi s položajem in delom slovenskega duhovnika v tujini, prav posebej pa še z duhovniškim delom v slovenskih izseljenskih skupinah. Nekatere od teh resolucij so važne za vse izseljence, duhovnike in laikje.

Resolucije so jasne in razumljive; s pridom jih bodo brali slovenski izseljenci. Bilo bi prav, če bi jih tudi dobro premislili. Temu in onemu bi ob njih marsikaj postalo jasno.

ODSEK ZA MISIJONE IN ZEDINJENJE

I. KER NI PRAVEGA KATOLIŠTVA BREZ MISIJONSTVA, HOČEMO KATOLIŠKI SLOVENCIM DRUŽITI Z DELOM ZA LASTNO VERSKO POGLOBITEV SODELOVANJE PRI PRIDOBIVANJU SVETA ZA KRISTUSA.

Zato:

1. bomo GOJILI GLOBOKO MISIJONSKO MIŠLJENJE, pri čemer nam bo služil zlasti misijonski tisk;

2. bomo molili kot ČLANI MISIJONSKIH DRUŽB, zlasti Družbe za širjenje vere, za splošne misijonske namene in jih gmotno podpirali;

3. bomo podpirali vsestransko SLOVENSKE MISIJONARJE v misijonih in pospeševali vzgojo slovenskih misijonskih poklicev;

4. bomo podpirali SLOVENSKO MISIJONSKO ZVEZO s sedežem v Buenos Airesu.

II. POTREBNO JE TUDI DELO ZA ZEDINJENJE VZHODNIH KRISTJANOV Z RIMSKO CERKVIJO. TI LOČENI VZHODNI KRISTJANI SO SKORAJ VSI SLOVANSKEGA RODU. Zato:

1. bomo SPOZNAVALI VZROKE, ki so v preteklosti odcepili vzhodne kristjane od rimske Cerkve, prav tako bomo preučevali možnosti za zedinjenje ločenih vzhodnih kristjanov s katoliško Cerkvijo;

2. bomo PODPIRALI APOSTOLSTVO SV. CIRILA IN METODA, ki naj se požiivi in obnovi;

3. bomo VZGOJILI ČIM VEČ SLOVENSКИH DUHOVNIKOV IN LAIKOV, ki bodo odšli kadar bo božja Previdnost dopustila, MED LOČENE KRISTJANE, pridobivat jih za zedinjenje s katoliško Cerkvijo.

III. Z NADNARAVNIMI IN NARAVNIMI SREDSTVI HOČEMO POSPEŠEVATI DELO, DA BI BILA ŠKOFA IRENEJ FRIDERIK BARAGA IN ANTON MARTIN SLOMŠEK RAZGLAŠENA ZA BLAŽENA IN SVETNIKA. Prvi je vzornik za naše misijonsko delovanje, drugi pa za naše prizadevanje, da bi se vzhodni kristjani zedinili s katoliško Cerkvijo.

Priporočamo, naj bi vse slovenske družine imele po svojih stanovanjih slike Baraga in Slomška ter prebirale njuna življenjepisa. Vsako leto naj se priredi v vseh slovenskih središčih enkrat Baragov, drugič pa Slomškov dan.

Resolucije tega odseka so bile sprejete na posebnem misijonskem zborovanju. Že peti katoliški shod v Ljubljani je posebej govoril o misijonih in o delu za zedinjenje slovenskega pravoslavnega shoda s katoliško Cerkvijo. Oboje, misijonsko delo kakor tudi delo za zedinjenje, prav za prav ne spada na katoliški shod, vsaj naravnost ne. Oboje je namreč cerkvena zadeva, v polnem pomenu besede verska stvar, katoliški shod pa se bavi s svetnimi zadevami.

A čeprav delo za misijone in zedinjenje ni neposreden predmet katoliškega shoda, je vendar prav, da se o njem govori tudi na katoliškem shodu. Brez notranjega nadnaravnega ognja ne more uspeti katoliška reforma. Skušnja pa uči, da je delo za misijone silno uspešno sredstvo za vzdrževanje tega ognja. Brez duha požrtvovalne nesebičnosti in ljubezni, ki se razdaje za druge, ne uspe delo za druge, če tudi gre za svetne zadeve. Skušnja

pove, da je že veliko katoliških podvigov in podjetij propadlo, ker ni bilo te požrtvovalne nesebičnosti in altruistične ljubezni. Delo za misijone pa nujno napravlja človeka nesebičnega in požrtvovalnega, v njem vzbujajo smisel za dunovno bedo drugih. Zato je najboljša pripraviljalnica za katoliško reformo. Vrh tega delo za misijone odpira človeku obzorje in mu širi srce. Dviga pogled čez plot domačih malenkosti. Široko razgledanost pa silno potrebujemo, ko urejamo medsebojno življenje. Zaradi ozkosti si tolikokrat otežkočujemo vsakdanje življenje prav po nepotrebnem. Končno nadnaravno misijonsko delovanje kliče božji blagoslov tudi na delo na domačih popriščih. Dosti je torej razlogov, zakaj se tudi na katoliškem shodu govori o misijonih.

Še lažje pa razumemo, zakaj se na slovenskem katoliškem shodu govori o delu za zedinjenje pravoslavnih Slovanov s katoliško Cerkvijo. Pri tem delu gre namreč za posebno poslanstvo katoliškega slovenskega naroda. Postavljeni smo kakor za posrednika med pravoslavnim slovanskim vzhodom in katoliškim zapadom. Po jeziku in krvi smo dosti bližje vzhodnim pravoslavnim narodom kot germanski in pravoslavni narodi. Z njim pa tudi nimamo spornih meja in stoletne zagrenjenosti, kot imajo to n. pr. Hrvatje do Srbov in Poljaki do Rusov. Po svoji vzgoji in kulturi pa spadamo v katoliški kulturni krog. Vse pogoje torej imamo za posredovanje med pravoslavnim vzhodom, ki je po veliki večini slovanski, in med katoliško Cerkvijo. Živo se moramo zavedati tega velikega poslanstva našega naroda v družini katoliških narodov. Božja previdnost uporablja tudi naravna sredstva pri doseganju svojih ciljev. Ljudi rešuje po ljudeh, narode po narodih. Že naravna pamet pove, da smo Slovenci najbolj primerni za gornje posredovanje. Tej nalogi se ne smemo izmikati. Z veseljem jo moramo sprejeti. Zato se pa moramo posebej zanimati za zedinjenje pravoslavnih Slovanov z rimsko Cerkvijo, kot nam priporoča druga izmed resolucij, ki jih je pripravil odsek za misijone in zedinjenje.

Tretja resolucija pa nas vzpodbuja na delo, da si izprosimo od Boga narodnega kanoniziranega svetnika. Po vseh okoliščinah sodeč sta najbližja razglasitvi za blaženega božja služabnika Irenej Friderik Baraga in Anton Martin Slomšek. Pomen kanoniziranega svetnika je za ves katoliški svet zlasti pa za narod, iz katerega je svetnik izšel, silno velik. Prav posebej to velja, če gre za prvega kanoniziranega svetnika, ki ga ima kak narod. Slo-

venčji doslej še nimamo lastnega kanoniziranega svetnika. S kanonizacijo Baraga in Slomška pa bi dobili dva svetnika, ki sta bila za kulturo našega naroda zelo pomembna. Zato je zelo prav storil naš katoliški shod, da nas je opozoril tudi na to zadevo. Ostati pa ne sme le pri opozorilu.

SOCIALNI ODSEK

1. KOT ZVESTI SINOVI SVETE CERKVE SPREJEMAMO KRŠČANSKO POJMOVANJE ŽIVLJENJA ZA TEMELJ TUDI V NAŠI BORBI ZA VSAKDANJI KRUH.

Zato:

a) Izpovedujemo zvestobo socialnemu nauku Cerkve, kakor ga zlasti podajajo papeške socialne okrožnice;

b) polagamo največjo važnost na vestno izpolnjevanje poklicnih dolžnosti, pri čemer posebej razumemo za delavce in nameščence zvesto izvrševanje dela, za delodajalce pa natančno izpolnjevanje obstoječih socialnih zakonov in kolektivnih pogodb;

c) toplo priporočamo, da bi se sodelovanje vsaj med slovenskimi podjetniki in delavci razvijalo na podlagi stanovske vzajemnosti, socialne pravičnosti in socialne ljubezni.

2. Pogoj za versko, kulturno in narodno ohranitev slovenskega življa v zamejstvu je UREJENO DRUŽINSKO ŽIVLJENJE, h čemur v prvi vrsti spada PRIMERNO DRUŽINSKO STANOVANJE, če mogoče lasten dom. Gradnja lastnih domov in če le mogoče gospodarsko osamosvojitvev priporočamo zato kot najbolj nujno gospodarsko in socialno nalogo. Za dosego tega cilja je najbolj važna:

a) Samopomoč, ki obstoja v pametni uporabi zasluzka, v zmernosti in urejeni skrbi za zdravje. Potem pa tudi

b) organizirana pomoč, obstoječa v sodelovanju istih poklicev, v medsebojni gospodarski pomoči in zadružni vzajemnosti.

3. SLOVENSKIM DELAVCEM V ZAMEJSTVU PRIPOROČAMO, DA SE ORGANIZIRAJO, ČE MOGOČE, V KATOLIŠKIH SINDIKATIH DOTIČNE DEŽELE, kjer bivajo, ali kjer teh ni, v takih delavskih organizacijah, ki ne nasprotujejo krščanskemu svetovnemu nazoru.

4. Priporočamo KORISTNO UPORABO PROSTEGA ČASA in to zlasti:

a) z veselo pripravljenostjo sodelovati pri verskih in kulturnih organizacijah in društvih, ki jih poraja slovensko narodno občestvo;

b) v vneti prizadevnosti za strokovno uspo-

sobljenost, ki je pogoj gospodarskega napredka in gotova pot do gospodarske osamosvojitve;

c) v skrbi za splošno izobrazbo.

Posebej pozivamo vse, ki so dobre volje, na socialni študij in socialno akcijo, ki je priporočena od Cerkve. Obračamo se na delavce, na delodajalce, na vse izobražence, zlasti pa na vzgojitelje in na mlajšo duhovščino, da se posveti študiju socialnih problemov in se usposobi za delo med delavstvom, to zlasti z ozirom na razmere v domovini.

5. POZIVAMO K OSNOVANJU SOCIALNIH ŠTUDIJSKIH KROŽKOV tudi drugod med našimi izseljenci.

6. POZIVAMO K VEČJI POVEZANOSTI IN EDINOSTI NAŠEGA ŽIVLJA V ZAMEJSTVU, ki naj zadobi izraz tudi na socialnem in gospodarskem področju.

7. IZPOVEDUJEMO ODLOČEN BOJ MATERIALIZMU IN KOMUNIZMU.

Materializmu, ki v gospodarstvu pomenja mamonistični kapitalizem, v družabnem življenju pa sebičnost, ki nas razdvaja, jemlje smisel za skupno delo, ubija čut za duhovne vrednote in ljubezen do naroda in domovine.

Komunizmu, čigar žrtve smo mi sami in naša domovina. Proti njegovemu brezboštvu, krvavemu nasilju nad poedincem in družbo ter njegovi zviti in lažnivi propagandi velja boj vseh in povsod.

Katoliški shod, ki si zastavi količkaj splošen program, mora zadeti ob socialno vprašanje. Drugače ni mogoče. Katoliška reforma namreč, ki jo potrebujemo, se mora tikati tudi tega, kar imenujemo socialno vprašanje. Zato je razumljivo, da se je tudi naš katoliški shod v izseljenstvu ustavil ob tem.

Lahko je razumeti, da bi v domovini mogli drugače urejati socialno vprašanje, kot pa ga moremo izseljenci na tujem. Kadar zborujejo katoličani doma, morejo apelirati na javno oblast in od nje zahtevati take in take reforme. Tujerodna manjšina, ki se šele vživlja v novo deželo, tega seveda ne more. Na našem katoliškem shodu smo zato mogli govoriti le o socialnem vprašanju v zasebnem krogu, da tako rečem; bolj načelno kot praktično, bolj z moralnega kot pa s socialno-političnega vidika. Kljub temu pa resolucije, ki jih je sestavil socialni odsek, in so bile potem obravnavane in sprejete na posebnem socialnem dnevu, niso odveč. Veliko bodo koristile, če jih bomo uresničili v življenju. Razumljive so vsakomur in ne potrebujejo razlage.

Ob tej priliki se spomnimo na reševanje so-

cialnega vprašanja na zadnjem katoliškem shodu pred devet in dvajsetimi leti. Osrednje vprašanje je takrat bilo, ali je bogastvo moralno indiferentna stvar ali ni. Pri tem je prišlo do burnih debat, ki so prestopile meje dostojnega razpravljanja, na samem slavnostnem zborovanju. Nekateri so stali takrat že močno pod levičarskim vplivom. Veliko se je razjasnilo od takrat, splošno v svetu pa tudi med nami. Katoliški nauk o socialnem vprašanju se je točno pojasnil. Duhovi so se razšli. Slepomišenje s komunistične strani ni več možno med zavednimi katoličani.

Potreben pa je vsem še vedno socialni študij kakor tudi dviganje splošne izobrazbe in strokovno izpopolnjevanje. Na tujem še bolj, kot bi bilo doma.

ODSEK ZA IZOBRAŽENSTVO

1. SLOVENSKO KATOLIŠKO IZOBRAŽENSTVO SE ZAVEDA, DA GA ŽE ZARADI POSLANSTVA, KI GA IMA IZOBRAŽENSTVO V NARODNI SKUPNOSTI, VEŽEJO VANJO POSEBNE ETIČNE VEZI.

2. Prav tako se zaveda, da ima zlasti zaradi svojega poslanstva v narodu DOLŽNOST SKRBETI ZA OHRANITEV IN DVIG SVOJE KULTURNE STOPNJE, ki je odvisna od višine versko-nravne in poklicno strokovne izobrazbenosti posameznikov.

3. POSEBEJ PRIPISUJE VELIK POMEN ŠTUDIJU O PRAVIH SREDSTVIH IN MEJAH PRIZADEVANJA ZA OHRANITEV VERE IN NARODNOSTI NAŠE NARODNOSTNE SKUPINE V EMIGRACIJI.

4. a) Ugotavlja se nevarnost, da tudi del slovenskega izobraženstva v emigraciji začne padati pod tisto versko in splošno kulturno stopnjo, na kateri bi še moglo s svojim vzgledom in delom dobro vplivati na splošnost.

b) Ugotavlja se, da je eden glavnih vzrokov te nevarnosti dejstvo, da izobraženstvo ni dovolj duhovno oskrbovano, bodisi zaradi pomanjkanja sredstev duhovne oskrbe bodisi zaradi lastne odmaknenosti.

c) Zato je potrebno, da se nudijo in splošno uporabijo sredstva, ki so dosegljiva, a še sploh ne ali ne dovolj uporabljana, kot so letne duhovne vaje in večkratne duhovne obnove za izobražence, dalje verske točke v programih sestankov in redni sestavki v periodičnih publikacijah. Posebej se priporoča prirejati za izobražence vseh stopenj posebne sestanke, na katerih naj se na študijski način obravnavajo verska in nravna vprašanja.

5. Da se vse naše zasebno in javno živ-

ljenje prepoji s Kristusovim duhom, bo IZOBRAŽESTVO PO OSEBNIH SPOSOBNOSTIH IN ZANIMANJU ISKRENO DELOVALO ZLASTI V VERSKEM APOSTOLATU, SPLOŠNI DUHOVNI KULTURI IN PROSVETI, SOCIALNEM IZOBRAŽEVANJU IN VZGOJI IN V POLITIČNI VZGOJI. Posebno skrb bo posvečalo načelnemu in narodoslovnemu izobraževanju in vzgajanju mladine. Zaradi nujno potrebne znanstvene in umetnostne izobrazbe v naši narodnostni skupini in zaradi koristne kulturne prisotnosti slovenstva v svetu se bo povečalo delovanje Delovnega občestva za Slovenski katoliški inštitut. Posebna skrb bo veljala borbi proti komunizmu.

6. Slovensko katoliško izobraženstvo se bo iskreno prizadevalo, da SE ODPRAVIJO VSI MOREBITNI OSTANKI SKUPINSKIH NASPROTIJ iz preteklosti in da se ustvari in še bolj utrdi edinstvo in mišljenju in delovanju.

7. Pri tem in pri vsem drugem delovanju bo ravnalo v DUHU PRAVIČNOSTI IN DOBROHOTNOSTI, odklanjajoč vsako nasilno vplivanje. V tem duhu bo zavračalo napačno mnenje, da za našo narodno skupnost ni treba ali ni mogoče nič storiti.

Kdor se mora izseliti od doma, je navadno vržen iz tira. V tujini je življenje drugačno, kot je bilo doma. Ni se lahko vživeti v življenje v tujini, še težje pa je uveljaviti se na tujem. Skoro vsak izseljenec to bridko občuti; zlasti pa tisti, ki so morali od doma nena doma, in se zato niso na življenje v tujini pripravili, saj še računali niso z njim nikoli. Če velja to že za industrijske delavce, obrtnike in kmete, velja še v večji meri za izobražence. Izobraženec se v tujini veliko težje uveljavi, kot pripadniki drugih stanov. Vsaj navadno in na splošno je tako. V tujini le težko najde tako delo, kot ga je vršil doma. V večini primerov ga dejansko ne najde; so pa tudi taki primeri, kjer ga sploh ne more najti. To velja zlasti za take izobražence, ki so mišili iz kulturnega kroga, ki je novi deželi tuj, in so se doma bavili z narodno kulturo. Kaj naj tak človek na tujem dela? Je kakor riba, vržena na suho.

Izobraženec pa vrh tega, če res zasluži to ime, ne sme prenehati z lastnim izobraževanjem in s poslanstvom, ki ga ima v svojem narodu. Toda, kako naj to dvoje vrši v tujini, če pa se le s težavo z ročnim ali z duhamornim mehničnim pisarniškim delom prebija skozi življenje. Nastane tudi vprašanje, ali ima izobraževanje v takih razmerah sploh še kak smisel. Še bolj dvomno pa je ono s po-

slanstvom. Ali ne kaže pretrgati z lastnim narodom in se čim prej vtopiti v tuje morje? Čim prej storiš, tem manj bo bolečin. Nekoč bo do tega že tako prišlo.

Priznati je treba, da so ta vprašanja tehtna. Ni čudno, če so tega ali onega zmešala. Pogledala so ga v obup nad svojim poslanstvom. Nehal je biti slovenski izobraženec.

Skušnja tudi kaže, da pri izobražencu v tujini ni v nevarnosti le njegovo poslanstvo, marveč tudi vera. Veliko jih zapade v verski indiferentizem, najprej v praktični, potem pa tudi v teoretični. Loti se jih neko splošno zanemarjenje glede vsega, kar je nadčutno, duhovno, idealno. Večkrat postanejo strupeni ciniki in praktični materialisti najhujše stopnje.

Katoliški shod je storil dobro delo, ko je reševal tudi vprašanje našega izobraženstva.

Jasno je, da vprašanje izobraženstva ne smemo reševati s stališča koristoljubja. Ne gre za to, kaj več nese, marveč za to, kaj je po lestvici vrednot več vredno. Duhovne dobrine so pred snovnimi. To je osnovno načelo vsakega duhovnega svetovnega nazora. Če to načelo pade, zgrmi vsa stavba.

Drugič je treba vedeti, da vprašanja o zvezi med nami in našim narodom ne rešuje čustvo, ampak etika. Imamo moralne obveznosti do domovine, iz katere smo izšli, čeprav v njej več ne bivamo. Ohraniti se moramo tudi v tujini kot Slovenci in katoličani. Izpopolnjevat se moramo. Slovenski katoliški izobraženci tudi kot taki. Kreptiti morajo svoje katalištvo, utrjevati slovenstvo in opravljati poslanstvo izobraženca, kjer morejo.

V tem duhu so sestavljene resolucije, ki jih je pripravil odsek za izobraženstvo in sprejel katoliški shod na slavnostnem zborovanju v nedeljo 17. avgusta.

Resolucije naglašajo moralno vez med slovenskim izobražencem in njegovim narodom. Poudarjajo, naj slovenski katoliški izobraženci skrbe, da bodo ohranili in dvignili svojo kulturno stopnjo, ki je odvisna od versko-nravne in poklicno strokovne izobraženosti. Opravljajo pa naj slovenski katoliški izobraženci tudi svoje poslanstvo med narodom, iz katerega so izšli. V naši skupnosti naj se odpravijo skupinska nasprotja; utrdi naj se edinstvo v mišljenju in delovanju. Pri svojem delovanju bo naše izobraženstvo ravnalo v duhu pravičnosti in dobrohotnosti: odklanjalo bo vsako nasilno vplivanje. Zavračalo bo napačno mnenje, da za našo narodno skupnost v izseljenstvu ni treba nič storiti, ali da se ne da nič storiti.

Def slovenske inteligence je slovenskemu narodu skoraj sto let že delal veliko škodo. S prvimi našimi katoliškimi shodom se je začela prebujati katoliška inteligenca med našim narodom. Slovensko katoliško starešinstvo, ustanovljeno ob drugem slovenskem katoliškem shodu, je bilo velika opora katoliške misli med Slovenci. Bilo pa je kljub temu veliko versko mlačne in veri sovražne inteligence. Prišlo je tako daleč, da je naš narod veljal za veren narod, njegova inteligenca pa za versko brezbrizna ali vsaj premalo katoliška. Kar na splošno vzeto ta sodba ni odgovarjala resnici, ceprav je bila precej resnična. Precej laicizma in verske brezornosti je bilo med našimi inteligenti. Kvarni vpliv ljubljanske univerze nam je vsem v spominu. Ob tem zgodovinskem ozadju dobe resolucije odseka za izobraženstvo še prav posebno vrednost.

ODSEK ZA LJUDSKO VZGOJO IN IZOBRAZBO

1. LJUBEZEN, SPOŠTOVANJE, HVALEŽNOST IN PRIPRAVLJENOST ZA DELO SMO DOLŽNI SVOJI DOMOVINI, KAKOR TUDI DEŽELAM, KI SO NAS KOT IZSELJENCE SPREJELE.

2. KULTURNO DELO V DOMAČEM JEZIKU JE POTREBNO: kot področje ustvarjanja, kot najdostopnejši način sprejemanja in kot naravna razvojna smer. Mlademu rodu naj to delo služi kot važen vir vzgoje in izobrazbe, kot vez do rojakov, kot most do nove domovine. Naši otroci naj se nauče ceniti slovenske kulturne vrednote in dobra izročila ter skušajo ustvariti v sebi sintezo obeh kultur, ki jih duhovno hranita.

3. Moramo se VŽIVETI V NOVE RAZME-RE, se naučiti jezika in si prisvojiti vsaj temeljno znanje o deželi, kulturi in ljudeh, med katere smo se vselili.

4. RAZUMEVANJE IN DOBROTA morata biti temelj naših medsebojnih odnosov.

5. Priporoča se DELOVANJE NAŠIH KATOLIŠKIH DRUŠTEV v okviru Slovenskega katoliškega kulturnega sveta. Ta naj poskrbi za organiziranje STALNIH TEČAJEV, ki naj omogočijo vsakomur, da si v njih pogloblja znanje in širi obzorje.

NA TEH TEČAJIH NAJ BI SE PO NAČRTU OBDELOVALI NASLEDNJI PREDMETI:

1. Bogoslovni predmeti (apologetika, sveto. pisemske vede, dogmatika, nauk o Cerkvi in njenem ustroju, moralna in cerkvena zgodovina).

2. Filozofija (sholastična filozofija, pregled sodobnih filozofskih struj).

3. Slovenska kultura.

4. Argentinska kultura.

5. Pravno politična vzgoja.

6. Psihologija, značaj in lepo vedenje.

7. Ideje 20. stoletja.

8. Katolicizem v sodobnem svetu.

9. Tisk. Časnikarstvo.

10. Socialno vprašanje.

11. Vzgojna vprašanja.

12. Umetniška vzgoja.

13. Akcijske in organizacijske metode.

Zdi se primerno, da se vzgojno in izobraževalno delo že obstoječih organizacij vključi v ta načrt in koordinira. Skrbeti je, da bodo zajeti ljudje najrazličnejših izobraženih stopenj, zato diferencija tečajev po načinu podajanja, deloma tudi po snovi (predmetih) in raznih naseljih (zato tečaji po vseh glavnih centrih).

Po besedilu so skope resolucije tega odseka, a bavijo se z dvema zelo važnima predmetoma, ki sta nakazana v samem imenu odseka. Gre pri tem za temeljna vprašanja, ki jih mora rešiti naše izseljenstvo. Kakšno naj bo namreč naše razmerje do dežele, v katero smo se vselili, in kakšno do slovenske domovine. Do obeh imamo dolžnosti. Pamet nam narekuje, da se naučimo deželnega jezika, se uživimo v nove razmere in si prisvojimo vsaj temeljno znanje o deželi, kulturi in ljudeh, med katere smo se vselili. Če bi tega ne storili, bi ostali v novem kraju vedno manj vredni. To vživljanje v nove razmere in učenje seveda zahtevata precej truda, toda je vredno potruditi se, da si olajšamo življenje v novem svetu. Dežela nam ne bo več tako tuja, ko jo bomo spoznali. Jezik nam bo bolj domač, ki ga bomo znali. Zlasti pa bomo ljudi, s katerimi moramo skupaj živeti, drugače gledali in cenili, če bomo poznali razmere, v katerih žive. Na novo deželo moramo gledati s spoštovanjem, pa tudi z ljubeznijo. Res da ni domovina, a izkazuje nam mnogo dobrot v času, ko nam je domovina zaprla vrata. Torišče našega dela je postala ta dežela, zato moramo biti pripravljeni, da kaj storimo zanjo. Že turist, ki samo potuje skozi deželo, ni bogve kako plemenit in olikan, če v tuji deželi noče videti nič lepega in dobrega, marveč jo samo opravlja ali celo obrekuje. Mi pa nismo samo turisti v tuji deželi, marveč v njej živimo. Biti ji moramo pravični in hvaležni.

Izseljenci pa imamo dolžnosti tudi do domovine. O tem smo že pisali v majski številki

„Duhovnega življenja“ in ne kaže, da bi povedano še enkrat ponavljali. Omenimo le, da resolucije pravilno poudarjajo potrebo kulturnega dela v domačem jeziku. Potrebno je to delo kot področje ustvarjanja v umetnosti in znanosti. Potrebno kot najdostojnejši način sprejemanja duhovnih vrednot, pa tudi kot naravna razvojna smer. „Mlademu rodu naj to delo služi kot važen vir vzgoje in izobrazbe, kot vez do rojakov, kot most do nove domovine. Naši otroci naj se nauče ceniti slovenske kulturne vrednote in dobra izročila ter skušajo ustvariti v sebi sintezo obeh kultur, ki jih duhovno hranita.“

Veliko bi škodovali sebi, če bi zavrgli slovenske kulturne vrednote. Ideal človeka ni svetovljan brez domovine in naroda. Takemu človeku, ki zavrže domačo kulturo, vedno nekaj manjka. V tujo se vživeti ne more zadoosti, v domačo se noče. Mnogo duhovnih vrednot mu odide. Narodne kulturne vrednote niso kakor obleka, ki jo moreš zamenjati. Postanejo del tvoje narave. Če jih zavržeš, si okrnil svojo naravo. Če jih zanemarjaš, nižaš svojo duhovno vrednost.

Vzgajati se moramo tudi za medsebojno življenje. Razumevanje in dobrotu morata biti temelj naših medsebojnih odnosov.

Zadnji del resolucij je posvečen izobrazbi. Priporoča stalne tečaje, ki naj omogočijo vsakemu našemu izseljencu, da si poglobi znanje in razširi obzorje. Ti tečaji naj bodo naša katoliška ljudska univerza. Resolucije naštejejo dolgo vrsto predmetov, ki bi se morali obdelovati na teh tečajih. Vse kar mora moderen katoličan vedeti, da si more ohraniti vero, v duhovnem življenju napredovati in pomagati tudi v kulturno življenje, naj bi nudili ti tečaji. Gre za slovenskega katoličana, zato se mora poleg drugega obravnavati tudi slovenska kultura.

Tečaji so namenjeni za ljudi različnih izobraženih stopenj; zato se bodo na to ozirali glede na snov in na način obdelave. Ustreči je onim, katerim so namenjeni, tudi v tem, da se vrše na raznih krajih.

Navzlic temu pa se zdi, da bo treba uvesti še dopisne tečaje, ker naši izseljenci ne živijo povsod tako strnjeno, da bi se mogel odpreti tečaj v vsakem kraju ali vsaj blizu, kjer živijo.

Preglejte predmete, ki se navajajo ob koncu resolucije, pa boste uvideli, da bodo imeli naši izseljenci veliko korist, če bodo omogočili tečaje in se jih bodo oklenili. Slovenski kulturni svet, ki naj organizira te tečaje, čaka sicer težka, a zelo koristna naloga. Česar v

domovini nismo zmogli, skušajmo uresničiti v tujini: resno katoliško ljudsko univerzo.

Utemeljevati potrebo teh tečajev je skoraj odveč. Slovenski katoličani moramo napredovati. Znanje si moramo poglobljati in obzorje širiti. V izseljenstvu je to še bolj potrebno kot bi bilo doma. Ohranili se bomo le, če bomo napredovali. Katoliški nazor si bomo obvarovali le, če bomo preučevali svetovno nazorna vprašanja v luči katoliške vere. V svetu bomo uspevali le, če si bomo prisvojili vsaj osnovno znanje v predmetih, ki se v resolucijah naštevajo.

Velik korak naprej v slovenski katoliški kulturi bomo napredovali, če bomo uresnili te resolucije.

MLADINSKI ODSEK

ZARADI VELIKE ODGOVORNOSTI PRED BOGOM IN PRED NARODOM DOMA IN V TUJINI SMATRAMO ZA NEODLOŽLJIVO STORITI VSE, KAR JE V MOČEH NAŠE EMIGRACIJE, DA OHRANIMO PO SVETU RAZŠLE SILE KATOLIŠKEMU SLOVENSKEMU NARODU.

Zato bomo:

1. V vseh naših družinah s spoštovanjem sprejeli jezik naroda, ki nas je gostoljubno sprejel, vendar za vsako ceno OHRANILI GOVORICO NAŠIH OČETOV, GOJILI NAŠO NARODNO PESEM, NAŠE ŠEGE IN OBIČAJE.

2. V vseh naših društvih, ustanovah, podjetjih, zabaviščih itd. OHRANILI BISTVO SLOVENSKEGA NARODA ob spoštovanju tujih šeg in navad.

3. V vseh okrajih, kjer živi več naših ljudi, USTANAVLJALI TEČAJE ZA MLADINO, kateri bi mogla zaradi vplivov tujine obledeti zavest narodne skupnosti, in te tečaje moralno in gospodarsko podpirali.

4. V vseh prostih dneh dali NAŠI MLADINI ČIM VEČ MOŽNOSTI, DA SE SNIDE TER OBNAVLJA in pogloblja zavest narodne skupnosti.

5. V vseh primerih, ko se bo pokazala MOŽNOST USTANOVITVE SLOVENSKEGA MLADINSKEGA LISTA, tej težnji stali ob strani z vsemi močmi, zavedajoč se velike potrebe po takem listu, ki bi bil najmočnejša vez med našo mladino.

6. Iskali TESNEJŠIH STIKOV Z NAŠO MLADINO V VSEH DELIH SVETA.

7. Iskali način, kako bi naši mladini pripravili potrebno število KNJIG-UČBENIKOV, ki naj bi nadomeščali šolo in sistematično utrjevali narodno zavest.

8. V vseh primerih storili vse, DA BI KULTURNI NIVO NAŠEGA NARODA NE PADEL POD NIVO, ki mu je bil priznan do leta 1945, in v vsakem primeru vztrajali na tem, da se prosvetna vzgoja in izobrazba naše mladine ne bo oddaljila od načel vere naših očetov.

Resolucije tega odseka so namenjene skrbi za slovensko izseljensko mladino. Preveva jih isti duh kot resolucije odseka za ljudsko vzgojo in izobrazbo. Postavljajo se ista načela, samo da se naobračajo na mladino.

Harmonična zveza med duhovnimi dobrinami, ki jih nudi dežela, v kateri se nahajamo, s kulturnimi vrednotami slovenstva, je temeljna postavka za vzgajanje naše mladine v izseljenstvu. Prve zvečine nudi kulturno okolje samo, druge pa morajo nuditi slovenski vzgojitelji, ki poskrbe tudi za skladje med obojnimi. Razumljivo je, da poudarjajo resolucije zlasti skrb za slovenske vrednote. Gojiti je treba pri mladini zavest slovenske skupnosti, učiti jo slovenskega jezika, slovenskih narodnih pesmi, naših šeg in običajev. Ob enem je pa vedno poudarjati, naj spoštuje tuj narod, njegove dobrine, šege in navade.

Resolucije tudi priporočajo glavna sredstva, da bo mogla taka vzgoja naše mladine uspeti (tečaji za mladino, tesnejši stik s slovensko mladino po različnih deželah, knjige, učbeniki, ki bi mogli nadomeščati šolo in sistematično utrjevati narodno zavest, slovenski mladinski list).

Storiti je treba vse, da kulturna raven našega naroda ne bo padla in da se prosvetna vzgoja ter izobrazba naše mladine ne bosta oddaljili od vere naših očetov.

Slovenski starši v izseljenstvu naj bi pogosto premišljevali te resolucije, naj bi pospeševali njih uresničenje, saj gre za njihove otroke. Ostali pa naj bi jim pri uresničevanju resolucij pomagali. Nekateri slovenski učitelji in učiteljice, ki so med nami v izseljenstvu, so že zelo veliko storili na tem polju, zlasti v Argentini. Za našo stvar gre, za slovensko skupnost. Če se nam mladina izgubi, je vse izgubljeno. — Omenim naj mimogrede, da so si celo otroci priredili svoje „resolucije“ (Glej „Božje stezice“ v tej številki!).

FANTOVSKI ODSEK

Slovenski katoliški fantje, zbrani na svojem stanovskem zborovanju ob Slovenskem katoliškem shodu v izseljenstvu, se živo ZAVEDAMO NAŠEGA VELIKEGA POSLANSTVA in dolžnosti, da ohranimo bodočemu zdravemu slovenskemu rodu v vsej polno-

sti VERSKE IN KULTURNE DOBRINE, ki smo jih prejeli od naših očetov: vero, jezik, slovensko zavest.

1. V GLOBOKI HVALEŽNOSTI SPOŠTUJEMO IN CENIMO NAŠO KATOLIŠKO VERO, PO KATERI JE NAŠ NAROD V PRETEKLOSTI PREJEL TOLIKO DOBROT IN JIH SAMI DANES PREJEMAMO.

a) Z občudovanjem se klanjamo ŽRTVAM, ki so jih za SVOJO vero in katoliško stvar sprejeli nase NAŠI OČETJE in v najnovejšem času naši padli tovariši; hočemo jih biti vredni.

b) Zato hočemo skrbeti najprej za OSEBNO GLOBOKO VERSKO ŽIVLJENJE, da bomo vredni imena: slovenski katoliški fantje.

c) V boju med vero in nevero hočemo vedno ostati zvesti SINOVI CERKVE in povsod v ŽIVLJENJU DELATI ZA ZMAGO njene resnice.

2. HOČEMO BITI ZVESTI SINOVI SLOVENSKEGA NARODA in kot taki

a) hočemo z vsem srcem LJUBITI SVOJO DOMOVINO IN SLOVENSKI JEZIK;

b) hočemo dobro POZNATI SLOVENSKO ZGODOVINO in vsa važna in lepa dela, ki so jih napravili slovenski ljudje;

c) hočemo spoznati vse, kar je v zvezi z našo domovino, in zlasti gojiti med seboj SLOVENSKO NARODNO PESEM.

3. ZAVEDAMO SE, DA JE LE V SKUPNOSTI IN EDINOSTI NAŠA MOČ IN REŠITEV. Zato

a) hočemo med seboj GOJITI DUHA SKUPNOSTI IN EDINOSTI;

b) hočemo SODELOVATI Z ORGANIZACIJAMI, ki nam ohranjajo to skupnost in edinstvo;

c) zlasti pa se hočemo z vso ljubeznijo in zvestobo OKLENITI SVOJE FANTOVSKO ORGANIZACIJE in se v njej pripravljati za delo med slovenskim narodom.

V dneh slovenskega katoliškega shoda v izseljenstvu so imeli naši fantje posebno zborovanje, ki je zelo dobro uspelo. Na njem so sprejeli resolucije, ki se tičejo fantovskega življenja posebej. Tri osnovne misli vsebujejo te resolucije: katoliška vera, zvestoba domovini, edinstvo. Ceniti hočejo katoliško vero, skrbeti za globoko versko življenje in ostati zvesti Cerkvi. Druga misel hiti k domovini. Ljubiti hočejo slovensko domovino in slovenski jezik, dobro poznati slovensko zgodovino in slovenske kulturne vrednote in vse, kar se tiče naše domovine, med seboj hočejo gojiti zlasti slovensko narodno pesem. Tretja misel

se obrača k reelnemu življenju na tujem. Le v skupnosti in edinosti sta naša moč in rešitev. Zato fantje hočejo gojiti med sabo duha skupnosti in edinosti, sodelovati hočejo v organizacijah, ki nam ohranjajo ta duh, zlasti pa se hočejo oklepiti svoje fantovske organizacije.

Krepko, kakor fantom gre, zvane te resolucije. Zadele so to, v čemer je rešitev slovenskih katoliških fantov v tujini: vera — domovina — strnjena vrsta.

DEKLIŠKI ODSEK

SLOVENSKA KATOLIŠKA DEKLETA SE ZAVEDAMO, DA SMO DEL SLOVENSKE NARODNE SKUPNOSTI V IZSELJENSTVU IN DA IMAMO DO NJE VELIKE DOLŽNOSTI, zato na dekliškem zborovanju Slovenskega katoliškega shoda sprejemamo naslednje resolucije:

I. 1. ZAVEDAMO SE, DA JE VERA NE-NADOMESTLJIVE VAŽNOSTI IN VREDNOSTI, ZATO HOČEMO SVOJO VERO V IZSELJENSTVU OHRANITI TRDNO. V ta namen

a) se bomo zavestno upirale vplivom verske mlačnosti in brezbriznosti praktičnega in načelnega brezverstva;

b) bomo skrbele, da nam bo vera res živo osebno pričanje;

c) si bomo poglobile in razširile svoje versko znanje z ozirom na današnje potrebe;

d) se ne bomo sramovale ali bale svoj vero javno priznati;

e) bomo poglobljale svoje versko življenje z molitvijo, pogosto udeležbo pri sv. maši in z rednim prejemanjem sv. zakramentov;

f) si bomo prizadevale, da bomo vse motrile v luči vere in živele iz nje.

2. NEOMAJNO BOMO ČUVALE IN GOJILE KRŠČANSKO NRAVNO ŽIVLJENJE IN SE ZATO BUDNO IN TRDNO USTAVLJALE NENRAVNIM VPLIVOM OKOLJA. Posebno

a) bomo pojmovala življenje kot resno nalogo v krščanskem duhu;

b) bomo izvajale npravna načela v poklicnem delu;

c) bomo urejale zabave in razvedrila pod npravnim vidikom;

d) bomo nepremakljivo priznavale krščanske npravne postave zakonskega in družinskega življenja in se v njihovem duhu pripravljale nanj;

e) visoko bomo cenile čistost in sramežljivost v vsem svojem ravnanju;

f) skušale bomo uresničiti ideal krščanskega dekleta in žene.

II. VEMO, DA SO KULTURNE VREDNO-

TE DRAGOCENE ZA NARODOV OBSTOJ IN EDINO BOGASTVO V TUJINI, S KATERIM SE MOREMO UVRSTITI MER DRUGE NARODE; zato hočemo tudi slovenska katoliška dekleta

ohranjati našo slovensko kulturo,

se v njej izpopolnjevati in

se obenem bogatiti tudi s kulturo drugih narodov.

V ta namen se bomo udeleževale sestankov, tečajev, študijskih krožkov, ki nam jih bo nudila slovenska, posebno dekliška skupnost.

Za ohranitev narodne zavesti bomo skrbele predvsem za čisto slovensko govornico, narodne običaje in narodno pesem.

III. BREZ MOČNE POVEZANOSTI V SKUPNOSTI — DEKLIŠKI IN SLOVENSKI — SE NE BOMO MOGLE VERSKO IN NARODNO OHRANJEVATI; zato se hočemo zanj zanimati, z njo čutiti in ji požrtvovalno stati ob strani.

V ta namen

a) bomo veselo, po svojih močeh, z lastnim delom pripomogle k rasti in napredku dekliške narodne skupnosti;

b) bomo tudi zaradi skupnega dobrega oblikovale svojo osebnost, skrbele za svoje in drugih dobro ime, se strokovno usposabljale;

c) bomo skrbele za edinstvo, ljubezen in prijateljstvo med dekliškimi vrstami;

d) bomo nesebično pomagale v potrebi — z besedo in dejanjem — posameznim dekletom;

e) bomo podpirale in širile našo skupno slovensko pisano besedo;

f) bomo zlasti hodile v pošteno slovensko družbo in se udeleževale slovenskih prireditev.

Na praznik Marijinega vnebovzeta je bilo tudi dekliško zborovanje. Na njem so bile sprejete resolucije kot na zborovanju staršev in na zborovanju fantov, ki sta se vršili isti dan. Resolucije dekliškega zborovanja vsebujejo iste osnovne misli, ki smo jih že srečali v prejšnjih resolucijah. V njih dekleta obljublajo, da hočejo ohraniti vero v sebi trdno, da bodo gojile krščansko npravno življenje, da bodo ohranjemale slovensko kulturo in da bodo iskreno pomagale vzdrževati slovensko skupnost. Resolucije so dobro razčlenjene; dekliško podrobno in zgovorno rišejo program slovenskega katoliškega dekleta v izseljenstvu. Od vseh resolucij so najbolj konkretne in praktične.

Dekleta, ki bodo sprejela ta program in se po njem ravnala, bodo obvarovala sebe v kvarnem okolju in rešila mnogo tovarišic.

ORGANIZACIJSKI ODSEK

Slovenske organizacije, zbrane na Slovenskem katoliškem shodu v Buenos Airesu, se dobro zavedajo, da bo slovenska skupnost vzdržala v napadih protislovenskih in protikatoliških sil le, če bo dobro organizirana.

ZATO UGOTAVLJAJO:

1. Nujno je potrebno, da se vsi Slovenci zavedó, da je moč majhnega naroda le v povezanosti njegovih članov, da odločno odklanjajo preziranje organiziranosti, da vstopajo v slovenske organizacije in v njih požrtvalno sodelujejo pri ohranjanju duhovnih in moralnih vrednot slovenskih izseljencev;

2. nezaupanje do avtoritete, nergaštvo in nevzgojenost v socialnih krepostih sploh kakor tudi diletantizem v organizatorni stroki groze uničiti obenem z organizacijami tudi vzore slovenstva in katoličanstva med slovenskimi izseljenci;

3. dejstvo, da obstoječe organizacije ne delujejo po dogovorjenem načrtu in da se ustanovljajo brez vsake koristi nove za iste ljudi in isti namen, da vsaka záse po svoji mili volji presoja, katera skupna slovenska akcija je bolj in katera je manj potrebna, hromi smisel za korist organiziranosti in za skupno delo ter zmanjšuje učinkovitost skupnih akcij.

SE OBVEZUJEJO:

1. graditi delovne načrte na temelju katoliške vere in slovenstva;

2. skrbeti za vzgojo svojih članov v socialnih krepostih, demokratičnosti in medsebojni pomoči do drugih organizacij;

3. delati na to, da se bodo organizacije med seboj spoznavale, člani pa se v znamenju krščanskega bratstva medsebojno spoštovali in se podpirali;

4. strniti svoje sile v splošnih narodnih ali verskih akcijah po zaupljivi dogovorjenosti in ob pametnem upoštevanju lastnega programa v zasledovanju edinole skupne koristi;

5. na podlagi svobodne odločitve in katoliške širokosti doseči združitev sil, ki delajo za enake cilje v več organizacijah.

SPREJEMAJO Z VESELJEM:

ustanovitev Slovenskega organizacijskega sveta v Argentini v okviru predloženega statuta; avtoriteta tega sveta naj se splošno prizna in brani za vsako ceno.

VABIJO

vse slovenske izseljence v Argentini na delo v organizacijah, ki priznajo Slovenski katoliški organizacijski svet v Argentini.

Prava posebnost našega katoliškega shoda so resolucije, ki so jih predložile slovenske organizacije v Argentini, in so bile sprejete z velikim odobravanjem na glavnem dnevu shoda.

Slovenski izseljenci v Argentini imajo bogato razvito organizacijsko življenje. Število organizacij vseh vrst narašča. Organizatorji našega shoda so mislili tudi na nje. Določili so za vprašanja, ki se tičejo organizacij, poseben organizacijski odsek. Ta je povabil k sodelovanju slovenske cerkvene in katoliške organizacije, poleg teh pa tudi take, katerih program ni v nasprotju z načeli katoliške vere in nrvnosti, čeprav organizacije same niso ne cerkvene ne katoliške v pravem pomenu besede. Skoro vse so se vabilu odzvale.

Slovensko organizacijsko življenje v Argentini se sicer bujno razvija, a prihaja v neko nevarno krizo. Zajema še vedno prenek odstotek slovenskih izseljencev. Eni ter isti s^o zato v mnogih organizacijah, vsled tega preobremenjeni in se jih loteva naveličanost. Mnogi so nasproti organizacijam brezbrizni, ali celo sovražno razpoloženi. Razlogi za to so različni. Nekateri segajo še v domovino, drugi so iz taboriščnih let, tretji so zopet bolj individualni. V organizacijah samih pa se kaže razcepljenost, upadanje idealizma in socialna nevzgojenost. Ni več zdrave organizacijske tradicije. Niso tega krivi toliko mladi člani teh organizacij, kot na razmere, v katerih so rastle. Med organizacijami ni nobene povezanosti, marveč neka nesnametna konkurenca. Kadar pa ni prijateljskih vezi, je vsak povod zadosten, da nastane prepir. Kadar ni dogovorjenosti, so kolizije na dnevnem redu, zakaj vse naše organizacije morajo pri svojih prireditvah računati z isto publiko. Petsto do šeststo slovenskih ljudi je v velikem Buenos Airesu, ki nosijo vso težo našega organizacijskega življenja. Diletantizem v organizatorni stroki grozi uničiti organizacijsko življenje med nami.

Slovenske organizacije v Argentini so se zavedle napak, ki so v slovenskem organizacijskem življenju. Spoznale so nevarnosti, ki jim groze. Popolnoma odkrito priznavajo napake in nevarnosti. Odločene so napake odpraviti in tako nevarnosti omejiti.

Njihove resolucije izhajajo s temeljnega stališča, na katero so se postavile tudi resolucije drugih odsekov, da moramo namreč za vsako ceno varovati našo skupnost in edinost. Gre do resolucije organizacijskega odseka korak naprej z ugotovitvijo, „da bo slovenska skupnost vzdržala v napadih protislovenskih

in protikatoliških sil le, če bo dobro organizirana". Te ugotovitve ni treba posebej dokazovati. Vsakdanja skušnjava nam pove, da je pravilna. Kjer manjšina ni dobro organizirana, nujno propade. Slovenski izseljenci pa smo le majhen drobec v milijonskih narodih. Če ne bomo trdno med sabo povezani, bomo izginili v tujem svetu brez sledu. Obenem s slovenstvom bo velika večina naših izseljencev izgubila tudi katoliško vero. Skušnja nas zopet uči, da je tako.

Resolucije organizacijskega odseka nato v treh točkah ugotavljajo nevarnosti, ki groze našemu organizacijskemu življenju, in napake, ki so v njem. Pogubno je preziranje organiziranosti, nevarne so napake v organizacijah samih in škodljive so pomanjkljivosti v medorganizacijskem življenju.

Ko so naše organizacije s popolno odkritostjo, ki jim dela vso čast 'n glasno izpričuje, da je v najboljšem delu našega izseljstva še veliko zdrave moči in dobre volje, ugotovile žalosten realni položaj, se v drugem delu resolucij obvezujejo, da bodo z vsemi sredstvi in silami zboljšale življenje v organizacijah in razmerje med organizacijami. Svoje delovne programe bodo zavestno gradile na temelju katoliške vere in slovenstva. Nočejo torej biti glede svetovnega nazora in glede slovenstva brezbarvne. Poskrbele bodo za vzgojo svojih članov v socialnih krepostih, v demokratičnem nastopanju in v medsebojnem podpiranju drugih organizacij. S tem bodo organizacije vršile veliko dobro delo med Slovenci, ki jim tako manjka te vzgoje. Veliko Slovenci delamo, a precejšen del tega si sami poderemo, ker smo premalo vzgojeni za skupno življenje. Z manjšim trudom bi dosegli večje uspehe, če bi imeli več te vzgoje. Surovost, brezobzirnost in neolikanost, ki so se včasih šteje za nekakšne temeljne postavke slovenske samobitnosti, nam niso ne v čast ne v dobro. Organizacije bodo nadalje delale na to, da se bodo medsebojno spoznavale, njihovi člani pa se medsebojno spoštovali in podpirali. Kolektivni egoizem je nevarna stvar, ker razbije celoto. Pozna le sebe. Bolj je nevaren kot individualni egoizem, ker se skriva za plašč organizacije. Če se organizacije med sabo ne poznajo, nastanejo razna sumničenja in predsodki. Mnogo manj nasprotovanja med organizacijami bi bilo, če bi se med sabo poznale.

Vsaka organizacija ima svoj program, svoj delokrog in svoje metode. Toda pri splošnih narodnih ali verskih akcijah se morajo vse strniti in to po medsebojni zaupljivi dogo-

vorjenosti in ob pametnem upoštevanju programa vsake izmed njih posebej. Dosti splošnih akcij je že propadlo, ker se organizacije niso ravnale po tem načelu. Splošnost pa je imela vsled tega škodo.

Potrebna je končno združitev sil, ki delajo za enake cilje v več organizacijah. Toda tako združitev ne more ukazati ta ali ona organizacija sama, marveč mora priti do nje na podlagi svobodne odločitve in katoliške širokosti.

To so obveznosti, ki so jih prevzele v drugem delu resolucij slovenske organizacije v Argentini. Prostovoljno so jih prevzele po pametnem preudarku, da je tako prav in potrebno. Zato se obeta lepša bodočnost slovenskemu organizacijskemu življenju med slovenskimi izseljenci v Argentini, po njem pa vsej slovenski skupnosti v srebrni deželi.

Naše organizacije pa so šle še dalje in z veseljem sprejele ustanovitev Slovenskega organizacijskega sveta v Argentini. Hočejo, naj se avtoriteta tega sveta splošno prizna in brani za vsako ceno. Vse slovenske izseljence vabijo na delo v organizacijah, ki priznavajo Slovenski organizacijski svet v Argentini. V tem svetu zro poročstvo, da se bodo organizacijske razmere med slovenskimi izseljenci v Argentini zboljšale v smislu gornjih resolucij.

SLOVENSKI ORGANIZACIJSKI SVET V ARGENTINI

I. SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST V ARGENTINI PRIZNAVA ZA SVOJE LE TISTE ORGANIZACIJE, KI SE PODREJAJO SLOVENSKEMU KATOLIŠKEMU ORGANIZACIJSKEMU SVETU V ARGENTINI V MEJAH TEGA STATUTA.

II. ORGANIZACIJE, ki jih ima v smislu gornjega člena slovenska katoliška skupnost v Argentini za svoje, MOREJO BITI ALI CERKVENE (Katoliška akcija in verska društva) ali KATOLIŠKE ali pa take slovenske organizacije, KATERIH PROGRAM NI V NASPROTJU Z NAČELI KATOLIŠKE VERE IN NRAVNOSTI, čeprav organizacijsko niso katoliške v pravem pomenu. Organizacijo Katoliške akcije zastopa pred Slovenskim katoliškim organizacijskim svetom oseba, ki jo odloči Narodni odbor Katoliške akcije; verska društva pa duhovnik, ki ga imenuje slovensko dušnopastirstvo v Argentini.

III. ORGANIZACIJE, ki se podrede Slovenskemu katoliškemu organizacijskemu svetu, so v notranjem organizacijskem življenju POLNOMA SAMOSTOJNE. Njih značaj ni s to podreditvijo prav nič prizadet.

IV. NALOGE SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA ORGANIZACIJSKEGA SVETA SO:

1. daje smernice za urejanje razmerja med slovenskimi organizacijami v Argentini;

2. rešuje spore med organizacijami, ki se mu podrede;

3. daje pobudo za ustanavljanje novih organizacij v slovenski katoliški skupnosti v Argentini;

4. presoja o koristnosti in primernosti nove organizacije, ki naj bi se ustanovila, zato naj se mu vnaprej predloži načrt in osnutek pravil o novi organizaciji;

5. podvzema s prizadetimi organizacijami skupne akcije v slovenski katoliški skupnosti v Argentini.

V. PRI OPRAVLJANJU SVOJIH NALOG SE MORA SLOVENSKI KATOLIŠKI ORGANIZACIJSKI SVET RAVNATI LE PO SPLOŠNI KORISTI SLOVENSKE KATOLIŠKE SKUPNOSTI V ARGENTINI.

VI. PROTI ODLOKU Slovenskega katoliškega organizacijskega sveta je dovoljena PRITOŽBA NA SLOVENSKI KATOLIŠKI KULTURNI SVET.

VII. Vsaj enkrat na leto ali tudi večkrat, če se zdi potreba, skliče Slovenski katoliški organizacijski svet zastopnike podrejenih organizacij na SKUPNO POSVETOVANJE o tem kako bi se opravile potrebne skupne akcije, kako bi se razmejili delokrogi med organizacijami in kako bi se izboljšalo organizacijsko življenje na sploh.

VIII. SLOVENSKI KATOLIŠKI ORGANIZACIJSKI SVET IMA PREDSEDNIKA IN ŠTIRI ČLANE. Vse predlaga Slovenskemu katoliškemu shodu v potrditev Slovenski katoliški kulturni svet. Po treh letih jih Slovenski katoliški kulturni svet potrdi znova ali izmenja, če ne bo med tem novega Slovenskega katoliškega shoda.

Na katoliškem shodu v Buenos Airesu smo si ustanovili dva sveta, namreč Katoliški kulturni svet in Organizacijski svet. O prvem smo govorili pri resolucijah glavnega pripravljalnega odbora. Namen Slovenskega katoliškega kulturnega sveta je skrbeti, da se bodo resolucije našega shoda resnično izvajale, in usmerjati kulturno življenje slovenskih katoliških izseljencev, kjer koli so.

Pristojnost Katoliškega organizacijskega sveta pa je omejena na slovenske izseljence v Argentini. Zakaj le tu je organizacijsko življenje slovenskih izseljencev tako bujno raz-

vito, da je bil potreben poseben svet, ki naj ureja medorganizacijske razmere. Če bi bil tak svet potreben tudi med slovenskimi izseljenci v kaki drugi deželi, ga bo treba pač posebej ustanoviti. Organizacijski svet v Argentini ne more poznati slovenskih razmer v drugih deželah, da bi mogel uspešno opravljati svojo nalogo.

Na našem katoliškem shodu v Buenos Airesu je bil sprejet tudi statut o Slovenskem katoliškem organizacijskem svetu v Argentini. Četrty odstavek tega statuta govori o nalogah organizacijskega sveta. Iz teh nalog razberemo, če je bil potreben ta svet. Naloge organizacijskega sveta so te: dajati smernice za urejanje razmerja med slovenskimi organizacijami v Argentini, reševati spore med organizacijami, dajati pobudo za ustanavljanje novih organizacij, presojati primernost in koristnost organizacije, ki naj se ustanovi, in podvzemati s prizadetimi organizacijami skupne akcije.

Iz teh nalog sledi, da je namen tega sveta urejati medorganizacijsko življenje slovenskih izseljencev v Argentini. Že zgoraj smo omenili, da so slovenske organizacije v Argentini same ugotovile, da so njihove medorganizacijske razmere neurejene. Nobene slovenske ustanove v Argentini ni, ki bi imela zadostno avtoriteto, da bi mogla te razmere urejati. Organizacije so se odločile, da naj se odpore temu z ustanovitvijo organizacijskega sveta, ki jo je predlagal pripravljalni organizacijski odsek. Katoliški shod sam je ta predlog in odločitev sprejel ter ustanovil Slovenski katoliški organizacijski svet.

Slovenska katoliška skupnost je na katoliškem shodu v Buenos Airesu slovesno izrekla, da ne mara več trpeti neurejenih medorganizacijskih razmer v svoji sredi. Zato bo priznavala za svoje le tiste organizacije, ki se bodo v mejah sprejetega statuta podrejale Slovenskemu katoliškemu organizacijskemu svetu. Organizacije, za katere ta odločba velja, so ali cerkvene ali katoliške ali pa take slovenske organizacije, katerih program ni v nasprotju z načeli katoliške vere in pravosti, čeprav organizacije same niso cerkvene ali katoliške v pravem pomenu besede. Da se zavaruje značaj cerkvenih organizacij, bodo te občevala z organizacijskim svetom po posebnem organu, in sicer bo verska društva zastopno duhovnik, ki ga bo določilo slovensko dušno pastirstvo, organizacije Katoliške akcije pa oseba, ki jo bo določil Narodni odbor Slovenske Katoliške akcije. Katoliški organizacijski

svet je namreč laiška ustanova, zato se mu cerkvene organizacije ne morejo podrežati naravnost.

Katoliški organizacijski svet ureja, kakor smo rekli, le medorganizacijsko življenje. Zato so organizacije, ki se mu podrede, v notranjem organizacijskem življenju popolnoma samostojne. Njih značaj ni s to podreditvijo prav nič prizadet. Iz tega sledi, da vsaka organizacija, ki ta svet sprejme, ostane v naši skupnosti takšna, kakor je. Nič ne zgubi ne na svoji pomembnosti ne na časti ne na svobodi. Gre le za urejanje medorganizacijskih zadev. Za tako urejanje, kakor smo rekli, do sedaj nismo imeli nobene avtoritete in nobenega organa. Vsakdo je mogel ustanavljati organizacije po mili volji. Vsaka organizacija je mogla živeti, kot da bi poleg nje ne bilo druge v slovenski katoliški skupnosti. Organizacije same so spoznale, da je treba napraviti konec takemu brezvladju. Katoliški shod sam je kot naš najvišji predstavnik v svetnih stvareh, ki jih hočemo urediti v svoji katoliški skupnosti, ustanovil Slovenski katoliški organizacijski svet za Argentino.

Ta svet se mora pri opravljanju svojih nalog ravnati le po splošni koristi slovenske katoliške skupnosti v Argentini. Vsaka pristranost mu je torej prepovedana. Če pa bi kdo ne bil zagotovljen z njegovim odlokom, se bo mogel pritožiti na Slovenski katoliški kulturni svet, ki je tudi sicer nadrejen organizacijskemu svetu.

Na našem katoliškem shodu zbrane organizacije so čutile potrebo po medsebojnem spoznavanju, zbliževanju in po strnitvi sil za skupne narodne in verske akcije. Zato bo organizacijski svet vsaj enkrat na leto ali tudi večkrat, če se bo zdelo potrebno, sklical zastopnike organizacij na skupno posvetovanje o tem, kako bi se opravile potrebne skupne akcije, kako bi se razmejili delokrogri med organizacijami in kako bi se izboljšalo organizacijsko življenje na sploh.

Ustanovitev organizacijskega sveta pomeni velik napredek v naši katoliški skupnosti. V domovini se tako visoko nismo povzpeli. Katoliško življenje med nami se bo moglo sedaj pravilno urejati. Potrebno je le, da vsi organizacijski svet priznamo in da se mu naše organizacije v smislu statuta podrede. Če bi se kakšna organizacija ne hotela podrediti in bi povzročala zmedo, smo sklenili na katoliškem shodu, da je ne bomo priznavali za svojo. Trdno upamo, da takih primerov ne bo.

ZAKLJUČKI

Aktualna vprašanja slovenskih izseljencev katoličanov je reševal naš katoliški shod. Bil je prvi v našem novem izseljenstvu, zato se je pečal z vsemi važnejšimi vprašanji. Rešitve, ki jih je nakazal, se razodevajo v njegovih resolucijah.

V resolucijah vseh odsekov je močan poučilec na verskem in moralnem elementu. Vsi stanovni čutijo, da sta v tujini v nevarnosti vera in nravnost. Zavedajo se tudi, da so vse izgubili, če bi jim propadla vera in nravnost. Nikdar ne smemo pozabiti, da ima to naše izseljenstvo, ki je priredilo katoliški shod, drugačen značaj, kot pa naše izseljenstvo iz prejšnjih let. Nagibi ideološkega reda so bili odločilni za njegov nastanek. Po veliki večini je zavestno protikomunistično. Od te večine pa je velika večina proti komunizmu zato, ker je brezbožen, torej iz verskih nagibov. Tako izseljenstvo, ki je po odhodu z doma po veliki večini zopet živelo intenzivno versko življenje po taboriščih v Avstriji in Italiji, se bolj zaveda nevarnosti za vero in nravnost, kot pa se je tisti naši izseljenci, ki so navadno le iz ekonomskih razlogov pa še versko mlačni zvečine odhajali v tujino. Versko nravno prenovitev naš katoliški shod tako močno naglašča, da bi je bolj ne mogel noben izrazito verski shod.

Harmonična zveza med življenjem v novo deželo in med zvestobo domovini je drugo glavno vprašanje, ki zanima izseljence. Od nje pa je odvisno tudi stališče, s katerega naj izhaja vzgoja naše mladine v novi deželi. O tej harmonični zvezi se je v prejšnjih časih med nami premalo razpravljalo, zato ni čuda, da je naše novo izseljenstvo moralo to vprašanje na novo reševati. Naš shod je vprašanje v glavnem pojasnil. Resolucije govore o tem, kako ustvariti to harmonično zvezo.

Zavest skupnosti in edinosti je potrebna vsakemu ljudstvu, zlasti če ga ogrožajo močnejša ljudstva. Prav posebej pa je potrebna izseljenskim skupinam, ki so kakor kaplja v morju domačega ljudstva. Naša izseljenska skupina se je tega izredno živo zavedla. Toliko resnične volje po edinosti še zlepa ni bilo med nami, kot je bilo v dneh našega katoliškega shoda. Najbrž pa je še ni bilo nikoli. Ni ostalo le pri dobri volji. V sprejetih resolucijah sta ustanovljena dva organa, kulturni in organizacijski svet, ki naj ohranjujeta edinstvo med nami. Nočemo uniformiranosti, marveč edinstvo v prostovoljni medsebojni povezavi.

Medsebojno življenje hočemo po resolucijah urejati na osnovi medsebojnega sporazumevanja in bratske pomoči. Tujina razkrajja in nas trga vsaksebi. Že doma smo premalo pazili na to, da bi se sporazumevali. Na tujem moramo to napako popraviti. Na demokratičnih tleh nas more rešiti le prava demokratičnost, ki se opira na medsebojno krščansko ljubezen in jo spremlja vzgojenost v družabnih krepostih.

O vsem tem govore resolucije našega katoliškega shoda.

KDAJ BO KONEC NAŠE POTI

pod slavolokom zmage?
Kdaj bodo prašne noge
otresle gorje
svetovnih cestá
in vesele zadele
ob rojstne prage?

Edino Bog vé
za tisti rešnji prevrat.

Nemara takrat,
ko naša romarska pot
presije
mrak zmot
in človeštvu odkrije
izgubljeni zaklad:
Bogá ...

VZDRŽI V TULEČIH VRTINCIH

sodobnega sveta!
Stoj neomajno navpik
kot os, kot mejnik
božji
pod vzožji
padajočih gorá!

Najsi vse obleži v mlincih,
ti, zasajen v Bogá,
klubuj kot opestnik sveta,
silo viharjev zruši,
črne oblake razparaj
in mir in jasno pričaraj
v sonca lesketu,
ne samó svoji duši, —
vesoljnemu svetu!

BOGDAN BUDNIK

Dodati pa moramo nekaj, kar ni omenjeno v resolucijah, pa je vendar od tega odvisna v veliki meri ureditev našega življenja v izseljenstvu. Raje bi molčal, a je treba povedati, čeprav je stvar kočljiva. Gre za pravilne odnose med duhovniki in laiki v naših izseljenških skupinah. Če ti odnosi ne bodo pravilno urejeni, si je težko misliti, da bi mogla uspeti katoliška reforma, ki jo je tako lepo načrtal naš katoliški shod. Na obeh stranen, na duhovniški in na laiški, se slišijo pritožbe. Na duhovniški strani čutijo, da se nekateri odtegujejo slovenskim duhovnikom in še druge trgajo stran. Dobivajo občutek, kakor da je nekaterim slovenski duhovnik v slovenski izseljenški skupini odveč. Govorji se o nekakem novem liberalizmu v obliki okrog leta 1900. Na laiški strani pa se govori o paternalizmu, ki ga hočejo duhovniki izvajati v svetnih stvarih, o klerikalizmu, o janzenističnem duhu in podobno. Ne maram tukaj razpravljati, koliko so očitki z obeh strani upravičeni.

Če hočemo resnično katoliško reformo, moramo upostaviti popolno zaupanje med duhovniki in laiki v naši skupnosti. Odpraviti moramo tudi vsak videz nezaupanja. Edinost za vsako ceno. Ljubezen je najvišja krepost.

Urzeli, ki nastajajo med duhovniki in laiki, se lahko zvečajo v velike razpoke in bodo zrušile naš jez.

KAJ SEDAJ

Slavnostni dnevi katoliškega shoda so za nami. Pred seboj imamo njegove resolucije. Delo za katoliško reformo med nami je katoliški shod le začel. Sedaj pa moramo začeti izvrševati njegove resolucije. Začeti pa je treba takoj. Vsakega dne je škoda.

Prebirajmo večkrat te resolucije. Ostati nam morajo žive v spominu. Reformo osebnega življenja začnimo takoj pri sebi. Bodimo si boljši med sabo, kot smo si bili doslej. Dobro mislimo o slovenskem človeku poleg sebe. Privoščimo mu, če se mu dobro ali vsaj znošno godi. Pomagajmo mu, da se mu bo dobro godilo. „Ljubezen ni nevoščljiva; je dobrotljiva; ne išče svojega.“

Naše organizacije naj po resolucijah katoliškega shoda popravijo in spopolnijo svoje programe. V medsebojni prijateljski povezavi naj naglašajo povsod bolj to, kar jih družijo, kot pa to, kar jih ločuje. V skupnem prizadevanju naj vsaka na svojem mestu prispeva h katoliški reformi, ki so jo načrtale resolucije slovenskega katoliškega shoda v izseljenstvu.

DR. ALOJZIJ ODAR

Verskonravni temelj katoliške reforme

GOVORIL NA GLAVNEM ZBOROVANJU KATOLIŠKEGA SHODA V BUENOS AIRESU
PRELAT DR. ALOJZIJ ODAR

Katoliški shodi, kakršnih smo imeli Slovencev v domovini že pet, in kakršnega ob šestdesetletnici prvega slovenski izseljenci te dni obhajamo, čeprav v zmanjšanem obsegu, v velikemu Buenos Airesu, so shodi katoličanov, ki hočejo na njih urediti svoje svetne zadeve po načelih katoliške vere. Katoliški shodi torej niso verski ali cerkveni shodi. Ne vrše se v svetišču, ampak zunaj njega. Toda načela katoliške vere dajejo smernice tudi za tisto življenje, ki ga katoličani živimo zunaj cerkvenih sten. Vera namreč ne zadeva le molitve in bogočastja. Na štirih popriških zlasti hoče vršiti naš katoliški shod med nami katoliško reformo po načelih katoliške vere. Ta poprišča so: socialno vprašanje, domovina, mladina, medsebojno življenje. Kakšno naj bo ureditev socialnega vprašanja med nami, kakšno naše razmerje do domovine, kako vzgajamo mladino in kako si uredimo medsebojno življenje, o tem četvernem zlasti naj bi razpravljali naš Katoliški shod.

Vendar če versko-nravna prenovitev med nami ni predmet Katoliškega shoda, je pa pogoj, da bo katoliška reforma med nami mogla uspeti, in sicer prvi, nujni in glavni pogoj. Zato moramo o njej govoriti tudi zunaj svetišča na Katoliškem shodu samem. Imeti jo moramo pred očmi pri vseh podvigih katoliškega življenja med nami.

Slovenski katoliški shodi so se potrebe po versko-nravnem temelju svojih reform vedno zavedali. Vsi so se začeli v imenu Jezusa Kristusa in se vsi zaključevali v istem najsvetejšem imenu. Na njih samih se je vedno razpravljalo tudi o versko-nravni prenovitvi.

Mnogo katoliških zamisli, podvigov, podjetij in ustanov je v svetu na tudi med nami Slovenci že propadlo, ker jih katoličani niso gradili na versko-nravnem temelju, marveč so se proti opominu apostola Pavla ravnali po tem svetu (Rim 12, 2) in se dali vpregati v jarem z neverniki (2 Kor 6, 14). Zastonj so potem iskali drugotnih vzrokov, zakaj jim je vse propadlo, če niso priznali tega prvega.

TEMELJI V NEVARNOSTI

V naši domovini se že sedem let načrtno izpodkopava verski temelj. Imenujejo ga neznanstveni idealistični svetovni nazor. Na njegovo mesto pa postavljajo resnično neznanstveni materializem, ki mu pravijo realizem in znanost.

Pred petnajstimi leti (1937) je izdal papež Pij XI. okrožnico Divini Redemptoris o brezbožnem komunizmu. Prav posebej je v njej naglasil brezbožnost komunizma. Takrat mu še niso vsi verjeli, da je ta lastnost za komunizem bistvena. Danes pa prihajajo tudi zunaj katoliškega sveta vsi, ki globlje preučujejo komunizem, do soglasnega prepričanja, da za komunizem ni bistveno nasilje ne zanikanje osebne svobode in zasebne lastnine, še manj določena oblika gospodarstva in socialnega življenja, marveč da je zanj bistveno zamenjanje Boga s človekom. Bistveno zanj je: zamisel človekova brez Boga. Po tej zamisli človek odstavi Boga. Bog ni več njegov stvarnik. Človek se odrešuje brez Boga, sam z močjo svojega uma. Ta zamisel odpira človeštvu nova obzorja in na nov način organizira življenje človeka in sveta.

Bog ali človek, za to gre danes v svetu. Komunizem odločno hoče človeka. Vsi tisti pa, ki se v praktičnem življenju odmikajo od Boga, čeprav ga v načelu še ne taje, prehajajo kot zavezniki v komunistični tabor, čeprav jim drugotni pojavi na komunizmu, kot so nasilje, prevelika omejitev zasebne lastnine in zanikanje osebne svobode, niti malo niso všeč.

Za komunizem je torej bistveno, da je odstavil Boga in da obljublja novo srečno ureditev življenja na svetu brez Boga. Njegov veliki uspeh pa je pripisati nesrečnemu dejstvu, da so ljudje tudi tam, kjer komunizem še ni na vladi, po veliki večini že praktično brezbožni, to se pravi brez Boga v življenju. Le zato je možen komunizem v svetu, ki se šteje za krščanskega, ker smo kristjani premalo Kristusovi, kot bi morali biti, kakor nam že naše ime pove, ker smo premalo božji, ker živimo, kakor da Boga ni, ker v življenju z božjim elementom dejansko ne računamo več.

Komunizem je najhujša nevarnost za svet in tudi za nas. To dobro vemo. Pomagamo pa mu kristjani sami, ker se odmikamo od Boga. V naši domovini, smo rekli, se po načrtu dosledno podira verski temelj in odstavlja Bog z vseh pozicij javnega, socialnega, pa tudi že zasebnega življenja. Ali se vam ne zdi, častiti zborovalci, da imamo spriču grozeče komunistične nevarnosti in ob žalostnem dejstvu, da komunistična brezbožnost že po mili volji nasilno gospodari po naši domovini, še posebno

dolžnost, da na katoliškem shodu izpovemo katoliški svetovni nazor in utrdimo v sebi in svojih verski temelj? Ali se vam ne zdi, da bi bilo vse drugo, kar hoče naš shod v nas izvršiti, že vnaprej obsojeno na neuspeh, če bi se nam majal verski temelj?

Prvi slovenski katoliški shod pred šestdesetimi leti je stal v znamenju boja proti tedanjemu liberalizmu, ki je bil nenačelen in polovičarski, današnji pa mora stati v znamenju boja proti teoretičnemu in praktičnemu materializmu.

Če se hočemo rešiti pred komunizmom, če se hočemo uspešno ustavljati njegovi brezbožnosti, če hočemo, da bodo imele katoliške ustanove med nami in ta naš shod in njegove resolucije posebej uspehe, moramo postaviti vsa svoja prizadevanja na versko in moralno osnovo.

V izbiri med Bogom in človekom, pred katero je danes komunizem z vso logiko odkrito in brezobzirno pritisnil ves svet, se mi katoliški Slovenci hočemo in moramo postaviti na božjo stran, a ne več samo teoretično, ampak tudi praktično, ne le polovično, ampak celotno, ne le z razumom, ampak tudi z voljo, ne le zaradi slovenske tradicije, ampak tudi s prepričanjem, ne le pri božji službi ob nedeljah, marveč v vsem življenju čez cel teden. „Mi hočemo povsod Boga,“ ni samo naša himna, marveč mora postati tudi pesem našega življenja.

S KRŠČANSKIM IDEALIZMOM PROTI ŽIVLJENJSKEMU MATERIALIZMU

Katoliški shod ni verska prireditev. A vendar na njem izpovedujemo z vsem poudarkom, da je za katoliško reformo, ki jo hočemo po njem izpeljati, najprej potrebno, da trebimo iz sebe ŽIVLJENJSKI MATERIALIZEM. To je tisti način življenja, po katerem ljudje žive, kakor da bi Boga in posmrtnosti sploh ne bilo. Skrb pridobiti čim več samo materialnih dobrin, čim več uživati, čim bolj lagodno živeti in kako ubežati za vsako ceno trpljenju, to označuje ta življenjski materializem, ki je za katoličane največja nevarnost. Ali ne opazujete, kako se loteva tudi nas slovenskih izselencev? Ah, na vseh koncih in krajih ga opazujemo. Vsi tožimo o niem; vsi ga čutimo. Zavedamo se, da nas hoče usnavati pred nevarnostjo, hromi nam našo duhovno moč: ovira naš duhovni polet. Kri nam niže. Zaradi nje ga imamo dan za dnem manj časa, manj volje, manj ljubezni za duhovne reči in za nesebično delo na naših organizacijah. Zaradi življenjskega materializma se nam bližnji več ne smili, čeprav umira od telesne ali duhovne be-

de. Denar, lagodnost, uživanje postajajo cilji našega življenja. Ni bolj nevarnega strupa, kot je življenjski materializem. Zato pozor pred njim, če hočemo sebi dobro.

Čeprav katoliški shod ni verska prireditev, vendar na njem na glas poudarimo, da mora služiti kot temelj našemu življenju KRŠČANSKI IDEALIZEM. Zavedamo se, da brez njega ne bo uspela katoliška reforma, ki jo hočemo. Kaj pa razumemo pod krščanskim idealizmom? Posebni način življenja. Označuje ga posebno vrednotenje dobrin. Kaže se to vrednotenje zlasti v trojnem.

Krščanski idealizem prvič naglašava veliko prednost duha pred snovjo, dušo pred telesom. Ne trdi, da sta snov in telo brez vrednosti. Ne, marveč poudarja le, da sta duh in duša več vredna. Njegovo načelo se glasi: Ena duša je več vredna kot vse materialno stvarstvo. Več kot vse surovine in izdelki, več kot vsi stroji, več kot vse bogastvo. Čisto drugačno je to načelo, kot pa sta nauk in praksa materializma. Po materializmu je vse snov in iz nje izvirajoča sila, v krščanskem idealizmu ima silno prednost duša, ki je vsaka posebej od Boga naravnost ustvarjena. Kolikšno vrednost pred strojem in snovjo ima človek in v človeku samem duša pred telesom! Kako vse drugače moramo gledati človeka in njegov položaj v družbi in vesoljstvu s stališča krščanskega idealizma, kakor gledajo materialisti. Večjega nasprotja, kot je med njimi in nami, si noben um ne more zamisliti.

Drugič naglašava krščanski idealizem velikanško prednost nadnaravnega življenja v nas in rosvečujoče milosti božje. O vrednosti le-te postavlja krščanski idealizem tole strašno načelo: Izguba milosti božje v eni sami duši je večja katastrofa, kot če bi se porušilo vse stvarno vesoljstvo. Strašno je načelo. Težko doumemo njegovo daljnosežnost. Preveč je strašno. Grozna stvar so zemeljski potresi. A tisti pas zemlje, ki se trese, je silno majhen v primeri s celo zemljo. Tudi če bi se tresla in lomila cela zemlja, bi ne bilo to nič v primeri z rušenjem vesoljstva. Naša domišljija si ne more predstavljati groze sodnega dne, ko se bo po Kristusovi napovedi lomilo vesoljstvo. „Ko bodo zvezde padale z neba in s bodo majale nebeške sile“ (Mk 13. 25). Bo to strašna katastrofa, kakršne svet do tedaj ne bo videl. In vendar: izguba milosti božje v eni sami duši je hujša katastrofa. Ali je to sploh mogoče? Da; mogoče je; je; tako je. Iz božjega razodetja sledi tako.

Ali ne spoznate, da daje to silno načelo posebno smer našemu življenju in prizadevanju

na svetu? Seveda daje, vsi uvidimo. Ali ne sledi iz tega načela z železno doslednostjo, da mora biti skrb za ohranitev milosti božje v naših dušah prva naša skrb? Ali se vam ne zdi, da je prenizko cenjenje milosti božje velika nevarnost za nas? Naši predniki so kljub manjšemu znanju milost božjo bolj cenili, veliko bolj, kot se ceni danes. Nas pa grozi ugonobiti naturalizem, ki se zanaša le na naravne moči in z milostjo božjo ne računa nič ali skoraj nič.

Milost božjo pa prejemo po rokah Marijinih zlasti z zakramentih in v daritvi sv. maše. Prav v središče našega življenja so zato postavljene te tri velike vrednote: Marija, zakramenti, maša. Čiščenje Marije, prejetje zakramentov, udeležba pri maši nas najbolj varuje silno nevarnega naturalizma.

V trojnem, smo rekli, se zlasti kaže posebno vrednotenje krščanskega idealizma. Tretje od tega trojnega je kratko izraženo v Kristusovi besedi: „Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo vam bo navrženo.“ Krščanstvo ni svetobežno. Ne umika se svetu v puščavo, a tudi ne stoji prekrižanih rok sredi sveta, marveč je aktivno, delavno, osvajevalno, pridobivalno, če hočete. Le pravi red hoče imeti med dobrinami. Prve so nadnaravne dobrine, potem naravne, v naravnih najprej duhovne, nato tvarne. Iskati je treba najprej prve, potem šele druge. Če red med dobrinami zamenjaš, te zadene huda Kristusova sodba: „Kaj človeku pomaga, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi. Kaj bo dal človek v zameno za svojo dušo?“ (Mt 16, 26. 27). Kdor pa bo intenzivno skrbel za božje kraljestvo v sebi in drugih, ne bo zaradi tega trpel nomanjkanja na potrebnih svetnih dobrinah. Bodo mu kakor navržene.

Krščanski idealizem daje življenju čisto drugačno osnovo, kot pa mu jo daje materializem, ki je danes spet moderen in je dobil v brezbožnem komunizmu najbolj prečiščeno obliko. Sredine med krščanskim idealizmom in materializmom za kristjane ni. Če zdrkneš - nevega, že drčiš v naročje drugemu. Zato ima komunizem, ki je v bistvu materializem, toliko zaveznikov v taboru, ki pravi, da je protikomunističen.

KAJ VSE NAM JE POTREBNO ZA OBNOVO TEMELJEV

Čeprav katoliški shod ni verska ali cerkvena prireditve, vendar na njem opozarjamo, da nam je potrebno STALNO NADNARAVNO USMERJANJE. V nadnaravni red smo povzdignjeni, za nadnaravni namen določeni, naš

cilj je nadnaravna sreča v posmrtnem življenju; za ta cilj se moramo pripraviti z dobrimi deli, napravljenimi v stanju posvečujoče milosti. Vsaka kat. reforma, ki bi ne upoštevala te nadnaravne usmeritve, bi bila zgrešena. V sebi bi ne imela nobene prenovitvene moči. Ni pa zadosti nadnaravna usmeritev sama, marveč nam je potrebno stalno naravnavanje vanjo, zakaj vsled posledic izvirnega greha smo sami v sebi nagnjeni proč od te usmeritve, k slabemu, kakor nas uči katekizem, okolica okrog nas pa ali, kakor ji pravi sv. pismo, svet, je vsa naturalistična in materialistična. Naša k slabemu nagnjena narava v svetu hitro najde zaveznika. Zares moramo delati sebi silo, da se vzdržimo v nadnaravni usmeritvi. Vsak dan sproti se moramo naravnovati vanjo.

Stalno se moramo očiščevati OD SODOBNIH INTELEKTUALNIH ZMOT IN MORALNIH ZABLOD. Živimo kakor v zastrupljenem ozračju. Sodobne zmote so nam otopile moralno čutenje. Vedno bolj živimo po pogansko. Vsak dan zgubljam na krščanski tradiciji. Če ne bomo kontrolirali samega sebe, se ustavljali zmotam in se jih očiščevali, bo šlo s krščanskim življenjem v nas vedno hitreje nazaj. Notranji ogenj bo ugašal. Naše katoličanstvo bo ostalo le zunanja firma brez notranje vsebine. Potem pa bomo nemara še firmo odložili.

Da se obvarujemo modernih zmot in njih kvarnih posledic, si moramo pridobiti in utrditi KATOLIŠKO NAČELNOST. Pridobimo si jo s študijem katoliške vere, s sistematičnim preučevanjem sodobnih papeških okrožnic, utrdimo pa z doslednim življenjem po katoliških načelih.

Nismo na verskem shodu, ampak na katoliškem. Ne govorimo v cerkvi, marveč zunaj nje. Vendar pa moramo, ko razpravljamo o versko pravni podlagi katoliške reforme, posebej omeniti PRAKTIČNI POMEN MOLITVE. „Karkoli boste Očeta prosili v mojem imenu, vam bo dal,“ nam je zagotovil Kristus. To Kristusovo besedo moramo zares sprejeti, ne samo teoretično, ampak tudi praktično. To se pravi: z njo moramo v življenju resnično računati. Kar koli boste prosili, pravi Kristus. Ne dela nobene razlike, nič ne izvzema. Vse vam bo dal Oče, česar koli ga boste prosili. Pogoj je le, da prosimo nebeškega Očeta v Kristusovem imenu. Ni namen katoliškega shoda, da bi nas učil moliti. Le opozoriti hoče in mora na praktičen pomen molitve. Toliko delamo po naših organizacijah in zasebno, toliko se prizadevamo tudi na duhovnem polju,

a vendar večkrat ni pravih uspehov. Navadno bo vzrok v tem, ker dela ne spremlja molitev. Nič ne molimo, ali prav ne molimo, ali vsaj zadosti ne. „Brez mene nič ne morete,“ nam je naravnost povedal Kristus (Jan 15, 6). Ni rekel „brez mene ne boste dosegli bogve kaj,“ marveč se je izrazil dosti bolj odločno: „brez mene nič ne morete“. Nobene katoliške reforme torej ne bo brez Kristusa, brez njegove pomoči; ta pa je navezana na molitev. Zato ne bo uspela nobena katoliška reforma, če ne bomo molili. Molitev ima dosti večji praktični pomen, kot navadno mislimo. Več molitve k delu, pa boste strmeli nad uspehi.

Proti mrzlemu individualizmu, ki pozna le človeka poedinca in postavlja vse odnose med ljudmi le na medsebojne pogodbe, kakor tudi proti materialističnemu kolektivizmu, ki je človeku vzel svobodo in dušo ter ga napravil za kolesce v stroju in za brezdušnega člana brezdušne organizacije, opozarjamo na čudoviti NADNARAVNI ORGANIZEM SKRIVNOSTNEGA KRISTUSOVEGA TELESA. Vsi katoličani smo udje tega telesa, čigar glava je Kristus sam. „Ni več Juda, ne Grka; ni več sužnja, tudi ne prostega; ni več moškega in ženske; kajti vsi vi ste eno v Kristusu Jezusu,“ navdušeno piše apostol Pavej (Gal 3, 27). Vse razlike med ljudmi odpadejo, nacionalne, socialne, celo fiziološke; vsi smo eno telo Kristusovo. Kakšen trden temelj za umevanje medsebojnih odnosov nudi ta vzvišena skrivnost, a živa resničnost Kristusovega skrivnostnega telesa. Vsak ohrani popolnoma svojo osebnost, pa je vendar živ ud realnega nadnaravnega organizma, Kristusovega skrivnostnega telesa. Iz Kristusove glave poteka v vse ude Kristusova milost in Kristus sam s svojim fizičnim telesom v zakramentu presv. Rešnjega Telesa hrani ude. Skrivnost za skrivnostjo; ena bolj vzvišena kot druga, vse pa realne, vse nudijo trden temelj in čudovito moč za urejanje medsebojnega življenja. Na rie moramo opreti katoliško reformo med nami. Zgodi se večkrat, da so v zemlji bogate rudnine, ljudje pa no tisti zemlji hodijo revni in žive v pomanikanju. Le zavrtati bi morali v zemljo, pa bi bogastvo udarilo na dan. Nihče bi ne bil več reven, nihče bi ne živel več v pomanikanju. Tem ljudem, ki hodijo revni na skrivit bogastvom, smo podobni katoličani, ki ne zavrtamo v resnico Kristusovega skrivnostnega telesa. Kolikšno bogastvo bi udarilo na dan, kako bi bili vsi bogati. Kaj je vse bogastvo te zemlje v primeri s članstvom skrivnostnega Kristusovega telesa? Prazna pena; podoba tega sveta preide, ugo-

tavlja apostol. Kristus pa ostane. In mi bi ostali z njim. Zares škoda, da premalo premišljamo to skrivnost.

Katoliški shod ni cerkven shod, vendar se ustavljamo na njem zavestno tudi ob KATOLIŠKI CERKVI. V sveti veri poučeni vemo, da imamo v njej nezmotljivo učiteljico božjega razodetja, zvesto delivko božjih skrivnosti in varno voditeljico v večno življenje. Brez nje bi bili kakor ladja z zlomljenim krmilom in brez luči v temni in viharni noči na razpenjenem morju. Vsak hip bi mogli zdrkniti v večno brezdno. Vsa naša duhovna eksistenca zavisi od Cerkve. Naša je, nas vseh brez izjeme. Samo na sebi je vsa sveta, po človeški strani pa tudi taka, kakršni smo mi, njeni člani. Ona je sveta, mi smo grešni; ona je dobra, mi smo slabi. Zato ji izražamo danes javno svojo ljubezen. Ne bomo je obrekovali, saj je naša mati. Spoštovali bomo papeža, ki je skala, na katero je Kristus zgradil svojo Cerkev. Poslušali ga bomo, ko nas uči, ubogali, ko nam ukazuje. Spoštovali bomo od njega postavljene škofo in od teh poslani duhovnike. Katoliška Cerkev je nam sveta, je naša. Zato ne moremo dovoliti, da bi nam jo kdo blatil ali smešil ali napadal. Za našo stvar gre! Na njen nauk opiramo svojo katoliško reformo in jo postavljamo pod njeno varstvo.

Bistvo krščanske vere in zaradi nje tudi bistvo duhovnega življenja vsakega kristjana je NADNARAVNA LJUBEZEN, dvojna velika ljubezen ali bolje ena z dvojnimi predmetom, namreč ljubezen do Boga in zaradi Boga do človeka poleg sebe. Po Kristusovih besedah je ta ljubezen prva in največja zapoved (Mt 22, 38). Po Pavlovih zanosnih besedah nisem nič, če te ljubezni nimam, akoravno bi govoril človeške in angelske jezike in bi imel preroštvo in bi vedel vse skrivnosti ter imel vso vednost in vso vero v taki meri, da bi gore prestavljal. Tudi ko bi imel toliko naravnega sočutja za bedo drugih, da bi razdal v živem vse svoje imetje in bi dal svoje telo, da bi zgorel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne koristi (1 Kor 13, 1—3). „Bog je ljubezen,“ piše izredno nežno sv. Janez. „Bog je ljubezen, in kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog ostane v njem“ (1 Jan 4, 16). „Ljubimo Boga,“ nas opominja, „ker nas je on prej ljubil!“ „Imamo pa tudi to zavedanje od Boga,“ nadaljuje, „da naj, kdor ljubi Boga, ljubi tudi svojega brata“ (1 Jan 4, 19, 21). Kdor bližnjega ljubi, je izpolnil postavo, nam zagotavlja sv. Pavel (Rim 13, 8). V znani visoki pesmi o nadnaravni lju-

bezni, ki jo vsebuje trinajsto poglavje prvega Pavlovega pisma Korinčanom, našteva apostol Pavel v eni sapi šestnajst lastnosti te ljubezni, nato pa končuje: „Zdaj pa ostane vera, upanje, ljubezen, to troje; največja med njimi pa je ljubezen. Prizadevajte si, da boste imeli ljubezen.“

V to ljubezen mora rasti naše življenje. Z otroško iskrenostjo se obračajmo k Bogu. „Oče naš, kateri si v nebesih.“ V nadnaravni ljubezni se med sabo spoštujemo in podpiramo, drug z drugim potrujemo. „Ljubezen je potrpljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, se ne ponaša, se ne napihuje; ni prešerna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli pa se resnice, vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenaša.“

Resnično, prizadevajmo si, da bomo imeli to ljubezen. Kako bo potem vse drugo med nami lahko! Kako bo uspela katoliška reforma, ki jo hočemo na tem Katoliškem shodu! Če bi pa prizadevanja za ljubezen ne bilo, nam vse drugo ne bo dosti koristilo.

Še eno postavko krščanskega svetovnega nazora, ki ga proti materializmu zavestno postavljamo za temelj reformi, ki naj jo izvrši v nas ta Katoliški shod, moram omeniti, namreč VEDRI OPTIMIZEM. Katoličani moramo biti vedno optimisti; imamo zadosti razloga, da smo taki. Pa naj so časi še tako težki in naj se napovedujejo še bolj težki, če še tako temni oblaki zagrinjajo človeška obzorja, tudi ko bo nevihta zadivjala od enega do drugega konca zemlje in bodo strele udarjale in se bo zemlja tresla, bomo katoličani vedno optimisti, podobni otrokom, ki se nevarnosti ne boje. Zakaj moramo biti taki? Zato, glejte, ker je naša vera taka. „Povem vam, svojim prijateljem,“ nam je govoril Kristus, „povem vam, svojim prijateljem: Ne bojte se tistih, ki umore telo, a potem ne morejo storiti nič več“ (Lk 12, 4). Česa se ljudje po naravi najbolj bojimo, če ne smrti, zlasti nasilne smrti. Kristus pa nam govori: ne bojte se tistih, ki umore telo. Če teh ne, koga potem. Na zemlji nikogar in ničesar. Smo otroci božji. „Stisko boste sicer imeli v svetu,“ nam je napovedal Kristus, a je dostavil: „ne bojte se, jaz sem svet premagal.“ „Veselite se vedno v Gospodu,“ nas opozarja apostol Pavel, „zopet pravim: veselite se. Vaša blagost bodi znana vsem ljudem. Nikar ne bodite v skrbeh“ (Fil 4, 4—6).

Osnovni ton katoličanstva je torej optimizem in veselje.

VELIK ČAS

ključce nas, —
male:
za glasnike,
za vodnike,
za mejnike!

Velike —
sile viharjev
so izruvale,
roke sleparjev
jih pokopale.

S preprostostjo,
z ljudomilo krotkostjo
Učenika - Tesarja
iz Nazareta
urnimo svet iz viharja
k miru, pravici,
ki se v Njegovi resnici
razcveta!

BOGDAN BUDNIK

ZAKLJUČEK

Tak je torej versko nravni temelj, na katerega moramo postaviti katoliško reformo, ki si jo obetamo od Slovenskega katoliškega shoda v izseljenstvu. Bistveno se razlikuje ta temelj od materialističnega, na katerem je zgrajen brezbožni komunizem.

Svoj versko nravni temelj na moramo ohraniti čist, ne smemo ga pomešati z materialistično primesjo. V svojem življenju si ga moramo osvojiti in utrditi.

Zato bo treba trebiti iz nas življenjski materializem, ki pomeni za nas najhujšo nevarnost. Graditi bomo morali na krščanskem idealizmu, ki ga razlikuje od drugih nazorov posebno vrednotenje dobrin. Usmerjati se bomo morali stalno v nadnaravno stran; očiščevati se bo treba modernih zmot in morebitnih zablod in kovati iz sebe katoliške značaje. Molitvi bomo dajali tisti praktični pomen v našem življenju, ki ji gre. Proti individualizmu, ki pozna le poedine ljudi, in proti materialističnemu kolektivizmu, ki je človeka ponižal v delec mase, hočemo črpati iz globoke verske resnice o nadnaravnem organizmu skrivnostnega Kristusovega telesa, čigar udje smo. Oklepali se bomo Cerkve, prizadevali za ljubezen, in v veselem upanju šli prihodnosti nasproti.

Katoliška vera in slovenski fantje

GOVORIL NA FANTOVSKEM ZBOROVANJU KATOLIŠKEGA SHODA V BUENOS AIRESU
REKTOR DR. FRANČ GNIDOVEC

Letos teče 60. leto, odkar se je v letu 1892 v Ljubljani vršil prvi Slovenski katoliški shod. Namen shoda je bil presoditi in preceniti trenutni verski in kulturni položaj v katoliškem slovenskem narodu in dati na podlagi tega glavne smernice in načrte za delo v bodočnosti. Hotel je zaustaviti vdiranje liberalizma od sosedov v življenje našega naroda, katerega najmočnejši val je prihajal s severa po inteligenci, ki je prihajala s sosednjih tujih univerz z Dunaja, Gradca, Prage. Svoj cilj je prvi katoliški shod tudi v veliki meri dosegel in pomeni za Slovence začetek modernega katoliškega preporoda in smo katoliški Slovenci v naslednji dobi v veliki meri prav od njega živeli.

Ob šestdesetletnici tega važnega Slovenskega katoliškega shoda imamo Slovenci v Argentini nov, v vrsti katoliških shodov šesti Slovenski katoliški shod. V pogledu na število nas tu in na veličastnost zborovanj je ta katoliški shod pač bolj v malem, a more biti velik in važen za nas, če nam bo prinesel koristi, ki jih pričakujemo. Katoliški Slovenci se skušamo razgledati v tukajšnjem svojem novem položaju in ob pogledu v bodočnost jasno določiti naloge, ki nas čakajo, in jih pogumno sprejeti nase.

Osrednje zanimanje shoda katoliških Slovencev je pač, kot že beseda sama pove, naša vera in kultura; zakaj katoličani smo po naši katoliški veri, Slovenci po svoji kulturi. Ostanjimo v sledečih kratkih mislih pri prvem.

POSLANSTVO FANTA

Katoliški shod — slišimo — pripravlja resolucije, to je neke ugotovitve in sklepe, ki pomenijo smernice za bodočnost. A vse to je še malo. Vse je na tem, ali bodo te smernice prešle v življenje ter nam versko in kulturno oblikovale vedno lepšo in bolj rožno bodočnost. To pa je — dragi fantje, govorim to, ne da bi se vam hotel prilizovati — predvsem odvisno od vas. Zakaj vaša je naša bodočnost, vi nam jo boste oblikovali tako ali drugačno.

Sam čutiš, dragi fant, da tvoje življenjsko poslanstvo ni in ne bo izpolnjeno v dobi tvojega fantovstva; da je ta doba zate le prehodna in začasna; da je to le doba priprave na glavno tvoje poslanstvo, ki ga boš v življenju izvršil kot mož v bodočnosti. Tvoje fantovsko življenje je vse usmerjeno v bodočnost,

zanjo ze sedaj živiš, se nanjo pripravljáš. Tak je red narave: danes si fant, jutri bos moz, sredi življenja z vso težko odgovornostjo na mestu, ki ti je pripravljeno, ki ga že morda prevzemaš, vsak na svojem, v tem ali onem poklicu.

Najbolj navadna in redna pot bo za vas — če ni kdo po okoliščinah, po katerih nas vodi božja previdnost, izbran za drugo pot — življenje v družini, ki si jo bo sam ustanovil. Veliko je že to poslanstvo moža v življenju. A s tem tvoj delokrog še ne bo izčrpan. Vsak od vas, v svoji družini ali brez družine, živi v družbi, v javnosti, v kateri ima svoj vpliv in jo z močjo svoje osebnosti, s svojo besedo in z gledom po svojem prepričanju in nazorih oblikuje.

FANTJE, BODOČI MOŽJE, ALI SE ZAVEDATE SVOJEGA POSLANSTVA? VI STE POKLICANI, DA OBLIKUJETE BODOČE SLOVENSKE KATOLIŠKE DRUŽINE IN BODOČO NAŠO JAVNOST IN BODOČI ROD.

Mož predvsem oblikuje svojo družino; seveda tudi žena, mati. A vsakdanja izkušnja življenja nas uči, da se deklice, ko se poročijo, naj je bila prej kakršnakoli, v svojem prepričanju in nazorih skoraj vedno obrne po fantu, po možu. Tako bo po možu, očetu vsa družina; po takih družinah pa tudi taka družba, tak novi rod.

Neposredno na javnost pa skoro izključno le mož vpliva, jo mož oblikuje; on vodi javno življenje: gospodarsko, kulturno, politično; vojaško in versko vodstveno polje je ženi skoro popolnoma zaprto. Saj je po naravi tako. Vsak ima v življenju svoje poslanstvo in more le na svojem polju biti velik. Velika škoda in nesreča pa bi bila zanj in za družbo, ko bi se ta po naravi določena polja delovanja zamenjavala. Žena bi slabo opravila možko delo; mož pa njeno morda še slabše. Vse bi bilo narobe.

TAKO JE NA FANTIH, BODOČIH MOŽEH, NE LE FIZIČNO ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE NARODA, AMPAK TUDI — in zlasti to je važno — DUHOVNA BODOČNOST NARODA. Fantje, možje oblikujejo svojo dobo. Ali bo v bodoče v naših družinah in v javnosti verski duh, ali pa bo vse zaplavalo v materializem in padalo vedno globlje, je odvisno od vas. Bodočnost, usoda bodočega rodu, je v vaših rokah.

VERA IN SLOVENCİ

NAJVEČJI ZAKLAD, KI GA JE FANT PREJEL OD SVOJIH OČETOV IN GA MORAJE PREDATI NOVEMU RODU, JE ZAKLAD VERE, ZA NAS: EDINO PRAVA SVETA KATOLIŠKA VERA, KI SO NAM JO OČUVALI NAŠI OČETJE ZA CENO TOLIKIH ŽRTEV.

Ni mi treba opisovati, kakšno dobroto smo prejeli s pravo vero, ki jo imamo, kakor res to težko dostojno cenimo, ker imamo to od rojstva in nismo okusili vse nesreče zmote in poganstva.

Kakšen mir uživa že v svojem življenju človek — tudi za fanta to velja — ko so mu po pravi veri jasna vprašanja življenja, mimo katerih ne more, in bi ga brez vere negotovost v njih tako mučila in delala nesrečnega: o Bogu, smislu življenja, kaj bo — po smrti. . .

Za družino tudi ni vseeno, ali je v njej vera ali je ni. Najtrdnejša podlaga nje sreče je prav vera. Le na veri v Boga in v življenju iz nje je možna prava ljubezen in mir — je v njej res Bog s svojim blagoslovom. Kjer pa vera peša in izgine — zbogom mir, sporazumevanje, ljubezen; ni več za družino nebes, se naseli v njej prepir, zamrza, sovraštvo, pekel.

Kot za družino, velja podobno za narod, razširjeno družino, za vso družbo. Mir, pravico, ljubezen, pravo duhovno blagostanje mu daje vera. Vse kar je v narodu najplemenitejšega, je zraslo iz vere; ta plemeniti narodu njegovo življenje in njegovo kulturo.

Vse to velja v polni meri tudi za Slovence.

Kmalu bo štirinajst stoletij, kar smo se Slovenci naselili na lepi zemlji, ki je danes naša domovina. Obenem z drugimi narodi smo tudi mi kmalu po naselitvi prejeli milost prave vere katoliške. Skozi od takrat smo Slovenci globoko veren katoliški narod, ki je živel iz vere; ta ga je plemenitila in oblikovala, iz te je zrasla slovenska narodna kultura. Katolištvo je s slovenskim narodnim življenjem tako tesno zraslo, da je od pravega slovenstva, kot ga pozna zgodovina in poznamo danes, neločljivo. Naš narod je bil deležen bogatega blagoslova prave vere katoliške. Ta je osrečevala naše dede v njihovega trdega življenja težkih dneh in preizkušnjah.

ČE PUSTIMO VSE DRUGO OB STRANI, JE PRVA VELIKA DOBROTA, KI MORAMO KOT NAROD ZANJO BITI HVALEŽNI PRAVI VERI KATOLIŠKI IN NJE RESNICI, TO, DA SLOVENCİ DANES KOT NAROD SPLOH ŠE SMO, DA NISMO IZGINILI MED VELIKIMI SOSEDI, DA NISMO NARODNOSTNO

UTONILI. . . TO JE V ZGODOVINI ZASLUGA NE NAŠE VOJAŠKE IN POLITICNE MOČI, KI JE NISMO IMELI, AMPAK KATOLIŠKE RESNICE O PRAVICAH NARODA, O PRAVICAH MALEGA NARODA.

Kršćanstvo uči: narodi so kot bratje ene družine, človeštva. Zakaj vsi so od Boga in tako po božji volji tvorijo družino pod skupnim očetom, ki je Bog. Tedaj ima vsak v tej družini svoje pravice, ki mu jih nihče ne sme kršiti, majhen narod ali velikan, vseeno. Tako je po naravi, po naravnem pravu.

Slovenci smo od slovanskih rodov najdalje prodrli na zahod. Smo zadnji mejnik slovenstva proti zapadu, kot na braniku. Nismo le ob enem mogočnem sosedu, ampak prav na meji med dvojnimi velikimi narodnostnim morjem: germanskim in romanskim, ki ju predstavljata naša najbližja soseda, Nemci in Italijani.

Da smo se narodnostno tako izpostavljeni doslej ohranili kot narod, je bilo prav po tej krščanski miselnosti o narodu, po katerem so drug drugemu priznali njegove pravice, in po strpnosti, ki jim jo je dalo krščanstvo. Kaj bi se že zdavnaj bilo z nami zgodilo ob poganski miselnosti, ki ne prizna narodu pravice naravnega prava, ampak mu pravico odmerja moč, meč, smo sami videli in čutili v zadnji svetovni vojni. Čez noč je morala slovenska štajerska in Gorenjska postati nemška, z nemškimi napisi, z nemškim jezikom, le nemškimi javnim glasnim govorjenjem in petjem. . . S kakimi metodami, krivicami, in trpljenjem pravih tisočletnih lastnikov te zemlje se je to godilo, nam je znano.

To ni bilo slučajno. To je vse bilo nujno po poganski miselnosti, po kateri je le eden najvišji narod, narod gospodovalec, vsi drugi pa mu morajo služiti, biti sužnji. Slovani zlasti so mu bili „mrčes, ki se prehitro množi, ki ga je treba zatreti“. In vendar so Slovani veliki ruski in poljski narod. Kaj naj je tedaj veliki sosed šele mislil o nas, malem sosedu, ki mu zapira pot proti jugu, na morje. Kaj bi bilo z nami ob tej miselnosti v zgodovini, če nam je to pogansko mišljenje že v tako kratkem času napravilo toliko zla, si lahko mislimo. Slovensko ime bi bilo danes samo še vprašanje preteklosti, zgodovine.

Da bi se z nami isto zgodilo ob poganski miselnosti brezbožnega boljševisma, ni treba še posebej poudarjati. Nič bi nam ne koristilo slovansko bratstvo, sorodstvo po krvi; ne bi jih to v poganskem mišljenju oviralo, da bi nas mirno pustili poginiti kje v Sibiriji, če bi jim bilo prav.

Narodi velikani danes oznanjajo poganško pravico moči, ki nobena pravica ni: naša rešitev je bila v preteklosti in bo v bodočnosti v krščanski resnici, ki oznanja pravo pravico. Živeli smo in bomo živeli samo po njej, sicer nas čaka narodna smrt.

ZGLED IN OPOMIN PREDNIKOV

Najlepši zgled, kako moramo ceniti in čuvati svojo katoliško vero, nam dajejo naši predniki, ki so zanjo toliko trpeli, ji ostali zvesti in nam jo ohranili. Trpeli so zaradi vere ob turških vpadih, a znali so junaško braniti svoj rod in vero v utrjenih gradiščih v senci cerkva. Čuvali so jo zvesto v nevarnosti zmote pred protestantizmom; ljudstvo naše je pravi veri ostalo zvesto in mu je protestantovstvo bilo nekaj tujega in se ga je med nami oklenilo tuje nemško plemstvo. V preteklem stoletju so proti čistemu katolištvu nevarnemu liberalizmu budno stali na straži naši predniki. V naši dobi, dobi velikega zla, pa je naša velika naloga; še hujša in še bolj nasilna zmota komunizma.

Čujte naše očete, naše pradede: „Nas pogledjte, koliko smo znali žrtvovati za vero, da smo ta največji zaklad ohranili vam... Kar smo mi s tolikimi žrtvami ohranili vam, ste tudi vi dolžni po našem zgledu braniti in čuvati in ohraniti bodočemu rodu...“

Da, na vas je sedaj ta naloga. Pa naj bodo okoliščine težke in še težje! Zgled so tudi vam dali že vaši tovariši, ki so v mladostnem idealizmu v globoki veri in z najboljšim namenom celo dali svoje življenje zaradi vere in za vero. Ramo ob rami, iste misli in istega duha,

LEPO JE ...

*Lepo je biti božji sin,
nositi v duši Jezusa,
skrivnost premišljati neba,
soj piti večnostnih daljin.*

*Težko je biti božji sin
v valovih mrzlega sveta —
v navalu črnih sil peklá
sem stenj gasnoč sredi temin.*

*Lepo je biti božji sin:
naj tvoja milost čudežna
srce presije mi do dna,
izžge stvari, snovi spomin.*

IGNOTUS

ste mnogi z njimi trpeli... Ohranite isti ideal. Brez njega bi življenje bilo tako prazno. „Vere katoliške dedne svetinje...“ so vredne naših žrtev, tudi najtežjih, tudi življenja. Iz roda v rod morajo iti v našem narodu — po vas.

Ni vseeno, ali bodo v bodočnosti, v rodovih, ki bodo prišli, ljudje, ki se bodo imenovali Slovenci in morda nosili vaše ime, ali bodo to, kar morajo biti: zavedni katoličani in Slovenci, ali pa bodo to moderni pogani, materialisti, brezbožni komunisti... sovražni vsemu, kar je bilo sveto njih očetom.

Upravičeno bi tedaj svet nanje kazal, na tak naš rod v bodočnosti: „Glejte, to so bedni potomci nekdanj tako plemenitega in globoko katoliškega slovenskega rodu... So pač očetje teh otrok lahkomišelnó zapravili, kar so jim bili s tolikimi žrtvami čuvali njih pradedje“

KAJ NAM JE STORITI

Vaš boj ni boj z orožjem. Orožje imajo drugi. Vaš boj je boj ideje, prepričanja vere. „To je zmaga, ki premaga svet, naša vera...“

Živa, moška, fantovsko iskrena vera — ta naj oblikuje vaše življenje, čuvajte in gojite in ponesite jo v vse življenje. Glejte na svoje tovariše: Bili so fantje, zdravi, močni, veseli in šegavi vedno... Ob nedeljah so hodili k sveti maši, od časa do časa pristopali k zakramentom... Morda bi bil kdo hotel od njih še več zahtevati. A bili so v resnici zlate duše, pravi slovenski fantje. Napadeni v boju od izdajalskih komunistov so se veselo prepevaje verske pesmi junaško branili. Ob izpadu, ko je bila sila za to, jih je mnogo padlo. Ko je potihnilo bojišče, so mrtve dobili z rožnimi vencí v rokah... Ti fantje, ki na zunaj niso kazali nič posebnega, so živo verovali, so bili pobožni, pač fantovsko pobožni fantje. Fant je pač po svoje pobožen. Svojih čustev ne kaže zunaj, a je zato njegovo prepričanje tem bolj globoko in trdno in tem več vredno.

Boj se bije v svetu — med vero in nevero. Komunizem in materializem hočeta svet ukleniti v železno suženjstvo, vera na drugi strani pa mu ponuja pravo svobodo. V narode se prenaša ta boj, celo v družine; v isti družini so pristaši te in druge strani.

Brez skrbi! Bog bo zmagal. Resnica bo nazadnje zmagala, zmota mora pasti. A časi zahtevajo in nam božja previdnost nalaga poslanstvo in veliko čast, da resnici, Bogu k zmagi pomagamo mi. Hoče zmagati po nas. Če hočemo biti res zmagovalci, ostanimo vedno zvesti resnici, svoji veri katoliški, Bogu!

SLOVENSKO DEKLE V IZSELJENSTVU

GOVORIL UNIV. PROF. DR. IGNACIJ LEN ČEK NA DEKLIŠKEM ZBOROVANJU KATOLIŠKEGA SHODA V BUENOS AIRESU

Dekle je slovenskemu narodu v tujini dragocen **ZAKLAD**, veliko **UPANJE** in tiha skrb.

Od deklet zavisi v veliki meri narodova bodočnost. Če hočemo vedeti, **KAKŠEN BO NAŠ** narod čez 20, 30, 40 in več let, pogledjmo najprej, kakšno je danes slovensko dekle, bodoča mati naše nove mladine. Ta bo nosila osnovne duhovne poteze svojih družin in svojih mater, današnjih deklet.

Če vas navdaja to dejstvo, dekleta, z upravičenim ponosom, vas mora navdajati še z **VEČJIM ČUTOM ODGOVORNOSTI**. V vaših rokah je usoda bodoče mladine, ki bo morda rasla v tujini, ki pa naj bi bila cvet in kvas slovenskega naroda v celoti. Ta misel navdaja vestno dekle z zaskrbljenostjo, skoroda s strahom. **NI SAMO ODGOVORNOST ZA SAME SEBE**, ki vam leži na vesti, marveč tudi še **TEŽJA ODGOVORNOST** za bodoči rod in za bodoče rodove.

Ta zaskrbljenost pa ne leži samo na vas, marveč tudi **NA VSEH**, ki jim je rast in moč naroda pri srcu. To pa tem bolj, ker živite v tujini, med pisano množico velikega Buenos Airesa, raztresene po uradih, delavnicah in tovarnah, v okolju, ki vas stavlja pred vedno nove probleme in nove preskušnje.

Zato je Slovenski katoliški shod v izseljenstvu, v zavesti, da gre za stvar odločilne važnosti, posvetil dekletom posebno zborovanje, da bi na njem razmišljala o smernicah za **REŠITEV ŠTEVILNIH VPRAŠANJ**, ki jih življenje v tujini pred vas postavlja.

Rez dvoma je za dekle samo in za bodočo ženo in mati najvažnejše **VERSKO-NRAVNO** vprašanje. Gre za to, da naša dekleta tudi v tujini ohranijo svojo vero trdno in živo, svojo pravnost neomahljivo in neskaljeno. Vprašanje je prav v tem, kaj naj storé, da bodo to dosegla v novih razmerah, v katere so bila iz domačega okolja naekrat in nasilno prestavljena.

Dejal sem, da je to vprašanje **NAJVAŽNEJŠE**, ker gre za **NAJVAŽNEJŠO IN NAJBOLJ ODLOČILNO PLAT ŽIVLJENJA**: za vero in pravnost. Oboje skupaj je **EDINA POT**, ki po njej človek doseže svoj končni smoter, svojo večno srečo. Naše življenje ima **SMISEL IN VREDNOST** le, če hodimo po poti vernosti, sicer je zares nesmiselno, ves trud

in delo, vse trpljenje in težave, vse prizadevanje in vse borbe, vse zastoj, v prazno, v nič, v pogubo. Je to **OSNOVNA ŽIVLJENJSKA RESNICA**, večno veljavna vsebina Jezusove besede: **LE ENO JE POTREBNO**. Zares, koncem koncev: **LE ENO, LE TO**. Kajti „kaj pomaga človeku, če vse svet pridobi, svojo dušo pa pogubi! In kaj naj da človek v zameno za svojo dušo?“

To **OSNOVNO PREPRIČANJE JE PRVO**, kar moramo na vsak način ohraniti v tujem svetu. Živo in doživeto moramo nositi v srcu to resnico o enem najpotrebnejšem in zvestno živeti v njeni luči. Okolje, ki v njem živimo, jo je v veliki večini zatajilo. Vsiljuje nam, namerno ali nenamerno, z besedo in vzgledom, drugačna načela: „Le eno je potrebno“ — uživanje, v tej ali oni obliki. Vera in pravnost sta enim le še predmet nasmeška, drugim dve lepi besedi, ki jih je treba od časa do časa poudariti, da veljaš za dostojnega in tradiciji zvestega človeka, spet drugim zgolj zunanja formalnost; eni hočejo sicer versko in pravno živeti, a le, dokler to ne zahteva nobenih, ali vsaj ne večjih odpovedi in žrtev. Malo pa jih je, ki bi jim vera in pravnost bili to, kar v resnici sta: **NAJVIŠJI ŽIVLJENJSKI DOBRINI**, ki jima je treba zapostaviti vse drugo, tudi udobje in zabave, uživanje in materialno korist; **NAJVIŠJA ŽIVLJENJSKA ZAKONA**, po katerih se je treba v vsakem primeru ravnati; **TEMELJ**, ki moramo nanj graditi vse drugo: svoje zasebno, poklicno in javno delo in življenje, zakon in družino, narodno in državno blaginjo; **MERILO**, po katerem je presojeti in ocenjevati vse, kar se godi okrog nas; **ZADNJI PRAVEC**, ki se po njem odločamo tako v važnih zadevah, kakor tudi v podrobnostih vsakdanjega življenja; končno sta vera in pravnost tisti **VREDNOTI**, ki dajeta človeku resnično vrednost. Ne bogastvo, ne zunanja lepota, ne odlična služba, ne slava filmske igralka, ne kaj drugega **NI** odločilno za to, kaj resnično in pred Bogom si, marveč tvoja vrednost in pravnost, ki edini dajeta človeku resnično bogastvo, lepoto in slavo — ter zato pravo notranjo srečo, ki jo velika večina zaman išče povsem drugje.

V zmedah in zablodah zmaterializiranega sveta, ki nas obdaja, je treba neomajno **OHRANJEVATI IN VZTRAJNO GOJITI TO ABSO-**

LUTNO PRVENSTVO VERSKO-NRAVNEGA ŽIVLJENJA. Mišljenju in duhu okolja, ki se zene le za denarjem in uživanjem in še to pogosto za ceno versko-nravnih načel, se ne moremo in nočemo prilagoditi. V tem ni kompromisov ne popuščanja. Vztrajati moramo, tudi če bi se kdaj zdelo, da smo kakor zgubljeno drevo v širni puščavi. Čim težji je ta notranji odpor, večjo skrb in napor nalaga. Uspeli bomo le, če bomo globoko, DO DNA PREPRIČANI, DA STA VERA IN NRAVNOST NAJVIŠJE, NAJVAŽNEJŠE, NAJPOTREBNEJŠE, KAR IMAMO, ČESAR NIKOLI IN ZA NOBENO CENO NE SMEMO IZDATI, SLABITI, ZGUBITI.

II. Iz stalne in nepremakljive zavesti bomo najprej čuvali in gojili SVOJO VERNOST, SVOJE VERSKO ŽIVLJENJE.

Iz topllega vernega vzdušja svojih dobrih družin smo bili NEPRIČAKOVANO, ZATO NEPRIPRAVLJENI nasilno iztrgani. KRIŽ IN SVETE PODOBE v hiši niso bile umetniški okrasek, marveč simbol in izraz duha, ki je v naših domovih živel. ROŽNI VENEC ni zapuščen čakal, kdaj ga bodo ovili mrtvemu okrog rok, marveč je večer za večerom drsel skozi prste utrujenih rok. Prelepe NAVADE svetega večera in velikonočnega jutra so bile odsev skrivnostnega razpoloženja, ki se je rodilo iz žive vere in iz prazničnih cerkvenih opravil. NEDELJA je bil zares Gospodov dan: praznik za duše, ki so zaživele, in praznik za roké, ki so počivale. DOMAČA CERKEV je bila Očetova hiša, naš dom. V lepih jutrih in ob deževnih dneh, od blizu in od daleč, smo hodili skupaj, ob materni roki, k Bogu, ki je „razveseljeval našo mladost“, iskat duševne hrane, ki nas je krepila. VERSKA IN KATOLIŠKA DRUŠTVA so nas v verskem utrjevala. Vezala so staro in mlado v enem duhu. Takšno je bilo več ali manj naše splošno slovensko ozračje doma, posebno na deželi. Pred versko mlačnostjo in brezbriznostjo so nas vsi neprestano svarili. Le redko je strupen val nevere padel ob nas: tedaj smo se zgrozili, kakor da bi nam kdo hotel skruniti najbolj sveto, kar imamo. Verno ozračje nas je varovalo in nevera se je skrivoma in zahrbtno skušala vtihotapiti med nas.

Iz te verne zemlje smo bili PRESAJENI V TUJ SVET, ki nima topline in varstva domačnosti in ki nima domačega vernega ozračja. Nekaj NOVEGA, MRZLO-HLADNEGA je v začetku objelo naša srca. Začudenji smo srečavali ljudi, vedno več in več, ki niso poznali niti osnovnih verskih resnic, ki ne mo-

lijo; trčili smo vedno znova NA OTROKE, ki jih mati ni naučila niti sklepati rok, ne znamenja sv. križa. Zabolelo nas je, ko so na vprašanje, če hodijo v cerkev, odgovorili, da ne, ker jih doma ne pustijo. Ogromni večini NEDELJA ni Gospodov dan, marveč NJIHOV dan: ali zgolj dan zabave, izletov, športa, kina itd., ali pa dan dela, bolj kot delovne dni. CERKEV jim je bolj tuja hiša, kamor stopijo le redko, morda le ob posebnih prilikah krsta, poroke, smrti. VERSKI INDIFERENTIZEM povsod: ljudje na splošno mislijo, govore, pišejo in živijo, kakor da bi Boga ne bilo, brez ozira nanj. Zanje ga dejansko ni. Mnogi verujejo, sem in tja tudi molijo, a vera je BREZ ODLOČILNEGA VPLIVA NA ŽIVLJENJE, zasebno, družinsko in javno. NI OBLIKOVALNA SILA, ki bi s svojo navzočnostjo vodila in usmerjala. Je kakor OB STRANI življenja; je nekaj TUJEGA, NEVŠEČNEGA, TOLERIRANEGA. Pogosto pride do izraza tudi NAČELNA NEVERA, neredko združena s SOVRAŠTVOM in gnevom do vsega verskega. Na vlakih in avtib, v uradih in tovarnah slišiš PIKRE OPAZKE ALI CELO GOVORE zoper duhovnike in škofe, zoper pobožnosti, Cerkev in vero. DRUGOVERCI IN SPIRITISTI ti pravijo „o zmotah in zablodah“ tvoje vere. Drugi SMEŠIJO TISTE, ki imajo pogum javno izpovedati svojo vero ali jo celo braniti.

TAKŠNO NEKAKO je okolje, ki ste vanj postavljene. Kako drugačno ozračje, druga klima, drug duh! To ozračje vdihavamo, v tej klimi živimo, povsod TIŠČI TA DUH VERSKE BREZBRIZNOSTI IN NOVEGA POGANSTVA V NAS. Ene občutite to bolj, druge manj, a vsi živimo pod tem vplivom.

S tem seveda NE ZANIKUJEM, da je tudi tu v tej deželi mnogo dobrih, versko in nramno VZGLEDNIH ljudi. Da so takšni v tem okolju, jim je še posebej šteti v DOBRO. Gotovo je tudi, da jih je mnogo, ki so BOLJŠI KOT MI. Posebno kar je prave katoliške inteligence, se odlikuje pred našo domačo po svojem teološkem znanju in po sodelovanju z duhovnikom v verskih stvareh; poznam advokata, ki krščansko filozofijo in teologijo bolje pozna kot veliko duhovščine; spet drugi razlaga v zasilni cerkvi v predmestju sv. mašo in katekizem itd. Tudi se moremo in moramo od argentinskega katolicizma marsikaj učiti. — Vendar ti resnično verni ljudje nimajo vpliva na širšo maso, ki živi okrog nas in med nami. Ne po številu ne po vplivnosti ne morejo spremeniti splošnega ozračja in mu dati drugačen značaj.

Če odkrito in resno pogledamo resničnosti

v obraz, bomo morali priznati, da se pogosto in v mnogočem ta vpliv med nami že malo pozna. V začetku se ti je zdelo nezaslišano, da katoličani ne hodijo k maši, danes si morda že zelo popustljiva. Morda bo že zate veljal manjši vzrok, da se boš imela za opravičeno od službe božje. — Ob prvem stiku z drugoverci si čutila nek prepad med seboj in njimi, danes te verska razlika več ne moti, ti tudi ni več mar, posebno še, če vidiš, da je drugover: boljši človek po srcu kot kak katoličan. Nimaš več želje, da bi našel pravo vero. — Morda si v prvih mesecih še med tednom šla sem in tja k sv. maši, ali si čez dan mimogrede stopila za trenutek v cerkev; zdaj je to minilo. Tudi na splošno nimaš več veselja do molitve in ne čutiš njene potrebe; sploh se ti zdi zdaj marsikaj odveč ali preveč težko in nadležno, kar si prej cenila. Verske prireditve in predstave te ne zanimajo; verska društva so ti preveč pobožna, dekleta prenapeta. Versko branje te dolgočasi, kar siliti te morajo, da ga vzameš v roke; pridige te celo odbijajo. Duhovnikova beseda se ti zdi pretirana; zdi se ti, da ne razume čas in ljudi. Verski dvomi so vedno bolj pogosti in ne delajo ti skrbi. Vedno manj presojaš stvari v luči vere. Sploh meniš, da ni jemati vsega tako natančno, kot doslej. Verski nagibi za npravno življenje zgubljaajo na moči in vedno redkeje se spominjaš nanje. Vnema za duhovno rast in napredek v kreposti se je dokaj ohladila. Vsekakor storiš vedno manj resnično apostolskega v dušno korist tistih znank, ki so v nevarnosti, čutiš svojo mladost, brezbriznost, a proti nji ne storiš ničesar. Včasih se ti zdi, da še to, kar storiš za versko življenje, ni iz tvoje notranjosti, amnak kakor prisiljeno, zaradi navade, iz ozira do staršev ali do prijateljev.

Ti in podobni pojavi so bržda **POSLEDICE VPLIVA, KI GA OKOLJE IZVAJA NA NAS**. Obenem so **POT NAVZDOL**. Do kam? Strmina je vedno hujša in nujno je **USTAVITI SE IN SE VRAČATI POČASI NAZAJ NA VRH**.

KAJ NAJ STORIMO?

Vplivu se izogniti ni mogoče v celoti. Ne potrebnih nevarnosti smo se dolžni sicer izogniti, a iz **OZRAČJA NE MOREMO UITI**.

Najprej so potrebne **TRI STVARI**:

ZAVEDATI se nevarnosti tega vpliva,

KONTROLIRATI sama sebe,

PARALIZIRATI, popravljati slabe vplive okolja.

Kdor se **ZAVEDA** nevarnosti, se je že nekako postavil v bran proti nji. Je buden in

pazi nanjo. V tej skrbi je že odpor proti vplivom in vnema za vero v njegovi duši.

Kdor se **KONTROLIRA**, bo pazil, ali je vplivom že **ZAPADEL**, v čem in **KOLIKO**. Kontrolo bo vršil z resnim spraševanjem vesti glede svojega verskega življenja; posebno bo pazil, da bo po verskih resnicah usmerjal svoje mišljenje, govorjenje in dejanja.

Kar bo posledic slabega vpliva ugotovil, bo skušal **POPRAVITI** in se obenem zavarovati, okrepiti pred nadaljnimi nevarnostmi.

Kako?

Z eno besedo: **S POGLOBITVIJO VERE IN VERSKEGA ŽIVLJENJA**, s posebnim ozirom na svoje potrebe in na svoje nevarnosti.

KAJ VKLJUČUJE ta danes tako potrebna poglobitev?

a) **NAJPREJ NAJ POSTANE NAŠA VERA BOLJ OSEBNA ZADEVA, ZARES MOJE PREPRIČANJE**, nekaj zares mojega, **MOJ** notranji zaklad, ki mi ga nihče ne sme in ne more vzeti. Verske resnice naj ne bodo nekeko zunaj mene, da bi se le sem in tja nanje oziral, marveč naj **PREŠINEJO** mojo dušo, **PREVERJAJO** tako moje mišljenje in hotenje, da bo vedno nosilo in izražalo mojo vernost, da bom zares **JAZ SAM** in **VES** veren. Tako bo vera **DEL MOJE DUŠE**, mene samega in zato jo bom **LJUBIL** in **CENIL**, **KOT CENIM IN LJUBIM SAM SEBE**.

Takšna bo postala, če bomo skušali živo doumeti njen pomen in njeno nujnost; če bomo doumeli, da je vera osebni božji dar vsakemu osebno izmed nas. Verske resnice so božja modrost in v veri postanemo deležni božjega znanja, ki nam ga je zaupal. Z božjo lučjo je osvetlil naš um v ljubezni do nas, da bi postali modri za pot k Njemu. Vera je roka božja, ki nas vodi. Je izraz njegove osebne dobrote.

ŠE BOLJ BOMO SVOJO VERO LJUBILI, ČE JO BOMO BOLJE IN GLOBLJE POZNALI. Poznali **VSE RESNICE** v zaokroženi celoti, poznali njih **ŽIVLJENSKI POMEN IN VREDNOST**, poznali bolj **ZRELO** in **BOLJ UTEMELJENO**. Verska **NEPOUČENOST JE POSEBNO DANES USODNA**, ker človek, ki sebi in drugim ne more pojasniti ugovorov, ki jih sliši, nima tiste samozavesti in sigurnosti, ki je potrebna. Zato je treba, da se versko, stanu in izobrazbi primerno, **IZO. BRAZUJEMO**. Žejati nas mora po vedno novih odkritjih. Ni dobro znamenje, da se nam verski spisi in članki zdijo dolgočasni in pretežki. Res niso povesti ali romani; treba jih je razmisliti in ohraniti. A le tako se bodo

vtisniti v našo notranjost in nas obogatili. Nikoli NE BI SMELI BITI ČISTO BREZ VER-SKEGA BRANJA, ki je potrebno tudi kot zdravilo proti strupeni hrani, ki jo črpamo iz brezvernega okolja.

Čim bolj bomo svojo vero poznali, tem bolj se nam bo **ODKRIVALA NJENA LEPOTA IN MODROST**. Ponosni bomo nanjo in izginil bo tisti žalostni občut manjvrednosti in strahu pred ljudmi, ki tolikokrat muči vernike. Ne bomo se bali javno pokazati svoje vere na cesti, v tovarni, pri zabavi; v pogovoru je ne bomo zatajili ali se je sramovali. Branili jo bomo, kadar se bo zdelo koristno in primerno. Vse to nam bo spet vero močno kre-pilo in utrjevalo.

OSEBNA VERA PA VODI TUDI DO OSEB-NEGA VERSKEGA ŽIVLJENJA. Živo versko preprižanje nas bo vedno znova navajalo V **STIK Z BOGOM** in v vedno **ISKRENEJŠI, TESNEJŠI** stik z njim. Molitev nam bo **LAŽ-JA**, in bo **ZBRANEJŠA** ob zavesti božje pri-čujočnosti. Sv. maša ne bo nadležna dolžnost ali zgolj navada, marveč resnično sodelova-nje z daritvijo ljubezni. Prejemanje sv. zakramentov bomo spoznali kot notranjo po-trebo in v njih zavestno iskali novih moči in milosti. Imeli bomo resnični interes na tem, da jih resno, z vso notranjo pripravljenostjo sprejemamo in do konca izčrpamo in upo-rabimo prejete milosti. Nobena sv. spoved in robeno sv. obhajilo nam ne bo vsakdanja ma-lopomembna stvar, več ali manj zgolj nava-da in tradicija ob prvih petkih ali določenih praznikih. Zavedali se bomo vselej, da sto-jimo pred nedoumljivimi skrivnostmi božje ljubezni do moje slabosti in ničevosti, da je naš Gospod sam osebno, ki v tistem trenutku dela čudeže zame, da bi me dvignil k sebi. Kako prečudno **LEPO, BOGATO IN NEKAKO NEPRISILJENO NARAVNO POSTAJA VER-SKO ŽIVLJENJE NA PODLAGI OSEBNE VERE**. Nikdar zato ne pozabimo prositi za takšno vero. Vera je milost, ki jo Bog daje tistim, ki zanjo prosijo in se zanjo trudijo.

b) Da svojo vero v vseh nevarnostih trdno ohranimo, jo moramo **POGLABLJATI ŠE V DRUGI SMERI**: najprej mora postati zares notranja, osebna in tam prepojit človekovo mišljenje in hotenje, nato pa **OBLIKOVATI VSE ČLOVEKOVO ŽIVLJENJE: KRISTJAN ŽIVI IZ VERE**. In nobeno sredstvo tako ne utrjuje vere kot prav to prizadevanje, da bi vera postala življenje, oblikovalna sila vsega človeškega dejanja in nehanja. Nasprotno pa vera, ki nima vpliva na življenje, ki jo živ-

ljenje dan za dnevom postavlja na laž, umira in umre.

Zato si moramo neprestano prizadevati, da bomo **VSE SVOJE VSAKDANJE ŽIVLJENJE URAVNAVALI V DUHU VERE, V KRISTU-SOVEM DUHU**. Poznatj bi se morala bistvena razlika med življenjem vernika in nevernika. Vernik ima domovino v nebesih, življenje mu je pot k Bogu, zato velka odgovorna na-lega. Iz tega sledi popolnoma nov pogled na svet: Vse ima vrednost le, v kolikor vodi k Bogu. Vsak dan mu je dragocen, nikoli se povračujoči del njegove naloge, ki naj ga po-rabi v svojo dušno korist, svoje razmerje do staršev, do bližnjega, do naroda in domovine urejuje dejansko v luči vere. Trpljenje mu ni nesmiselno in neznosno breme, marveč podobnost z Gospodom, ki nas očiščuje in pogloblja, vzgojno sredstvo v božji roki. Člo-vek, ki dela ob meni, mi ni tujec: brat mi je v Kristusu in ne morem biti brezbrizen do njegove večne usode. Posebno se čutim dolž-nega, če vidim, kako peša in hira vera mo-gega rojaka, pod vplivom tujine. **VERE, KI JO TAKO NOSIM V SEBI, NE BOM PUSTIL PROPASTI V BLIŽNJEM**. Vse kar se dogaja okrog mene in v svetu, motrim in presojam pod vidikom božje Previdnosti, ki vse vodi. Z **ENO BESEDO**: vera je vernemu človeku luč, ki vse osvetljuje, mu je zvezda vodnica, ki vse vodi, mu je moč, ki svet premaga, **ŽIVI IZ VERE IN VERA ŽIVI V NJEM**.

Kdor se trudi za takšno vero, ne bo pod-legal okolju, marveč bo **SAM KVAS, KI BO VPLIVAL NANJ**.

III. Življenje iz vere pa je NRAVNO, krščansko življenje.

Kar smo rekli o veri, velja tudi o nra-vnosti: iz varujočega domačega okolja smo presajeni v tuje vlemesto, postavljeni bolj ali manj na lastne noge, v sredo sveta, ki je v veliki meri izgubil čut za osnovna krščan-ska nravna načela. Ob pogledu na življenje, ki se vidno razvija pred nami, sklepamo, da nravni zakoni nimajo več absolutne veljave; veljajo, dokler so všeč in koristni; kadar zahtevajo odpovedi in žrtev, se morajo umak-niti, utihniti. Korist je pred nravnostjo, uži-vanje pred božjo postavo. Vse to na različ-nih področjih življenja.

Na nekaterih je **NENRAVNA MISELNOST** posebno vidna in naravnost **VSILJIVA**, zato pa tudi **NALEZLJIVA**. Ni tajiti, da je po izvirnem grehu naša narava nagnjena k sla-bemu. Zato ji je slabo — prijetno in lahko, za dobro, za krepostno pa je treba pogosto

trdih naporov in hudih borb. Navzdol gre samo, navzgor le s težavo. Zato so slabi vplivi od zunaj bolj nevarni, ker imajo zaveznika, pripravljene teren znotraj v nas samih. Biti moramo najprej dovolj iskreni do sebe in ponižni, da to svojo občeloveško slabost priznamo. To je pogoj, da se bomo v tem svetu tako znašli, da se ne bomo njegovemu duhu prepustili in prilagodili, marveč obstali v mišljenju in ravnanju na temeljih krščanske npravnosti. Le V ZAVESTI TE RESNIČNE SLABOSTI in v utemeljenem nezaupanju do sebe bomo nasproti vplivom od zunaj vedno znova utrjevali svojo npravno načelnost, bomo pazljivi in budni, da ne pademo s svoje npravne stopnje, bomo z resno in odločno voljo uporabljali naravna in nadnaravna sredstva ter z njimi večali notranjo moč za odpor in rast.

Ustavimo se za hip le pri NEKATERIH npravnih zablodah, ki groze omajati npravno trdnost tudi med slovenskimi dekleti.

Zdi se mi, da je OSNOVNA NRAVNA ZMOTA, ki je vir večine npravnih zablod v našem svetu, ena: NAPAČNO POJMOVANJE ŽIVLJENJA. Morda bi ga mogel kratko označiti takole: „ŽIVLJENJE JE NEPRESTAN TEK ZA UŽIVANJEM IN BEG PRED NAPOROM.“ Veliki povprečni množici je življenje egoizem: samo iskanje sebe in svoje udobnosti, ne pa resna npravna naloga v službi Bogu, družini in narodu. NIMA VEČ SMISLA ZA IDEALIZEM in vkljub vsemu govorjenju o socialnosti nima osnovnega socialnega čuta, ki obstoji v odgovornosti za druge in za skupnost. Odkriva se nam s te strani docela poganski, MATERIALISTIČNI pojem življenja, seveda v različnih stopnjah.

Če imamo to naziranje o življenju pred očmi, bomo marsikaj bolje umeli.

Razumeli bomo, ZAKAJ JE PADLA MORALA POKLICNEGA DELA. Delo po tej miselnosti ni etična vrednota, ni volja božja, marveč NAPOR, TOREJ ZLO. Je pa potrebno zlo, da moreš živeti in si česa privoščiti. Zato delaj čim manj, in s čim manjšim naporom, torej leno, površno brez vestnosti. Ne iz notranje odgovornosti, marveč zaradi zunanjega pritiska. Počitek ni prekinitev dela, marveč delo je prekinitev počitka. Ta miselnost se je morda zajedla tudi med nas, a je do dna kriva in nikoli povsem opravičljiva. Prizadeva nam veliko moralno škodo. Krščanstvo zahteva vestno izpolnjevanje poklicnih dolžnosti po načelih pravičnosti in zvestobe ter po namenu pojmovanja dela.

Razvidno je, da tako pojmovanje dela člo-

veka pusti notranje praznega, ga ne zadovolji, in zato se vrže ČEZ MERO V ZABAVE in tam išče notranjega zadoščenja. Predaja se užívanjaželjnosti, ki je nenasitna, zato se rada žene vedno dalje tudi preko npravnih meja in npravnih ozirov. Tako so zabave večkrat npravno sumljive, in to v različnih oblikah: kino, varijete, plesišča, klubi, nočni lokali, pa tudi sprehodi v naravo itd. SLOVENSKO DEKLE, KI SPOŠTUJE SEBE IN BOŽJO POSTAVO, BO VEDNO PRESODILO TREZNO, PREDNO SE BO PODALO V TAKO DRUŽBO, KI NE JAMČI ZA NRAVNE MEJE, IN SE BO UPRLO TUDI MAMLJIVIM IN OBETAJOČIM VABAM.

Užívanjaželjnost in beg pred napori in žrtvami je SKVARILO TUDI ZAKON IN DRUŽINO. Bela kuga, razporoke, zakonska nezvestoba v vseh stopnjah so povečini plod te materialistične miselnosti uživanjaželjnosti in strahu pred napori, žrtvami. Ni treba velike bistrosti, da človek to v hipu spozna. Bistveno važno je, da vzgledi te vrste NE KRHAJO odločnega odpora v slovenskem dekletu zoper takšno rušenje zakona in družine, ki vodi v socialno in npravno propadanje naroda. Prilagoditev tej miselnosti bi bila pravi zločin.

S tem v zvezi je npravno ZAŠLO TUDI POJMOVANJE LJUBEZNI MED FANTOM IN DEKLETOM, med moškim in žensko. V tem pogledu se je smisel, ki ga je Stvarnik tej ljubezni dal, v veliki meri popačil. Pogosto je ljubezen neresno igračkanje in izživljanje v nečistosti. S tem je treba dekletu računati, kadar se spusti v kako znanje. Velike odločnosti, nepopustljivosti je treba, včasih tudi bridkih odpovedi in ločitve, da ostane trdno zvesto npravni božji postavi, in tako sebi ter Bogu. Neomajno mora slovensko deklo vztrajati v svoji načelni in praktični trdnosti, ki bo v blagoslov njej in skupnosti.

Zato SE DEKLE NE BO PUSTILA VPLIVATI OD OZRAČJA NESRAMEŽLJIVOSTI IN NEČISTOSTI, ki veje danes iz kina, revij, romanov, pogovorov, nadležnih opazk, obnašanja, oblek, pogledov itd., in kj je izraz grobe uživanjaželjnosti okolja, ki v njem živimo. Dekle mora krotiti svoje nagnjenje, da bi ugajala in osvajala, da ne postane kriva svojih in tujih grehov. ČISTOST IN SRAMEŽLJIVOST NAJ OSPANETA ZNAČILNI KREPOSTI SLOVENSKEGA DEKLETA TUDI V TUJINI.

Končno bi poudaril še eno: napačno pojmovanje življenja, ki sta mu osnovni potezi uživanjaželjnost in beg pred napori, globoko vpliva na oblikovanje dekleta: tako vidimo, da se je DANAŠNJI IDEAL DEKLETA,

ŽENE IN MATERE DALEČ ODDALJIL OD KŠČANSKEGA IDEALA, IZRAŽENEGA KONKRETNO V ŽENSKIH SVETNIŠKIH LIKIH, POSEBNO V PODOBI DEVICE — MATERE MARIJE. ŠTUDIRAJTE GA, SPOZNAVAJTE NJEGOVO LEPOTO IN VREDNOST, DA SI GA BOSTE OSVOJILE IN OHRANILE PRED UDOROM POPAČENE PODOBE ŽENE IN MATERE.

ENO JE GLAVNO IN TEMELJNO: USTAVLJATI SE KORENINI NRAVNEGA ZLA; TEŽENJU PO UŽIVANJU IN UDOBNOSTI, TER ZATO ŽIVLJENJE VZETI V SMISLU KRŠČANSKEGA NAZORA KOT POT, KI NAJ PO NJEJ ZASLUŽIMO Z DELOM, NAPORI IN TRPLJENJEM SVOJO SREČO V BOGU. GRE ZA VELIKO STVAR, GRE ZA TISTO: LE ENO JE POTREBNO.

V VERI, OSEBNI IN ŽIVI, O KATERI SMO GOVORILI, BOSTE NAŠLE MOČ ZA NOTRANJO RAST: UČI NAS PODROBNIH NARAVNIH NAČEL IN JIH UTEMELJUJE; NUDI VAM NAJNOVEJŠIH NAGIBOV ZA NRAVNO ŽIVLENJE: VOLJA BOGA STVARNIKA, LJUBEZEN BOGA ODREŠENIKA; DAJE VAM SREDSTVA: DEJANSKIH MILOSTI IN POMOČI V BOJU, STAVI VAM PRED OČI VZORE, KI SO ŠLI PO ISTI

POTI DO ZMAGE, SVETNIKE RAZNIH DOB IN STAROSTI IN ZNAČAJEV, VSI PA OD SVIT NRAVNE VELIČINE MARIJINE IN JEZUSOVE.

V MEDSEBOJNI POMOČI IN OPORI BOSTE DRUGA DRUGI V VZPODBUDO IN OPOMIN, VSE PA VSEM VZGLED.

Pred 12 dnevi so zaključili v Helsinki letošnjo olimpijado s slavnostjo v velikem stadionu. Fantje in dekleta 69 narodov so tam v plemeniti borbi merili svoje telesne sile za zmago in prvenstvo. Ob koncu, ko je že legala tema na množice, se je prižgal velik električni napis, ki je vseboval tri latinske besede: citius, altius, fortius! Hitreje, višje, močneje!

Sv. Pavel je primerjal naše življenje, tek in borbo za naš končni vseodločujoči cilj s športnimi vajami.

Zato zaključimo tudi mi svoje razmišljanje z istimi besedami:

Citius, altius, fortius — hitreje, višje, krepkeje — po poti našega versko-nravnega prizadevanja za neminljivi VENEC ZMAGE, za VEČNO nagrado sreče v Bogu, ki nam je pripravljena za našo zvestobo, za naš trud in za našo trdo pot po stezah božje luči in božje volje.

Citius, altius, fortius!

Kaj naj bo sad Socialnega dne

V času, ko stoji svet na prelomu in ko mrzlično išče novih oblik družabnega življenja, se bo morda komu zdelo, da smo bili preveč skromni pri naših posvetovanjih in sklepih, ki smo jih objavili kot zaključke prvega Socialnega dne v Buenos Airesu.

Toda povemo odkrito, da nam pri naših socialnih in gospodarskih razmišljanjih ni šlo za to, da bi se poglobili v zamotane socialne probleme našega časa, niti da bi iskali novih potov. To bo morda naloga nadaljnjih Socialnih dni. Vpoštevajoč stvarnost našega izseljeniškega življenja, smo takrat imeli pred očmi le naslednji trojni cilj, katerega izvršitev naj bo tudi sad našega Socialnega dne.

PRVIČ: KOT KRISTJANI IN KATOLČANI SE ZAVEDAMO, DA JE NAJPREJ TREBA NAŠEGA ČLOVEKA ZASIDRATI V ŽIVI VERI V BOGA, ako naj postane sposoben, da bo uspešno reševal socialno vprašanje za sebe in za druge. Šele ko bo imel naš človek trdno zavest, da njegovo življenje ni prazno, brezciljno in brezpomembno, — na čeprav živi daleč od domovine —,

ampak da je z vsem svojim bivanjem zasidran v večnem redu, v katerem izpolnjuje vlogo in mesto, ki mu ga je božja volja od vekomaj odmerila, šele v tej zavesti in prepričanju bo našel ono moč, stalnost, delazmožnost in delavoljnost, ki ga bo v vseh menah življenja držala pokonci in ga obvarovala pred skepticizmom in nihilizmom, kateremu zapada moderni, brezbožni človek skoraj v vseh svojih življenjskih podvigih. EDINOLE VEREN ČLOVEK IMA POGUM. VERO IN MOČ, DA Z RESNIČNIM ŽIVLJENJSKIM OPTIMIZMOM SPREJEMA ŽIVLJENJE, KAKOR MU GA DANE RAZMERE IN OKOLIŠČINE NUDIJO. Saj vidi v življenju, da naj bo še tako polno preizkušenj, le prehodno stanje k drugemu večnemu življenju. VEREN ČLOVEK, PA NAJ SE TEGA ZAVEDA ALI NE, IZPOLNJUJE ŽE ZGOLJ S SVOJIM BIVANJEM, Z NAČINOM ŽIVLJENJA IN SVOJEGA DELA PREVAŽNO SOCIALNO FUNKCIJO. Vpliva na socialni proces, odloča o vsebini socialnega ustroja. Povezanost med pojedincem in družbo je tolikšna, da družba, se-

stavljena iz krščanskih poedincev, ne more biti drugačna kakor krščanska in njen družabni red krščanski.

DRUGIČ: KLJUB NADNARAVNI USMERJENOSTI PA NE SMEMO PREZIRATI TOSTRANSKE STVARNOSTI. TREBA JE ŽIVETI! Socialni dan je ugotovil, da so na splošno življenske razmere naših izseljencev proletarske. Urejenega duhovnega življenja ni brez izvestnih gospodarskih pogojev. Zato je treba tukaj zastaviti naše delo in slovenskemu človeku pomagati, kar je v naši moči. Življenske razmere je treba izboljšati ne le z lastno pridnostjo vsakega posameznika, temveč tudi z našim skupnim prizadevanjem. Mi, ki smo kristjani in ki se zavedamo, da smo nositelji zapadne kulture tudi v tej daljni Ameriki, vidimo, koliko nalog nas čaka spričo stiske tolikih naših rojakov, ki stoje v trdem boju z gospodarsko resničnostjo novega kraja, s sebičnostjo, krivičnim mamonom, razredno miselnostjo in neprestano bojaznijo, kako se bodo obdržali nad vođo in rešili sebe ter obstoj svojih družin.

Najpreje smo rekli, da je našega človeka tudi v novih razmerah treba duhovno zadržati. Sedaj pa dodajamo: **TREBA GA JE ZADRŽATI TUDI GOSPODARSKO!** Eno brez drugega ne gre! Le tako ga bomo ohranili narodno, versko, нравstveno. Samo tako bo mogoče obvarovati ga pred razkrajajočimi vplivi tujinstva, pred neštetiimi pojavi masovnosti, samostojnega in neodvisnega. Samo na ta način bo mogoča ohranitev in napredek naših družin s krščansko vzgojo in vsem neprecenljivim zakladom narodnega in kulturnega izročila.

Nikar se ne vprašujemo, kdo je poklican ali kompetenten, da pomaga. Gre za človeka, gre za našega rojaka. Dokler so številni naši rojaki v velikih tiskah, ali morda eden ali drugi leži celo z ranami obdan ob našem življenskem notu, ne moremo iti brezbrizno mimo nje kakor svetopisemski levit, češ, nisem kompetenten. . . Morda jih je Bog prav nam poslal na pot, da bodo po našem usmiljenem srcu našli zopet Boga in svoje zveličanje.

Socialni dan je skušal podati nekaj praktičnih gospodarskih navodil, ki so našla izraz tudi v sprejetih resolucijah. Toda več kot od tega si ometamo od duha socialne pravičnosti in socialne ljubezni, ki na lastno pobudo in brez nomišljanja priskoči na pomoč potrebnemu bližnjemu, kjer le more. Dobro srce vidi potrebo bližnjega, ki drugim ostanejo prikriti, in najde pota in načine, da pomaga vse preje

in vse boljše, kakor še tako dobro organizirana javna pomoč ali karitativne organizacije.

TRETJIČ: SOCIALNI DAN NAJ BI POŽIL ZANIMANJE ZA SOCIALNI ŠTUDIJ, že v domovini smo čutili, da v katoliških vrstah ni tistega zanimanja za družabna vprašanja, kakor bi bilo potreba. Socialisti in komunisti so žal bili na tem področju veliko pred nami. V izseljenstvu se gotovo eden in drugi bolj briga za družbene probleme kakor se je doma. Razmere ga k temu silijo. Inteligent, ki obvlada nekaj jezikov, tudi ni v zadregi za primerno literaturo. Skromni socialni tečaji, ki so bili dosedaj prirejani v Buenos Aresu, so v prvi vrsti med mladino vzbudili precej zanimanja. Umljivo, da zlasti med mladino, ki čuti bolj ko starejši rod. Koliko novih socialnih problemov nam prinaša današnji čas, na katere si od katoliške strani želi zadovoljivega odgovora. Poziv Socialnega dne, naj se tudi drugod, kjer bivajo naši izseljenci, osnujejo socialni študijski krožki, je našel mnogo. kje zadovoljiv odmev. Kljub oddaljenosti, težavnim potom, stiski za primerni prostor, poznim večernim uram. . . so pripravljene začeti s tečaji, a mnogokje jim manjkajo predavatelji, ki bi stvar uspešno in iniciativno vzeli v roke.

Torej vedno isti problem! Problem naše inteligence, ki bi bila pripravljena, da od svojega bogatega znanja daje še drugim.

Kljub temu upamo, da poziv Socialnega dne ne bo izvenel v prazno. Da se osnuje socialni krožek in prične s predavanji, res ni treba več kot nekoliko poguma in dobre volje. Ni treba, da je kdo ravno veččak v socialni vedi. Papeške socialne okrožnice, ki so vsakemu na razpolago, nudijo veliko aktualnega in ne preveč težkega materiala za obravnavanje.

Ako se nam posreči vzbuditi zanimanje za socialni študij, potem bo prihodnji Socialni dan mogel postaviti na program eno ali drugo socialno vprašanje, ki je aktualnega pomena tako za naš izseljenski živel kakor za razmere v domovini.

Socialni dan torej ni postavil ciljev, ki bi bili previsoki za naše razmere. Vzeti so iz naših razmer za naše razmere. Z dobrohotno pripravljenostjo in z vsaj nekaj tiste podjetnosti in širokogrudnosti, ki so jo naši izseljenski rojaki pokazali že ob tolikih drugih priložnostih v zadnjih letih, bodo postavljeni cilji dozoreli v sočen sad, ki bo v blagoslov posameznikom kakor vsej naši izseljenski družini.

DR. IVAN AHČIN

PAŠTIRJEV GLAS

“HVALEŽNI BODITE!”

Leta 62 po Kristusu je sv. Pavel iz rimskega ujetništva pisal te besede kristjanom v Kološah v Mali Aziji. Že skoraj tisoč devetsto let zveni ta krščanski opomin po vsem svetu; vsak človek ga more brati v svojem lastnem jeziku, ko je sveto pismo prevedeno takorekoč v vse jezike.

Hvaležnost je krščanska krepost. Bog jo od nas pričakuje, nehvaležnost ga žali. Če je resničen pregovor: Nehvaležnost je plačilo sveta, potem to dokazuje, da v svetu, to se pravi, v ljudeh ne vlada božji duh in da si niso prisvojili krščanskega mišljenja. Hvaležnost Bogu je izraz žive vere; hvaležnost ljudem pa dokaz krščanske ljubezni do bližnjega.

SVETO PISMO govori mnogo o hvaležnosti in nas opominja, naj to vsakdanjo dolžnost ne pozabljamo. Velik del molitev, ki jih vsebuje sveto pismo stare zaveze, so hvalnice, zahvale za uslišanja, za rešitev, za prejete božje darove. Izmed 150 psalmov, ki so še danes v katoliškem bogoslužju v rabi, je 28 zahvalnih. Tz od Svetega Duha navdahnjene molitve in pesmi kar ne morejo nehati z hvalo, vedno znova naštevajo čudežna dela božjega usmiljenja in pozivajo vsa ljudstva, vse angele v nebesih in vse vidne stvari na zemlji, naj se pridružijo zahvali, ki naj ne pretrgano doni usmiljenemu in očetovski škrybnemu Bogu. „Zahvaljajte Gospoda, ker je dober, ker večno je njegovo usmiljenje“ — ta vzklik se ponavlja kakor odpevi pri naših litaniyah.

JEZUS sam nas je učil hvaležnosti. Obzirnó sicer pa vendar razumljivo je pokazal, da ga nehvaležnost boli, ko se je od desetih ozdravljenih gobavcev samo eden, in še ta tujec, vrnil, da se zahvali: „Ali ni bilo deset očiščenih? Kje so pa deveteri? Ali se ni našel noben drug, da bi se vrnil in dal čast Bogu, razen tega tujca?“ (Lk 17, 18). Evangelisti nam pripovedujejo, da se je Jezus pogosto zahvaljeval svojemu nebeškemu Očetu z besedami in pogledom kvišku proti nebu. Ko je čudežno pomnožil kruh za lačno množico, se je najprej zahvalil, potem šele kruhe razlomil in dal učencem, da so jih pokladali lju-

dem. In ko je dal „kruh iz nebes“, svoje lastno Telo v podobi kruha in svojo rešnjo Kri v podobi vina, se je vsakokrat najprej zahvalil, potlej šele dal učencem: „Vzemite in jejte, to je moje Telo... vzemite in pijte, to je kelih moje Krvi“. S tem je postavil zakrament in daritev zahvale. Zaradi tega so prvi kristjani opravilo presvete daritve imenovali „Euharistia“, ho naše: zahvala ali zahvaljevanje. In to v dvojnem smislu: Zahvaljevati se Bogu; ker se sami od sebe ne moremo primerno zahvaliti, zato daruemo Jezusovo Telo in Kri v zahvalo in te pobolne daritve je Bog vesel. Zahvaljevati pa se tudi Jezusu za dar njegovega Telesa in njegove Krvi, ki ju brememamo v svetem obhajilu in smo bo podobah kruha in vina najtesneje zedinjeni z drugo božjo osebo.

Še danes rabimo za presveto Rešnje Teo besedo „euharistia“ v vseh jezikih dasi večina vernikov prvotnega pomena te grške besede ne razume, dovolj hoičeni verniki pa že vedo, kaj pomeni. Beseda euharistia in euharističen nas spominja na dolžnost hvaležnosti Bogu in na dejstvo, da s sveto daritvijo najbolj in najbolj primerno izrazimo Bogu svojo hvaležnost. Pred glavnim delom svete maše, spremenjenjem, povzdigovanjem, nas mašnik obomni na dolžnost zahvale: „Zahvalimo se Gospodu, našemu Bogu“, in mi vsi odgovarjamo: „Spodobi se in pravično je“.

SV. PAVEL je po Jezusovemu zgledu bil vedno poln hvaležnosti. V svojih pismih na dvainštiridesetih mestih govori o hvaležnosti in jo priporoča. Zahvaljuje se za vse: za poklic v apostolsko službo, za delo in trud, ki ga sme vršiti za razširjanje evangelija, za uspehe in za vse spreobrnjenice, ki so bo njegovi pridigi sprejeli evangelij in bili krščeni; zahvaljuje se pa tudi za neuspehe, trpljenje in breganjanje, skratka za vse, prav za vse je vedno izrecno hvaležen, ne more se zadosti zahvaljevati Bogu in ljudem. Besede, ki jih je pisal solunskim kristjanom, bi zaslužile, da bi jih vklesali v stene naših cerkva in napisali ob vratih stanovanj, da bi nikdar ne pozabili nanje: „V VSEM BODITE HVALEŽNI“.

HVALEŽNI BOGU! Saj imamo vse od Njega. Brez Njega nismo nič in ne moremo nič. Za naravne darove življenja, telesa in uma, še bolj za nadnaravne darove in milosti odrešenja in posvečenja. In ni težko biti hvaležen. Le nekoliko točneje moramo opazovati vsakdanje dogodke in doživljaje. Koliko drobnih darov božje očetovske ljubezni opazimo vsak ljubi dan! In če se za vsakega Bogu zahvalimo, ne bi minil noben dan brez zahvale. Vsaka zahvala pa pri Bogu izposluje nove blagoslove in milosti. Napolni nas z globokim veseljem in tolažbo, prežene strah pred bodočnostjo in nepotrebno zaskrbljenost, nam uliva pogum in zaupanje, da z optimizmom uršimo svoje vsakdanje dolžnosti.

HVALEŽNI LJUDEM! Posameznikom, s katerimi živimo v kakšni skupnosti, družini, skupini, društvu, narodu. Za vsako najmanjšo prijaznost, pozornost, uslugo najdimo besedo zahvale. To ni samo odlika, temveč krščanska krepost. Koliko zagrenjenosti, nevolje, in nerazpoloženja izžene iz našega srca besedica: Hvala vam! ali Bog povrni!, ki jo slišimo iz ust bližnjega, kateremu smo v kakih drobnih malenkosti mogli ustreči. — Hvaležni tudi skupinam, društvom ali organizacijam. Vse, kar je pozitivnega, dobrega storjenega ali urejenega, zasluži našo zahvalo. Izrecimo jo, povejmo jo, potem se je bomo tudi sami še le prav zavedali. Nerganje in golo negativno kritiziranje, ki nič dobrega ne vidi in ne prizna, je kakor slana, ki vse lepe cvetke v medsebojnih odnosih pomori. Hvaležnost je olje na rane, ki jih krivične sodbe zasekajo, pa tudi olje, ki kakor pri strojih, potek in razvoj skupinskega življenja olajša in pospešuje. Presemetilo me je tukaj, kjer bivam, kolikokrat ljudje rabijo besedo: Hvala vam! Govornik konča svoj govor s to besedo, češ, hvala vam, da ste me poslušali. Celo policija, če vas na kaj opozori in jo poslušate, vam končno reče: Hvala vam! Tudi v napisih je taka navada. Če je kje napis: Prosim, zapirajte vrata! je na drugi strani takoj dostavljeno: Hvala... češ, da si jih zaprl... in mnogo podobnega. Hvaležno ljudstvo je vljudno ljudstvo in ta vljudnost odstranja mnoge trdote, ostrine in trenja v medsebojnih odnosih.

POBOŽNI TOBIJA v stari zavezi je bil izgnanec, nasilno preseljen, ki je živel v okolju, ki je obstojalo deloma iz živčno preobčutljivih, sebičnih beguncev, deloma iz poganskih domačinov, ki so veljali vsakemu pravovernemu Izraelcu za gnusobo. Gotovo Tobiju ni bilo

prijetno, sto in sto reči je bilo, ki so ga težile, obremenjevale njegove živce in ga dražile — kakor nas v begunstvu. O Tobiju pa pravi sveto pismo: „ZAHVALJEVAL JE BOGA VSE DNI SVOJEGA ŽIVLJENJA“. Morda večina njegovih sotrpinov so samo tožili in zabavljali, ničesar niso našli v tujini, za kar bi bili morali biti Bogu hvaležni. Tobija pa je v enakih razmerah opazil toliko dokazov božje dobrote, skrbnosti in ljubezni, da ni minil niti en dan, ko se ne bi čutil dolžnega Boga iz vsega srca zahvaljevati.

Ali poznamo tudi mi dokaze božjega usmiljenja in dobrote **VSAK DAN**, prav vsak dan, tudi tedaj, kadar nas kaj hudega zadene? Gotovo ni nobenega med nami, ki bi mogel trditi: Ničesar ni, za kar bi moral biti Bogu hvaležen. Če drugega ni, je to, da bi moglo biti mnogo, mnogo slabše, pa je Bog najhujše odvrnil od nas: torej Bogu hvala za to in pa ljudem, ki so bili orodje božje, da nas ni še kaj hujšega doletelo. Potem takem res v vseh položajih velja Pavlovo naročilo: **V VSEM BODITE HVALEŽNI!**

Škof GREGORIJ ROŽMAN

Naše ljudstvo je v procesijah s sv. Rešnjim Telesom dajalo slovesen izraz hvaležnosti Gospodu nebes in zemlje, ki jim blagoslavlja polja in zemlje sadove...

PAPEŽ PIJ XII. RUSKEMU NARODU

„NAŠEGA PRESVETEGA GOSPODA, PO BOŽJI PREVIDNOSTI PAPEŽA PIJA XII., APOSTOLSKO PISMO VSEM RUSKIM NARODOM.“

„Papež Pij XII. predragim ruskim narodom pozdrav in mir v Gospodu.“

„Ko se je sveto leto končavalo, potem ko nam je bilo ne brez božjega nagiba dano slovesno proglasiti in dokončno odločiti, da je bila vzvišena Mati božja Devica Marija z dušo in telesom vzeta v nebesa, nam jih je premnogo z vseh strani izrazilo svojo posebno živo radost. Med njimi pa, ki so nam poslali zahvalne častitke, ni manjkalo takih, ki so nas obenem vneto prosili, naj bi ves ruski narod, ki je sedaj v stiskah, posvetili brezmadežnemu Srcu iste Device Marije.

Neizmerno všeč je pač ta prošnja nam, ki prav posebno ljubimo tiste, — čeprav vse narode z očetovskim srcem objemamo — ki vendar še ohranjajo krščansko ime — dasi so zaradi zgodovinskih dogodkov in menjav skoraj vsi ločeni od tega apostolskega sedeža — in ki so v takih okoliščinah, da jim ni le zelo težko slišati našo besedo in spoznati zapovedi krščanske resnice, ampak jih celo na zviti in poguben način silijo, da bi zavrgli spoznanje o Bogu in vero.“

NAŠA VZTRAJNA MISEL IN PROŠNJA

„Komaj smo nastopili najvišjo pastirsko službo, že smo obrnili svoje misli na vas, pač na skoraj neizmeren narod, ki se tako zelo odlikuje po svoji zgodovini in slavni dejanjih, ljubezni do domovine, delavnosti in varčnosti, pobožnosti do Boga in Device Marije.

Nikoli nismo v svojih molitvah nehali prositi Boga, da bi bil vedno pri vas s svojo nebeško lučjo in božjo pomočjo, da bi vam vsem in posameznim obenem s pravičnim in pravnim snovnim napredkom dal uživati tudi tisto svobodo, s katero bi mogel vsakdo brniti svoje človeško dostojanstvo, spoznati zapovedi prave vere ter skazovati Bogu dolžno češčenje ne samo v notranjem svetišču svoje vesti, marveč tudi zunaj v zasebnem in javnem delovanju.

Sicer pa veste, da našim prednikom, kadar koli je bila priložnost, zlepa ni bilo kaj takó pri srcu kot razodevati vam svojo dobrohotnost in nuditi pomoč. Veste, da sta Ciril in Metod, apostola zapadnih Slovanov, ki sta obenem s krščansko vero njihovim prednikom prinesla tudi sveto omiko, krenila proti temu vzvišenemu mestu, da bi oblast rimskih papežev potrdila njuno apostolsko delo. In Hadrijan II., naš prednik srečnega spomina, jima je ob vstopu v Rim v spremstvu duhovščine in ljudstva šel naproti z izrazi velikega spoštovanja (Leon XIII., okrožnica „Grande munus“, A. L., vol. II., str 129). Potem ko je odobril in pohvalil njuno delo, ju ne izbere samo za škofa, marveč ju sam v največjem sijaju svetih obredov posveti.“

PRVO SREČANJE PAPEŽEV Z RUSKIM NARODOM PRED SKORAJ TISOČ LETI

„Kar pa zadeva vaše prednike, so se rimski papeži, kadar koli so pač po okoliščinah mogli, trudili, da bi z njimi ustvarili ali pa potrdili prijateljsko razmerje. Tako je Benedikt VII., naš prednik pobožnega spomina, leta 977 poslal poslanca h knezu Jaropolku, bratu preslavnega Vladimira. In naša prednika Janez XV. leta 991 in Silvester II. leta 999 sta poslala poslanstvi k samemu velikemu knezu Vladimiru, pod čigar zavetjem je vašemu narodu prvič zasvetilo krščansko ime in krščanska človečanska omika. Na to je isti Vladimir seveda človečansko odgovoril in ravno tako poslal svoje poslanca k istima rimskima papežema. A omembe vredno je, da so bili ob času, ko je ta knez te narode poklical k veri Jezusa Kristusa, zapadni in vzhodni krščanski narodi združeni z rimskim papežem kot vrhovnim voditeljem cele Cerkve.

Da, ne dolgo časa potem, to je leta 1075, je vaš knez Izjaslav poslal svojega sina Jaropolka h papežu Gregoriju VII. Ta naš prednik nesmrtnega spomina pa je temu knezu in njegovi visoki soprogi tole pisal: „Vaš sin je ob obisku apostolov prišel k nam. Obljubil je blaženemu Petru, prvaku apostolov, dolžno zvestobo, in prosil, da bi rad po naših rokah dobil ono kraljestvo kot dar istega svetega Petra. Brez vsakršnega dvoma je zatrjeval, da boste njegovo zahtevo vi s svojim pristankom odobrili in potrdili, če bo dosegel naklonjenost in podporo apostolske oblasti. Njegovim željam in prošnjam smo, ker so se zaradi vašega pristanka in vdanosti prosilca zdele upravičene, končno ustregli in smo mu od strani blaženega Petra izročili vodstvo vašega kraljestva, in sicer s tem namenom in gorečo željo, da bi blaženi Peter s svojo priprošnjo pri Bogu varoval vas, vaše kraljestvo in vse vaše imetje ter storil, da bi to kraljestvo v vsem miru ter tudi časti in slavi obdržali prav do konca svojega življenja“ (Gregorii VII Registrum, 1. 2, n. 74, in Monum. Germ. histor. Epist. select. II, 1, str. 236).

Ravno tako moramo pripomniti in zdj se, da je treba zelo upoštevati, da je kievski metropolit Izidor na vesoljnem cerkvenem zboru v Firenzi podpisal s svojim imenom odlok, kjer je bilo slovesno potrjeno zedinjenje med vzhodno in zapadno Cerkvijo pod oblastjo rimskega papeža; in to (je podpisal) za vso svojo cerkveno pokrajino, to je za vesoljno rusko kraljestvo. Temu sklenjenemu zedinjenju, je, kar je njegovo osebo zadevalo, ostal zvest prav do konca svojega življenja.“

PLEMENITOST IN LJUBEZEN ZADNJIH PAPEŽEV DO RUSKEGA NARODA

„Čeprav je med tem in pozneje zaradi neugodnih okoliščin občevanje z ene in druge strani bilo težje in zato tudi težja edinstvo duhov — dasi do leta 1448 ni nobenega javnega

odfoka, ki bi izjavljajal, da je vaša cerkev ločena od apostolskega sedeža — vendar tega večinoma ne moremo pripisovati krivdi slovanskega naroda in gotovo ne našim prednikom, ki so pač te narode ob vsakem času z očetovskim srcem ljubili in jim je bilo pri srcu, kadar je le bilo mogoče, izkazovati jim naklonjenost ter jih z vso močjo podpirati.

Ne malo drugih zgodovinskih dokazov, v katerih se razodeva dobrohotnost naših prednikov do vašega naroda, opustimo. Toda vsaj na kratko se moramo dotakniti, kaj sta storila papeža Benedikt XV. in Pij XI., ko je po prvi evropski vojni zlasti v južnih pokrajinah vaše domovine neizmerne množice moških in ženskih ter nedolžnih dečkov in deklic mučila najhujša lakota in jih stiskalo največje pomanjkanje vseh stvari. In onadva sta iz očetovske ljubezni do vaših rojakov pošiljala tem narodom živila, obleko in veliko denarja, ki ga je zbrala vesoljna katoliška družina, da bi prišla na pomoč lačnim in bednim in bi tako mogla na nek način lajšati njihovo stisko. Pa ne samo za časne potrebe, namreč tudi za duhovne potrebe, ki so se pojavile, sta si ista naša prednika po svojih močeh prizadevala poskrbeti. Nista sama samá goreče molila k Očetu usmiljenja in viru vse tolažbe (pr. 2 Kor 1, 3) zaradi vašega tako razburkanega in mučno težkega verskega položaja, ko si tajivci in sovražniki Boga prizadevajo izruvat iz duš samo spoznanje o najvišjem Bitju in vero, marveč sta hotela, da se opravljajo tudi javne molitve. In tako je papež Pij XI. leta 1930 za praznik svetega Jožefa, varuha vesoljne Cerkve, odločil, naj se zaradi razburkanega verskega položaja v ruskih pokrajinah opravijo v vatikanski baziliki skupne molitve k velikemu in predobremu Bogu (AAS, 1930, str. 300). Pa tudi sam je hotel prisostvovati v spremstvu ogromne in prepobožne množice ljudstva. Razen tega je v slovesnem nagovoru, ki ga je imel v konzistoriju, s temile besedamj opominjal: Kristus, Odršenika človeškega rodu, je treba silno rotiti, naj nakloni, da stiskani sinovi Rusije dosežejo mir in svobodo pri izpovedovanju vere. In zato hočemo, da se tiste molitve, ki jih je Leon XIII., naš prednik srečnega spomina, ukazal duhovnikom skupaj z ljudstvom moliti po maši, molijo v prav isti namen, namreč za Rusijo. Škofje ter svetna in redovna duhovščina naj z vso prizadevnostjo ravno glede tega opominjajo svoje vernike, zlasti vse pri daritvi navzoče, ter naj jim pogosto kličejo ponovno v spomin“ (Prav tam, str. 301).

NEPRISTRANOST PAPEŽA PIJA XII.

Ta opomin in ukaz mi radi ponovimo in potrdimo, ker verski položaj, kakršen je sedaj pri vas, zares ni boljši in ker nas navdaja ista pregoreča dobrohotnost in ista prizadevanja skrbnost do teh narodov.

Ko je divjala zadnja strašna in dolgotrajna vojna, smo vse, kar smo mogli, storili z besedo, svetom in dejanjem, da bi se s pravičnim in pravičnim mirom polegla nasprotja, da bi

se vsi narodi, ne da bi jih vodilo kako razlikovanje glede na poreklo, združili v prijateljsko in bratsko zvezo in si skupaj prizadevali, da dosežejo večji napredek.

Tudi v onem času naše ustnice niso nikdar izgovorile besede, ki bi se kaki vojskujoči se stranki mogla zdeti krivična ali ostra. Seveda smo, kakor je bilo treba, vsakršno krivico in vsako kršeno pravo odklanjali. Toda to smo storili tako, da smo se premišljeno in z vso skrbnostjo izognili vsega, iz česar bi mogli izvajati, dasi po krivici, še hujše grenkosti za tlačene narode. Ko so si pa z neke strani prizadevali, da bi na kak način z besedo ali s pismom odobrili leta 1941 proti ruskemu narodu započeto vojno, tega nikdar nismo hoteli storiti, kakor smo 25. februarja 1946 sami odkrito povedali pred zborom kardinalov in poslaniki vseh narodov, ki so v prijateljskem razmerju z apostolskim sedežem (pr. AAS, 1946, str. 154).

ZA SVOBODO DUŠ IN ZA PRAVIČNOST

„Gotovo ne moremo molčati, kadar gre za vero, za resnico, za pravico, za krščansko omiko. Toda naša misel meri na to, to zahtevajo vedno naše želje, da vse narode vlada ne nasilje orožja, marveč veličina prava, da uživajo dolžno versko in državljansko svobodo vsak v mejah svoje lastne domovine, da se vodijo k slogi miru in delavnemu življenju, iz česar prihaja za posamezne državljane potrebno premoženje za hrano, stanovanje, za preživljanje in urejeno vodstvo domače družine. Naša beseda in naši opomini so se ozirali in se ozirajo na vse narode; tudi na vas, ki vas imamo vedno v svojem srcu in v svojih mislih in ki vam želimo po možnosti olajšati potrebe in stiske. Vsi, ki si prizadevajo ne za laž, marveč za resnico, vedó, da smo med zelo hudo zadnjo vojsko bili do vsake stranke nepristranski, kot smo ne samó enkrat pokazali v besedi in dejanju. A pravimo, da smo vse narode, tudi tiste, katerih voditelji so se izjavljali, da so sovražni do tega apostolskega sedeža, tudi tiste, med katerimi tajivci vsevišnjega Bitja z vso zagrizenostjo zavračajo, kar je krščanskega in kar je božjega, in si prizadevajo to iztrgati iz duš državljanov prav pri korenini, tudi tiste, pravimo, smo z vso gorečo ljubeznijo objemali. Zakaj po zapovedi Jezusa Kristusa, ki je Petru, prvaku apostolov, čigar službo smo, čeprav nevredni, sprejeli, zaupal v našo vso krščansko čredo (pr. Jn 21, 15—17), vse narode z močno voljo ljubimo in vsem želimo preskrbeti zemski uspeh in večno zveličanje. Vse tiste torej, ki se ali z orožjem med seboj koljejo ali pa se bore z grozečimi besedami in grozečimi nesoglasji, imamo posamič in v celoti za svoje predrage sinove. In nič drugega ne želimo ter za nič drugega Boga v ponižni molitvi ne prosimo kakor za njihovo slogo, za njihov pravični mir v pravem pomenu besede in za njihov vsakdanji večji napredek. Čeprav nekateri, ker so jih premotile laži in obrekovanja, odkrito izjavljajo, da so srditi na nas, nas navdaja še večje usmiljenje in še večja ljubezen do njih.“

„Seveda smo, ker vesnost naše službe zahteva, obsodili in zavrnilo zmote, ki jih pristaši brezbožnega komunizma oznanjajo in si prizadevajo širiti v največjo škodo in največjo pogubo državljanov. Toda blodečih nikakor ne zavračamo, marveč želimo, da se vrnejo k resnici in na pravo pot. Da celo, te prevare, ki so se često javljale pod napačnim videzom resnice, smo iz tega razloga odkrili in zavrnilo, ker vas z očetovsko voljo ljubimo in vam želimo dobro. Za nas je namreč gotovo in dognano, da more iz teh zablod za vas izvirati največja škoda, ker trgajo iz vaših duš ne le ono luč od zgoraj in najvišjo tolažbo, ki jo dajeta pobožnost do Boga in češčenje Boga, ampak ste oropani tudi človeškega dostojanstva in pravične svobode, ki jo državljan mora imeti.“

NEPREMAGLJIVO VARSTVO BOGORODICE

„Vemo, da jih je prav mnogo med vami, ki v notranjem svetišču svoje duše hranijo krščansko vero, ki sovražnikom vere še malo niso naklonjeni, da celo, silno žele krščanske zapovedi, ki so edini in zares varni temelji javnega življenja, ne le zasebno in na skrivnem izpovedovati, ampak tudi, če je prilika, javno izpričevati, kakor je spodobno za svobodne ljudi. Pa vemo tudi — to je največje upanje našega srca in najvišja tolažba, — da z vso gorečo pobožnostjo častite in ljubite Bogorodico Devico Marijo in spoštujete Njeno svete podobe. Pa še to vemo, da je bilo na samem moskovskem gradu (na Kremlju) zgrajeno svetišče — žal se danes sveto bogoslужje tam ne more vršiti — posvečeno preblaženi Devici Mariji v nebesa vzeti. To je pač prejasna priča in dokaz ljubezni vaših prednikov, a tudi vaše ljubezni do vzvišene Bogorodice.“

A za nas je gotovo, da nikoli ne more manjkati upanje na zveličanje tam, kjer presveto Bogorodico iskreno in goreče časte. Čeprav si namreč prizadevajo ljudje, zlasti mogočnejši in brezbožniki, da bi iztrgali iz duš državljanov sveto vero in krščansko krepko. Čeprav sam satan to brezbožno borbo podžiga in najsilneje spodbada, kakor sam apostol narodov sodi: „Kajti ni se nam bojevati zoper kri in meso, ampak zoper vladarstva, zoper oblasti, zoper svetovne gospodovavce te teme, zoper hudobne duhove v podnebnju“ (El 6, 12), vendar kljub temu peklenska vrata ne bodo zmagala, kadar Marija posega vmes s svojim varstvom. Ona je namreč predobra in premogočna Mati božja in mati vseh nas. A še nikdar ni bilo slišati, da bi ljudje, ki so se s pobožnimi prošnjami zatekli k Nji, ne okusili Njenega premočnega varstva. Dajte torej Njo, kakor sicer že vršite, z vneto pobožnostjo častiti, Jo goreče ljubiti in Jo klicati na pomoč z besedami, ki ste jih že vajeni: „Samo Tebi, presveta in prečista Bogorodica, je dano, da si vedno uslišana“ (Akalist za praznik varstva presvete Bogorodice: Konkak 3).

„Mi Jo torej skupaj z vami v ponižni molitvi prosimo, naj se krščanska vera, kras in varstvo človeškega življenja med ruskimi narodi, učvrštuje in pomnožuje; da bi vse prevare, zablode in zvite naklepe sovražnikov vere zavračali in zapodili daleč od sebe; da bi bile pri vas javne in zasebne nravi v skladu z evangeljskimi zapovedmi; da bi se zlasti tisti, ki se med vami štejejo h katoličanom, dasi so brez svojih pastirjev, krepko in neustrašeno ustavljali vsemu brezbožnemu nasilju prav do smrti, če je treba; da vsi, kakor je potrebno, znova dobe tisto pravično svobodo, kakor se spodobi za ljudi, za državljanke in za kristjane ter zlasti za Cerkev, ki mora po božji zapovedi vse učiti resnico in krepko; da končno zasije v iskrenem pomenu besede mir vašemu predragemu narodu in vsej zemlji ter naj, sloneč na najbolj varnih temeljih pravičnosti in hranjen z duhom bratske ljubezni, vsa ljudstva srečno vodi k tistemu skupnemu napredku posameznikov in narodov, ki izvira iz medsebojne sloge.“

Naj se naša predobra Mati ozre s svojimi ljubeznivimi očmi milostno tudi na tiste, ki organizirajo skupine tajincev in sovražnikov božjih (borbenih brezbožnikov); naj razsvetli njihova srca z nebeško lučjo in njihove duše z božjo milostjo privede do zveličanja.“

POSVETITEV RUSKIH NARODOV MARIJINEMU BREZMADEŽNEMU SRCU

„Mi pa zato, da bodo naše in vaše prošnje in molitve lažje uslišane in da damo poseben dokaz naše naklonjenosti do vas, kakor smo pred leti ves človeški rod posvetili brezmadežnemu Srcu deviške Bogorodice, tako sedaj vse ruske narode istemu brezmadežnemu Srcu na prav poseben način izročimo in posvetimo v popolnem upanju, da se bodo čim prej po premogočni pomoči in varstvu Device Marije uresničile tiste želje, ki jih gojimo mi, vi, vsi dobri po pravem miru, po bratski slogi in po svobodi, ki jo morajo imeti vsi, zlasti pa Cerkev, tako da se bo po vaših molitvah, ki jih opravljate skupaj z nami in vsemi krščanskimi narodi, po vsej zemlji močno utrdilo zveličavno kraljestvo Jezusa Kristusa, ki je kraljestvo resnice in življenja, kraljestvo svetosti in milosti, kraljestvo pravičnosti, ljubezni in miru“ (Hvalospev na praznik Jezusa Kristusa Kralja).

In isto preljubno Mater v ponižni molitvi prosimo, naj vas prav vse v sedanjih stiskah varuje; in naj pri svojem božjem Sinu doseže za vaša srca tisto luč, ki ima v nebesih svoj izvor, naj izprosi vašim dušam tisto krepko in moč, s katero boste, oprti na nebeško milost, mogli popolnoma premagati vse brezbožne zablode.

Dano v Rimu pri svetem Petru dne 7. julija, na praznik svetih Cirila in Metodija, leta 1952 v štirinajstem letu našega papeževanja.
Papež Pij XII.

Opomba: Prevod apostolskega pisma, ki se začne z besedami „Sacro vergente anno“, je napravljen po latinskem izvorniku, objavlje-

nem v OR, l. 92, št. 172 (24. julija 1952). Vmesni naslovi so vzeti iz italijanskega previda v isti številki. Zlepa kako papeževu pismo ni bilo pisano s tako toplo ljubeznijo kot to pismo ubogemu ruskemu narodu. V svetu je našlo velik odmev, brezbožni komunisti pa so našli nov povod za sramotenje sv. očeta in katoliške Cerkve. Posebno pozornost zbujajo, da je Pij XII. izdal to pismo ravno za god slovenskih apostolov sv. Cirila in Metodija. Saj je isti Pij XII. že lansko leto ob stoletnici Slomšekove bratovščine sv. Cirila in Metoda v pismu kardinalu Tisserantu zelo poudarjal njuno čiščenje. Morda še ni bilo papeža v cerkveni zgodovini, ki bi tako naglašal čiščenje, ljubezen in zaupanje do devičke Matere božje Marije. Posebej Pij XII., kot se zdi, da mnogo na Marijina prikazovanja in naročila v Fatimi. Letos 31. oktobra bo poteklo deset let, odkar je prvič ves človeški rod in vso Cerkev posvetil Marijinemu brezmadežnemu Srcu; 8. decembra 1842 je

posvetitev obnovil; ta dan so se slovenski dijaki in akademiki tudi prvič posvetili Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Zanimivo je še to, da se je boljševiška revolucija začela prav ob istem času, kot se je Marija začela prikazovati v Fatimi. Kdo bo zmagal? Če Marijin papež Pij XII. sedaj ves ruski narod posvečuje Marijinemu brezmadežnemu Srcu, je pač trdno prepričan, da bo Marija premagala tudi morda res najhujšo krivo vero borbenega brezboštva. Mi pa po zgledu vzornega škofa Antona Martina Slomškega z vso iskreno pobožnostjo častimo sveta slovenska apostola, naj posredujeta pri presv. Bogorodici Devici Mariji, da se usmili velikega ruskega naroda in vseh slovanskih narodov ter vse ločene slovanske brate reši brezbožne pogube in privede v pravo Cerkev. Pij XII. nam je s tem pismom dal močno pobudo. Trdno zaupajmo, da se bliža velika Marijina zmaga in Njeno kraljestvo!

Dr. Ž. F.

FATIMA IN RUSIJA

V apostolskem pismu, naslovljenem na „predrage narode Rusije“ in izdanem na praznik sv. Cirila in Metoda letos, je papež Pij XII. sporočil, da je slovesno posvetil ljudstva širne Rusije brezmadežnemu Marijinemu Srcu. „O vsej daljnosežnosti tega dejanja bo mogla soditi šele zgodovina poznejših časov,“ pravi rektor ruskega zavoda v Rimu jezuit p. Gustav A. Wetter v članku „Marija, Rusija in mi“ („Offenes Wort“ št. 31-1952, 2. avg.).

Papeško pismo Fatime sicer nič ne omemra; toda posvetitev Rusije Marijinemu Srcu pa vendar nehote spominja na posebne odnose, ki so med Fatimo in Rusijo, med Marijinim milostnim krajem na skrajnem zahodu Evrope in glavnim mestom boljševiške svetovne države na skrajnem vzhodu iste Evrope.

Za Fatimo je svet zvedel prav v tistih mesecih leta 1917, ko se je boljševizem pripravljal, da zagospoduje Rusiji. Malo pred prvim prikazanjem Marije v Fatimi so poslali Lenina v zaplombiranem vagonu iz izgnanstva v Rusijo. Maja leta 1917 je začel s propagando za ustanovitev svetovnega boljševiškega gospodstva. „To delo je trajalo natančno od maja do oktobra 1917, med obema Marijinima mesecema, dokler ni v oktobrski revoluciji boljševizem zmagal,“ ugotavlja prof. dr. Konrad Algermissen v spisu „Fatima in njeno poslanstvo današnjemu človeštvu“ (Celle 1948, 5) in nadaljuje: „V svetovni zgodovini je bila pač zelo redkokdaj doba, v kateri bi se izvršila dva tako popolnoma nasprotna dogodka, kot sta se v točno pol leta na skrajnem jugozahodnem in severovzhodnem koncu Evrope.“

Algermissen poudarja, da je misel o pokori bistvo fatimskega oznanila. „Če je bila kaka doba pripravna, da se krščanski svet zaradi brezbožnosti modernega človeštva in zaradi sistematičnega uničevanja človeškega lika v temeljitem ubijanju človeške časti pozove k pokori in pripravi za zadoščenje, ki naj ga

da, je bila gotovo ta doba teh šest mesecev. Trije fatimski pastirčki pač tega niso mogli slutiti.“ Nam pa, ki gledamo nazaj, mora sovpadanje teh dogodkov dati misliti.

CILJ FATIMSKEGA OZNANILA JE SPREOBURNJENJE GREŠNIKOV, ZADOŠČEVANJE ZA GREHE IN ZLOČINE SVETA IN TRETIČ DOSEGA PRAVEGA MIRU. Zato ni čudno, da je v njej tudi napoved o Rusiji. To napoved pa je papež Pij XII. pred kratkim izpolnil, kolikor se tiče njega, ko je namreč posvetil Rusijo brezmadežnemu Marijinemu Srcu.

O znameniti „skrivnosti“, ki je bila razodeta fatimskim pastirčkom 13. julija 1917, je rečeno, kakor pravi pristno prvotno besedilo, da bo v prihodnjem času zaradi tako številnih zločinov svet kaznovan z vojsko, lakoto in s preganjanjem Cerkve ter papeža. Marija pa da bo prišla terjat posvetitev sveta in Rusije svojemu Brezmadežnemu Srcu in zadostilna obhajila na prve sobote. „Če boste poslušali moje prošnje, se bo Rusija spreobrnila in bo mir. Če pa ne boste, bo veri sovražna propaganda razširila zmote po svetu, izzvala bo vojsko in preganjanje Cerkve; veliko dobrih bo mučenih, papež bo moral veliko trpeti; več narodov bo uničenih... Na koncu na bo slavilo zmagoslavje moje Brezmadežno Srce.“

Profesor Jože Galamba de Oliveira je v svoji knjigi „Jacinta“ dokazal, da se Marijine besede prav za prav še bolj natančno nanašajo na Rusijo in da se čisto točno glase takole: „Da se to prepriči, bom prišla zahtevati posvetitev Rusije mojemu Brezmadežnemu Srcu in zadostilna obhajila... Če ne boste (poslušali), bo (Rusija) razširila svoje zmote po svetu... Toda na koncu bo moje Brezmadežno Srce slavilo zmagoslavje. Sv. oče mi bo posvetil Rusijo, ki se bo spreobrnila, in svetu bo dana doba miru...“

Po najnovejših virih pa je treba dostaviti, da se je preblažena Devica še enkrat prika-

KLADIVO UDARNOSTI,

kam si palo
iz moje šibke roke
v besneči stvarnosti?

Zakaj nisi razdejalo
templje in zlate malike,
zrušilo krive preroke
in iz krvavih zablod
vsem brez razlike
utrlo h Kristusu pot? ...

Zadosti te plašne je spečnosti
Volja, spočeta v gorečnosti,
kladivo v prahu poberi
ter ga zoper malike,
zoper preroke - lažnike
našega veka usmeri!

BOGDAN BUDNIK

zala Luciji; ta je edina, ki še živi od onih treh, ki so v Fatimi videli Marijo; in sicer se ji je prikazala leta 1929 v Tuy-u na španskem, kjer je Lucija takrat živela kot redovnica. Marija je ob tej priložnosti še enkrat izrecno zahtevala posvetitev Rusije svojemu Brezmadežnemu Srcu.

POSVETITEV SVETA IN POSEBEJ RUSIJE BREZMADEŽNEMU MARIJINEMU SRCU TER TEJ POSVETITVI SLEDEČA SPREOBRNITEV RUSIJE SO TOREJ PO FATIMSKEM OZNANILU ODLOČILEN POGOJ, DA SVET DOSEŽE DALJŠO DOBO MIRU. Vprašanje pa je, kako naj do take spreobrnitve Rusije pride. Kdor pozna strašno zagrizenost boljševiskega sistema v brezbožnost in njegovo fanatično voljo osrečiti svet s komunizmom, vrh tega pa še njegovo silno pospešeno oboroževanje, temu je pač jasno, da človeško govorjeno — ne moremo pričakovati, da bi se Rusija spreobrnila in se zmanjšal njen duhovno-politični sistem. Toda v tem odločilnem boju bo zmaga Marija in samó ona. Njeno Brezmadežno Srce bo slavilo zmago. Zato je pač možna spreobrnitev Rusije in se bo tudi izvršila s popolno zmago krščanske misli. STORILA BO TO VSEMOGOČNA BOŽJA MILOST, KI MORE SPREOBRNITI SRCA V TRENUTKU.

Fatimska skrivnost nam jasno kaže, kako odločilnega pomena je posvetitev Rusije brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Brez te posvetitve bi ne bilo mogoče pričakovati spreobrnitve Rusije in tudi ne miru. Pisatelj Ernest Karel Winter je leta 1949 zapisal, da bi bila posvetitev Rusije Mariji PRAVO REVOLUCIONARNO DEJANJE; z njim bi začela vesoljna Cerkev DIREKTEN NAPAD, KI EDINI MORE ZMAGATI REVOLUCIO.

NARNE LJUDI. Ta izjava je tem bolj značilna, ker je omenjeni pisatelj zelo rezerviran glede odstavka o Rusiji v fatimskem oznanilu.

Če analiziramo današnjega ruskega duha in ga postavimo ob Marijinega duha, jasno spoznamo pomembnost posvetitve Rusije brezmadežnemu Marijinemu Srcu. Leto 1917 je že nakazalo, kakšno bo znamenje časa. Boj pekla proti Bogu. Človeku bo strgana osebnost. Kolektiv bo popolnoma poteptal človeško dostojanstvo. „Če imamo to resnico pred očmi, — piše Algermissen — spoznamo, da Marijina prikazovanja v Fatimi ob istem času, ko je nastopil brezbožni kolektivistični sistem, niso več slučaj, marveč očitno delo božje Previdnosti. FATIMSKO OZNANILO JE NAJOSTREJŠE NASPROTSTVO BREZBOŽNEMU KOLEKTIVISTIČNEMU SISTEMU NAŠEGA ČASA. OBENEM PA JE POZIV K ZADOŠČEVANJU ZA RAZPOSVETITEV BOŽ. JE PODOBE IN SKRUNITEV ČLOVESKE PODOBE. S svojimi grehi jemlje svet posvečenje prvi in skruni drugo. Na eni strani so nevera, sovraštvo do Boga, stremljenje zbrisati s sveta misel na Boga, peklena obsedenost posnemati stvariteljska dela Boga, na drugi strani pa popolna predanost Bogu v veri in ljubezni, „Blagor ji, ki je verovala,“ je rekla Elizabeta o Mariji (Lk 1, 45). Marija pa je rekla vsa predana Bogu: „Glej, dekla sem Gospodova“ (Lk 1, 38).

V brezbožnem kolektivizmu je popolna za-zuznjenost človeka, popolno uničenje pravic in dostojanstva človeške osebe, obsedenost od peklenke ideje po kolektivu, ki zahteva žrtve na žrtve... V Mariji pa zremo najvišji razvoj človeške veličine in časti, popolnoma je svobodna, nič ji ne morejo podčloveške sile in peklenke moči“ (n. d. 28).

V TEM JE KONČNO NAJGLOBLJI SMISEL POSVEČENJA BREZMADEŽNEMU MARIJINEMU SRCU: DA SE NARAVNAJO ČLOVESKA SRCA NA MARIJINO SRCE, NA MARIJINEGA DUHA IN S TEM ODMAKNEJO OD DUHA UPORNOSTI PROTI BOGU IN NJEGOVY POSTAVI.

„V obrambnem boju, ki ga bije Cerkev proti boljševizmu kot nosilcu brezbožne ideologije dialektičnega in historičnega materializma, ne smemo imeti posvetitve brezmadežnemu Marijinemu Srcu le za molitven obrazec, marveč za spreobrnjenje mišljenja“ (A. Wetter).

Pred desetimi leti je papež Pij XII. posvetil ves svet brezmadežnemu Marijinemu Srcu, sedaj pa še Rusijo. Vsi imamo torej zadosti razloga, da vzamemo to posvetitev resno v svojem zasebnem in družinskem življenju. Z molitvami in žrtvami hitimo k Mariji, zmogavki v vseh bojih, kjer gre za božjo stvar; naj bi strla moč pekla in pripeljala v našem Bogu odtujenem stoletju k Bogu nazaj vsa ljudstva, zlasti pa ruska; naj nam posreduje pravi mir.

(Prim. Höcht, Fatima und Pius XII., Wiesbaden 1952. — Po salzburškem „Klerusblatt, št. 17, z dne 16. avgusta 1952.)

A. O.

PIL OB KLANCU

V Prlekiji je mnogo píllov in križev ob klancah in poteh.

Vsak ima svojo zgodbo. Toliko je teh zgodb, da jih človek ne bi mogel popisati vse življenje. Mnogo je píllov in križev v blaženi goriški zemlji...

Povedal pa bom eno.

Saj ni Bog ve kaj zanimiva. Vsekakor ne najzanimivejša izmed vseh, ki sem jih bil slišal. Toda ostala mi je v spominu izza ranih let, ker se moje misli tolikokrat vse žive spreletavajo tudi k pílu ob klancau na Pávlavščaku, da se potolažene vračajo kot pobožni romarji z božje poti...

Píl tudi ni posebna umetnost, da bi ga človek moral zaradi tega opisovati. Kaj pa je... Nekoliko zloženih opek, ki jih je že v pozabo odhajajočih let ometal z grobim ometom vrhovljanski zidar, je sohasta podstava za nekoliko večjo hišico na vrhu, kjer domuje stari, že čisto prepereli bogec iz lipovega lesa. To je vse.

Le prostor, kjer stoji, je tako lep, da moje romarske misli odhajajo na pot, kot da se odpravljajo v sam raj... —

Sedaj, ko to zapisujem, na Pávlavščaku prihaja jesen. Gorice začenjajo rumeneti. Klopotci ropotajo preko Brebróvnika in živi mglenci pobliskujejo v toplem soncu. Jate škorcev se spreletavajo nad bregi in lastavice se odpravljajo na pot. Včasih menda še leti po grabi navzgor beli ribič, kot da hiti za oblaki, ki jih topla sapa vozi prek vrhov. Na vrh gore mežikajo ožarjena okenca kuč, vrhovljanska deca cepeta po mehki ilovici v klancau in se skriva za trte, kjer zori muškata in silvanec.

Pa tudi takšne lepote je širom malega goriškega sveta toliko, da se misli vračajo opijanene od neizérpnega napoja prelesti... Vselej...

Píl na Pávlavščaku nima nobenega zgodovinskega napisa. Nič. Gola soha iz opeke, ki je ometana z grobim ometom. Mogoče je sedaj tudi omet že odpadel... Da. Pod hišico na vrhu sohe se je že takrat luščil... In od takrat, ko sem zadnjič šel mimo njega med goricami, je minilo že lepo število let...

In vendar vsi goričanci naokoli poznajo njegovo zgodbo... —

To pa je zgodba Težínovega Vínceka.

Jaz ga nisem videl nikoli. Stara Trjúkova Katika so mi povedali, da je bil Težínov Víncek velik kot hrast in močan kot junec. Zato je menda mislil, da lahko samo s svojimi rokami prestavlja bregove naokoli. Polovnjak si je prá zavíhtel na pleče kot povemo slame. No, če je to res, potem si lahko mislimo, da stara Trjúkova Katika niso zastoni trepetali, kadar so mislili nanj... In mislili so večkrat; to vem...

Ker je bil Težínov Víncek sam močan kot junec, je imel v posebnih čísléh junce. Vsekakor v njegovem hlevu ni nikoli stal par konjev.

„Junec potegne počasi, pa zagotovo,“ je pravil.

S parom težkih, rumenkastih juncev je Težínov Víncek vozil po blatnih klancah polovnjake na veliko cesto v Pávlavce in dalje v svet, kamor je odtekal sladki pridelek vinskih goríc.

Nekje za Dravo se je rad pretepal z Zágorci in se vračal s polno možnjo denarja med gorice.

„Naj me strela božja udari, če nisem Zágorca tako oslinil, da se bo tri mesece lizal, preden bo pokazal glavo na svetlo...“

Tako je govoril. In:

„Naj me strela božja udari, če tegale polovnjaka ne dvignem sam na voz...“

Za vse:

„Naj me strela božja udari, če... —“

In strela božja je udarila... — —

Težínov Víncek je odpeljal iz Janežičeve šume hlode na žago na Dravi. Kajpak. S konji bi nihče ne izvlekel težkih hlodov iz jaruge ob potoku, kamor so padali stari bori. Njegovi junci pa so jih potegnili tako vztrajno, da so polomili celo dobršen kos mladoleša.

„Da... moji íceki...“ zadovoljivo razmišlja Težínov Víncek in pafka iz pipe, ko se pelje po Pávlavcih navzgor.

„Strela božja... —“

Dan je bil soparen in težek, kot da je sonce nad goricami razbelilo svinec.

Ptiči so utihnili in kokoši so polegale po sencah.

Težka vročina je raztopila glasove življenja med bregovi.

Težínov Víncek sedi na vozu in samo večših tiho, komaj slišno požene vole:

„Ču... íceki... ču...“

Sedi vase pogreznjen, kot da je tudi njega raztopila težka vročina. Ne more izračunati, ali je opeharil on Zágorca na Dravi, ali je Zágorec spravil njega na limanice... Vsekakor se mu računi niso hoteli izíti...

„Strela božja...“

Misli so mu izpuhtele. Glava je bila prazna. Številke so se razblinjale kot mast na razbeljeni ponvi...

„Strela božja...“

Težínov Víncek se napenja, da bi razhajajoče še številke ujel in postavil v vrste...

„Strela božja...“

Vola pred vozom sopeta. Žgoščene slinje se jima cedijo iz gobcev. Z boki se sujeta in poslajnata drug ob drugega, kot da je tudi nanju legej svinčeni dan. Pri krčmi vrh ceste sama zavijeta k vodnjaku.

Tedaj šele se Težínov Víncek spomni, da bi bilo dobro popiti kozarec vina. Morda bi potlej račune lažje rešil...

Pa jih ni.

Po vsakem kozarcu so se številke še bolj topile. Migljale so mu pred očmi in potem izginjale v težko vzdušje...

Tudi krčmar mu jih ni mogel poloviti, da bi Víncekov račun bil jasen...

„Strela božja... Kdo je sedaj koga napet najstíl...? Zágorec mene... ali jaz Zágorca...?“

Do večera si Težínov Víncek ni znal odgovoriti na težko vprašanje...

Večer pa je prišel naglo. Kot da je nekdo izza obzorja natrpal velike kopice sena pred božjo lino...

„Vincek, iti boš moral... Če ne, te bo ujelo...“ je menil krčmar in pokazal proti črnemu nebu nad bregovi.

„Saj res,“ se spomni Težinov Vincek, ko vidi umazano grmado oblakov, ki je naglo pehala noč med ozke dnike...

Vola nista mogla hoditi tako hitro, da ju noč ne bi dohitela.

Padla je izpod neba kot ujeda. Gosta, dušljiva, neprodirna. Samo nebo nad bregovi je žarelo, kot da je nekdo kresal požar nad obzorjem... Trepetalo je, mežikalo z rdečimi vekami in dihala na gorice težko sapo neurja...

Težinovemu Vinceku so se računi mešali vedno bolj...

„Naj me strela božja...“

Nebo je zahreščalo, kot da je nekdo v temeljih premaknil vinske bregove naokoli. Zagorelo je in puhnilo na gorice ščemeči žar.

Junca sta se zdrznila. Kot da je skeleči bič zasikla nad njuna hrbta, sta se zlécala in poskočila, da je voz z Vincekom kar zaplaval za njima...

Tedaj Težinovemu Vinceku zbežijo izpred oči zadnje številke. Zdrzne se in napne vójke, da bi junca zaustavil.

„Oha... oha...“

Toda junci nimajo žvali, da bi jih zadržal kot konje...

Podhuljila sta glavi, sikala skozi nozdrvi in drvela proti klanecu na Pávlovščaku, kot da je gorela tudi mehka ilovica v kolniku pod njima.

Nebo nad bregovi pa zažiga ščemeče iskre, ki bičajo vzdušje. Bregovi so se potuhnili v noč kot pred udarci...

Težinov Vincek se vzpne in napenja vójke, da mu prsti pokajo in lakti hreščijo...

In Težinov Vincek, ki si je nadel polovnjak na pleča kot povese moč, nima moči, da bi vola zadržal. S podhuljenima glavama sopihata v strmino, kot da se je pred njima odpirala zemlja... Nezadržno drvita v noč, ki jo koljejo žareče strele izpod neba...

Križem prek bregov se prižiga nebo. Ves nebes gori. Gorički svet hrešči v temeljih...

Težinov Vincek se vzpenja na vozu. Složi se in napenja vójke. Vihar, ki je siknil navzdol od vrha, ga maje. Odnese mu kapo, da mu dolgi lasje plapolajo v zrak. Oči mu slepi goreča neskončnost neba. Ne vidi, kam junca drvita. Samo čuti, da ju mora ustaviti...

Kje je sedaj njegova moč, s katero je mislil predstavljati bregove?

Kremži ustnice kot preplašeni otrok. Stiska oči, ki jih bičajo neusmiljeni bliski. Samo stoki nemoči se mu trgajo iz notranjosti. Dušča groza se mu plazi proti sapniku, da še zavpiti ne more...

In kdo bi ga slišal?

Bregovi se majejo pod grozotnimi udarci groma. Hiše se stiskajo ob klance kot zbegana piščeta...

Nad goricami divja samo oglušujoča treskavica...

Težinov Vincek ve, da se bo moralo zgoditi nekaj strašnega, če volov ne zadrži... Čuti nebogljeno moč svojih rok in solze brezupja ga zapečejo na licih, dokler mu jih ne odpihne vihar...

Na vrhove padajo oglušujoči udarci strele...

Težinov Vincek pa dviga obraz proti gorečemu nebu in stoka v razdivjano noč:

„Usmiljeni... Nazarenski...“

Strele klatijo okoli njega, da se bregovi iskrijo in ga slepijo. V groznem migetanju vidi, kako junca tiščita glavi proti zemlji in drvita v klanec...

V ledovju ga skeli napon sil, ki jih lomi tek preplašenih živali. Sapa v goltancu ga duši, da hlipa v žareče vzdušje... —

Potlej je vsega konec...

Zelenkasto vijoličasti soj zaori vdiljen čez nebo. Ujame Vincekov raztegnjeni obraz in izbuljene oči. Zagori mu v plapolajočih lasih in blisne v potnem obrazu...

Težinov Vincek samo še hlipne in pade z voza v klanec... — —

Ko je jutro za vrhovi prižgalo belo zarjo, so v klanecu na Pávlovščaku ležali umirjeni juneci in Težinov Vincek...

Trte so stresale roso z listja in ptiči po slivju so tiho uglašali pesem mladega dne... Rumena detelja in otavah je žarela v milini sončnih žarkov... Žgoščeni dih jutra je tkal na gorice nežno kopreno megle...

Težinov Vincek počasi odpre oči.

Nad njim blesti globoko sinje nebo, kot da se je sam božji blagoslov sprijel v božajočo mehko...

Vse okoli njega je tiho, tako mrtveče tiho, da se ustraši samote...

Pomenca si oči in se težko skobaca na noge.

Zagleda vola, ki z napetimi trebuhmi ležita v klanecu in molita odrevenele noge v zrak. Težinov Vincek se zagradi za oči, kot da je pogledal v sredo žive strahote...

Počasi, težko mu prihaja v spomin podoba minule noči...

Razširi ustnice in hče na vso grlico zavpiti...

Pa ni glasu iz grla...

Grózotna tišina je okoli njega, mrtveča gluhoti v njem...

S krčevitim prsti stisne goltanec, kot da bi hotel po sili iztisniti iz notranjosti, kar je za vedno onemelo...

Potlej pa teče po klanecu navzdol. Mimo kuč, mimo pivnč...

Pade pred bogeca v kotu in samo njegove oči kričijo v topo gluhoti in onemelost okoli njega... — —

Samo beli pil ob klanecu je ostal v spomin na tisto noč.

Težinovega Vinceka nisem nikdar poznal in stara Trjúkova Katika, ki so mi godbo povedali, so že tudi dolgo, dolgo zakopani v miklavževskem Kostanjevju... Obema goričancema naj bo Bog dobrohotno plačilo!

Sedaj samo moje misli pobožno romajo v moj mali svet med goricami, kjer stoji tudi beli pil ob klanecu na Pávlovščaku... — — —

STANKO KOCIPER

DRVZINA IN MLADINA

VI. OTROKOVO SAMOSPOZNAVANJE

Za samovzgojo je potrebno, da otrok jasno spozna sam sebe. Zato ga navajaj že na vse zgodaj k iskrenemu spoznavanju samega sebe, svojih napak in k primernim sklepom za boljšanje.

1. **SPOZNATI SAM SEBE NI LAHKO.** Že Grkom je bilo to spoznanje najvišja modrost in najtežja krepost. Kajti nihče nas ne vara v toliki meri, kakor varamo sami sebe. Spoznati sam sebe se namreč pravi, spoznati ne le svoja nagnjenja, misli, želje, čustva, besede in dejanja, ampak spoznati tudi nagibe, ki so povzročili v nas te misli, želje, čustva, besede, dejanja. Spoznati te nagibe, to je njihov vzrok, je pri samospoznavanju najvažnejše a tudi najtežje. Saj se dostikrat sami niti ne zavedamo, kaj nas je vodilo k temu ali onemu dejanju, kaj je povzročilo v nas to ali ono razpoloženje, hotenje, željo, besedo. Čim bolj je človek zaverovan vase, čim bolj vladajo čustva v njem, tem težje sam sebe iskreno spozna, ker tem laže in tem raje verjame le to, kar mu je ljubo. Sebe vidi takšnega, kakršnen si želi, da bi bil, in ne takšnega, kakršnen dejansko je. Ljudje, v katerih kraljujejo čustva in zaverovanost v sebe, so naravnost nepoboljšljivi, ker so prepričani, da so brez napak, ali pa v lastnih napakah vidijo celo ljubke kreposti: imenujejo uvidevnost, kar je neznačajnost; strahopetnost in breznačajnost imenujejo — obzirnost; ošabnost — za vne-mo v dobrem; prepirljivost imajo za resnicoljubnost; uspehe drugih pripisujejo sebi, svoje neuspehe pa drugim ali neugodnim razmeram; lenobo zakrivajo z „ne morem“, „ne utegnem“ itd. Skratka, svojih napak ne poznajo, jih ne priznajo; vse, kar napravijo, je prav. Tak način gledanja nase je zelo pogosten pri mladih ljudeh, zlasti v dobi dozorevanja, ko je mlad človek najbolj zaverovan vase in najmočnejše vladajo čustva nad njim. Zato so prav dozorevajoči mladi ljudje zelo pogosto za svarilo kakor gluhi, za svoje napake kakor slepi in zato za spoznavanje samega sebe in za samovzgojo nesposobni tako dolgo, dokler ne začno iskreno spoznavati sebe takih, kakršni so v resnici.

2. Zato otroku **DOBROHOTNO POMAGAJ**, da pride do čim iskrenejšega samospoznavanja. To dosežeš s tem, da **DOBROHOTNO** razkri-vaš njegove napake bodisi s primerno knjigo ali besedo, bodisi da otroka zopet in zopet navajaš k spoznavanju sebe, ko ga skušaš pridobiti, da n. pr. večkrat sebi zastavi zlasti tale vprašanja in se presodi: a) ali je pripravljen

brez obotavljanja sprejeti vsako še tako težko nalogo, ko jo spozna kot svojo dolžnost; b) ali je pripravljen priznati vsako še tako neprijetno resnico, čeprav bi obsojala njegovo prejšnje življenje in zahtevala spremembo mišljenja, govorjenja in delovanja; c) ali je njegovo mišljenje, govorjenje in delovanje vedno v skladu s spoznanimi resnicami in dolžnostmi; č) če spozna, da njegovc življenje ni tako, naj si da odgovor, zakaj ne, kje je vzrok in kaj mora storiti, da bo v prihodnje boljše.

Ako otrok iskreno spozna svoje napake, ga bo to — če je v njem le še kaj volje in ponosa — resno nagnilo, da bo storil primerne sklepe, s katerimi bo skušal napake premagati in dobro v sebi utrditi.

3. Skrbi pa, da bodo otrokovi sklepi **KRATKI IN DOLOČNI**. Naj ne dela n. pr. sklepov: „Nikdar več ne bom len!“ ampak: „Ta teden hočem vestno vršiti to in to svojo dolžnost, ki sem jo doslej zanemarjal!“ Ne: „Hočem, hočem, hočem biti čist v mislih, besedah, dejanju!“ ampak: „Ta teden se bom vestno varoval te in te priložnosti in vzrokov, ki so doslej povzročali v meni nečiste misli, besede ali vedenje!“ Pri dobrih sklenih mora otrok vedeti, **KAJ HOČE Z NJIM DOSEČI, KAKO BO ta ali oni SKLEP IZVRŠIL** in kako se bo

V DOLOČENEM ČASU VAROVAL TEGA, KAR JE SKLEPOM NASPROTNO; vedeti mora, na katere TEŽAVE lahko pri tem nleti in KAKO JIH BO PREMAGAL, VSAK VEČER NAJ SI IZPRAŠA VEST, kako je storjen sklep spolnjeval. Če ga ni držal, naj si resno odgovori na vprašanje ZAKAJ NE, KJE JE BIL VZROK? Ko vzrok odkrije, naj napravi načrt, KAKO BO VZROK nezvestobe ODSTRANIL, sklep sam pa naj obnovi. KO TEDEN PRETEČE, NAJ SKLEP OBNOVI za nov teden dni in ga obnavlja teden za tednom, DOKLER NAPAKE NE ODSTRANI.

4. Sklepe pa otrok tem laže in tem gotoveje SPOLNJUJE, čim bolj živi so pred njegovimi očmi NAGIBI ZA SKLEPE, čim bolj se zaveda POMENA KREPOSTI, ki jo hoče s sklepom doseči, in čim bolj jasno se zaveda, KOLIKO ZLO JE NAPAKA, ki jo hoče premagati. Zato naj starši skrbе, da otrok ne le obnavlja dobre sklepe in nadzoruje njih spolnjevanje ampak tudi zato, DA OBNAVLJA NAGIBE za sklepe in da vedno globlje spoznava pomen kreposti, za katero se trudi, in usodnost napake, katero hoče premagati. Glavne nagibe za sklepe naj si zapiše, da jih bo laže in hitreje mogel obnoviti. Vrhovni nagib naj pa bo: ljubezen do Boga.

5. Pri svojih sklepih otrok VZTRAJA tem laže, čim bolj so PREMIŠLJENI in čim bolj je PRIPRAVLJEN NA TEŽAVE pri njih. Tudi glede tega morejo biti starši otroku v veliko pomoč.

V zgodnji mladosti otrokovega zaupanja vase še niso omajali kakšni neuspehi in razočaranja. Zato otrok precenjuje svoje moči in podcenjuje razne težave; ima za lahko, kar je težko, za dosegljivo, kar je nedosegljivo. Zato često dela sklepe, ki so zanj pretežki, neizvedljivi. Ko to spozna, rad omaga, puško vrže v koruzo, sklep, skrb za samovzgojo opušča.

Dalje se mlad človek še ne zaveda, da je boj zoper napake, da je samovzgoja dolgotrajno delo; zato upa, da bo s samovzgojo uspel v kratkem in tem prej, s čim večjo silo se bo

boril zoper napake. Zato se često loti svojega „poboljševanja“ nepremišljeno. Dela sklepe, ki so škodljivi telesnemu ali duševnemu zdravju, n. pr. prekomerno se zatajuje v hrani, v hudi zimi nosi lahno obleko, preveč študira in se žene pri delu, opušča potrebno razvedrilo in gibanje itd.

Tak neurejen način boja za dobro in zoper slabo lahko napravi otroka brezobzirnega do sebe in do bližnjega. Še več! Če ne doseže tako hitro in toliko uspehov, kot je pričakoval, ali če doživi pri samovzgoji neuspehe nepričakovano, je zagrenjen in zopet nastopi nevarnost, da bo skrb za samovzgojo opustil. Pred temi nevarnostmi otroka zavaruj, kako?

Veseli se otrokovega zaupanja vase, s katerim mnogokrat doseže, kar se starejšim zdi nedosegljivo; pokaži svoje veselje zaradi otrokove odločne volje, s katero hoče vzgajati sebe, a mladega idealista, ki hoče vse doseči čez noč, a) OPOZARJAJ NA TEŽAVE, ki bodo prav gotovo nastopile pri samovzgoji, da naj bo torej nanje pripravljen in naj zaradi njih v svojih sklepih ne odneha. b) Opozori otroka tudi NA DOLGOTRAJNOST samovzgoje; naj ve, da utrjevanje dobrega in boj zoper slabo zahteva mnogo časa: V težavah, ko morda zdvaja nad seboj, ga SPODBUJAJ IN MU ODKRIVAJ NOVE NAGIBE, c) PREPREČI ŠKODLJIVE ALI NEIZVEDLJIVE SKLEPE, Ne navajaj otroka, ki tega ne zmore, k istočasni borbi zoper vse njegove napake, ampak ga navajaj ZLASTI ZOPER TRENTUTNO NAJNEVARNEJŠE č) Vztrajno in potrpežljivo kaži otroku tudi NA VZROKE NAPAK IN NA VAŽNOST BOJA ZOPER NJE. d) Kaži mu na USPEŠNA NARAVNA IN NADNARAVNA SREDSTVA. Zlasti navajaj otroka K ZAUPANJU V BOŽJO POMOČ, A TUDI SAM MOLI ZANJ, ker brez božje pomoči je tudi najresnejše človekovo prizadevanje brez pravih sadov. Na drobno smo o nagibih za vzgojo in samovzgojo govorili leta 1949, ko smo govorili o vzgoji volje.

DR. RUDOLF HANŽELIČ

Dva mlada Parižana

Cerkev v Parizu v petek popoldne.

Molitev je končana.

Angelovo češčenje je odzvonilo... Vsi odidejo...

Na cerkvenih vratih se ustavijo verniki, se obgovarjajo... častitajo... razgovarjajo o vročini... o bližnjih počitnicah... o kolonijah, ki se pripravljajo... o otrocih, ki jih ne morejo več obladovati...

Župnija je velika družina... Vsakdo ve kaj povedati... okrog „cerkvenih očetov“ se napravi krog in začne se razpravljati o volitvah... o govoru novega vikarja...

Uslužbenec je slekel svojo delovno obleko. Pogleda na uro in se odpravi domov k ognjišču, juhi in ženi...

✽

Sredi tega ljudstva, malo ob strani, stoji mlad par... fant... in dekle. Stojita skoro

boječe, drug proti drugemu, in opazujeta vse to farno življenje, ki ga nič ne razumeta in ne poznata, čeprav stanujeta blizu cerkve.

V tem trenutku pride iz cerkve neki star duhovnik, kaplan, s klobukom v roki. Tudi on prihaja iz cerkve po opravljenem delu. Toda že opazi zadrego mladega para. In ima navado, da vlije nekoliko poguma skoro vsak dan ubogim kristjanom, ki so se odtujili svoji veri.

✽

Dekle je s komolcem sunilo svojega fanta.

— Ali bi vprašala tega? Ni videti slab?...

— Dobro... Pa ga vprašaj ti...

Dekle že nima časa, da bi to storila, kajti stari duhovnik jo je že nagovoril:

— Želita česa?...

— Da... če se dva poročita jutri, pravijo, da se je treba spovedati?

— Seveda... Saj se tudi ne bosta poročila oblečena kakor vsak dan. Enako velja za va-jini duši...

— Toda, komu naj se spoveva?...

— Komur se hočeta... Vsak dan je en duhovnik na razpolago...

— Nama se pa muči.

— Ako se ne bojita mene... lahko takoj opravimo.

— O, hvala!... Je treba urediti še toliko stvari...

Spovednica je tam blizu, na odprtem hodniku ob strani, v mračnem kotu...

— Pojdita tja-le... vsak na eno stran...

— Saj veste... midva nisva ubijala... in ne kradla... mrmra fant...

— Bomo videli...

S precejšnje stisko v srcu poklekneti mlada zaročenca vsak na svojo stran pred skrivnostno okence. Kaj vse se bo tu zgodilo?...

Duhovnik je sprejel najprej zaročenca... Deset dolgih minut...

Nato zaročenka... Še nekoliko dalj časa...

Potem ju je duhovnik poiskal. Zaročenec je poten... zaročenka rdeča... vendar nič objokana. Oba sta zelo zadovoljna, polajšana...

— Zdaj mi pa morata povedati še vajini imeni in priimka...

— Ah!... čemu?...

— Da vas ne bodo jutri zopet nadlegovali s spovedjo... Ne smemo zlorabljeni najsvetejših stvari.

Nato ju je stari duhovni pomočnik prav očetovsko prijel za roki.

— Prav goreče bom molil za vaju, da ustanovita dobro družinsko ognjišče. Ako človeška sreča obstoji tu na zemlji, je to v krščanskem zakonu, kjer se zakonca podpirata, spregledujeta medsebojne napake in drug drugemu pomagata... Jaz sem že zelo star!... Videl sem že mnogo srečnih zakoncev. Pa sem videl tudi druge, ki so bili zelo nesrečni!... In vedno iz istih razlogov; ne razumejo se... ali se nočejo razumeti. In tako hiša, namesto da bi bila raj, postane pravi pekel...

Zaročenca poslušata duhovnikove besede... Od časa do časa se pogledata in nasmejeta kot bi hotela reči: „Pri naju bo vse dobro“.

— In ako bi radi ene ali druge stvari ne šlo prav... i no... pa me pridita poiskat.

Na novo so si stisnili roke. Vse življenje nista mlada poročenca pozabila tega doživetja

Ko se je duhovnik prizadeval dati neko obliko svojemu klobuku — kajti v spovednici je bil pomotoma sedel nanj — si je mislil: Končal sem lepo svoj dan... Nisem bil uraden... Velike ceremonije? Te niso več zame!

Toda še se lahko sklonem nad cvetlico ob cesti in pomagam, da je ne pohodijo brezbržni pešci z nogami. Dobrota je predvsem apostolat starih. In ta preživi vse druge...

Tisti večer je stari duhovnik zaspal v miših na mlada zaročenca, ki sta se ljubeče gledala in smehljaje upala v bodočnost...

PIERRE L'ERMITE — VINKO

ODGOVOR POZDRAVU IZ LOURDESA

Na razglednici je bilo pisano: A la Grotte bénie j'ai prié pour vous — Pri votlini milosti sem molil zate.

A la Grotte bénie
j' ai prié pour vous —
črka govori, kakor da rosi
srcu trudnemu
blagoslov z neba,
ki ga Mati da.

A la Grotte bénie
j' ai prié pour vous —
sinji zrak leži
rahlo do zidu,
do zelenih vej,
roč in živih mej.

A la Grotte bénie
j' ai prié pour vous —
strmi stolp stoji,
dasi brez glasu
je ko klic globok,
je ko božji zvok.

A la Grotte bénie
j' ai prié pour vous —
sto sveča gori
ob votline dnu,
verne prošnje dar
Devi na oltar.

A la Grotte bénie
j' ai prié pour vous —
hromi odloži
bergljo iz lesu,
skloni se v zemljo
v hvalo za Gospo.

A la Grotte bénie
j' ai prié pour vous —
tam nekje kleči
sveta Soubirous,
z ustnic svet šepet,
njena duša — cvet.

A la Grotte bénie
j' ai prié pour vous —
Mati milosti, Sij brezmadežni
Ti si grešnemu, Ti si potniku
pot iz teme dni
k luči večnosti.

A la Grotte bénie
j' ai prié pour vous —
v dušo žubori
kakor v lebem snu
melodij sladkost.
soj in mir, skrivnost.

SLAVKO SREBRNIČ

Povedal vam bom primero. Dober pesnik zadene večkrat z enim verzom več kot morejo drugi z dolgim govorjenjem. Več pove pogosto, krat ena sama pesnikova kitica, kot debela učenjakova knjiga. Če je tako, zakaj niso vsi, ki imajo svetu kaj povedati, dobri pesniki? Vprašanje bi bilo zelo pametno, če bi imeli genialnih pesnikov na pretek. Ali kaj, ko so tako silno redki. Toda kaj je tudi najbolj genialni pesnik v primeri s Kristusom? Prah pred Bogom, Kristus je samo eden. Tudi njegove prilike so edinstvene. Tako je znal govoriti le Kristus. Še pesnika ne moreš posnemati, če nisi sam pesnik, pa je vendar pesnik samo človek, kot si ti človek. Kdo se bo drznil primerjati s Kristusom!

2. — S tem pa prehajamo že k drugemu delu očitka, ki pravi, da se vsebina v člankih „Duhovnega življenja“ **obdeluje preveč učeno**. Članki so preučeni, vzdihuje pismo. Kaj naj rečemo k temu?

Članki ne obravnavajo vsi enako težke snovi, zato je razumljivo, da so nekateri lažji kot drugi. Vsi pisatelji tudi ne pišejo enako; nekateri se izražajo bolj jasno kot drugi. Ni samo pri nas tako, marveč povsod po svetu. Glavni članki v „Duhovnem življenju“ so vsi podpisani. Odgovornost za članek tako nosi v prvi vrsti njegov pisec. Vsi pisatelji v „Duhovnem življenju“ se trudijo, da bi pisali čim bolj razumljivo. Čim jim vedno ne uspe, jih zaradi tega ne smemo obsojati. Kdor zna bolje napisati, naj se kar prijavi.

Čitatelji „Duhovnega življenja“ so različni. Nekateri imajo višjo versko kulturo, drugi nižjo; pri nekaterih je splošna izobrazba višja kot pri drugih. Tudi nimajo vsi istih težav. Uredništvo se mora ozirati na vse te razlike. Bolj seveda na tiste bralce, ki so „Duhovnega življenja“ bolj potrebni; bolj na mlajše kot na starejše, zakaj mlajši so v večji nevarnosti, da se jim zamaje vera, kot pa starejši. Vse to naj bi bralci upoštevali.

Članki v „Duhovnem življenju“ kakor tudi resni članki v drugih verskih listih se ne berejo kot večerniške povesti. Te članke je treba študirati in premišljevati. Zato pač nosimo na vratu glavo. Mislimi moramo z njo. Mislimi je sicer najtežja stvar na svetu. Zahteva precej truda. Toda mislimi moramo, če smo ljudje, zlasti še, če hočemo veljati za izobražence.

Splošna je tožba, da se nas loteva duhovna lenoba, ki jo najdete našeto med glavnimi grehli v katekizmu. Za duhovno stvar je vsak trud tako hitro odveč. Če gre za materialne in tehnične stvari, se trudimo, da jih razumemo. Če gre pa za duhovne, zlasti še verske in nadnaravne, nam je vse pretežko. Odtod splošno poplitvenje po svetu. Raste civilizacija, strašno pa upada duhovna kultura. In vendar je duhovna kultura veliko več vredna kot civilizacija.

Predolgi se zde nekaterim članki v „Duhovnem življenju“. A ne pomislijo, da so vsi daljši članki v njem razbiti v odstavke s po-

sebnimi naslovi. Če ne moreš prebrati celega članka na enkrat, ga beri v odstavkih. V par stavkih pa se globoke resnice ne dajo obdelati; na važna vprašanja, ki se tičejo našega verskega in нравnega življenja, se ne da odgovarjati le z da in ne; potrebna je daljša razlaga; odgovor mora biti utemeljen.

Naše organizacije so večkrat v zadregi za „duhovno misel“. Zakaj ne vzamejo v program študiranja člankov v „Duhovnem življenju“. Veliko bi pridobile, če bi jih preučevale resno in sistematično.

Ne trdimo, da je naše „Duhovno življenje“ tako popoln list, da bi se ne dal zboljšati. Ima pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti. Toda s tem ga ne boste zboljšali, če ga boste napravili bolj plitvega. Pri nas doma so mnogi odklanjali slovenske verske liste, češ da so preplehki. Hvala Bogu, da sedaj pravijo „Duhovnemu življenju“, da je preučeno. Bolje je, da je preučeno, kot da bi bilo preplitvo. Ali se vam ne zdi tako. Včasih se utrgajo očitki kakor plaz v gori in zajamejo vse. Tak očitek je n. pr., da so pridige preplitve. K temu očitku, ki smo ga že doma poznali, so dodali še, da so članki v verskih listih preplitvi. K pridigam ne hodimo in verskih člankov ne beremo, ker so preplitvi. Vzrok za tako ravnanje pa ni bil v plitvih pridigah in člankih, marveč v duhovni lenobi. Danes, hvala Bogu, vsaj članki niso več preplitvi. Ali bi ne kazalo, če nas je prej plitvost odganjala od njih, da bi jih sedaj bolj študirali. Kaj se vam zdi?

Pismo, na katero odgovarjamo, našteva še druge pomanjkljivosti in daje nasvete, kako zboljšati „Duhovno življenje“. Nekateri so prav zanimivi, kakor postavim ti le: sedanja zunanja oblika naj se zamenja z manjšo in preprostejšo. List naj bi bil tak, da bi ga bralec mogel s seboj vzeti na vlak, tramvaj ali avtobus. Preprosto obliko naj bi imel, da bi ga mogel vzeti v roke tudi delovni človek, ki nima vedno umitih rok. Sedanja oprema je preveč luksuzna. List naj neha biti nekakšna slovenska reprezentančna revija in naj bolj služi svojemu prvotnemu namenu. O teh predlogih se da govoriti za in proti. Naj bi se oglasili še drugi prijatelji lista. Več glav več spozna, več oči več vidi.

3. — Končno se pismo pritožuje nad nerednim izhajanjem. Njegova pritožba je upravičena. List je naznanjen kot mesečnik, a ne izhaja v redu. To seveda ni prav. Vzroki za neredno izhajanje pa so različni. Nekateri so tehnične narave, kot se pravi. Iskati jih je zlasti v tiskarni. Ne smemo nikdar pozabiti, da lista ne tiskajo v slovenski tiskarni. Drugi vzroki pa so pri uredništvu in pisateljih. Če so pisatelji prepočasni in če je še uredništvo tako, list ne izhaja ob pravem času. A zopet moraš poznati razloge, zakaj je tako, preden zagrabiš gorjačo in lopneš.

Piscu pisma se za pismo prav lepo zahvaljujem. Dal je lepo priložnost, da so se povedale stvari, ki jih je drugače težje povedati. Še drugi naj se oglase. Za našo skupno stvar gre.

DR. ALOJZIJ ODAR

SVETO MESTO

„VLADATI POMENI SLUŽITI.“ To je načelo vladajočega papeža Pija XII. „Osservatore Romano“ je popisal, kako papež preživi dan. 18 ur posveti delu in le 6 počitku.

Najnapornejši so dnevnj sprejemi, večino ma z nagovori, ki trajajo od devetih do pol dveh ali celo do dveh popoldne. Ko so zdravniki svetovali papežu, naj bi sprejeme uknil vsaj en dan v tednu, je odgovoril: „In tisti, ki imajo priliko priti le tisti dan; ali nimajo pravice videti papeža?“

Papež vstane ob 6.15, in ko se brije z električnim aparatom, ga zabava ščinkavec „Gretel“, ki se mu je priljubil, ko je bil padel iz gnezdeca v vatikanskih vrtovih. Tudi med zajtrkom in kosilom ga zabava ščinkavec s še drugimi ptički.

Papež mašuje ob sedmih ter zajtrkuje ob 8.20. Nato prihajajo na posvete in poročanja prelati iz državnega tajništva; nato kardinali prefekti ali tajniki raznih svetih kongregacij in oddelkov. Dalje sprejema sv. oče cerkvene in civilne dostojanstvenike, došle iz vseh delov sveta.

Po teh sejah, na katerih se rešujejo važna vprašanja, se prično posebni in javni sprejemi za vernike, ki žele govoriti ali vsaj videti papeža.

Ko se spreha na vrtovih, pregleduje dokumente, revije ali besedilo nagovorov. Tudi ti sprehodi so posvečeni delu in trajajo vsako popoldne po 20 minut.

Od petih do osmih zvečer se sv. oče posveti delu popolnoma sam. Nihče ga ne sme motiti. Okrog desetih zvečer mu višji uradniki poročajo zadnje vesti in dobe rešitve na veseča vprašanja. Nato večerja papež sam. Tudi njegove ptički že spe.

Ob pol enajstih molj rožni venec v svoji kapeli s člani „papeževe hiše“. Po „lahko noč“ se umakne, čeprav še ne k počitku. Rimljani lahko ugotove, da so okna njegovega stanovanja razsvetljena vsaj do polnoči.

„PRENAŠAJTE VSE KOMUNISTIČNO NASILJE...“ Rumunskim škofom in vernikom je poslal papež tole pastirsko pismo:

„Prenašajte kot doslej z nezlomljivo duhovno močjo preganjanja, trpljenje in stiske; prenašajte še nadalje ječo in izgubo vsega vašega imetja raje kot da bi izdali svojo vero in raje kot da bi pretrgali ali popustili tesne vezi, ki vas vežejo s sveto stolico prvaka apostolov. Zagotavljam vas, da vam nikoli ne bo manjkala božja pomoč, za katero prosimo s ponižnimi prošnjami.“

Nadalje omenja papež razdejanje, ki so ga morali in ga morajo prenašati rumunski katoličani latinskega in zlasti vzhodnega obreda, ki so vse izgubili in je njihovo delo popolnoma onemogočeno.

„Toda pogum, rumunski pastirji in verniki! Pokažite ga v tisti meri kot so ga že vaši predniki, ki so tudi s svojo krvjo namočili rumunska tla. Mi vas spremljamo v Gospodu z ljubeznijo in molimo, naj vam Vsemogočni podeli nebeških milosti.“

„BOG MORA BITI TUDI V SRCU...“ 19. maja je sveti oče pri sprejemu italijanskih uradnikov ministrstva za obrambo izrekel zelo pomembne besede, ko je rekel:

„Nered je vedno glavna ovira za dosego miru. Mir bodi z vami, namreč pokojnost reda, ki mora vladati, kadar stoji vsaka stvar na svojem mestu. Kadar pa stvari splošno ali delno niso na svojem mestu, nastane nered, ki je bil vedno glavna ovira za uresničenje miru. Bog je vedno na svojem mestu, na vseh straneh, toda biti mora tudi v srcih, v duhovih, v družini, na krajih dela, na ulicah, na trgih v strankah, v sindikatih, na občinah in v parlamentih. Vse prihaja od njega. Vse je njegovo brez omejitve časa kraja ali okoliščin.“

Kadar človek postopa z Bogom kot tujcem na katerem koli polju javnega življenja, izživa nered.

Večkrat je vzrok nereda pomanjkanje. Vendar je mnogo družin, ki ne pogrešajo ničesar tega, kar osrečuje človeka, pa kljub temu vlača v teh družinah nered in nemir. Zakonci so razdvojeni, zvestoba izdana, otroci brez spoštovanja in uporni, z eno besedo nered. Je torej nekaj, kar ni na svojem mestu. V teh hišah je namreč Bog tuj.

V uradih in delavnicah, kjer ima Bog svoje mesto, ni več bogokletja, ni brezdelja in se ne dela škoda javnemu dobrobitu.“

SV. OČE ZA BEGUNCE. Papež je pri sprejemu visokega komisarja Zveze narodov Van Hueven Goedharta izrazil svojo zaskrbljenost glede beguncev. To vprašanje, ki je nastalo po vojni, je še zmeraj vir velikih skrbi. Zato ga najtopleje priporoča visokemu komisarju, ki ima namen ustanoviti fond za kritje bistvenih potreb številnih beguncev.

Papež je končal takole: „Naša zaskrbljenost za te nesrečne člane človeške družbe nam daje povod, da znova vzpodbudimo vladajoče oblasti in socialne ustanove, naj z vsem srcem sodelujejo pri tej plemeniti pobudi.“

SVETI OČE PIŠE MATERI SV. MARIJE GORETTI. V pismu še živeči materi Asunti Goretti sv. oče izreka željo, da bi za 50 let-

nico smrti te mlade mučenice dekliške čistosti tudi ona bila deležna svetega veselja kot on in ves katoliški svet nad žrtvijo, ki jo je njena hčerka dala Bogu in pokazala modernemu svetu, kaj premore dobra materina vzgoja, ki zna ohraniti lilijo med trnjem.

„DELO NE OPROŠČA OD MOLITVE...“
V nagovoru na italijanske železničarje je rekel sv. oče: „Hočete biti zares kristjani, zares ljudje in ne stroji?... Tedaj skrbite, da ne bodo vaše molitve le prav kratke in površne. Nobeno delo ne sme prekiniti vašega dihanja. Molitve je pa dihanje duše. Zato začnite vsak dan tako, da posvetite na vse zgođaj vse vaše misli, besede in dejanja presv. Srcu Jezusovemu. Tako bo ves dan ena sama in neprestana molitev.“

VSE SILE NAJ BRANJO POŠTENJE. Sv. oče piše KA v Italiji pismo, v katerem ugotavlja svoje obžalovanje, da so sile za doseg morale tako slabe v primeri z delavnostjo nasprotnih sil. Zato poziva katoličane k sodelovanju vseh sil za obrambo morale. Delo res ni lahko in enostavno, vendar uspešno, ker ga spremlja molitev in žrtev. Pomisliti je treba, da bodo ti napori venčani s pokristjanjenjem družbe.

VERA JE POGLAIVITNI STEBER MLA-DINE. Pri sprejemu rimskih vseučilišnikov je sv. oče rekel tele važne besede: „Vera je eden od treh stebrov v moderni, dobro urejeni družbi. Druga dva sta pa ljubezen do domovine in posvetitev vednosti. Živeti resnično življenje skladno z dostojanstvom človeka, je možno le, ako se opira na trdno skalo vere, ki prizna osebnega Boga, njegov red in njegove zapovedi.“

VATIKANSKE POČITNICE. Pričele so se 13. avgusta uradne počitnice v Vatikanu, ki bodo trajale do oktobra. V tem času papež ne bo sprejemal kardinalov in drugih prelatoev, ki so ga periodično obiskovali v uradnih zadevah, imenovanih „tavella“. Druge sprejeme pa bo imel papež v svoji letni residenci Castel Gandolfo.

PIJ XI. V KINO. V Benetkah bodo predvajali na mednarodnem filmskem festivalu film iz življenja papeža Pija X. Mednarodna kritika je film zelo pohvalila. Pij X. je umrl v začetku prve svetovne vojne.

PIJ IX. PRIŠTET MED BLAŽENE. Odprl se je postopek za proglašenje blaženim Pija IX., pod vodstvom kardinala Micara, prefekta sv. Kongregacije obredov. Ta postopek je le nadaljevanje vseh potrebnih priprav za beatifikacijo tega vélikega papeža.

VERSTVA PO VSEM SVETU. Vatikanski radio je podal 14. maja pregled vseh ver po svetu. Med 2 milijardi 400 milijonov ljudi na svetu je 411 milijonov katoličanov; 202 milijona protestantov; 161 milijonov pravoslavnih; 296 milijonov mohamedancev; 393 milijonov konfucionistov; 252 milijonov hinduistov in 188 milijonov budistov.

APOSTOLSTVO MOLITVE. Papež je pred kratkim potrdil nova pravila Apostolstva molitve, ki naj bi v sedanjih razmerah dvignila

vpliv apostolstva in moč molitve. Prejšnja pravila so iz leta 1896.

SV. STOLICA IN ZVEZA NARODOV. Mons. Roncalli, apostolski nuncij v Parizu, je bil imenovan ponovno za stalnega opazovalci sv. stolice pri ZN (UNESCO).

KOMUNISTI IN ROTA ROMANA. Štirje komunistični listi v Italiji so si drznili trditi, da „tisti, ki so dobro založeni z zemeljskimi dobrinami, lahko dosežejo razporoko pri „Rota Romana“ (cerkveno vrhovno sodišče v zakonskih zadevah).“ Rimsko mestno sodišče jih je radi obrekovanja obsodilo na 100 do 120.000 lir in na povračilo vseh civilnih sodnih stroškov.

IZREDNO SVETO LETO. Po Rimu krožijo vesti, da bo za 100 letnico proglasitve dogme o brezmodežnem spočetju Marijinem 1954 proglašeno izredno sveto leto.

PREDPRIPRAVE ZA BEATIFIKACIJO. Starše obeh umrlih otrok, Frančiška in Jacinte, katerim se je prikazala fatimska Marija, so zaslišali kot prve v procesu, ki ga hočejo uvesti za beatifikacijo teh dveh rano umrlih posrečenih vidcev.

A GIDE NA INDEKSU. Kongregacija svetih obredov je dala na Indeks (t. j. seznam knjig, ki se ne smejo brati), vsa dela francoskega pisatelja Andreja Gidea, katerega poznamo tudi Slovenci iz Slovenčevega podlistka: „Moja vrnitev iz Rusije“.

KOMUNISTIČNE SPLETKE. Ne le v domovini, marveč tudi v zamejstvu spletkarijo ogrski komunisti proti Cerkvi. V Rimu je bil že 24 let let ogrski cerkveni zavod „Hungaricum“ v ulici Giulia, Ogrsko poslaništvo v Italiji je po nalogu državnega urada za cerkvene zadeve v Budimpešti poslalo ultimatum dvanajstim duhovnikom, da zapuste 4. julija omenjeni zavod, ker ga bo ogrska vlada likvidirala.

Poročilo od 5. julija pa pravi, da je p. Štefan Mester, direktor papeškega Instituta za Ogrsko, izjavil: „Branili bomo pravico Cerkve, ki je toliko izgubila na Ogrskem. Ostali bomo v interesu ogrskega ljudstva, ki je več kot 1000 let vzdrževalo duhovne zveze in tako plodovite kulturne vezi z Italijo.“

ODLIKOVANA REDOVNICA. Papež je odlikoval z redom „Pro Ecclesia et Pontifice“ usmiljenko sv. Vincencija Pavelskega, sestro Marijo Cabanes, bivajočo sedaj v Asunción.

ITALIJA

NOVO SVETIŠČE. Veličastna stavba v obliki grškega križa z ogromno kupolo, ki stoji na pobočju hriba na Via Ostia zunaj Rima, je bila posvečena v svetišče na čast sv. Petru in Pevlu. Ker je bilo delo začeto že pred vojno, nosi tudi sledove vojne, namreč brazgotine bomb in krogel.

NOV SALEZIJANSKI VRHOVNI PREDSTOJNIK. Velika salezijanska družina je dobila novega vrhovnega predstojnika 5. naslednika sv. Janeza Bosco v osebi R. P. Renato Zigioti, ki je bil rojen pri Vidmu v Benečiji.

MAŠA 174 METROV GLOBOKO. Skupina mladih arheologov (starinoslovcev) iz Varese v Italiji (Lombardija, pod Alpami) se je letošnjega aprila v spremstvu duhovnika odpravila na raziskovanje globokih podzemskih jam v kraju Romerone. Spustili so se do velikega podzemskega jezera Berta, ki leži 174 metrov globoko, postavili so tam oltar in duhovnik je opravil sv. mašo. Prvič v zgodovini se je na takem kraju in v taki globini opravila sveta daritev.

SALUSTOVI VRTOVI. Pod ameriškim poslaništvom v Rimu so izkopali „portik“ iz 3. stoletja, ki spada k rrtovom slavnega rimskega zgodovinarja Salusta. Tu so bili mučenici tudi številni kristjani.

III. RED. V Rimu bo ustanovljena centralna pisarna za III. red sv. Frančiška (za svetne osebe). V tem so se zedinili generalni voditelji vseh več frančiškanskega III. reda: minoriti, konventualci, kapucini in frančiškani. Ta centrala bo vodila vse delo tretjerednikov po celem svetu.

HIŠO, kjer se je rodila sv. Marija Goretti v Nettuno, je prevzela država. Tam bodo odprli šolo, sirotišče in romarsko hišo

ZBOROVANJE ZA KRŠČANSKI MIR IN CIVILIZACIJO. V Florenci se je 24. junija začelo prav veličastno mednarodno zborovanje za krščanski mir in civilizacijo pod predstvom florentinskega župana g. La Pira. Zastopniki so prišli iz 29 dežel.

FRANCIJA

MONTGOMERY V LURDU. Angleški maršal Montgomery je obiskal tudi Marijino svetišče v Lurdu. Dve uri se je razgovarjal z ondotnim škofom Theas in kazal zelo veliko zanimanje za vse, kar mu je škof povedal o Lurdu. Pri blagoslovu je tudi on pokleknil, dasi je protestant, in ljudstvo je izmolilo glasno tri zdravemarije po njegovem namenu.

VOJAKI „ZASEDLI“ LURD. 25.000 francoskim vojakom, ki so priromali v Lurd, je stal na čelu njihov nadpastir iz Toloze, kardinal J. Saliege. Niso nič nadlegovali za stanovanje. Postavili so si šotore in celotno taborišče nazvali po francoskem poveljniku v Indochini, ki je nedavno umrl.

NARODNO GOSPODARSTVO. XXXIX. socialni teden, ki je bil letos v Dijonu v Franciji, se je resno zavzel za razdelitev zemeljskega bogastva v duhu krščanske socialne pravičnosti. Eden izmed sklepov je ta, da naj se ustanovi nekaka zveza, ki bo preučevala, kako bi se dalo zadostiti vsem potrebam, da ne bo bogastvo ostalo v rokah le nekaternikov, ampak da bodo vsi deležni tega „blagra“ v duhu pravičnosti, ne le posamezniki med delavci, ampak tudi celi narodi, ki so radi svoje revščine zaostali. Zato je bil sklep teh posvetovanj tudi ta, da naj se ustanovi zveza, ki bo skušala porazdeliti vse gospodarstvo v duhu „nadnarodnega gospodarstva“ (Economía supra nacional). Zasebna lastnina mora ostati kot posledica osebne svobode,

VAŽNOST KINA. V Madridu se je vršil v zadnjih dneh maja kongres za mednarodno proučevanje glede vzgojnega pomena kina oziroma filma. Papež je kongresu poslal posebno poslanico, v kateri povdarja važnost vpliva, ki ga ima kino na mladino. Tega se morajo vzgojitelji dobro zavedati. Posebno pozornost polaga na vse smernice in opomene, ki jih je sv. oče že večkrat podal in morajo voditi vse delo kongresa, zlasti v skladu s papeško komisijo za kino, ki naj uresniči vsa tozadevna papeževa navodila.

„PRIMATE TATU...!“ bi lahko vedno rekli, kadar se „rdeči“ zaganjajo v katoliško Cerkev. Da bi zakrili sami svoje bojne namene s prirejanjem „mirovnih kongresov“, mečejo očitke zdaj na kongres v Barceloni, češ da je bil le vojni poziv ameriških imperialistov in Vatikana španskim fašistom.

RDEČI MILIČNIK — DUHOVNIK. Na mednarodnem evharističnem kongresu v Barceloni je bil med posvetitvijo 820 novomašnikov ordiniran tudi bivši rdeči miličnik, ki je pripadal udarniški četi Vicente Rubio Rodriguez.

SPREOBRNENJE KOMUNISTKE. Gospa Bela Dodd, znana pod imenom „La Pasionaria“ se je spreobrnila h katoliški veri, rekoč: „Pristopila sem h komunizmu, ker sem mislila, da bom med člani našla nove kristjane, pa sem se zmotila. Danes je bil najsrečnejši dan mojega življenja.“

ODLIKOVANJA. Španski primas je izročil odlikovanja sv. očeta zaslužnim španskim članom španske Katoliške akcije

PODPORA SEMENIŠČ. Madridska vlada se je odločila podpreti zidanje semenišč treh novih škofij: v Albacete, Bilbao in San Sebastian z 41 milijoni pezeta. Brezbožne vlade semeniščem odtegujejo podpore, dasi po krivici zasegajo cerkveno imovino, ki jih je vzdrževala, in semenišča rušijo oziroma zapirajo.

V FATIMO... je prvič prišel nemški kardinal iz Kölna J. Frings. Maševal je v kapeli Marijinih prikazovanj skupini nemških udeležencev, ki so se vračali s kongresa v Barceloni.

„KONEC SVETA“ je naslov knjige Fr. Llopis Lloreta v kasteljanščini. V tej knjigi trdi pisatelj, da se tretja in zadnja tajnost iz Fátime nanaša na konec sveta, in dostavlja: „Znano je, da se tajnost nahaja v zaprtem in zapečatenem pismu, ki ga hrani škof iz Leirije, in bo odprto šele leta 1960“

NEMČIJA

KATOLIŠKI SHOD V BERLINU. Otvoritev katoliškega shoda v Berlinu je bila ob navzočnosti 50.000 katoličanov iz obeh Nemčij, raznih škofov in ministrov zvezne republike. Otvoritev je vodila vdova po bivšem predsedniku nemških katoliških shodov, ga. Klausener. Njenega moža so ubili nacisti. Papež je v svoji poslanici rekel, da „zborovanje v Berlinu, tej nevrvalgični točki raznih interesov, nalaga dve dolžnosti nemškim katoličanom:

živeti v zavesti resnice katoliške vere in živeti v zavesti veličine vere. Vi ste prednja straža v boju proti materializmu, toda vera stavi višje cilje kot surova sila.“

Drugi dan shoda je bil posvečen nemški katoliški mladini. 30.000 mladeničev je bilo pri sv. maši. Pontifikalno mašo je imel novi monakovski nadškof mons. J. Wendel. Zvečer pa jim je govoril kölnski nadškof kardinal Frings.

Posebna prireditev je bila posvečena spominu žrtev nacistov. Udeležilo se je 20.000 nemških katoličanov iz obeh Nemčij. Obglavljenih je bilo 15 duhovnikov in v koncentracijskem taborišču v Sachsenhausenu je umrlo drugih 400 duhovnikov. Med žrtvami je bil omenjen tudi globokoverni katoličan, ustano vitelj gibanja: „Una Sancta“, dr. E. Klausener, ki je bil umorjen 30. junija 1934.

Pri zaključku tega 75. katoliškega shoda v Berlinu je bilo navzočih nad 100.000 ljudi, mnogi tisoči pa niso mogli na stadion, ker je bil že prenaplujen. Na deset tisoče bakelj je gorelo, ko je kölnski nadškof kardinal Frings molil molitev, katero je molilo ob isti uri na isti dan tudi 15.000 nemških župnij in tudi sv. oče v Rimu: „Ti, ki si Gospodar narodov in ljudstev, Gospodar držav, ne dovoli, da pademo v roke tistih, ki te sovražijo.“

Berlinski škof Weskam pa je zaključil kongres z besedami: „Leseni križi zadnje vojne še niso strohneli. Spomini na vojno so še vedno živi. Daj, Gospod, da odgovorni voditelji vse poskusijo za zedinjenje in pomirjenje ljudi.“

Katoliški shod je bil zaključen s slovesno zahvalno pesmijo, katero so peli vsi navzoči.

Sveti oče Pij XII. je naslovil na kongresiste svojo poslanico in v njej podal nemškimi katoličanom kot glavno misel pobijanje materializma, ki je vir večine zla današnjega časa. „Bodite narod, ki misli s svojo glavo, in ne vznemirjajte se za prihodnje reči, čeprav so ta trenutek še tako mračne in temne.“

KONFERENCA V FULDI. Svetovno znana vsakoletna konferenca nemških škofov v zgodovinskem mestu Fulda je bila sredi avgusta. Iz sovjetske cone so tudi prišli štirje škofje. Predseduje konferenci kölnski nadškof kardinal Frings.

Pred otvoritvijo je kardinal Frings opravil slovesno zadošnico za nedavno umrlim monakovskim nadškofom kardinalom Faulhaberjem.

OBČINSTVO VERUJE, KAR BERE. Občinstvo ne misli mnogo samo, ker stoji pod vplivom tiska, radia in televizije. Zato je odgovornost časnikarjev ogromna. V tem smislu je govoril apostolski nuncij v Nemčiji na zborovanju inozemskih časnikarjev v Bonnu. Tisk je svetovna veselila. Zato morajo biti časnikarji poslanci dobre volje in pripomoči, da na svetu zavladata mir in pravica. „Ne storite drugemu narodu, česar ne želite, da drugi store vašemu narodu,“ je k zaključku pozval nuncij časnikarje.

V te tečaje so se vpisole osebe vsakovrstnih poklicev: vojaki, mornarji, zelo oddaljeni od

najbližjega duhovnika, taki, ki nočejo, da bi sorodniki vedeli za njihov korak, ali tudi boječneži. Zares iznajdljivi „ribiči ljudi“!

DUHOVNICI V NEMČIJI. Po zadnji statistiki je v Nemčiji 20.000 duhovnikov, od teh 5.000 redovnikov. 16.000 jih je v dušnem pastirstvu, tako da pride na 1.500 duš en duhovnik. Povprečno štejejo župnije 2.100 duš. V zadnjih petih letih je bilo 20.000 letnih spreobrnjenj v katoliško Cerkev.

PRISTNOST DOGODKOV V KONNERSREUTHU. Doslej še nihče ni znanstveno dokazal, da bi bilo izredno življenje Terezije Neumann, ki nosi Kristusove rane, pod vplivom hysterije. V tem smislu razpravlja znanstveno o tej izredni osebi dunajski vseučiliški profesor Alfred Niedermayer in pravi v svoji knjigi:

„Zdravniška veđa lahko proučuje le pristnost dogodkov v Konnersreuthu. So li nadnaravni ali ne, pa je zadeva bogoslovja. In doslej ni zdravstvo doprineslo še nobenega dokaza proti pristnosti dogodkov in pojavov.“

„Rane, zamaknjenja in videnja, kakor tudi to, da Terezija razume in govori aramejsko, so dejstva izven vsakega dvoma.“

„Terezija ni jedla ne pila več let, kar so popolnoma potrdile frančiškanske sestre, ki so jo čuvale leta 1927. Odločnih dokazov o nadnaravnosti teh pojavov res ni, toda prav tako ni protivnih dokazov, da bi bila hysterija vplivala na dogodke.“

Dr. Niedermayer pravi, da je prav lahko govoriti o hysteriji in svari pred sistematičnim skepticizmom, ki izhaja iz znanstvenega pozitivizma.

O teh dogodkih piše tudi jezuit Frenz v reviji „Geist und Leben“ (Duh in življenje) in pravi, da je življenje Terezije Neumann popolnoma neoporečno v moralnem in verskem oziru, čeprav ni niti enega dokaza o nadnaravnem izvoru dogodkov v Konnersreuthu.

Mnenji obeh znanstvenikov se popolnoma strinjata z ugotovitvami specialistov. Zato svetujejo neuradni zastopniki Cerkve, naj verniki sprejmejo nazore poznavalcev in čakajo odločitve pristojne cerkvene oblasti.

NOVE OVIRE STAVIJO RDEČI. Komunistične oblasti v Vzhodni Nemčiji so obvestile katoliškega in protestantskega škofa v Berlinu, da jima ne bodo dovolile stalno obiskovati vzhodne cone Berlina, marveč bosta morala za vsak primer posebej prositi 3 tedne prej. Tudi ne bodo dovolile nobenemu škofu iz Vzhodne Nemčije obiskati Zahodno Nemčijo.

Komunistični veljak Ulbricht je rekel, da mora Cerkev Vzhodne Nemčije pretrgati vse vezi z ameriško in britansko cono. In ministrski predsednik Grotewohl zahteva državno kontrolo nad cerkvami.

PREPOVEDANO MAŠNIŠKO POSVEČENJE. Tajna policija v Vzhodni Nemčiji je prepovedala posvetitev 5 novomašnikov. Pomožni škof iz Fulde (ameriška cona) se je odpeljal v Ehrfurt (ruska cona), da posveti 5 novomašnikov. Vzhodno nemške oblasti zahtevajo kot pogoj za mašniško posvečenje,

da so vse šolske študije dovršene x sovjetski conl škof pa je kljub temu tajno posvetil šestega novomašnika, ki se je že nahajal v Ehrfurtu.

SEMIŠIŠE V VZHODNI NEMČIJI. Cerkvne oblasti so uspele, da jim je državna oblast dovolila katoliško semenišče, edino v Vzhodni Nemčiji, vendar ne v Berlinu, kakor so prosili, marveč na Turinškem v Ehrfurtu, kjer ga bo mogoče bolje nadzorovati. Takoj pri otvoritvi je vstopilo 39 dijakov v bogoslovje, ki bodo po dovršenih naukih pomagali 1.500 duhovnikom, ki delujejo med 2 milijoni katoličanov.

„DUHOVNIŠKA POMOČ“. Belgijski in holandski katoličani imajo društvo „Duhovniška pomoč za vzhod“ (Ostpriesterhilfe). Med begunce v Nemčiji je poslalo društvo duhovnikom in laikom med drugimi potrebnimi stvarmi tudi 14 premakljivih kapel in 70 malih avtomobilov.

ZA ŽELEZNO ZAVESO

VEČ BREZBOŽNIH ŠOL. Komunistična vlada v Varšavi se pripravlja povečati število brezbožnih šol na Poljskem. V glavnem mestu samem je že 30 ljudskih in 1 srednja šola; prihodnje šolsko leto bo odprla še 7 novih.

POSTOPEK ZA BLAŽENEGA. Začel se je postopek za proglasitev blaženim poljskega škofa mons. Jana Cieplaka, ki je bil preganjan pred in po boljševiski revoluciji (1917). Leto 1923 je bil zaprt, češ da je protestiral proti zaplembi cerkvenega premoženja in da je s praznoverskimi dejanji podpihaval protirevolucijo. Bol je obsojen na smrt, ki bi ga morala doleteti 29. marca 1923, pa je bila smrtna kozen spremenjena na posredovanje Vatikana, na 10 letno ječo, katero je delno prestal, slednjič pa je bil zamenjan s političnimi jetniki, ki so bili v oblasti poljskih oblastnikov.

REDOVNICE NA PRISILNO DELO. Na čehoslovaškem so komunisti poslali še zadnjih 13 klarisinj, ki so bile doslej še v svojem samostanu v Litomericah, na prisilno delo.

ČEŠKI KOMUNISTI RAZBURJENI. Silno se jeze češki rdeči oblastniki v Pragi nad pobožnostjo in globokovernostjo naroda, ki še bolj kot kdaj preje napolnjuje cerkve in išče zadnje utehe v veri. Ker režimu ta stanovitnost ni všeč, dolži Cerkev, da uganja politiko, zlasti s procesijami o veliki noči in sv. Rešnjem Telesu, katerih se udeležuje silno veliko vernikov. Pravijo oblastniki, da so bili med udeleženci celo brezverci in krivoverci, samo zato da bi pokazali svoje sovraštvo proti državi (pravilno: režim).

MOLITVE... Na obletnico obsodbe nadškofa J. Groesza na Ogrskem, so verniki njegove škofije napolnili vse cerkve in goreče molili za svojega ljubljeneega nadpastirja, katerega je brezbožna „pravica“ obsodila kot „izdajalca“ na 15 let ječe.

SEMIŠIŠE ZAPRLI. Ogrska komunistična blast je zaprla semenišče v Debrecinu. Are-

tirača n zaprla je tudi spirituala in 5 semeniščnikov, ker so ob obletnici obsodbe ogrske primasa molili za kardinala Mindszentya.

„PŠENICA KRISTUSOVA SMO...“ Tako bi lahko vzkliknili vsi katoliški škofje, kot nekoč sv. Ignacij mučenec, ko so ga peljali v mučenje v Rim.

Vatikanski radio je objavil 28. avgusta imena na stotine škofov, ki so bili umorjeni, zaprti, deportirani ali so pogrešani, ko so vršili svojo nadpastirsko, apostolsko službo med čredo, ki jim je bila izročena v komunističnih deželah. Iz tega seznama spoznamo, da je v Albaniji od 7 škofov ostal le še eden. Na Kitajskem je bilo zaprtih, deportiranih ali drugače onemogočenih 44 škofov. Na češkoslovaškem so zaprti 3 škofje, drugi trije z nadškofom Beranom žive pod strogim policijskim nadzorstvom. Na Ogrskem sta dva škofa s kardinalom Mindszentyjem zaprta, eden pa je bil umorjen. V Rumuniji je zaprtih 9 škofov. Na Poljskem je zaprt 1 škof, 1 deportiran in tretji pod policijskim nadzorstvom. V Sovjetiji je bilo deportiranih 5 katoliških škofov in 3 so zaprti že nad 20 let. V baltiških deželah sta bila deportirana 2 škofa, 2 sta zaprta, ostalim 4 pa je onemogočena nadpastirska služba. In slednjič — tako pravi vatikanski radio — v Danzingu škofje nimajo dovoljenja vršiti svoje službe...

ZDRUŽENE DRŽAVE

ZASTOPNIK ZDRUŽENIH DRŽAV PRI SV. STOLICI. Zopet se je pojavilo vprašanje ameriškega zastopnika pri sv. stolici. Nastalo je namreč nesoglasjemed poslansko zbornico in senatom. Poslanci so za to, da mora predsednik prej dobiti odobrenje od senata, ako hoče imenovati zastopnika pri Vatikanu. Senat pa je zdaj to klavzulo, za katero je bil še v marcu sam glasoval, zavrgel. Morda se bo le mirno in povoljno rešilo.

„ZAKRAT NE...“ Vprašanje diplomatskega zastopnika pri sv. stolici je bilo vzbudilo v oktobru lanskega leta v Združenih državah velikanski odpor od strani protestantov. Imenovan je bil tedaj general Clark. Vsled tega je v januarju letos general prosil, naj se njegovo imenovanje prekličie. Truman je rekel, da bo pozneje predložil drugega kandidata. V februarju je predsednik izjavil, da išče primerno osebo, v aprilu pa, da še ni pripravljen za razpravo, ali bi imenoval kakega zastopnika pri Vatikanu. V avgustu letos pa je na vprašanje nekega časnikarja, češ da so potekli že mnogi meseci od preklica generala Clarka in ako misli imenovati koga drugega za to mesto, odgovoril predsednik Truman, da „zaenkrat ne...“

KARDINAL SPELLMAN. Ob 100-letnici katoliške univerze v Manhattan v New Yorku. je bil kardinal Spellman odlikovan s svetinjo sv. Janeza Krstnika de la Salle, za „njegovo izredno sodelovanje pri krščanski vzgoji“. Svetinja nosi ime ustanovitelja zavoda Bratov krščanskih šol, katerega je papež pred kratkim proglasil za zavetnika vseh krščanskih učiteljev.

VZHODNO BOGOSLUŽJE. Vzhodno katoliško bogoslužje je pot, po kateri se lahko vrnejo k materi Cerkvi vsi, ki so zašli, da bo „en hlev in en pastir“. — V Washingtonu je izrekel apostolski nuncij nekako te besede, ko je blagoslovil Ukrajincem veliko semenišče. V Združenih državah je namreč 313.000 katoliških Ukrajincev vzhodnega obreda (unitajtov) in imajo 300 duhovnikov. — Lahko so ponosni ameriški Ukrajinci, ker imajo razen tega še 153 župnij v 22 državah, nad 60 župnijskih šol, 5 višjih šol in 2 kolegija, 3 sirotišča, 3 zavetišča za starčke, in cvetoče redovne poklice, razvito časnikarstvo, kulturne in dobrodelne ustanove, eno malo in sedaj eno veliko semenišče.

„ANCILLAE DOMINI“. „Dekle Gospodove“ se imenuje ženska družba, ustanovljena v Bostonu v USA, ki ima namen podpirati neporočene matere in njihove sinove. Ustanovil jo je bostonski nadškof R. J. Cushing. Članice ne bodo volile nobenega odbora, niti prirejale čajank ter drugih „pridobitnih veselje“ za dosego sredstev. Jih je že nad 100 in se oglašajo vedno nove. Z letnimi prispevki 25 dolarjev bodo lahko krile vse stroške.

REDOVNICE IN BOGOSLOVJE. Zaradi današnjih časovnih razmer je prav, da se tudi redovnice uče bogoslovja, da lahko pripravijo duhovno orožje svojim gojenkam proti raznim časovnim zmotam.

V Združenih državah so začeli štiriletno bogoslovno šolo za redovnice, kjer se uče bogoslovja, cerkvenega prava in sv. pisma.

SPREOBURNJENJA Z DOPISOVANJEM. Več kot 4.700 oseb se udeležuje ali je končalo tečaj dopisovanja v Katoliški poročevalski družbi, sporoča iz New Yorka njen ravnatelj p. Bonaventura Fitzgerald, kapucin.

Družba razpošle knjižico „Pridite tudi vi“. Prejemnik se oglasi, opiše svojo vero oz. nepoznanje vere, in nato se začne dopisovanje. Po odgovorih se „katehumenom“ daje pouk in slednjič diploma, s katero gredo kot zadostno pripravljeni h krstu in drugim zakramentom.

„ŽIVLJENJE SVETNIKOV“. Slavni katoliški in nekatoliški angleški in ameriški pisatelji so se odzvali povabilu spreobrnjenke, ameriške pisateljice Klare Brothe Looce, da bodo napisali razna življenja svetnikov za knjigo „Svetniki za naše čase“.

„MORALA DŽUNGLE“. V Bostonu (ZD) je nadškof R. J. Cushing govoril pri sv. uri pred 8.000 ženami in med drugim razgalil vzroke npravne propalosti v Združenih državah, ko je rekel: „Moralna džungla, ki vlada v naših romanih, nočnih klubih, gledaliških delih in političnem okolju, je vzrok naše npravne propalosti. Moralna zmeda ima svoj izvor v nesramnih delih, ki se predvajajo v gledališčih, kino in televiziji, nesramnih revijah in knjigah.

Kristjani poznamo zlo, ki ga te stvari povzročajo dušam, in biti moramo pripravljene, da jih pobijamo z vso silo krščanskega idealizma. Moramo se dvigniti proti sovražnikom, ki v naročju domačega ognjišča ubijajo na-

rodno dušo in nadnaravno življenje otrok.“

Isti svarilni glas bi bil potreben ne le v Združenih državah, marveč še marsikje drugod, kjer zlo „morale džungle“ ni nič manjše.

2.500.000 ŽRTEV. Žalostno statistiko označajo številke. So to žrtve družinskih razvalin v Združenih državah, ki jih povzročajo razporeke ali pobezi iz življenja domačega ognjišča. Kako bodo odgovarjali zakonci pred Bogom za te svoje zločine?

PROTI PORNOGRAFIJI. Tudi v Kanadi bodo začeli boj proti tej kugi človeške dostojnosti. „Kakor se pripravljamo proti zunanjemu sovražniku, enako in še bolj je treba biti pripravljen in nujen proti notranjemu vragu,“ so rekli škofje v svoji spomenici in pozvali vse oblasti k sodelovanju ter pokazali na sovražnika, ki je neutrudno na delu. Odziv je ugoden.

VPLIV ŽENSKÉ. Škof iz San Peterburga v Floridi v Združenih državah je v nagovoru dvoletnega zborovanja katoliških deklet rekel to-le:

„Ako bi se grehi žensk Združenih držav zmanjšali za 50 %, bi morala (npravnost) pridobila vsaj za 100 %. Tako velik je ženski vpliv... Socialni položaj v ZD je v pretežni večini odvisen od žensk... Ako bo zmagalo poganstvo, ki naš sedaj ogroža, bo vaš spol imel največjo krivdo in bo najbolj trpel.“

„KATOLIŠKA MATI“. Prvič v zgodovini obstoja (10 let) te ustanove, je bila črnka imenovana za eno leto „Katoliška mati“ tistega leta. Je to M. A. Thomas, stara 49 let, ki je po zgledu nazareške družine vzgledno odgojila 9 otrok, da so dobri katoličani in dosledno tudi dobri državljani.

MOČ DOBRE KNJIGE. Dva ameriška spreobrnjenca, ki sta se vrnila iz druge svetovne vojne, sta napisala zgodovino svojih spreobrnjenj v obliki romanov na podlagi svetopisemskih dogajanj na zelo privlačen in jasen način. Prvi je časnikar Fulton Oursler, ki je naslovil knjigo „Največja zgodovina, ki še ni bila opisana“. Drugi je pa Thomas Morton, ki je po spreobrnjenju postal trapist. V nekaj mesecih je bilo prodanih nad pol milijona izvodov vsake knjige.

„PAX ROMANA“

KONGRES „PAX ROMANA“. Mednarodno gibanje katoliških dijakov in izobražencev „Pax Romana“ je začelo svoj 22. mednarodni kongres ob navzočnosti 600 delegatov iz vseh delov sveta v Montrealu (Kanada). Glavni tema kongresa je „Poslanstvo univerze“, razčlenjeno v 6 predavanj. Papež je naslovil kongresu posebno poslanico.

Na kongresu „Pax Romana“ bodo razpravljali tudi o problemu revnih dijakov.

Glavni tajnik Bernard Ducret iz Friburga v Švici je predložil v ta namen 4 točke. 1. pomoč beguncem iz Vzhodne Evrope; 2. pomoč dijakom-beguncem, ki se ne morejo izseliti radi zdravja; 3. dom za inozemske dijake v Parizu; 4. podpora knjižnicam v Vzhodni Evropi, kadar bo osvojenjena.

Peter Yochizawa iz Tokia pa je prosil „Pax

Romana“, da bi olajšala izselitev Japoncev. Znano je, da je Japonska silno preobljudena.

PAPEŽEVO PISMO ZA KONGRES „PAX ROMANA“. Sv. oče je poslal kongresu posebno pismo, v katerem povdarja, da mora biti več stika med profesorji in dijaki različnih dežel, ker le na ta način je mogoče sodelovanje, ako se spoznajo vse duhovne vrednote in bogastva posameznih narodov. Izhodiščna točka za bolj bratsko sodelovanje in bolj uspešno izmenjavo idej naj bo resnost časa, v katerem živimo, in poslanstvo univerz, ki je predvsem človečansko in pomirjevalno.

BRAZILIJA

„IZOBRAŽENSTVO V SLUŽBI BOGA.“ V Rio de Janeiro so zborovali vseučilišni izobraženci. Brazilski intelektualci so razpravljali o raznih nalogah, kot so one, ki ustvarjajo javno mnenje (časnikarstvo, radio); o poslanstvu vseučilišča (morala, medicina, ekonomija, pravištvo); o „evtanaziji, ki oskrunja zdravniško vedo, katere namen je zdraviti, lajšati, tolažiti, nikoli pa... moriti ali ubijati“; o literaturi, ki je čestokrat naravnost zločinska; o družini kot pravni ustanovi. „Vseučilišče — so zaključili zborovalci — „je semenišče višjega duhovnega življenja, duhovno bratstvo, ki postavlja izobraženstvo v službo Boga.“

MEDNARODNI EVHARISTIČNI KONGRESI. Prihodnji mednarodni evharistični kongres bo že leta 1955 v Rio de Janeiro (Brazilija), torej že eno leto prej kot je po pravilih stalnega odbora za evharistične kongrese določeno. Sv. oče, ki je postavil ta datum, je hotel pokazati posebno naklonjenost do te dežele, v kateri se bo vršilo evharistično slavlje prvič, in do latinske Amerike sploh, kajti minulo bo 21 let, ko je bil tak kongres v Buenos Airesu.

RAZNO

KRISTUS V OLIMPIJSKEM MESTU V HELSINKIH. Atleti in turisti, ki so obiskali Helsinki, glavno mesto Finske, med olimpijskimi igrami, so opazili, da so zelo upoštevali tudi duhovno potrebo športnikov.

Mnogi olimpijski športniki so katoličani, celo iz nekotoliških dežel kot n. pr. ekipa hockey iz Indije.

V olimpijski vasi je bila vsak dan sv. maša za športnike. Enako tudi v katoliški cerkvi v Helsinkih.

Upoštevajmo, da ima Finska 4 milijone prebivalcev in med temi le 2.000 katoličanov. Svoboda vere je zajamčena po ustavi iz leta 1922. In plemeniti Finci jo upoštevaajo z vso iskrenostjo, ker jamstvo jim ni le mrtva čerka, marveč častna zadeva.

DRUŽBA „NEWMAN“. Imenovana družba, ki praznuje letos prvo desetletnico svojega obstoja, hoče uresničiti idejo pokojnega kardinala Newmana, čigar spreobrnjenje h katoliški veri je vzbudilo ogromno senzacijo na Angleškem. Njegova ideja je bila, da naj vzgoja ne neha na vseučilišču ali v kateri koli šoli, marveč se mora nadaljevati vse življenje.

IZ MISIJONOV

PAPEŽ IN JAPONSKA. Prvič v zgodovini je sv. oče po radio govoril japonskemu narodu. Obljubil je vso skrb in zaščito misijonom na Japonskem in izrazil željo, da bi močna luč evangelija razsvetlila vzhodne narode tako, da bodo po Jezusovih besedah vstopili v Kristusovo kraljestvo. Daj Bog, da bi ta luč močno zablestela Japoncem.

VINCENCIJEVE KONFERENCE. Na Japonskem šteje ta družba 119 konferenc s 3006 člani. Njeno delo je ogromno. Stalno podpira 3241 družin in pomaga še drugim 5.800 družinam vsako leto ter obišče letno 54.000 bolnikov.

2.000 MISIJONARJEV IZGNANIH. V mesecu juniju so rdeče oblasti izgnale iz Kitajske 94 misijonarjev, in sicer: Adolfa J. Pascheng, škofa iz Kongmoona v Kuantungu, in Petra Gr. Grimm, škofa iz Tschow v Kansu, 63 duhovnikov, 23 redovnic in 6 nun. Do junija je bilo s tem izgnanih 2.000 misijonarjev iz Kitajske.

ZAPRT, KER NOČE BITI „PAPEŽ“. Mons. J. Chou Chishin CM, nadškof iz Nanshang, Kiangsi, je bil povabljen od komunistov, da bi bil „papež kitajske narodne Cerkve“. Seveda je visoki prelat krotko odklonil to visoko „čast“. Na nekem ljudskem zborovanju, katerega se je udeležilo tudi nekaj progresivnih katoličanov, je bil pa obdolžen sabotaže „reformirane cerkve“ in „umorov“ otrok v sirtiških. Zaradi tega so go zaprli in vrgli v komunistične ječe.

IZJALOVljena REFORMA KATOLIŠKE CERKVE. Kot poroča vseučiliški rektor iz Shanghaija, jezuit Georges Germain, se je popolnoma izjalovil poskus kitajskih komunistov, ki so hoteli ustvariti „reformistično gibanje kitajske Cerkve“.

Od januarja 1951 so komunisti poskušali na vse načine in z vsemi sredstvi izzvati ločitev kitajske katoliške Cerkve od Rima. V Shanghaiju je od 80.000 katoličanov le kakih 250 pristopilo h „kitajski narodni Cerkvi“, ki so jo ustanovili komunisti. Med temi pa ni prav nobenega duhovnika.

400 LETNICA SMRTI SV. FRANČIŠKA KSAVERIJA. Na Goji bodo izpostavljene relikvije sv. Frančiška Ksaverija od 3 decembra do 3. januarja 1953 v katedrali „Mom Jesus“ po nalogu Kongregacije sv. obredov, in sicer v prozorni rakvi, ki bo hermetično zaprta, da zrak ne bo škodoval truplu.

DESNA ROKA SV. FRANČIŠKA KSAVERIJA. Za 400 letnico sv. Frančiška Ksaverija bodo zaključili veliki misijonski praznik z vsemi slovesnostmi v gradu Javier na španskem, v katerem se je rodil veliki misijonar. V ta namen so prenesli iz Pamplone relikvijo, t. j. desno laket svetnikovo z vojaškimi častmi. Njegovo truplo se nahaja v Goa.

OLIMPIJCI iz Filipinov so pred vkrcanjem na ladjo poromali k Materi božji miru, se spovedali in med sveto mašo prejeli obhajilo, proseč Marijo pomoči v zmagi na olimpijadi.

Doma TUJEM IN NA

PROTIVERSKA FRONTA V KOMUNISTIČNI JUGOSLAVIJI

(Iz „Slovenian Report on Yugoslavia“)

Ameriško časopisje prinaša sproti in v podrobnostih poročila o verskem preganjanju v komunistični Jugoslaviji. Javno mnenje in tudi kongres sta o vsem poučena. Iz tega poglavja danes samo nekaj novic.

„The New Leader“, znana tedenska revija, je dne 19. maja objavila naslednjo novico:

„Titoov ambasador Aleš Bebler (dr. A. Bebler je šef Titovega odposlanstva pri Združenih narodih in ima položaj veleposlanika) je riškega zastopstva pri Združenih narodih) v njegovi hiši v Burlingtonu, in to po nekem govoru, v katerem je odkritosrčno priznal, da je bila aretacija nadškofa Stepinca politično dejanje...“

V zvezi z usodo nadškofa Stepinca opozarjamo tudi na poročilo NCWC. Ta agencija je objavila izjave, ki jih je dal newyorški duhovnik Joseph B. Koncius po obisku Jugoslavije. Imel je priložnost, da se je razgovarjal s konfiniranim nadškofom. Koncius je bil v Krasiću in dasi on sam, ki se je vozil v spremstvu uradnika ameriške ambasade, ni imel nikakih neprilik, je opazil, da je vas Krasić obdana s policijskim obročem in da vsakega, ki hoče v vas, natančno preiščejo in ga izprašajo. Ko je bil pri nadškofu, je opazil, da je bil ta nekam potr. Drugače pa je prav tako odločen v svojem stališču, kot je vedno bil. Dovolil mu je, da v Ameriki objavi naslednje:

„Res je, da čitam sv. mašo vsak dan in da tudi smem pridigati v cerkvi. Toda sv. mašo sem bral tudi, ko sem bil še v ječi.“ Izjavil je, da obžaluje, da mu režim preprečuje izvrševanje svoje dolžnosti. On sam bo vztrajal. Samo sv. oče ga lahko razreši njegovih dolžnosti. — Rev. Koncius nadalje našteva številne krivičnosti, ki se gode Cerkvj in vernikom in ki cerkvene ustanove takorekoč postavljajo izven zakona. Obdavčevanje je tako visoko, da režim očitno hoče s tem sredstvom ugonobiti vsako versko udejstvovanje cerkva. Cerkev ne more poučevati mladine v krščanskem nauku. Cerkev ne more vzdrževati duhovniških semenišč. Na starše pritiskajo, da naj pokličejo sinove iz semenišč in grozijo s posledicami. Učitelji ne smejo v cerkev, uradništvu in oficirjem je prepovedano krstiti otroke ali se kakor koli udeleževati cerkvenih obredov.

Dnevnik „New York Times“ je dne 6. julija objavil dopis iz Beograda, v katerem daje po-

drobnosti o odporu pravoslavne cerkve proti komunističnemu režimu. Dopis se glasi:

„Arhierejski zbor Srbske pravoslavne Cerkve je s štirinajstimi glasovi proti štirim zavrnil predlog, da cerkev uradno prizna Zvezo pravoslavnih duhovnikov, ki jo podpira vlada. Patriarh Vikentije se je glasovanja vzdržal. Proti temu sklepu je takoj nastopila „Borba“ (z dne 3. julija), glavno glasilo komunistične stranke, in napadla Arhierejski sinod.“

„Borba“ piše:

„Večina pravoslavnih škofov je reakcionarna in sovraži novo Jugoslavijo in njen sistem.“ Komunistični list je posebej navedel imena sedmerih škofov, ki jih imenuje „kolovodje“. To so: Jovan Ilić, vladika v Nišu, Emilijan Piperković, vladika v Zajččaru, Josip Cvijanović, vladika v Skoplju, Simon Stanković, vladika v Šabcu, Arsenije Bradvarević, metropolit Črne gore, Mokarije Djordjević, vladika v Prijepolju in Vasilije Kostić, vladika v Banjaluki. Te škofo list obtožuje, da „svoje duhovnike izkoriščajo za svoje temne namene, kakor to delajo ponekod tudi njihovi katoliški sobratje. To je — pravi Borba — tudi glavni razlog njihovega nerazpoloženja do Združenja pravoslavnih duhovnikov. Takšno stališče so zavzemali od začetka, ko se je Združenje ustanavljalo in na tem vztrajajo sedaj, ko Združenja nočejo priznati. Na ta način so podprli vse nasprotno pravoslavne duhovnike, ki se nahajajo izven Združenja. Na kraju „Borba“ grozi tem škofom, da „v dobi, ko se urejajo razmere med vlado in pravoslavno cerkvijo, ni mogoče dovoliti, da se nadaljuje takšno protiljudsko delovanje pešiče reakcionarnih škofov.“ List zaključuje: „Tu ne gre za kako notranje-cerkveno vrašanje, ampak imamo opravka z odkritim, sovražnim delovanjem. To sovražno delo se kaže tudi ob drugih prilikah. Sklep proti Združenju pravoslavnih duhovnikov je le znova pokazal to sovražno stališče. Ne bomo smeli mirno dopustiti, da bi se sovražno delo nadaljevalo.“

Kardinalov pomočnik ostro napada politiko pomoči Titu, kakor navaja „Slovenian Report on Yugoslavia“. Škof Griffith, pomožni škof kardinala Spellmana, je pred 1.200 odličnimi osebami Zveze tiskarnarjev in osebja med drugim tudi tole povdaryl: „Ali se vam ne zdi, da je sedaj že nastopil čas, ko bo treba pogledati na dnevni red mučeništva pod maršalom Titom? Zanima me, če si naši voditelji vzamejo kaj časa, da bi pomislili, kako je pač popolnoma vseeno ali naše

krščanske brate, katoličane, pravoslavne in protestante muči in pobija moskovski ali beograjski marksizem? Marksizem je marksizem. Je materialističen in brezbožen, pa naj ima ves svet objemajoče ali pa nove, samo jugoslovanske ambicije. Vse vere v Jugoslaviji, krščanska, judovska in mohamedanska, so preganjane, so na tem, da jih uničijo, tako da se bo Tito mogel pobahati pred svojimi čistimi marksističnimi pristaši, da se še vedno drži Marksa, Engelsa in Ljenina.“

IMENA SVETNIKOV JIM NE DIŠE, zato „prekrščujejo“ kraje s svetniškimi imeni. Navajamo nekaj najnovejših sprememb: Marija Brezje v Brezje, Sv. Rupert v Breze, Nova cerkev v Strmec, Sv. Pavel pri Preboldu v Šlandrovo, Sv. Peter pod Sv. Gorami v Bistrica ob Sotli, Sv. Križ pri Kostanjevici v Pobočje, št. Vid pri Stični v Stari trg pri Stični, Sv. Trojica v Slovenskih goricah v Gradišče, št. Vid (v okraju Gorica) v Podnanos, Šmihel na Krasu v Dolane, št. Peter na Krasu v Pivka, Sv. Vid pri Ptujju v Videm pri Ptujju, Sv. Lucija (v tolminskem okraju) v Most ob Soči, in tako naprej. Nekaterim krajem s svetniškimi imeni pa le niso mogli najti vsaj malce primerne nadomestka, zato so pa vsaj besedico „Sv.“ izbili in prelili z imenom, kot na primer Sv. Jurij pri Celju v Šentjur pri Celju, Sv. Peter v Savinjski dolini v Šempeter v Savinjski dolini, št. Ilj v Slovenjskih goricah v Sentilj v Slovenskih goricah, in tako dalje.

KOMUNISTI PREPREČILI BIRMO NA JESENICAH. — Takole poroča pismo iz domovine: Že nekaj tednov prej smo se priprav-

Spodnja slika nam kaže zlatomašnika, sedaj prošta mons. dr. Franca Kimovca, odličnega slovenskega cerkvenega glasbenika. Slika desno na kaže njegovo zlato mašo v ljubljanski stolnici, pri kateri so bili navzoči ljubljanski in mariborski škof ter beograjski nadškof

ljali na sveto birmo, ki je bila napovedana za 22. junij. V cerkvi so vse kar najbolj očistili, vence ves teden pletli, tako da je bila notranost cerkve vsa z njimi prepletena. Otrok je bilo za birmo pripravljenih 1600, in sicer 600 iz jeseniške fare, drugi pa iz vse savske doline, tako da bi bilo ves dan birmovanje.

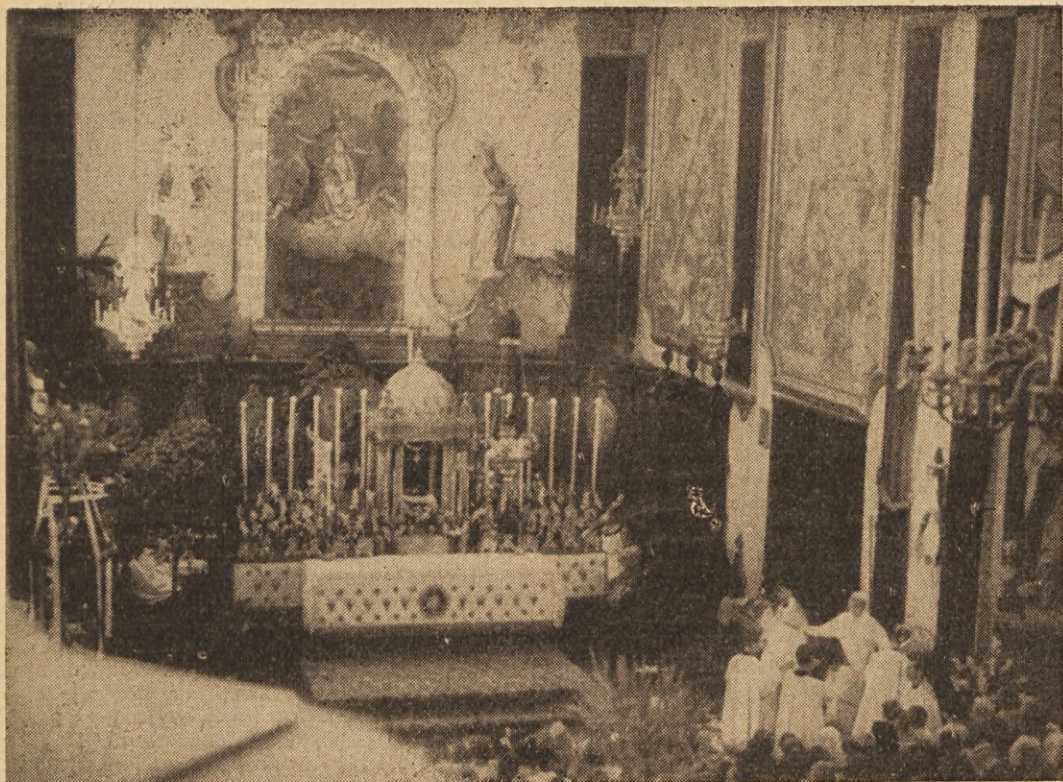
Pa so že med tednom sovražniki vere začeli pritiskati na ljudi, naj ne pustijo otrok k birmi. A ker so spoznali, da s tem ljudi ne bodo odvrnili in tako birme ne preprečili, so poskusili drugače, s silo. Zbralo se je nekaj žensk in partijcev in so prišli zjutraj pred osmo uro pred cerkvene stopnice čakati škofa. Ko se je nekaj minut čez osmo uro škof res pripeljal, so ustavili auto, in ko je škof hotel izstopiti, so ga potisnili nazaj in zahtevali, naj se z avtom takoj obrne. Kaj je hotel, moral je ubogati to druhal, ki je kar ritensko porivala auto nazaj do kavarne Novak, kjer šele se je mogel auto obrniti in začeti pravilno naprej voziti. Ker pa niso zaupali, da bi se škof po kaki drugi poti ne vrnil nazaj pred cerkev, so se spet zbrali pred cerkvenimi vrati in razgrajali. Potem je šla deputacija h g. Govekarju, naj ljudem pove, da birme ne bo, ker so oni škofa nazaj poslali. Cerkev je bila nabito polna ljudi, botrov in birmancev. Notri smo molili, zunaj pa so partijci dajali duška svojem zmagoslavju in rjuli, zlasti ko je g. Govekar stopil na prižnico, da bi bral evangelij, česar res sploh ni mogel. Rjuli so še potem med sv. mašo, a mi nismo slišali, ker je vsa cerkev ves čas na glas pela: organist namreč ne sme več orgljati. Vse je pelo, mlado in staro, da se je cerkev tresla. Zunaj pa so klicali na juriši in čakali, kdaj pridemo iz cerkve. Menda so nas res hoteli izzvati, a mi smo molčali in ohranili mirno kri. Molite za nas, da bomo ostali močni in zvesti krščanski resnici. Uboga mladina, ki se bori za življenjski obstoj! Kaj bo z njo, kajti za kruh se mora marsikaj požreti in dopustiti...!

SMRTNA KOSA. V Ponikvah pri Dobrepolju je umrl misijonar Peter Floran 14. maja. Dne 13. maja mu je v kristitiji postalo slabo. Odnegli so ga v stanovanje. Iz Dobrepolj so poklicali g. kaplana, ki ga je spovedal, obhajal in mu podelil sv. poslednjo olje. Ves čas je bil še pri polni zavesti. Ko pa je bilo previdenje končano, je kmalu zgubil zavest in je drugi dan umrl. V četrtek dne 15. maja je bilo truplo prepeljano v Ljubljano in v petek 16. maja so ga pokopali na ljubljanskem pokopališču, skromno in preprosto, kakor to želi sv. Vincencij.

Pred več leti, t. j. v začetku misijonskega gibanja v Sloveniji, je bil pokojni delaven pri misijonski organizaciji; pri Misijonski mašni zvezi in pri Misijonski zvezi. Bil je dolgo vrsto let vodja Dijaškega doma lazaristov na Taboru v Ljubljani. Pozneje so ga mučile razne bolezni. Bil je pravi mučenik. Prebiral je Dantejevo Divino komedijo in našel v premišljevanju božjih resnic svojo tolažbo. Bog mu bodi bogat plačnik! Naj v miru počiva!

A. M.

SLOVENSKI BISERNI IN ZLATOMAŠNIKI. Znanj gimnazijski katehet prof. dr.

Alfonz Levičnik je praznoval 20. julija svojo biserno mašo, istotako kanonik Alojzij Stroj dne 6. avgusta, izdajatelj nabožne literature in vodja Društva rokodelskih pomočnikov. Dekan dr. Franc Kimovec pa je 20. julija praznoval zlato mašo in bil ob tej priliki povzdignjen tudi za stolnega prošta ljubljanske škofije. Dr. Kimovec je znani slovenski komponist in glasbenik. V USA v Lemontu pa je praznoval zlato mašo 27. julija p. Kazimir Zakrajšek OFM, ustanovitelj lista „Ave Maria“ (ki mu je tudi posvetil celo julijsko številko), ustanovitelj Rafaelove družbe in izseljenske zbornice, pionir župnije sv. Cirila in Metoda za Bežigradom v Ljubljani in začetnik slovenske frančiškanske družine v USA. V Preddvoru pri Kranju je 25. julija obhajal zlato mašo č. g. Valentin Sitar, 24. istega meseca pa v Retečah pri Škofji Loki svetnik Martin štular, bivši vodja Škofovih zavodov.

NEKAJ MEJNIKOV NA ŽIVLJENJA POTI P. KAZIMIRA OFM.

Leta 1878 dne 31. maja je bil v Preserju pod žalostno goro rojen fant, ki so ga krstili na ime sv. Ignacija. Bil je četrti izmed petnajstih otrok. Dečko je rasel in se v toplem družinskem okolju učil ljubiti Boga in narod, v prosti naravi kot pastirček pa je vzljubil svojo rodno grudo.

Leta 188 je prišel Ignacij v ljubljanske šole. Želel se je posvetiti Bogu v delu za duše.

Leta 1896 je zaprosil za sprejem v frančiškanski red. Na Trsatu je dne 6. septembra

dobil obleko sv. Frančiška in redovno ime fr. Ubald. Po letu poskušnje je v goriškem samostanu nadaljeval študije, ki pa so mu prinesle jetiko.

Leta 1900 ga dobimo spet na Trsatu, kjer so mu že držali svečo in molili za njegovo srečno smrt. Mladi klerik se je zaupno zatekel k Materi božji in ji obljubil, da ji bo vse življenje služil ter v njeno slavo ustanovil list z imenom Ave Maria. Na dan sv. Kazimira je čudežno ozdravel in se ves posvetil Mariji, kakor ji je obljubil. Nato je začel z bogoslovnimi študijami.

Leta 1902 se je daroval Bogu s slovesnimi redovnimi obljubami in ob tej priliki spremenil ime v fr. Kazimir v spomin na dan, ko mu je Marija vrnila zdravje. Dne 14. julija je klečal pred oltarjem ljubljanske stolnice kot novomašnik Gospodov, posvečen po rokah Marijinega viteza Bonaventure Jegliča. Dne 27. julija je na žalostni gori zapel prvo glorio, kakor se je zaobljubil v letu 1900.

Leta 1904 je nastopil p. Kazimir prvo službo kot katehet mestne deške šole v Kamniku, kjer ga je mladina takoj vzljubila. Njegove misli pa so hitele preko morja, kamor so tisoči rojakov odhajali za kruhom... Rad bi ponesel za njimi Marijo, da bi je ne pozabili in z njo tudi rodno grudo.

Leta 1906 v novembru se je mladi pater odpravil čez morje, delu in razočaranjem na proti, a s trdno vero v srcu, da sta z njim Bog in Marija. V decembru je nastopil službo pastirja novoustanovljene župnije žalostne

Matere božje v Clevelandu, katero pa je po nerazumljivih božjih sklepih v nekaj mesecih zapustil.

Leta 1908 v marcu je prišel v New York kot član državne izseljenske komisije na Ellis Islandu in rektor avstrijskega priseljskega doma v New Yorku. Dne 24. marca je prevzel še kaplansko službo pri sv. Miklavžu, kjer je 1. decembra ustanovil „Misijon sv. Cirila in Metoda za Slovence in Hrvate Velikega New Yorka, Brooklyna in Newarka, N. J.“

Leta 1909 v marcu je izpolnil obljubo Materi božji, ustanovil je list z imenom „Ave Maria“, ki je kljub hudemu nasprotovanju dvignil Marijin prapor ter zbral pod njim tisoče vernih Slovencev. Mesečniku je sledilo lastno tiskarsko podjetje in vsakoletna izdaja Koledarja Ave Maria.

Leta 1909 v decembru je p. Kazimir pohitel v domovino po nove delovne moči.

Leta 1910 v februarju je postal župnik slovaške župnije v Rockland Lake, N. Y., ki je postala dom prve slovenske frančiškanske družine v Ameriki. Načrti so zoreli, zamisel slovenskega komisariata se je bližala uresnitvi.

Leta 1912 je drugič potoval v domovino. V avgustu je bil uradno ustanovljen slovensko-ameriški frančiškanski komisariat. Naš jubilar je dne 1. septembra nastopil v Brooklynu službo prvega komisarja, kateri so sledila leta neumornega dela za slovenski tisk in ljudske misijone po vsej Ameriki.

Leta 1919 je postal p. Kazimir župnik pri sv. Štefanu v Chicagu.

Leta 1923 je prišla na vrsto zamisel središča ameriških Slovencev. Preko g. Jericha je kupil farmo v Lemontu, Ill., kjer se je dvignila iz taj lešena frančiškanska naselbina — ameriške Brezje. Verna kopija Marije Pomagaj izpod čopiča p. Blaža Farčnika OFM je začela privabljati tisoče na božjo pot. Kronanje milostne podobe po rokah škofa Jegliča v letu 1926 je ameriškim Brezjam vtisnilo neizbrisen pečat. Danes vsa katoliška ameriška Slovenija roma pred prestol Brezjanske za morjem.

Leta 1925 je p. Kazimir tretjič obiskal domovino. V Rimu je dobil osebno pohvalo in blagoslov sv. očeta za neprecenljivo misijonsko delo med izseljenci in za delo na področju katoliškega tiska.

Leta 1927 je odhajal jubilar izmučen za vedno v domovino, da svoja preostala leta preživi tam, od koder je izšel — na rodni grudi. Toda to ni bil pokoj — bilo je delo!

Leta 1928 je začel pripravljati tla za novo župnijo za Bežigradom. Obenem se je začelo njegovo vsestransko delo pri „Rafaelovi družbi“, ki je postala resničen most med domovino in rojak v zamejstvu.

Leta 1934 je postal prvi župnik novoustanovljene bežigradske župnije sv. Cirila in Metoda, kjer je pozidal novo cerkev ter prosvetni dom.

Leta 1941 je kot begunec pred nacističnim in fašističnim nasiljem moral zapustiti domovino. Odpravil se je nazaj čez morje, kjer je ameriški Slovenijo razgalil z delom za trpeče rojake.

Zdaj je p. Kazimir na ameriških Brezjah, kjer truden od prestanega dela in viharjev življenja uživa zasluženi mir ob prestolu ljubljene Mamice — Marije Pomagaj, kateri je vselej tako zvesto služil.

To so le glavni in nepopolni mejniki iz življenja našega jubilanta, ki pa dovolj zgovorno pričajo, kako je božja previdnost vodila korak za korakom njegovo pot.

Iz „Ave Maria“ — P. Bazilij OFM

SLOVENC V VRHOVNIH PREDSTOJNIŠTVIH TREH NAJVEČJH REDOVNIH DRUŽB v katoliški Cerkvi. — Znano je, da se vrhovna vodstva redovnih družb sestojijo iz vrhovnega, generalnega superiorja ali kratko „generala“ in njegovih svetovalcev, ki jih je navadno od pet do deset, za posamezne narodnostne skupine po eden ali dva. Že dolgo vrsto let je v jezuitski družbi tak svetovalec o. Prešeren. Letos pa sta bila imenovana za frančiškanskega generalnega svetovalca o. Hugo Bren, kot smo že poročali, za kapucinskega pa o. Odilo Mekinda, doma iz Cerknice.

PRIJATELJ SLOVENCEV — ŠKOF. Stara brikenska škofija je dobila v maju novega škofa v osebi bogoslovnega profesorja dr. Josef Gargitterja. To je tisti gospod, ki se je bil najbolj zavzel za naselitev slovenskega semenišča v Briksnu. Kar je Slovencev še tamkaj, zlasti duhovnikov v škofiji, imajo v njem najboljšega prijatelja in dobrotnika. Rad se je vedno zanimal za slovenske razmere, zlasti za našo Katoliško akcijo. — Vsa brikenska škofija je imenovanje priljubljenega profesorja za škofa z navdušenjem sprejela, zlasti še mladina, ki ji je najboljši vodnik in prijatelj. Trenutno je novi škof najmlajši škof v Italiji, saj je star šele 35 let. Izšel je iz družine s 17 otroci

PETINDVAJSET LET DELA MED SLOVENSIMI IZSELJENCI — rudarji v Franciji ima že mons. Zupančič V. za seboj. Rodil se je leta 1883 v Mostah pri Ljubljani in botorej prihodnje leto praznoval sedemdesetletnico svojega življenja.

ZADNJA POT P. TEOTIMA dušnega pastirja slovenskih izseljencev v Holandiji, je pokazala, kako priljubljen je bil med našimi rojaki. Radio Maastricht je imel posebno žalno oddajo, v kateri sta o pokojniku spregovorila J. Spanjaard, urednik lista „Gazet van Limburg“, in č. g. Nande Babnik.

Patra so položili sprva v samostansko kapelico na mrtvaški oder. A ker je bilo preveč kropilcev, so ga prenesli v cerkev, kjer je ležal v odprti krsti do pogreba, sredi nageljnov in rožmarina. V soboto je bilo zelo slabo in mrzlo vreme, da že dolgo ne tako. A kljub temu se je zbralo k pogrebu izredno veliko Slovencev in Holancev. Po sv. maši zadušnici se je razvil pogrebni sprevod. Za križem so šli zastopniki Slovencev iz Nemčije in Belgije, nato so sledile z žalnim trakom ovite zastave naših rudarskih društev. Za tem je šel Zvezni odbor in odborniki posameznih društev. Med veliko množico rojakov so nosile deklice cvetje in ena na blazini pokojnikova odlikovanja. Za združenimi pevskimi zbori

pred krsto je šla duhovščina. Za krsto pa so sli sorodniki in holondci. Pri odprtem grobu so bili trije slovenski govorniki in eden v madžarsčini. Predsednik slovenskih društev g. F. Parfiant je v imenu Slovencev v Limburgu zadnjikrat ogovoril dragega patra, se mu zahvalil za vse njegovo delo in poudaril veliko izgubo, ki jo občutijo ob njegovi smrti društva sv. Barbare.

SLOVENSKO VERSKO SLAVJE V PARIZU ob priliki mednarodnega romanja v pariško katedralo Notre-Dame, ki ga je vodil pariški nadškof Feltin dne 8. junija in ki so se ga udeležili poleg Francozov se Angleži, Nemci, Belgijci, Luksenburžani, Italijani, Čehi, Slovaki, Španci, Holondci, Poljaki, Hrvati in Slovenci, je zbralo naše rojake iz vseh krajev Francije, kjer so nasejeni. Dopoldne so imeli posebej sveto maso v cerkvi Marijine Čudodelne svetinje pri usmiljenih sestrah, kjer je tudi več slovenskih sester in kjer se sploh rojaki radi zbirajo k verskim pobožnostim. Po maši so si skupno ogledali zanimivosti Pariza, po kosilu pa so šli h katedrali, kjer so se že eno uro pred slovesnostjo pojavile slovenske narodne noše, zbujujoč veliko zanimanje. V katedrali je bila potem za vsako narodnost pridiga in pesem v domačem jeziku. Slovincem je govoril rektor Jugoslovanske katoliške misije dr. Nace Čretnik, po govoru pa je pevski zbor iz Bruya zapel pesem „Marija, skoz' življenje“. Ob koncu slovesnosti je govoril sam pariški nadškof o enakosti vseh narodov v očeh katoliške Cerkve. Zvečer je pariško radio v slovensčini oddajal za domovino izčrpno poročilo o tem romanju v katedralo Notre-Dame in ponovil se je pred mikrofonom govor s pesmijo v slovenskem jeziku.

ZMAGOSLAVNI „SLAVČEKOV“ POLET PO ZAPADNI EVROPI. „Slavček“ se imenuje oktet Koroških Slovencev, ki je v spremstvu enega slovenskih najvidnejših in najzaslužnejših političnih voditeljev na Koroškem dr. Tokota šTischlerja obiskal s svojo pesmijo Nemčijo, Francijo, Belgijo in Nizozemsko, kjer so mu povsod pripravljali pot slovenski izseljenski duhovniki in pa vodilni izseljenci. Pot je imela namen obiška rojakov s pesmijo, potem pa tudi navezava stikov z javnostjo Zapadne Evrope in nje vodilnimi osebnostmi v boljše poznanje slovenskega koroškega problema.

NOVOMAŠNIK JANEZ ŠUSTERŠIČ je bil posvečen v soboto 7. junija v duluthski stolnici. Doma iz Mengša je študiral v škofovih zavodih, kot begunec je v taboriščih najprej končal srednje šole, nato pa stopil v Briksnu v slovensko semenišče, ki ga je nadaljeval v Argentini, odkoder pa je šel končat študije v USA, kamor so se bili naselili njegovi domači, ki so sedaj srečni doživeli novomašnika.

LEPE SLOVESNOSTI V LEMONTU, „AMERIŠKIH BREZJAH“. Najprej naj omenimo novo mašo p. Valerijana 25. maja; 5. in 5. julija obletnica Marijinega kronanja, 12. julija zlata maša p. Kazimirja Zakrajška, obakrat s slavnostnim govornikom škofom dr. Gregorijem Rožmanom; 20. julija so imeli

Leva sestra je pokojna s. prednica Ivana Verbič, desno njena sosestra s. Ljudmila Rus

romarski shod Slovenske ženske zveze, teden dni kasneje pa Prekmurski dan — Lemont je po zaslugi očetov frančiškanov resnično odlično versko središče rojakov Severne Amerike. Tudi list „Ave Marija“, ki ga urejajo in tiskajo v lastni tiskarni očetje frančiškani menda v sedem tisoč izvodih, vrši odlični verski in narodni apostolat po celi slovenski Severni Ameriki, zlasti še, ker je zadnja leta iz številke v številko bolje pisan in urejevan.

SMRTNA NESREČA SLOVENSKE USMILJENKE V CHILE. Prednica pokrajinske bolnišnice v Talca, Slovenka s. Ivana Verbič, ki je že kakih 20 let delovala v Južni Ameriki, je tej bolnišnici želela dograditi lepo kapelo, ki jo je pogrešala že od leta 1938. Kar se njenim predhodnicam, prejšnjim prednicam ni posrečilo, to je že skoraj dovršila ona in kmalu bi doživela slavnj dan nje blagoslovitve. Pa je Bog hotel drugače. Ko je predzadnji dan meseca junija nadzorovala delo pri gradnji, ji je z viška padel na glavo težak tram, ki jo je tako nevarno poškodoval, da je naslednji dan umrla. Njen pogreb je bil veličasten dokaz, kako so zdravniki, bolniki in ljudstvo cenili njeno delo in njeno osebnost. Pri pogrebu je imel žalni govor direktor bolnišnice, udeležili so se ga pa najvišji predstavniki civilnih in vojaških oblasti, vsi zdravniki in bolničarsko osebje bolnice ter množice ljudstva. Časopisi so prinesli obširna poročila o življenju, smrti in pogrebu pokojnice, pri čemer so lepo povdarjali, do se je prišla žrtvovat v Južno Ameriko iz lepe Slovenije. V spomin pokojnice sedaj kar dežujejo prispevki za dograditev velike bolniške kapele, da bo ranj-

Na romanju „Družabne pravde“ v Lujan, avgusta 1952. Spodaj: g. France Kremžar govori na Socialnem dnevu

ka lahko iz večnosti kmalu zagledala uresničen svoj sen. Pred to kapelo je zgradila že več drugih v času svojega kratkega delovanja v Chile, kamor je prišla šele pred desetimi leti, potem ko je istotako deset let delovala v Argentini. Letos je slavila pokojna 50 letnico življenja. Naj v miru počiva!

SLOV. KRŠČANSKO SOCIALNO GIBANJE V TUJINI

„Slovensko predstavništvo krščanskih delavcev“, ki mu stoji na čelu g. dr. Ludvik Puš, zelo živahno deluje. Poročali smo že, da so bili predlogi našega predstavništva pri sestavi ustanovne deklaracije „Srednje evropske federacije krščanskih delavskih zvez“ polno upoštevani. Na slovenski predlog je bila v deklaracijo vnešena zlasti zahteva po delavskem součestvovanju na dobičku, upravi in kapitalu podjetij.

Posebej je bilo Slovensko predstavništvo krščanskih delavcev počaščeno s tem, da je

bil na ustanovnem zborovanju Internacionalne za njenega predsednika izbran Slovenec g. Jože Melaher. Razumljivo pa je, da so slovenski strokovničarji, poleg počastitve, s to izvolitvijo vzeli nase težko odgovornost za bodočnost krščansko socialnega gibanja v Srednji Evropi. Poleg Slovencev so v Internacionalni še delavsko strokovničarska predstavništva iz Čehoslovaške, Madžarske, Poljske in Litve.

Srednje evropska federacija krščanskih delavskih zvez, ki ima svoj sedež v New Yorku, je sklenila poseben sporazum z istosmerno organizacijo, ki se je med tem že ustanovila v Parizu. Glasom tega sporazuma sta se obe Internacionalni praktično spojili v en sam organizem, ki ima dve veji, ameriško in evropsko. Obe pa sta vključeni v Krščansko delavsko internacionalo, ki ima sedež v Utrechtu na Nizozemskem. S tem aktom je bila zagotovljena enotnost evropskega krščansko socialnega gibanja.

Newyorská Internacionala je izdala v angleškem jeziku posebno brošuro, s katero se je predstavila angleško govoreci javnosti. V tej brosurji je slovensko krščansko socialno gibanje zelo dobro opisano. Obsega pregled od J. E. Krekovihi časov do podzemnega sestavljanja novega slovenskega krščansko socialnega programa med drugo svetovno vojno.

V Argentini je bil pac najpomembnejši dogodek zadnjega časa zasedanje socialnega odseka Katoliškega shoda. Na njem je nad 350 udeležencev manifestiralo za ozivotvorjenje socialnega nauka Cerkve. To zasedanje in enotnost, ki je na njem vladala, je najjasnejši dokaz, da slovensko katoliško izseljenstvo hoče krščansko ureditev družbe in odklanja vsako ljubimkanje s krivičnimi družbenimi redi preteklosti in sedanjosti.

Organizacija „Družabna pravda“ je v letošnji zimski sezoni priredila dva socialna tečaja. Prvi od njih, ki se je zdaj že v tretji zimi baval s preučevanjem okroznice Quadregesimo anno, je svoje delo že dokončal. Drugi tečaj pa obravnava osnove krščanskega socialnega nauka, katere predava preč. g. prof. dr. Ivan Ahčin, in pa organizacijsko tenniko. Oba tečaja sta prav dobro obiskana, tako da obstoji upravičeno upanje, da bosta svoje delo nadaljevala tudi prihodnjo zimo. Zvedeli smo, da bo „Družabna pravda“ prihodnjo sezono odprla še tretji tečaj, ki bo namenjen dekletom.

Slovenski izseljenci imamo dva časopisa, ki se bavita s krščanskimi socialnimi idejami. To sta „Nova doba“, ki izhaja v Madridu in „Družabna pravda“ v Buenos Airesu. Oba časopisa sta zelo skrbno urejevana in drug drugega dopolnjujeta. Knjižna založba „Družabne pravde“ je v zadnjem času založila brošuro, v kateri je podana celotna tvarina, ki se je obravnavala na socialnem zasedanju Katoliškega shoda.

V splošnem lahko postavimo trditev, da slovensko krščansko socialno gibanje v tujini zelo marljivo deluje. Napori gibanja so usmerjeni zlasti v študij socialnega vprašanja, posebej krščanskega socialnega nauka. To dejstvo nam daje veselo upanje, da bo slovensko

krščansko socialno gibanje v bodočnosti razpolagalo z zadostnim številom pripadnikov, ki bodo, prežeti ljubezni do socialnega nauka Cerkve, utirali božji demokraciji kruha pot v življenje.

MENDOŠKA KRONIKA

Prvega junija smo se spomnili vseh padlin žrtev komunističnega nasilja v Sloveniji. Dopolodne pri slovenski službi božji; popoldne pa je „Društvo Slovencev v Mendози“ priredilo zelo prisrčno proslavo, od katere so vsi navzoči odšli ginjeni.

15. junija se je vršil dušnopastirski sestanek o vzgoji otrok. Praktičen sad tega sestanka je otroški pevski zbor, ki ga poučuje g. Plahuta. Prvič so otroci peli pri slovenski maši 6. septembra.

15. avgusta je bila pri maristih molitvena ura za uspeh slovenskega katoliškega shoda v Buenos Airesu. Nato pa je bila ustanovljena dobrodelna organizacija „Karitas“, ki jo vodi ženski odbor.

6. septembra je naša skupnost v slovesni obliki sprejela resolucije katoliškega shoda. V ta namen se je sestavil pripravljalni odbor, v katerega so prišli dušni pastir in predsednik vseh slovenskih organizacij v Mendози (Društvo Slovencev, Slovenska fantovska zveza, Slovenska dekliska organizacija, Misijonski odsek, Karitas). Po litanijah v kapeli pri maristih smo sledili v dvorani pestremu sporedu. Nič manj kot dvanajst govornikov in govornic je v kratkih govorčkih podalo posamezna poglavja iz Resolucij. Vmes so dekleta zapela eno versko in eno rodoljubno pesem, otroci so pa zarajali, da ni bilo preveč enostransko. Po izčrpanem lepem programu se je razvila po dvorišču procesija z brezjansko Marijo. Spremljale so jo narodne noše. Med procesijo je donelo navdušeno ljudsko petje, ki je s pesmijo Marija, skoz' življenje v kapeli zaključilo to našo versko in domoljubno manifestacijo.

21. septembra smo pri maristih molili sv. uro za misijone, prvič iz novega molitvenika „Pred Bogom pokleknimo“.

† VINKO VODOPIVEC

V vipavski bolnišnici je koncem julija umrl povesod med Slovenci znani slovenski skladatelj Vinko Vodopivec.

Rodil se je Vinko Vodopivec 16. januarja 1878 v Ročinju na Goriškem. Njegov oče je bil učitelj in — kot je takrat bila splošna navada — tudi organist. Pri njem je mladi Vinko dobil prve pojme o muziki in ob njem se je izpopolnjeval v tej umetnosti. Ko je končal gimnazijo in bogoslovje v Gorici — posvečen je bil leta 1901, — in je lani obhajal svojo zlato mašo — je služboval kot kaplan v Kamnjam, Črničah in od leta 1907 dalje v Krombergu pri Gorici, kjer je ostal vse do svoje smrti 29. julija 1952.

Žal mu niti poklic, niti gmotne prilike niso dale možnosti, da bi se študiju glasbe posvetil tako, da bi njegov talent prišel v njej do

svojega polnega izraza. Kar je dosegel v tej smeri, je bilo plod samostojnega študija in tudi dejstvo, da mu je pri tem dostikrat v prvih letih stal ob strani znani goriški skladatelj Danilo Feigel, ne spremeni nič na trditvi, da je bil Vodopivec zgolj samouk.

Talenta ni mogoče zatajiti. Nekje pač privre na dan; ali kot skromen potoček, ali pa kot deroč hudournik. Tako tudi pri Vodopivcu. Postal je ljudski pevec v najlepšem pomenu besede. Zaprte so mu bile koncertne dvorane velikih mest, a odprta so mu ostala srca naroda.

Kot skladatelj je vse sile posvetil glasbeni prosveti naroda. Že kot kaplan je spisal vrsto skladb za tamburaški zbor, ki pa so se večinoma izgubile na Hrvaškem, kamor jih je pošiljal. Najbolj plodovit pa je bil na polju vokalne glasbe. Vsega se je lotil: od kupleta do opere. Udeleževal se je tudi kot pevovodja in pevski organizator. Bil je človek poln zdravega življenjskega optimizma, ljubil je vesele ljudi, dober dovtip je vedno z veseljem sprejel in tudi sam marsikatero pogruntal. Ta vesela poteza njegovega značaja dobi mnogokrat izraz tudi v njegovih glasbenih ustvaritvah.

V njegovi muziki se zrcali sončna Goriška. Vodopivec je melodik; ne uporablja alteracij, ne drugih sodobnejših sredstev. Gradbeni material njegovih skladb so vsem razumljive lestvične harmonije, ki jih spajajo na preprosti narodni pesmi zasnovane melodije v celoto. In vendar se skriva za to preprosto glasbo pristen muzik, bogat na čustvih in domislicah.

Njegovo delo je obširno. Naštevaje vseh del naj opustim, saj jih verjetno tudi ne bi mogel vseh naštetih. Le nekatere najbolj znane njegove stvari bi omenil. Kdo ne pozna njegove „Žabje svatbe“, ali tako priljubljene „O večerni uri“, v kateri s pesmijo ljubeče pošilja pozdrave iz — takrat pod Italijo se nahajajočega Kromberga — „bratom od Save, iz strani gorate“? Njegova je tudi vsem znana Orlovska himna. In če omenimo še cerkvene pesmi! Povesod preko naših korov so zveneli in še zvone akordi njegove obhajilne „Naj-

Predavatelj prof. Gerzinič in predsedstvo na Katoliškega shoda zborovanju odseka za misijone in zedinjenje

Izseljenski predstavniki ob poklonitvi kardinalu mons. Copello. Drugi duhovnik desno od kardinala je g. Orehar Anton. — Spodaj: Koncert slovenskega cerkvenega pevskega zbora v Ramos Mejia

lepši trenutki“ ali pa one „Gledam jo...“. Mirno lahko trdim, da ni v Sloveniji ne kora, ne prosvetnega odra, s katerega ne bi bile izvajane njegove skladbe. Napisal je tudi več spevoiger kot najbolj znani „Kovačev študent“ in „Srce in denar“.

Vodopivčeva muza je utihnula. Za naša telesna ušesa ne bo več ustvarjala novih melodij. Toda s tem, kar je ustvarila, nam je zapustila preprosto, a lepo dediščino, ki jo moramo ceniti, čeprav ni svetovnega formata. Nam je bila namenjena, naša je in hočemo, da naša tudi ostane.

(Iz spominskega govora, ki ga je imel dr. Julij Savelli ob uprizoritvi „Kovačevega študenta“ v Argentini — v cerkveni dvorani Ramos Mejia pri Buenos Airesu 27. in 28. septembra 1952.)

SPREJEM FANTOV V MARIJINO KONGREGACIJO. Med drugimi organizacijami imamo v Gorici Slovenci tudi fantovsko Marijino kongregacijo, ki jo vodi č. g. Mirko Mazora. Je še zelo mlada, saj je bil šele lani prvi sprejem fantov v njene vrste. A je že precej številna in tudi zelo delavna na vseh področjih. Po enem letu obstoja je sprejela v

svoje vrste kar 23 novih kandidatov. 25. maja popoldne se je zbralo v cerkvi sv. Ignacija veliko število vernikov. O pomenu sprejema in o organizaciji je zbranim govoril mons. Močnik. Obred sprejema je vodil g. Mazora. Fantje so s ponosom in samozavestjo odgovarjali na voditeljeva vprašanja.

MLINI POD ZEMLJO. S to igro se je fantovska Marijina kongregacija prvič postavila na fantovski dan, kot pripravo na evharistični kongres v Štandrežu. Igra je žela veliko priznanja, zato so jo morali naslednje nedelje še večkrat ponoviti.

SMRT ZGLEDNE MATERE. 24. maja je bil pogreb gospe Marije Rijavec vd. Zvanut. Bila je zgledna slovenska in krščanska mati, ki je odlično vzgojila svoje otroke. Imela je tudi hčerko uršulinko.

OTVORITEV PROSLAV OB 200 LETNICI GORIŠKE NADŠKOFIJE. Na Binkošti popoldne je nadškof mons. Ambrosi slovesno proglasil začetek spominskih proslav ob dvestoletnici ustanovitve goriške nadškofije. Nadržt za te proslave je naredil že pokojni mons. Margotti in sedanji nadškof je izjavil v otvoritvenem govoru, da hoče zvesto izpeljati pokojnikovo zamisel. Slovesnosti so prisostvovali tudi zastopniki civilnih oblasti in številna duhovščina. Verniki so cerkev sicer še precej napolnili, a ker ta ni posebno velika in z ozidrom na pomembnost slovesnosti, res ni mogoče trditi, da se goriško prebivaistvo živo zanima za cerkvene slovesnosti in za jubileje Cerkve. Vse drugače je, ko gre za politične in šovinistične prireditve!

MAŠNIŠKO POSVEČENJE. Na binkoštno soboto je nadškof mons. Ambrosi imel prvič v Gorici mašniško posvečenje. Za mašnika je posvetil diakona Ivana Banellija. Podelil je še druge višje in nižje redove. — Ne le na gospodarskem polju, celo v bogoslovju se pozna, da je Gorica odrezana od slovenskega zaledja. Saj je od tam prihajal najbolj goreč in požrtvovalen duhovniški naraščaj.

PRIREDITEV KROŽKA SLOVENSКИH DIJAKINJ. Tudi Krožek slovenskih dijakinj je še zelo mlad, a se že pridno udejstvuje. Za binkošti so članice pripravile lepo uspešo trodejanjo „Varvara“. Dekleta so svoje vloge zelo posrečeno podale. — Opažati je, da se organizacijsko življenje in delovanje na Goriškem in tudi na Tržaškem vedno živahneje razvija. — Res je fašizem prizadejal nam Slovincem ogromno gospodarsko škodo; a še neprimerno večja je škoda, ki smo jo utrpeli na verskem, kulturnem in organizacijskem polju. Za svoje kulturne pravice se moramo boriti še zdaj; na verskem polju se naši požrtvovalni dušni pastirji neumorno trudijo in so že marsikaj popravili, čeprav je dela še ogromno. Na organizacijskem polju pa je treba orati ledino. A hvala Bogu, se že kažejo prvi sadovi, ki se bodo vedno bolj množili.

PROCESIJA SV. REŠNJEGA TELESA je vzbudila letos precej nerganja, ker je iz ško-

fije prišel ukaz, da se sme peti pri procesiji samo v latinskem jeziku. Za Italijane to ni bilo nič posebnega, ker navadno pojejo in molijo le po latinsko. Slovenski verniki pa so se čutili prizadete. Najbolj pa se je zaradi tega razburjal „Primorski dnevnik“, češ da je v tem napad na rabo slovenskega jezika v javnosti. „Dnevnik“ se zavzema za pravice slovenskih vernikov v Gorici, ne črhnje na niti besedice o krivicah, ki jih morajo prenašati slovenski verniki onkraj meje, in to od strani lastnih rojakov!

IZ BENEŠKE SLOVENIJE. Da se omili brezposelnost, se ustanavljajo po vseh občinah delovni centri, ki izvršujejo razna javna dela. V Kravarju je župniku g. Jaculinu uspelo doseči od vlade znesek dveh milijonov lir za zidanje nove cerkve. „Primorski dnevnik“ se silno razburja, češ da cerkev ni nujno potrebna in da bi bilo bolje popraviti ceste in bližnji most. Da bi se pa ne žalila verska čustva, pravi, da bi se naj povečalo pokopališče, kar bi bilo v večjo korist. Huduje se tudi, da so oblasti bolj upoštevale želje „privatnika“, to je župnika, ne pa zastopnikov „ljudstva“!

SMRT MLADEGA DUHOVNIKA V ISTRI. Zvečer pred praznikom sv. Rešnjega Telesa se je smrtno ponesrečil g. Josip Cukarič, župnik v Baderni pri Poreču. Vračal se je na motornem kolesu iz sosednje župnije, kjer je bil na spovedovanju. Na nevarnem ovinku se je zaletel v tovorni avto, ki je prihajal od nasprotne strani in ni dal pravočasno potrebnega znaka. Mladj duhovnik je obležal na mestu mrtev z razbito lobanjo. Pogreb je bil v petek ob ogromni udeležbi ljudstva.

EVHARISTIČNI KONGRES V ŠTIVANU. Devinski dekanat, ki spada pod goriško nadškofijo, je imel 22. VI. dekanijski evharistični kongres v okviru proslav ob 200 letnici goriške nadškofije. Zjutraj je bila slovesna sv. maša v novi cerkvi. Popoldne ob štirih pa se je zbrala več tisočglava množica domačinov ter gostov iz Trsta in Gorice, da z mogočno procesijo počasti evharističnega Gospoda. Procesija je bila zelo lepo urejena. Najsvetejše je namesto g. škofa, ki je bil zadržan, nosil mons. Gregorc. Lepo število fantov in moških je korakalo v četverstopih. Več dobro izvežbanih pevskih zborov je združeno prepevalo v čast Evharistiji. Ob stari cerkvi je bil postavljen oltar. Tu je imel slavnostno pridigo nabrežinski župnik g. Rejic. Nato se je procesija vrnila v novo cerkev, kjer je bil zaključni blagoslov.

SMRT POLDETA DOLJAKA. 28. junija se je smrtno ponesrečil v bližini Chiavari lastnik avtoprevoznega podjetja, g. Polde Doljak. Vozi se je s hčerko v kamionu. Iz neznanih vzrokov je avto zadel ob skalo. Šoferju in dekletu se ni nič zgodilo, g. Poldeta pa so težko poškodovanega prepeljali v bližnjo bolnišnico, kjer je po nekaj urah, previden s sv. zakramenti, umrl. Goričane je vest o njegovi smrti silno pretresla, saj je bil veseli Polde, ljubitelj petja, povsod znan in priljubljen. To se je najbolj pokazalo, ko so njegovo truplo

prepeljali v Gorico in se je njegovega pogreba udeležila ogromna množica. Kjer se je razlegala slovenska pesem, cerkvena ali narodna, povsod je bil g. Polde zraven. Romarji so ga dobro poznali, saj jih je po neverjetno ugodnih cenah prevažal na razna božja pota. Koliko dobrot je delil tu in onkraj meje, to ve le Bog, ki mu je gotovo že bogato poplačal.

KONCERT KPD. 9. julija je bilo v dvorani Marijine družbe na Placuti vse polno naših ljudi. Prišli so na koncert narodnih in umetne pesmi, ki ga je priredilo KPD, da se oddolži spominu pok. Poldeta Doljaka, ki je bil član tega pevskega zbora in velik ljubitelj slovenske pesmi. Zbor je pod spretnim vodstvom g. M. Fileja nastopil z zelo lepim in pestrim sporedom. Kot prvo so zapeli Grillančovo „Jaz sem vstajenje in življenje“, katero je občinstvo poslušalo stoje. Tudi druge točke so bile zelo lepo podane. Ta koncert je bil obenem zaključna prireditev v letošnji seziji, v kateri je KPD pripravilo slovenski javnosti celo vrsto bogatih kulturnih večerov.

NOVA MAŠA V SLOVENSKI BENEČIJI. V Srednjem je pel 29. junija novo mašo domačin, g. Emil Krizetič, redovnik družbe Srca Marijinega. Vaščani so mu pripravili slavje, kakršnega še ni videla tamkajšnja okolica. Pripravili so se s tridnevnicco, ki se je je, kljub delu na polju, udeležilo veliko število vernikov. Postavili so tudi zvočnike na zvonik, da se je razlegala slovenska beseda po celi dolini. Pri slovesnosti so sodelovali tudi pevec iz Podgore, ki jih je ljudstvo navdušeno poslušalo. Podgorci so prepevali tudi pri slavnostnem kosilu. Pri popoldanski pobožnosti pa je g. novomašnik sam pridigal zbranemu ljudstvu.

NOVA IZDAJA SVETEGA PISMA. Sestre sv. Pavla v Trstu so izdale Sveto pismo nove zaveze v slovenskem jeziku, in sicer vse štiri evangelije. Knjiga je ponatisnjena po izdaji, ki so jo priredili v Ljubljani Jere, Pečjak in Snoj.

ZGODOVINSKO SLAVJE V OGLEJU. V okviru praznovanja 200 letnice goriške nad-

Skupina rojakov v USA

škofije so bile v dneh 12. in 13. julija velike slovesnosti v starodavni oglejski baziliki. Prvi dan je g. nadškof daroval ob številni asistenci pontifikalno sv. mašo. Po maši so odprli manjšo cerkev „katehmenov“, v kateri so bile izpostavljene relikvije oglejskih mučencev, ki se navadno hranijo v zakladnici goriške stolne cerkve. Naslednji dan pa je daroval sv. mašo stolni kanonik mons. dr. Marcon, popoldansko procesijo z relikvijo sv. križa pa je vodil g. nadškof. Pri tej slovesnosti se je zbralo zelo veliko ljudstva od vsepovsod. Procesija se je vila po oglejskih ulicah; ki so bile vse okrašene z nečastno izjemo županskega poslopja, kjer vladajo komunisti. Po procesiji je množica napolnila do poslednjega kottička ogromno cerkev. Zbrani množici je spregovoril Prezvzišeni o Kristusovem nauku, ki sta ga po naših krajih širila sv. Mohor in Fortunat. Oba dneva so bili zvečer pred cerkvijo pevski in godalni koncerti.

ŠKOFJE POTRJUJEJO UKREPE ZOPRA KUMUNIZEM. Zadnji pastirski list goriške nadškofije je prinesel daljše navodilo duhovnikom, ki so ga izdali škofje Treh Benečij na letni konferenci od 29. do 30. maja t. l. Škofje opozarjajo med drugim na pogubno delo, ki ga vršijo komunistične organizacije pionirjev med otroci. Ker so škofje, zlasti v Emiliji, ugotovili naravnost neverjetne stvari, zato opozarjajo na odredbo sv. Oficija, da morajo duhovniki otrokom, ki so vpisani med pionirje, odreči sv. zakramente. To predvsem v opozorilo staršem, da bodo uvideli, kako nekaj hudega je, če pustijo svoje otroke med pionirje. Opozarjajo tudi na dekret zoper komunizem z dne 1. julija 1949 in še pojasnjujejo, da je med sodelavce komunistične partije prištevati vse tiste, ki so vpisani v italijansko socialistično stranko, v Udruženje italijanskih žena, v organizacije pionirjev in druge slične komunistične sopotniške organizacije; tiste, ki volijo za komunistično partijo ali za Nenni-jeve socialiste; tiste, ki z denarjem podpirajo omenjeni stranki; tiste, ki s članki ali z govori podpirajo omenjeni stranki. Prepovedano je tudi brati in širiti časopise in revije, ki zagovarjajo komunistične zmote. Med navedenimi listi so tudi slovenski (Delo, Primorski dnevnik, Soča in Razgledi).

NOVI SOLKANSKI NADŽUPNIK. Apostolski administrator za Goriško v Sloveniji mons. dr. Toroš je imenoval za novega solkanskega nadžupnika g. Andreja Simčiča, dosedanjšega župnika v Sv. Križu na Vipavskem, kjer je služboval polnih 17 let. Znan je daleč naokrog kot izvrsten pridigar.

POTRJENA KRIVICA. Višje sodišče v Ljubljani je v celoti potrdilo obsodbo, ki jo je izreklo sodišče v Tolminu zoper skupino 5 duhovnikov, enega bogoslovca in enega laika. „Slovenski poročevalec“, ki prinaša omenjeno poročilo, pripominja, da je ta proces prinesel toliko obtežilnega gradiva zoper tolminskega dekana mons. Vodopivec, da bi ga lahko oodsodili na smrt. Pravi, da „ljudska oblast ni poklicala dekana Vodopivca na odgovor, ker se ne splača ukvarjati se s tem 80 letnim fi-

zično in moralno propadlim zločincem“ (Mons. Vodopivec je med tem umrl.)

PRAZNIK V STANDREŠKI ŽUPNIJI. Dne 3. avgusta je bil umeščen na svojo novo župnijo preč. g. Stanko Stanič, kateremu je goriški nadškof zaupal pastirovanje v tej predmestni in z malimi izjemami še slovenski fari.

NOVE MAŠE. V jugoslovanskem delu goriške nadškofije so imeli letos štiri nove mašnike. Medvešček Stanko je imel novo mašo na Gorenjem Polju, Lazar Anton v Idriji, Drole Franc na Ravneh pri Cerknem, Kralj pa pri Marijinem Celju. Vse nove maše so bile konec junija in v prvi polovici julija. Obisk ljudstva je bil povsod velikanski. Zadržanje ljudskih oblasti je bilo ob tej priliki letos bolj korektno nego prejšnja leta in ni bilo kakih posebnih incidentov. Gg. novomašnikom, ki so že vsi v službi, želimo obilo božjega blagoslova, modrosti in vztrajnosti v njihovem delu za duše.

DUHOVNE VAJE V GORICI. V nedeljo, 24. avgusta je bil zaključek duhovnih vaj za dekleta v samostanu čč. ss. uršulink v Gorici. Duhovne vaje je vodil dr. Vodopivec, profesor na zavodu Propaganda Fide v Rimu. Udeležilo se jih je 64 deklet iz Gorice in okoliških vasi. Nekaj jih je bilo tudi iz Trsta in drugih krajev. Duhovne vaje so potekle vzorno lepo in dekleta so zelo hvaležna gospodu voditelju za njegov trud. K sklepu v nedeljo zjutraj je prišel tudi goriški nadškof mons. Ambrosi, ki je udeleženkam spregovoril nekaj spodbudnih besedi ter z njimi zapel „Hvala večnemu Bogu“ za obilne milosti duhovnih vaj, ki so jih prejele. Za lep sprejem in v zahvalo čč. sestram pa so udeleženske pred odhodom podarile na samostanskem vrtu mal koncert slovenske pesmi, ki so ga številne slovenske redovnice, ki žive v tem samostanu, s solznimi očmi poslušale.

TRST

BIRMA SLOVENSkih OTROK. 29. junija je bila v cerkvi sv. Antona birma slovenskih otrok, kakor že sedem let na isti dan. Bilo je 350 birmancev. Slovesnost so zelo povzdignili požrtvovalni pevci. Škof je imel nagovor na otroke v slovenščini. Število birmancev bi bilo lahko precej večje, če bi bili prišli vsi slovenski birmanci, namesto da so zbrali drugo priliko, ko je bila birma za italijanske otroke.

NOVE MAŠE. Na praznik sv. Petra in Pavla je bila nova maša v cerkvi sv. Frančiška. Daroval jo je Tržačan p. Anton Pečar. Teden dni prej je bila v isti cerkvi nova maša Istrana p. Virginija Filipasa. 20. julija je pel novo mašo v Rimanjih g. Albert Miklaveč.

OPČINE. Med vojno so bile Opčine zelo prizadete. Bilo je bombardiranih okrog 20 hiš, od katerih so jih do zdaj šele malo popravili, kar povzroča občutno stanovanjsko krizo. Tudi župnišče in kaplanija sta bili porušeni in openska duhovščina je še danes brez strehe. Župni urad je bil preje na cerkvenem podstrešju. Pred volitvami so obljubili, da bo

županstvo plačevalo najemnino za prostore, ki jih je uspelo dobiti, a zdaj nihče noče nič slišati o tem.

TRISTOLETNICA CERKVE V MAČKOV-LJAH. Mačkovlje, skoro najmanjša vasica na Tržaškem, daje vsem velikim župnijam in vasem nov zgled pravilnega katoliškega mišljenja in življenja. Ni nam znano, kje na Tržaškem bi v zadnjih dvajsetih letih tako slovesno obhajali obletnico cerkve, kakor so to napravili v nedeljo 24. avgusta v Mačkovljah. Za tako visoko obletnico so povabili najstarejšega duhovnika, starosto slovenskega klera, mons. Ukmarja, ki je znal vernikom največ povedati iz zgodovine zadnjih 300 let. V dopoldnaski pridigi je č. g. mons. razvil velik pregled zgodovine na Tržaškem v zadnjih stoletjih. V Mačkovljah je bila vedno državna meja, najprvo med Benetkami in Avstrijo, pozneje meja med fašizmom in slovanstvom, sedaj meja med katolištvom in komunizmom. Okrog te vasi se vse spreminja, a vas sama ostaja vedno narodno zdrava in globoko katoliška. To so pokazali mladi Mačkovljani posebno popoldne, ko so nam sredi komunistične dolinske občine zaigrali popolnoma versko igro o izgubljenem sinu. Po obsegu je bila prireditve zelo dolga, a živahno vesela in lepa. Slišali smo veliko lepih pesmi, ki so jih prepevali domačini in sosedje iz Doline. Vmes je bilo še pred igro več lepih točk, iz katerih smo zopet dobili poguma za bolj katoliško in za bolj narodno življenje. Papeška zastava na zvoniku, čista, slovenska zastava na taboru, to sta bila simbola lepe prireditve.

POLETNA ROMANJA. Mogoče še nobeno poletje ni toliko ljudi romalo na Sv. Višarje kot letos, in to predvsem Slovencev. Malokdo se je poslužil vzpenjače, ki te dvigne približno do pol hriba, skoro vsi so po lepem slovenskem običaju priromali na visoko goro k Mariji kar neš. Na Primorskem je sedaj le ta edina božja pot, kjer se Slovenci počutimo kot doma. Tu lahko nemotoma pojemo in molimo v našem jeziku, in nihče ne ovira naših slovenskih pridig. Ob sobotah zvečer je v poletnih mesecih procesija s svečami okrog hriba. Tudi tu pojemo in molimo le slovensko. V obilnem številu prihajajo tudi Koroški Slovenci in Nemci na to božjo pot in vsi neovirano opravljajo svoje pobožnosti. Nihče nima prednosti pred drugimi. Tudi na Staro Goro pri Čedadu so posebno goriški Slovenci že od nekdaj zelo radi romali. A to navdušenje se je v zadnjem času precej ohladilo. Vedno doživimo tu kakšno razočaranje. Zato na se nazaj grede čim raišj ustavimo v Barnasu v Slovenski Benečiji, kjer kraljuje na oltarju Tolažnica žalostnih, in kjer je domači gospod župnik, beneški Slovenec, vedno pripravljen najlepše sprejeti slovenske romarje.

PRAZNIK KATOLIŠKIH SLOVENCEV V PADOVI IN BENETKAH. Zadnji avgust gre v našo zgodovino kot velik dan in izreden praznik naše svete vere, naše lepe pesmi in skupnega veselja. Romanje preko 2000 tržaških in goriških romarjev je v vsakem oziru zelo lepo uspelo. V Padovi in Benetkah so se nam

pridružili še tam živeči Slovenci, tako da nas je bilo skupno nad 2000.

Višek našega lepega romarskega dneva je bila skupna božja služba pri sv. Antonu v Padovi. Sv. mašo je po namenu vseh prisotnih daroval in vmes v našem jeziku pridigal prevzvišeni tržaški nadškof Santin. Pri tej sv. daritvi se je pokazala vsa nezadržana in vedno bolj mogočna sila našega skupnega petja. Za številne druge romarje in domače duhovnike pri baziliki je bil to dogodek, ki ga niso mogli prehvaliti. Dejansko je bilo naše petje tako mogočno, disciplinirano in navdušeno, kakor še nikoli pri naših skupnih praznikih. Vsa ta leta od romanja v Rim naprej imata vso zaslugo pri našem skupnem petju č. g. Štuhec iz Doline pri Trstu in pa organist Pavle iz Bazovice. Zaključek romanja je bil popoldne v zlati baziliki sv. Marka. Tam smo imeli pete litanije in na koncu smo še enkrat zapeli nepozabno lepo pesem „Marija, skoz' življenje“. Tudi tu je naša pesem pritegnila številne izletnike in turiste, ki so sedaj na filmskem festivalu v Benetkah. To je bilo brez dvoma prvič v zgodovini teh cerkva, padovanske in beneške, da sta sprejeli tako veliko število slovenskih vernikov in slišali tako mogočno slovensko pesem.

Potovali smo kar imenitno z dvema turističnima vlakoma. Po suhem in na morju je bila vožnja zelo prijetna. Najlepše je bilo seveda v Benetkah, ko smo se v dobre pol ure pripeljali v devetimi velikimi ladjami po glavnem beneškem kanalu do trga Sv. Marka. Vse je poteklo v najlepšem redu, in najboljšem razpoloženju. Le to naj omenimo za zgodovino in bolj revno ogledalo teh dni, da je v Padovi nek tuj nestrpnež potrgal z vagonov vse slovenske napise (vasi in mest), tako da je pri povratku proti Benetkam nastala majhna zmešnjava. Nekateri ljudje pač ne morejo prenesti, da mi rečemo mestu ob Jadranu Trst. Uradno vodstvo vlaka se je radi tega pri našem romarskem odboru opravičilo.

BLAGOSLOVITEV PRENOVLJENE TABORIŠČNE KAPELE V SPITTALU 29. 6. 1952

NEKAJ SPOMINOV

Pravkar poteka sedem let, kar so prvič prišli slovenski begunci v Spittal ob Dravi. Konec junija 1945 jih je pripeljal vlak iz Vetrinj. Nekaj prej so odšli domov Francozi in Holanci. Barake so bile prazne. Prejšnji stanovalci niso pustili drugega kot gole stene. Prve dni so spali vsi kar na golih tleh. Tudi prostori niso bili oddeljeni. Po 40 do 60 jih je prišlo na posamezen oddelek. Nekam čudno in nejasno smo gledali v bližnjo bodočnost. Duhovnikov je bilo takrat morda kakih 12 do 14. V baraki, ki je pozneje postala taboriščna kapela, smo se zbrali na kratko posvetovanje. Razgovora se je udeležil tudi g. Andrej Dollinger, spitalski dekan. V baraki je bilo vroče in moreče, da smo postali vsi leni. Stoje smo oodržali ‚sejo‘, ki je bila potrebna. Takrat smo se domenili, da bomo slovenski

begunci dobili podružnično cerkev v Edlingu za uporabo, dokler se nam kaj boljšega ne ponudi. Tako so začeli naši ljudje zahajati v Edling. Veliko se je takrat molilo. Zdi se, da se zdaj ne več toliko. Dve bolečini je nosil takrat vsak begunec sveži v duši: **Beg iz domovine**. Kar v glavo nam ni šlo, da smo v tujini, da smo begunci in da naj bi bili izseljenci. **Vrnitev domobrancev**. To je bil najbrž najhujši udarec, kar nas je kdaj zadel. Ljudje so molili in jokali. Sveža rana v dušah je kljuvala tako neprestano, da si moral biti v razgovoru zelo previden. Kakor si se nekotliko dotakniti bolečih spominov, je bilo že vse v joku.

Cerkvica v Edlingu nam je bila premajhna. Saj je bilo Slovencev vsaj 2000. Vojaske poveljnik, ki je skrbel za taborišče, je od časa do časa poslušal naše prošnje in želje. Cerkveno perilo in mašna oprava, vse je bilo izposojeno. In ne v posebno dobrem stanju! Šele pozneje in počasi smo dobili tudi kaj boljšega. Dobro se spominjam, da se nas je usmili g. dr. Blüml in da smo bili njegove pošiljke zelo veseli. Kmalu je mogel posredovati za kapelo tudi g. mons. dr. Jagodic. Za lepšavo kapele so skrbeli domači obrtniki. storili so to tako pridno in lepo, da bi jih rajši imenoval domače umetnike. Iz preprostih sredstev smo imeli kmalu lep oltar, čeden tabernakelj, svečnike in lustre.

V glavnem oltarju so pač vsi hoteli imeti brezijansko Mater božjo. G. Kramolec je je hitro naslikal. Uporabljal je papir in barve, kakor je pač dobil. Takrat ni bila majhna skrb za take stvari. Sliko smo slovesno ustoličili in od takrat dalje se je začelo nekakšno župnijsko dušno pastirstvo za Slovence v taboriščni kapeli ali baraki. Trenutno je v sedmi baraki v stanovanju g. župnika A. Miklavčiča. Nova slika je delo g. Jerina in predvsem čim točnejši posnetek brezijanske slike.

Taboriščna kapela je po svojem delovanju prekašala župno cerkev v Spittalu. Imeli smo neprimerno več maš in razdelili petkrat več obhajil kot v župni cerkvi. Krstov in porok smo premogli skoro toliko kot v župniji. Le pri pogrebih so bili domači župljani številnejši, ker mi nismo imeli hiralcev in bolnikov. Tudi birmancev nismo toliko premogli kot domači. Lahko pa rečemo, da se je trojna služba v kapeli zelo intenzivno vršila. Pridigalo se je veliko, molitve in zakramenti ter maše, vsega toliko, da smo se včasih kar težko zvrstili. Pa tudi pastirska služba se ni zane-marjala.

Če grem danes v duhu sedem let nazaj in si skušam predočiti nekdanje znanec in prijatelj in nato v hipu preletim njihova sedanja bivališča, me res kar prevzame. Po vsem svetu smo se razšli. Od severne do južne Amerike, bi jih našel raztresene, posamezne po Aziji, Afriki in Avstraliji. Nekaj se jih je vrnilo domov. Nekaj pa se jih je preselilo v večno domovino. Njihovi zemeljski ostanki čakajo vstajenja na pokopališču v Edlingu. Okrog 300 pa jih je še vedno v Spittalu.

Sprva je vodil dušno pastirstvo g. dekan Jakob Fatur. Zanj je bilo življenje v baraki tako težko, da je moral misliti na to, da dobi

zunaj kaj primernege. Zato je dušno pastirstvo prevzel g. Jože Vovk. Veliko in pridno se je trudil, da bi bilo življenje v kapeli čim lepše in čim bolj razgibano. Po nekaj mesecih je prišlo v Spittal še kellerberško taborišče. Bili smo res natrpani. G. Jože Vovk je naprosil g. Matija Lamovška, naj tako, kot je v Kellerbergu župnikoval med begunci, nadaljuje tudi v Spittalu, ker si sam želi kakega zunanega dela, ki bi mu bolj ustrezalo. In vse je šlo po želji. Ker se je g. Matija Lamovšek izselil v Argentino, je seveda moral dobiti naslednika. Vsokoj je kar g. župnik Klopčič, ki je prišel v taborišče z namenom, da bi čakal na odhod v USA. Oba gospoda sta imela veliko dela in skrbi. Oskrbovala sta kapelo in versko življenje v njej vestno in vzorno. Ljudje niso ničesar pogrešali in so se v domači kapeli počutili kot doma. V župno cerkev jih je zahajalo prav malo. Pa tudi g. Klopčiču so se dnevi iztekali. Ker je težko župnikovati, ako si z eno nogo v taborišču z drugo pa na poti v USA, je prosil za naslednika. Takrat je ravno g. Miha Burja premišljeval, ali naj še ostane v Seebachu pri bolniških, ko je kazalo, da bo kmalu bolnišnica ukinjena ali vsaj premeščena. Pri takih mislih mu je prišlo prav, da je bil povabljen v Spittal. Prevzel je pospravo. Med tem se je veliko ljudi izselilo. Kapela je postajala prazna, zbor je izgubil mnoge lepe glasove, mladina je odšla. . . G. Miha Burja je torej prevzel preostanke. Ker je bilo pa še vedno dovolj dela, si je privzel pomočnike. Najprej mu je stal ob strani g. Franc Mihelič. Pozneje je odšel v Kanado. Nato mu je ves čas, ako je le mogel, pomagal g. dekan Jernej Hafner. Po razsulu trefflinskega taborišča je postal za Spittal bolj prosti utdi g. Ciril Lavrič. In ves čas seveda, v kolikor ni bil vezan na bolnišnico v Seebachu, je pomagal tudi g. župnik Anton Miklavčič. Dušno pastirstvo je bilo torej dovolj pestro in je lahko vsak dobil, kar je potreboval. Saj bi moral omeniti še več duhovnikov kot n. pr. g. Nemca, Vargo in Sukiča, ki so tudi začasno delovali kot prostovoljci v dušnem pastirstvu, in še koga drugega, pa bi bil predolg.

BARAKA SE PODIRA

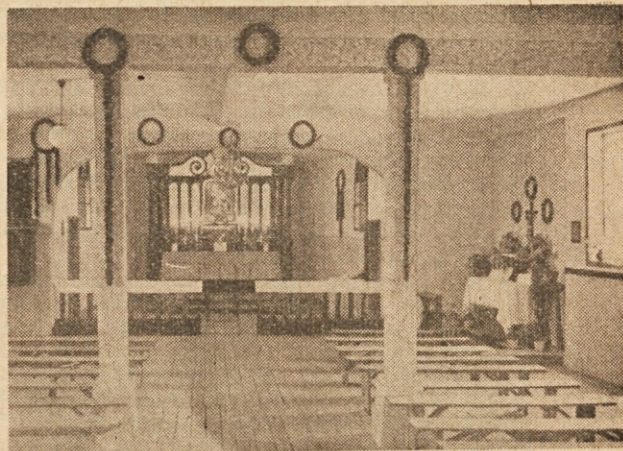
Baraka ima kratko življenje. Nekaj let stoji, a ko se začne podirati, je pogled nanjo kaj žalosten. Take slike smo gledali v Kellerbergu, v Trefflingu in nekoliko tudi v Spittalu. Od barak v novem taborišču, ki so jih postavili Angleži, jih že lepo število več ne stoji. Bogve, kakšno bi bilo danes tudi že staro taborišče, če bi ga ne bili pred dvema leti popravljali. Ko bi izseljenci iz Argentine prišli k nam na obisk, bi morda najprej vzkliknil: Vse tako je kot poprej. . . A če bi šli v posamezne barake in si ogledovali sobe in stanovanja, bi se najbrž težko znašli. Mnogokaj je drugače.

Kaj pa taboriščna kapela? Toliko je bilo življenja v njej in tako dolgo ni nihče v njej kaj predelaval, da smo se kar čudili, da tako stoji. Majhne predelave so seveda bile, a to bistveno baraki ni koristilo. Enkrat smo jo

nekaj skrajšali, ker nam je postala prevelika. Frej smo dostavili tudi zakristijo in tu in tam kaj podrii. To je bilo vse. Lani je začelo zatekati. Streha se je izrabila. Takrat je g. Miha Burja začel hoditi okrog uprave. Dosegel je popravilo strehe na stroške uprave. Letos v februarju je pa začel g. Miha Burja z večjo skrbjo opazovati okvare na stranski steni. Treba je bilo računati tudi s tem, da se baraka lahko sesede in da tramovje komu rebra polomi. Ni bilo več varno. Spet je bilo treba k upravi. Pomoč je bila zagotovljena. Teža zimskega snega je pa le pritiskala in zato smo se zaradi varnosti izselili v podružnično cerkev v Edlingu. Tako smo jo uporabljali skupaj s Hrvati, ki jih pastiruje g. salezijanec Alojzij Luškar. Dve župniji in ena cerkev! Lahko rečem, da je šlo lepo. Upoštevali smo drug drugega in si pomagali vzajemno. Vendar smo nehote mislili, da bi bilo le prijetneje, ako bi imeli svojo kapelo. Po zimi je v Edlingu tako slaba pot in taka tema, da prav nič ne vidiš, kdaj zaideš s poti v blato. Cerkev je majhna, zakristija še manjša in prav po domače se le ne počutiš, če je treba gostoljubje deliti še s kom drugim.

NOVA KAPELA SE POSTAVI

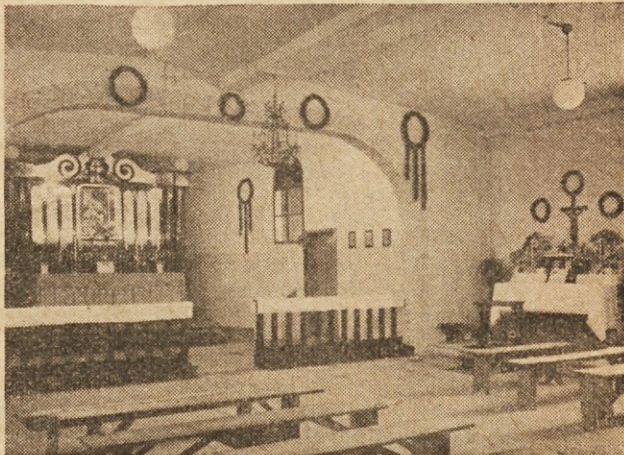
Pri postavitvi nove kapele je bilo najprej najvažnejše vprašanje, koliko bo odobrila uprava. Stroški bodo takoj veliki in denarja ne bo kje vzeti. Uprava je sicer zagotavljala pomoč, a obenem sama pričakovala odobritev od deželne vlade. Za odobritev pa je spet potrebna komisija, ki vse natančno pregleda, kaj je za nič, kaj se popravi in koliko se odobri v proračun. Vsak ve, da grede take stvari zelo počasi. Naši možje pa niso hoteli čakati. Nekateri so prišli kar s konkretnimi predlogi. Uprava naj dá nekaj lesa, apno in manjše stavbne potrebščine. Delo opravijo možje sami in brezplačno po svojem ostalem delu, ki ga imajo v mestu. Ta načrt sta posebno krepko podpirala g. Jenko in g. Krumpetar. Našla sta pomočnikov in sodelavcev za vse stroke, ki jih kapela potrebuje. In ko je bila četa zbrana, se je dalo konkretno govoriti. Ker so bili pri stvari sami izkušeni mojstri, se je delo kmalu premaknilo z mrtve točke. Najprej je bilo treba postaviti kapelo. Podprli so vso barako po predpisih, premaknili steno in s tem prostornino v kapeli zožili, povežali, kakor je treba, in baraka je stala. Posebna komisija je ugotovila njeno solidno stoji. Nato je bilo treba notranjščino urediti. Tu je bilo neverjetno veliko in podrobnega dela. Najprej so vso kapelo obili z lesenko in prebelili. Nato so napravili kor, prižnico in oltar. Prav za prav bi bilo o vsakem kaj povedati. Pa gre predaleč. Omenim naj samo oltar! Vtis imaš, da gledaš kak baročni oltar v kaki srednje premožni slovenski župni cerkvi. Vse je pa le iz lesa in posnema marmor. Pr. oltarju ima velike zasluge g. Arhar, ki je kot izurjen in izvežban mizar pokazal tu prav lepo umetniško žilico. Posebno prostore je zdaj prezbiterij. Iz zakristije se gre najprej po ozkem hodniku, nato skozi vrata v prezbiterij in k oltarju. Ko prideš v kapelo, nimaš vtisa, da si v baraki. Najprej prideš v pred-

durje, nato moraš skozi nova vrata in tedaj zagledaš širok prostor z dvema stebroma v zadnji tretjini kapele. Pred teboj se ti odpre pogled na širok in prostoren prezbiterij z baročnim oltarjem v ozadju. (Nekoliko naj pomaga temule opisu priložena slika!) Po izvršenem delu je bilo treba ribati in snaziti ter nekaj vencev splesti. Do 29 junija je morala biti kapela pripravljena! Kakor je število majhno, a požrtvovalnih delavcev in delavk se je še vedno dovolj našlo. Vse je bilo v redu!

Ker je bila kapela res čisto na novo postavljena in povsem prenovljena, smo jo morali blagosloviti. Naprosili smo za to g. mons. dr. Jožeta Jagodica. Rad se je odzval povabilu. Morda tudi zaradi tega, da je na tihem obnavljal spomine, ko je pred petimi leti v tej kapeli pel svojo srebrno mašo.

G. delegat se je v govoru iskreno zahvalil vsem delavcem, ki so s svojo požrtvovalnostjo predvsem samo v nadurah pozno v noč postavili tako lepo kapelo. Omenil je tudi številne mašniške jubileje, ki naj bi jih na ta dan kar nekam združili, čeprav dnevi sicer ne sovpadajo. Tako je obhajal 40 letnico g. dekan Jernej Hafner, g. mons. dr. Jože Jagodic 30 letnico, g. župnik Anton Miklavčič 25 letnico in podpisani 20 letnico. Zbor je prepeval

in preskušal akustiko. Na splošno smo bili vsi z vsem zadovoljni. Kar radi smo se spet preselili v svoje.

Tudi krizev pot smo na novo postavili. V ta namen smo povabili g. kapucina p. Jakoba, ki vedno rad priteče iz Celovca, kadar ga dušno pastirstvo v taboriščni kapeli potrebuje. Popoldne je bila blagoslovitev križevega pota in z njo združen nagovor p. Jakoba, ki zna z mehкими besedami in jasnimi mislimi hitro ogreti srca poslušalcev.

Ker je večina želela za kapelo tudi nekaj prispevati, je bilo popoldne darovanje po stari navadi okrog oltarja. Najbrž so bili pri darovanju vsi. Le malo je moglo biti izjem.

Po blagoslovitvi kapele in križevega pota, vanj in dela, ko je bil povsod zraven, povsod se je g. Miha Burja upravičeno in zaslužen oddahnil. Saj je imel veliko potov, posredoval nadziral, povsod svetoval in tako vse delo vodil do srečnega in častnega zaključka.

Kapela v taborišču torej spet stoji in služi svojem namenu. Kako dolgo? Kdo ve? Danes po vsem svetu raztreseni nekdanji spittalčani pa se bodo gotovo za trenutek duhovno povezali z nami, če jih dosežejo te vrstice. Bog naj vas spremlja na vseh vaših potih!

P. Slapar

† MIHAEL BURJA

Nepričakovano naglo nas je zapustil preč. gospod Miha Burja. Dne 14. avgusta se je dal v Beljaku operirati, ker so ga zadnje čase želodčni kamni tako mučili, da bolečin ni bilo več mogoče prenašati. A že 16. avgusta se je se je po taborišču raznesla vest, da je gospod Miha na posledicah operacije umrl. Novica o nenadni smrti nas je vse tako pretresla, da prvi hip kar verjeti nismo mogli, da je kaj takega mogoče. Šele ob smrti smo vsi začutili, kako je stal sredi taborišča in sredi ljudi, kako je imel v srcu vsakega taboriščnika res častno mesto in kako globok odziv je našla njegova ljubezen do taboriščnikov v vseh izgnancih in beguncih.

Ker je imel g. Miha znanje in prijateljstvo po vsem svetu, ne moremo drugače, kakor da se na ta način s temle poročilom oddolžimo njegovemu spominu in obvestimo vse njegove prijatelje o prerani smrti.

Dobra tri leta je vodil kot dušni pastir taborišče v Spittalu. Kdo se ga z veseljem ne spominja!? Vedno veder, vedno vesel in nasmijan, nikdar sam, vedno obdan od gruč fantov ali mož in, če je le bilo mogoče, od kopic otrok, ki so se ga vedno in povsod oklepali. Ta slika bo ostala vsem za vedno v spominu. Komaj poldrug mesec je preteklo, kar smo se v taborišču veselili, da smo prišli spet do svoje kapele. Takrat je bil g. Miha v središču našega zanimanja in hvaležnosti. Saj je bila v prvi vrsti njegova zasluga, da je pridobil požrtvovalne može in fante, žene in dekleta, da so vsak po svojih močeh prispevali, da smo mogli na dan sv. apostolov Petra in Pavla blagosloviti prenovljeno taboriščno kapelo, ki dela čast vsakemu taborišču in ki bo za vselej združena s spominom na pokojnega g. Miha. Kdo bi si bil takrat mislil, da

bo v kratkem času obiskal to kapelo kot pokojni in da bo ležal v njej sredi mnogoštevilnih vencev ter čakal na pogreb!

Gospod Miha je prehodil svojo življenjsko pot! Po naših mislih in željah je bila nekoliko prekratka. Mi bi si ga želeli v svoji sredi. In če bi bili prej vprašali njega samega, bi ravno tako slišali, da bi želel vsaj še nekaj desetletij delovati na tem svetu. Božja volja očitno ni bila taka. Mi se bomo poskušali počasaj živeti tudi v ta njen trdi sklep in bomo z Odrešenikom ponavljali: Zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji!

Zemeljska pot g. Miha je v kratkih potezah brž orisana. Zibelka mu je tekla na Bohinjski Beli, kjer je 12. oktobra 1906 zagledal luč sveta. Izšel je iz trdne kmečke in verne družine. Njegovo vedro, svežo, otroško razposajeno in nepokvarjeno mladost nam je ob odprtem grobu lepo in nazorno prikazal njegov rojak g. Jože Kunstelj. Starši so se odločili, da ga pošljejo študirat. V ta namen so izbrali škofove zavode v Št. Vidu nad Ljubljano. V osmih letih je iz majhnega Miha dorastel Miha v zrelega in samostojnega mladeniča, ki je imel pred seboj vzvišen cilj: posvetiti se duhovniškemu stanu in delovati za ljudstvo, iz katerega je izšel. V tem svojem življenjskem cilju ni nato več okleval in kakor da bi bila prvotna jasnost zadostovala za vse življenje, se pozneje ni nič več iskal, nič več dvolil, ampak samo še poglabljaj in širil, kar je v mladostni odločitvi izbral. — Dne 5. julija 1931 je bil posvečen v duhovnika. Nato je še eno leto ostal v bogoslovju, da je dovršil predpisane šole. Po končanem bogoslovju je moral kakor vsi drugi odslužiti vojaški rok. Samo po sebi ta doba ne bi imela nobenega posebnega pomena in važnosti, ako se takrat ne bi bila zgodila nesreča, ki je nanj vplivala vse življenje. Po nesreči deloma po krivdni nemarnosti takratne uprave v vojašnici, ki ni skrbela za predpisano opozorilo, mu je na dvorišču priletela raz strehe opeka na glavo, ki ga je smrtno nevarno poškodovala. Skoro teden dni je nihaj med življenjem in smrtjo. Molitev, skrbna operacija in njegova močna narava, vsak nekaj so pripomogli, da je g. Miha takrat obstal. A odslej je bil v marsičem drugačen. Življenjsko odpornost in žilavost je v dolgotrajnem okrevanju porabil. Ostaj je hud in pogosten glavobol ter enostranska omrtvelost v nogi. Ostalo pa sta tudi vedrost in veselost, ki sta mu odslej pomagali preko težav, ki jih čuti vsak, posebno še mlad in dela željan pohabljenec. G. Miha je znal vse težave tako premagovati in zakrivati, da je komaj kdo kaj bolj natančno vedel, kako je z njim. Kdor je ali bo kdaj o tem razmišljal, bo odkril veliko področje njegovega krepostnega prizadevanja!

Spomladi 1933 je bil g. Miha tako daleč, da je upal na župnijo. Na škofiji so upoštevali njegovo stanje in ga zato poslali blizu doma na Bohinjsko Bistrico. Pravijo, da je prva župnija kakor prva ljubezen. Tudi pri g. Mihju je bilo tako. Popolnoma se je vživel v svoje Bohinjske in jih tako vzljubil, da bi jih prostovoljno nikdar ne bil zapustil. Pa tudi Bohinjeci so mu njegovo ljubezen znali

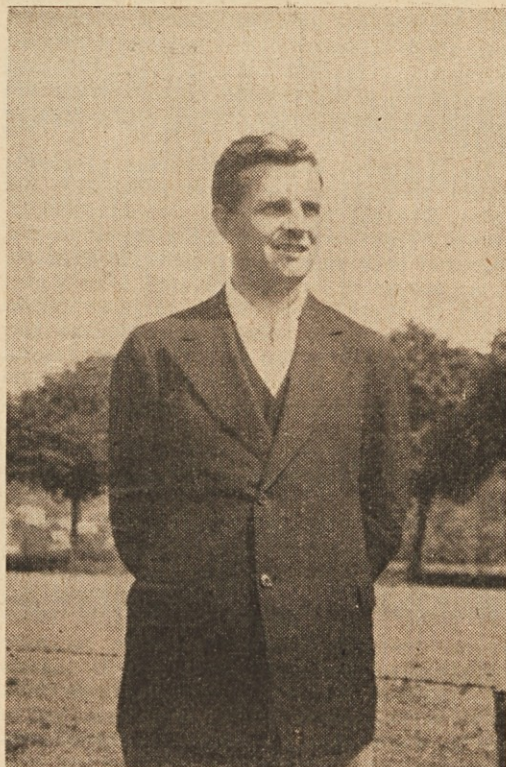
vračati. Nastalo je lepo in prísérno vzajemno razmerje, ki je dajalo g. Mihi mnogo prílik za lepo in plodonosno duhovniško delovanje. Tako smo se navadili na to, da si Bohinjske Bistrice brez g. Miha kar misliti nismo mogli. In seveda: tudi g. Miha se je težko predstavljaj sam sebe brez Bohinjske Bistrice.

A v življenju gre marsikaj nasilno in sunkovito. Prišlo je nesrečno leto 1941. Nacistična zasedba ni skoro nobenemu duhovniku prizanesla. Tudi g. Miha je moral kot begunec na pot. Prišel je v Ljubljano. Po daljšem razmišljanju in iskanju so bili predstojniki mnenja, da bo še najbolj spravljen, ako prevzame mesto hišnega duhovnika v mestni ubožnici v Ljubljani. In kot nalašč je bila zanj ta služba. Vedrosti in veselosti ter nadnaravne prežarjenosti svoje osebnosti je imel dovolj. Tako je bil odlično usposobljen za telesno in duševno strte. Hitro se je vživel v nove razmere in mestni reveži so ga vzljubili, da smo bili vsi, ki smo to gledali, ganjeni. Postal je tolažnik ubogih in zapuščenih. Spet se je odprla lepa možnost duhovniškemu delovanju. Bog sam ve, da te možnosti g. Miha ni zanemarjal. Hitro so minila štiri leta. Mi smo verjetno vsi skupaj računali drugače. Bog pa je ukrenil speť drugače. Znova je bilo treba na pot. Tudi g. Miha se je odločil, da hoče deliti usodo z begunci.

Najprej je prišel v Vetrinje, od tam v št. Vid ob Glini, nato v Kellerberg. Končno je prišel z ostalimi v Spittal ob Dravi. Sprva je bil le bolj postranski pomočnik pri dušnem pastirstvu. Pomagal pa je rad pri petju in posebno pri verskih organizacijah. Ko je bila pozneje organizirana bolnišnica v Seebachu, se nam je vsem zdelo, da bi bil za hišnega duhovnika najbolj primeren g. Miha. Tako je odšel spet tolažit in bodrit bolne in betežne, obenem pa je še vedno ostal v stiku s Spittalom, kjer je v krogu pevcev rad prepeval ali pa se je udeještoval pri organizacijah, ki so potrebovale izkušeneja in izvežbanega duhovnika.

Po odhodu g. Klopčiča smo g. Miha pozvali, naj prevzame mesto taboriščnega duhovnika v Spittalu. Rad se je odzval in s srcem prevzel zaupano mu službo. Kar hitro se je vživel. Svoje delo je osredotočil na kapelo in karitativno delovanje. A oboje je znal tako na široko razplesti, da je bilo njegovo delovanje povsod vidno in zaznatno. Mimogrede je prevzel še skrb za begunce in bolnike v Riedu in Linzu. Seveda tudi svojih prejšnjih revežev iz Seebacha ni pozabil.

Zadnje pol leta je tožil, da ima bolečine. Dolgo nismo vedeli, kaj naj bi to pomenilo. Oba taboriščna gospoda zdravnika sta se s prijateljsko gesto in zdravniškim sočutjem zavzemala zanj. Končno je akutni napad pokazal, da bo treba sklepati na želodčne kamne. Da bi bilo še bolj gotovo, je šel v Beljak na temeljito preiskavo. Svetovali so mu operacijo. Ne brez strahu, a vendar na vse pripravljen se je odločil. Že med operacijo je začelo odpovedovati srce. Posrečilo se je sicer srce začasno okrepiti, a dva dni nato so se iste težave ponovile. Dobili smo obvestilo, da mu gre slabo. Ko smo prihiteli v Beljak in

Pokojni Mihael Burja v taborišču; spodaj v družbi z mons. Jože Jagodicem in dvema odličnima rojakoma iz Spittala pred pravkar blagoslovljeno novo taboriščno kapelo

stali ob njegovi bolniški postelji, nismo vedeli, ali je njegovo stanje začetek konca ali okrevanja. Želodčnih kamnov je bil zaenkrat rešen. Eden je bil posebno velik. Kakor oreh, a obliko je imel kakor lešnik. Poleg tega je bilo do 400 malih.

Da bi zvedeli kaj odločilnega o njegovem stanju, smo sklenili nekaj ur počakati v Beljaku. Dve uri nato, ob 11 dopoldne, je izdihnil. Njegova smrt je bila lepa in lahka. Neposredno pred smrtjo se je zahvalil vsem, ki so mu kakorkoli kaj dobrega storili. Malo prej je bil pri njem duhovnik, da ga je še enkrat pripravil za pot v večnost. Sicer pa so bile stalno v njegovi bližini slovenske sestre usmiljenke, ki so s požrtvovalno ljubeznijo skrbele zanj. Tudi to je bilo nekaj lepega in ganljivega. Bog jim bo njihovo skrb in ljubezen poplačal. G. Miha bo zanje prosil pri Bogu!

Po splošni želji naj bi njegovi zemeljski ostanki počivali v Spittalu. Truplo je bilo 18. avgusta prepeljano in postavljeno v mrtašnico. Dne 19. avg. pa smo ga v prenesli v sprevodu v kapelo, kjer je bil najprej Requiem. Opravił ga je g. dr. Jože Jagodic. Po maši mu je v slovo govoril njegov sošolec prof. Pavel Slapar. Prikazal je njegove glavne značajne lastnosti in se pomudil pri njegovih poslednjih besedah. Zahvalil se mu je za ves trud, ki ga je posvečal kapeli in beguncem, ter se duš, za katere je kot duhovnik kdaj deloval, mu v imenu vseh duhovskih tovarišev in vseh zahvalili, želeč mu obilega božjega plačila. Nato so duhovniki zapeli Libero in sprevod se je razvil proti pokopališču. Pogreb je vodil dr. Jagodic. Pri odprtem grobu so se poslovili od g. Jakob Fatur. Kot vrhovni dušni pastir vseh pokojnega g. Jože Kunstelj in njegov dekan jugoslovanskih beguncev v Avstriji mu je izrekel tople in pristrčne besede zahvale g. mons. dr. Jagodic. V imenu laikov pa se je poslovil g. dr. E. Vračko. O pogrebu so bili obveščeni tudi njegovi domači, ki bi bili z dekanom Drolcem na čelu gotovo radi prihiteli k pogrebni slovesnostim. Zaradi prekratkega časa ni nihče še moglej dobiti dovoljenja.

Duhovskih tovarišev je bilo pri pogrebu kar 32. Poleg tega tudi vsa mestna duhovščina iz Spittala. Pa še mnogi bi bili radi prihiteli, ko bi bili mogli.

Ves njegov pogreb je bil en sam prepričljiv dokaz, kako je bil pokojni povsod in pri vseh priljubljen in spoštovan. V taborišču je šel vsak, kdor je mogel, k pogrebu. Od uprave do taboriščnikov je vsak po svoje poskušal pokazati nekaj zahvale za ljubeznivost in dobroto, ki ju je izžarevalo njegovo, duhovniško srce vsem brez razlike narodnosti, prepričanja in vere. Vse to je prišlo pri pogrebu še prav do izraza. G. Miha je neutrudno sejal ljubezen in dobroto. Ni bilo zastoj. V srcih se je odzvala globoka hvaležnost. Pri pogrebu smo vsi živo in bolešno občutili, da smo izgubili nekaj velikega in dragocenega. Zato nobeno oko ni moglo ostati suho. Solze ob slovesu so bile priča, da g. Miha ni zastoj živel med nami.

Naj bo v njegovem imenu vsem, ki so se mogli udeležiti pogreba, izrečena na tem mestu prav pristrčna zahvala. Prav tako hvala za

vse obilne vence in molitve, ki so spremljale pokojnega k začasnemu počitku na spittalskem pokopališču. Naj mu bo tuja zemlja lahka. Njegova duša pa naj pri Bogu uživa zaslužno večno plačilo!

Prof PAVEL SLAPAR

„MISIJONSKA NEDELJA 1952“

V založbi Slovenske misijonske zveze je te dni izšla knjiga z gornjim naslovom, ki hoče slediti tradiciji misijonskih koledarjev, ki so pri nas izhajali nad 30 let. In res je knjiga enaka tem po načinu ureditve in po snovi, le da nima pravega koledarskega dela, ki v našin razmerah ni potreben.

Izdajatelj je imel namen, dati našim ljudem po svetu ob priliki letošnje misijonske nedelje spet nekaj branja, ki naj „v srcu razgiblje novo, še večjo vneto za širjenje Kristusovega kraljestva na zemlji.“

Ta namen bo knjiga, taka kot je, zelo dobro dosegla, če bomo po njej segali in pripomogli, da jo bo bralo čim več rojakov. Za to ima vse pogoje.

Že zunanja oprema je taka, da takoj pritegne zanimanje. Je žepne velikosti, tako da jo lahko bereš med vožnjo. Poživlja jo razkošen ovitek in precej nad sto slik, kar takoj razblini strah, da bodo v njej same suhoparne razprave. In ko pogledaš na kazalo, takoj vidiš, da je v njej tudi zate mnogo zanimivega berila. Ko pa nato vprašaš še za ceno, izgine zadnji pomislek, da bi je ne vzel in nesel domov sebi in družini za pouk, vzpodbudo in tudi razvedrilo. Saj je taka knjiga danes za 10 pesov napol darovana.

Najmočnejši vzrok, da se odločiš za nabavo te simpatične publikacije, pa je njena notranja vsebina, ki je res bogata. Pri nje sestavi so sodelovali naši najboljši duhovni in kulturni delavci, ki so nam napisali o misijonstvu z vseh vidikov misli in podatkov, ki so nam še vedno pre malo znani. Naštevaje vseh spisov bi bilo preobširno in tudi odveč. Le nekaj najvažnejših v informacijo.

Kot v uvod spominja najprej prelat dr. Odar na boj idej v svetu, boj med Bogom in človekom, za božje ali za človeško. Najbolj izrazit je ta boj na misijonski fronti, pa je vendar še mnogo katoličanov, ki se ne zavedajo prav njegove velike važnosti. To je otročja lahkomyiselnost. Dolžnost vseh je, da sledimo dogodkom in iščemo njihov vzrok, dokler ni prepozno. O naši dolžnosti do misijonske akcije posebej govori nato prof. Gerzinič, ki razblinja nekatere ugovore sicer dobrih proti konkretnemu misijonskemu delu. Poziva k budnosti in nesebičnosti, ki jo ideja zahteva. Za resolucijami letošnjega katoliškega shoda o misijonstvu in zedinjenju je na vrsti šest literarno napisanih prikaznodogodkov, iz katerih se blesti duh apostolskega ognja in veličina dela za Kristusovo kraljestvo. Črtice je napisal dr. Kociper, ki ga poznamo kot mojstra besednega izraza ideje. Sledi pesnitev velikana francoske besedne umetnosti Paula Claudela v lepem Jeločnikovem prevodu o sv. Frančišku Ksaveriju. O vplivni moči njegovih pisem iz misij-

jonov pa piše Aladin. Sledi kratek, a kar mogoče popoln pregled stanja Cerkve v svetu. Ker je edino prava sreča človeka njegovo včlanjenje v skrivnostno Kristusovo telo, pomeni razširjenost in utrjenost Cerkve v človeštvu stanje njegove sreče. Sledeč zemljepisni razdelitvi sveta oriše prof. Gerzinjč stanje Cerkve na Kitajskem, Japonskem, Indiji, črni Afriki, po muslimanskem svetu, med Judi in ločenimi kristjani. Ob tem spisu se bo vsak lahko zavedel, kako prav za prav malo vemo o vprašanih širjenju Cerkve. Svet je vsak dan drugačen in ves razvoj gre po poti, ki je večina ne pozna in niti ne slutí. Morda bodo danes misijonske dežele nekoč pošiljale pokristjanjat staro Evropo. V naslednjem članku g. Smersu pokaže na silno zanimivo vprašanje metode misijonarjenja, ki je, kot se zdi, edino prava tista, da se misijonar v vsem, kar ni nasprotno krščanskemu nauku, prilagodi ljudstvu, ki mu oznanja blagovest. Nato g. Wolbang vzpodbuja k razmišljanju o misijonskih poklicih. Nepregledna polja zrele žetve čakajo ženjcev, ki jih Cerkev vabi na delo. Tudi med našo emigracijo je verjetno še nekaj ljudi, ki bi imeli poklic za misijonsko delo na terezu. Ti naj poslušajo božji klic, saj je resnična sreča v izberi pravega poklica.

Za tem pa sledi vrsta člankov, ki poročajo o najrazličnejših vidikih misijonske akcije. Tako izvemo nekaj o redovnicah v misijonih, o protestantskem misijonarjenju, pravoslavni duhovščini, duhovnem središču muslimanstva, dveh konvertitih iz islama in judovstva, potem o judovskem vprašanju in o problemih japonske družine, o katerih zanimivo poroča dr. Ign. Lenček. Dalje poročata gg. Kopač in Wolbang o začetku, delovanju in bodočnosti Baragovega misijona na Kitajskem, g. Kerševan pa o misijonskem delu v Afriki. Temu sledi poseben oddelek, ki je posvečen Baragi. Najprej g. Wolbang priobčuje svoj razgovor z odličnim Baragovim življenjepiscem ing. Gregoričem v U. S. A., sledi poročilo o štirih najvažnejših Baragovih kipih, potem pa razlaga prelat dr. Odar, kakšna bo morala biti še Baragova pot do oltarja, in popisuje delo in pomen največjega pobudnika za Baragovo poveščanje, patra Hugona Brena. Temu sledi pregledno poročilo o delovanju slovenskih misijonarjev po svetu in o misijonskem za-

ledju ter popis dušnopastirskega delovanja med slovenskimi izseljenci v Franciji.

Knjiga je torej lep doprinos k zbirki naših religioznih izdaj, za katero izdajateljji zaslužijo vse priznanje, nam vsem se pa nalaga dolžnost, da jo vzamemo v roko in ob njej marsikaj premislimo! B. F.

IZ VSEBINE PRIČUJOČE STEVILKE: Al ternino del Congreso Católico Esloveno (-nj-) — Venec Vnebovzeti (Bogdan Budnik) — Slovenski katoliški shod v izseljenstvu — rotek shoda (L. L. C. M.) — Resolucije in njih pomen (dr. Alojzij Odar) — Velik čas; kdaj bo konec naše poti; Vzdrži v tulečih vrtnicah (Bogdan Budnik) — Versko-nravni temelj katoliške reforme (dr. Alojzij Odar) — Katoliška vera in slovenski fantje (dr. Fr. Gnidovec) — Lepo je (Ignotus) — Slovensko dekle v izseljenstvu (dr. Ignacij Lenček) — Kaj naj bo sad Socialnega dne (dr. Ivan Ahčin) — „Hvaležni bodite!“ (Škof dr. Gregorij Rožman) — Papež Pij XII. ruskemu narodu (dr. F. Ž.) — Fatima in Rusija (A. O.) — Pil ob Klancu (Stanko Kociper) — Dva mlada Parižana (Pierre L'Ermite — Vinko) — Odgovor pozdravu iz Lourdesa (Slavko Srebrnič) — Odgovor na pismo (dr. Alojzij Odar) — Po svetu — Doma in na tujem — Blagoslovitev prenovljene kapele v Spittalu; † Miha Burja (prof. Pavel Slapar) — „Misijonska nedelja 1952“ (B. F.) — „Božje stezice“

K SLIKAM na zadnji strani ovitka. — Srebrni maši čč. gg. Janeza Hladnika in Gregorja Malija. Levo od zgoraj doli: Srebrnomašnik Hladnik pred cerkvijo v Lanusu; napis na cerkvi; igra pri slovesnosti popoldne; navzoči slovenski verniki in prijatelji. Desno od zgoraj doli: Srebrnomašnik Mali daje blagoslov z Najsvetejšim pri maši na Belgrano; pred oltarjem; med pridigo; pri slovesnosti popoldne.

„Duhovno življenje“ je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Orehar Anton), urejujeta pa dr. Alojzij Odar in Lenček La. dislav CM. Naslov: Victor Martinez 50, Buenos Aires, Argentina. — Celoletna naročnina za Argentino 45 pesov, za USA 5 dolarjev, za Kanado 6 dolarjev. Polletna za Argentino 25 pesov. — Imprenta „Polliglota“, Corrientes 3114

CORREO
ARGENTINO
SUC. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

